UĞUR MUMCU



Hukuk, Devlet, Aşiret

Unutulmasın ki hepimiz, hangi görevde olursak olalım hangi siyasal duruş[illegible]k savunalım, tarih denilen büyük [illegible]lik sorumluyuz. Birtakım insa[illegible]uç işleme ayrıcalıkları[illegible] "Hayır, hiç [illegible]klar, ama görüyorsunuz [illegible]orlar" diye karşıyorsu[illegible]i kaldırıp atalım ve biz bir aile [illegible]orman kurulları yönetiyoruz [illegible]umuzun üstüne yürüyoruz" diyelim[illegible]. Cumhuriyet, 28 Aralık 1978, Perşembe (Ba[illegible])

11

YAZILARI

UĞUR MUMCU
Hukuk, Devlet, Aşiret
11
YAZILARI
um:ag

um:ag UĞUR MUMCU ARAŞTIRMACI GAZETECİLİK VAKFI YAYINLARI

um:ag Vakfı Yayınları: 42
Bütün Yazıları Dizisi: 11

HUKUK, DEVLET, AŞİRET

UĞUR MUMCU

(12 Temmuz-31 Aralık 1978 Yazıları)

Birinci Baskı: Mayıs 1997, Ankara, 3 000 adet

ISBN 975 - 8084 - 41 - 0

Yayın Yönetmeni: Ali TARTANOĞLU
Kapak Tasarım: SOLARİS
Dizgi: um:ag
Baskı: DUMAT

um:ag UĞUR MUMCU ARAŞTIRMACI GAZETECİLİK VAKFI
Atatürk Bulvarı 125/6, Bakanlıklar, Ankara Tel: 0 312-41[illegible]17 62 - 417 77 20 Faks: 417 57 46

UĞUR MUMCU

HUKUK, DEVLET, AŞİRET

um:ag

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ
Cömert 11
Ne Bekleniyor? 12
Teröre Karşı 13
Yol Olur 15
Bilirkişi Kim? 16
Amaç ve Yöntem 17
Canavarlık 19
Yanlış Hesap 20
Cezaevi İsyanları 21
Böl ve Yönet 23
Kimin Aleti? 24
Üç Hilalli İmza 26
TÖB-DER ve İşlevi 27
Böyle mi? 29
Devlet Parasıyla 30
Çift Ölçü 32
Hoşgörü 33
Dost-Düşman 35
Oruç Ağzıyla 36
Çağrı İçin 37
İnsan Sevgisi 38
Türkler'in Tarihi 40
Kışlada Bahar 41
Savaş Bülteni Gibi 43
Çıkmaz 44
İran Türkleri 45
Diktatörün Kökeni 47
Engelin Engeli 48
Ay'dan Geliyorum 50
Yanlış Hesap 52
Feyzioğlu 53
Gelselerdi 55
Damat Savunuyor 57
Polisi Korumak 59

Doğu ve Güneydoğu 61
Kime Hizmet? 62
Ambargo Falan 64
Madenler ve MHP 65
Başüstüne Efendim 67
Yurtlar Sorunu 68
Davetiye 70
Çıkmaz Sokaklar 72
Amacı ve Yöntemi 73
Üsler ve Parlamento 74
Adliye Çarkı 76
İnsanlık Görevi 78
Terör ve Devlet 79
Sonu Yok ... 81
Nereden Başlamalı? 82
Türklük Adına mı? 83
Tavırlar 85
Türkeş ve Çıkmazı 86
Silah Kaçakçılığı 88
Demirel mi, İnan mı? 89
Üniversiteler 91
Doğuş Locası 93
Önlem Almak 94
Onur Heykeli 95
Sine-i Millet ... 97
Kim Kazandı 98
Geniş Tabanlı ... 100
Kargalar Güler 101
Ecevit-Demirel 102
Kutlarken ... 104
Çekişme 105
İşin Başı 107
Tüysüz ... 108
Yasal Önlemler ... 110
Serüven 111
Örgüt İşidir 113
ITT ve Lockheed 114
Açmaza Girdiler ... 116
Sayın Başsavcı'ya ... 118

Rapor 120
Türkeş ve Homris 121
Rapor Ticareti 123
İşin Düzeyi 125
HEMA ve Bürokratlar 126
Bu Bir İhbardır 128
U-2 Filmi 129
Güneş'in Gölgesi 132
Dr. Sükan ve HEMA 134
Homris'in Mektubu 135
Ne Yapmalı? 137
Cezayir ve Kıbrıs 139
Üniversiteler Yasası 141
Somut ve Açık 142
Çarıklı'nın Yanıtı 145
Şüphe Nerede? 147
Kapalı Kapılar 149
O Zaman mı? 151
Motor ve Lokum 152
Binde Biri 154
Bölücülük 156
Tayfa ve Görev 158
Türkeş ve İhbarcılık 160
Çıkmaz Sokaklar 161
Direnme Hakkı 163
Düşünce ve Silah 165
Necdet Bulut 166
Sanayide Devlet 167
Tören 169
İnsan Gözüyle 170
İt ve Bit 172
Esnaf Direnişi 174
Devamsızlık 175
Karakaş ve Devamsızlık 177
Geliyor mu? 178
Kuşkular 180
Akın Özdemir 182

Hedefi Seçmek 184
Ne Mutlu Olay 185
Güneş'in Mektubu 187
Bizden Alkış 190
Katliam 191
İnsanlık Kalmadı 193
Direnme Hakkı ve Türkeş 195
Tersini Düşünelim 197
Oyuna Gelmeyin 199
TRT Böyleyse 201

SUNUŞ

Atatürkçü, laik, cumhuriyetçi, demokrat bir Türkiye'nin yılmaz savunucusu; devrimci, hep emekten yana, araştıran ve sorgulayan gazeteci Uğur Mumcu, 24 Ocak 1993 günü otomobiline konan bir bomba ile, inandığı tüm bu değerler uğruna yaşamını yitirdi.

Eşi Güldal Mumcu ile çocukları Özgür ve Özge; Uğur Mumcu'nun, bu kişiliğini gelecek kuşaklara aktarmak; kütüphanesini, arşivini ve tüm yazılarını tasnif edip araştırmacıların kullanımına sunmak, gazeteciliğe hevesli gençleri, araştırmacılık alışkanlığıyla mesleğe kazandırmaya çalışmak vb. amaçlarla **Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Vakfı**'nı Ekim 1994'te hukuken, Aralık 1995'te de fiilen yaşama geçirdiler.

um:ag, Uğur Mumcu'nun kitaplarını "Bütün Yapıtları" dizisi olarak kendi logosuyla yeniden yayımladı.

BÜTÜN YAZILARI ise, adından da anlaşılacağı gibi Mumcu'nun yazılarından oluşuyor.

Uğur Mumcu'nun 1962'den itibaren Kim, Ant, Türk Solu, Devrim, Ortam dergilerinde, Milliyet, Akşam, Yeni Ortam, Cumhuriyet gazetelerinde beş bin iki yüz kadar yazısı yayımlanmış.

Bu yazıların altı yüze yakını daha önce yayımlanan Suçlular ve Güçlüler, Bir Pulsuz Dilekçe, Tüfek İcad Oldu, Terörsüz Özgürlük, Devrimci ve Demokrat, Tarikat-Siyaset-Ticaret adlı kitaplarında yer almıştı. **BÜTÜN YAZILARI** dizisi bir ayrım yapmadan hem bunları, hem de hiç bir kitapta ayrıca yer almamış, sadece yayınlandıkları gazete ve dergide kalmış öteki dört bin beş yüz yazıyı da kapsıyor. Yani beş bin iki yüz yazının tamamını... 1962-1971 arasında yayımlanan yazılarından oluşan ilk kitap, **"Katiller Demokrasisi, Hırsızlar Düzeni"** adıyla Şubat 1997'de yayımlandı.

um:ag için bu kaçınılmaz bir görevdi. Çünkü birincisi, katledilmesinde en büyük etken, düşünceleri ve dolayısıyla bu düşüncelerin yansıdığı yazıları idiyse, bütün yazılarının kitap halinde yeniden yayımlanması, cinayete karşı tek başına en büyük ve en anlamlı tavır olacaktı.

İkincisi, Türkiye'de yaşanan ve üzülerek, endişeyle izlediğimiz gelişmeler Uğur Mumcu'yu ve elbette yazılarını, çok önemli bir başvuru kaynağı haline getirdi. Başta meslektaşı gazeteciler olmak üzere araş-

tırmacılar için **Uğur Mumcu Yazıları** başlıbaşına, vazgeçilemez kaynak durumundalar.

Yazıların bütününden, otuz yılda bu ülkede nelerin değiştiğine ya da değişmediğine ilişkin, hüzün verici veya öfkelendirici sonuçlar çıkarılabilir.

Yazıların galiba asıl gösterdiği ise, Uğur Mumcu'nun derin hukuk bilgisi, hukuki düşünme yeteneği, ülkesini ve onun gerçeklerini kavrayıp sergilemekte gösterdiği olağanüstü ustalık ve isabet. Sistem, onu vahşice yok ederek, bu kadar gelişmiş yeteneklerin kendisi için fazla, hatta tehlikeli olduğunu göstermiş oldu.

Mumcu'nun bütün yazıları bir arada değerlendirdiğinde, 1962-71 ile1974 sonrası olmak üzere iki farklı dönem görmek olası. Dizinin birinci kitabı olan Katiller Demokrasisi Hırsızlar Düzeni'nde, "birinci dönem yazıları" biraraya getirildi. Bu yazılar, Uğur Mumcu Yazıları'nın bir tür, **"içindekiler"**i, **"ana fikri"** 1974'ten katledilmesine kadar olan **ikinci dönem yazıları** ise bu "içindekiler"in açılımı, bu ana fikrin rakamlarla, tarihlerle, belgelerle somutlanması...

Yalnız "içindekiler"i, koca bir kitap oluşturan bu dev "külliyat"ın oluşmasında emeği geçen, katkısı olan Mesut Seven, Fatih Alpertan, Avni Kalkan, Bekir Tekkaya, Serkan Uzun, Şebnem Kocabıyık, Neş'e Tartanoğlu, Murat Kaya, Emrah Yücel ve DUMAT Matbaası emekçilerine teşekkür etmek, sadece bir incelik, bir "âdet yerini bulsun" değil, zorunlu ama içten bir görev. Sağolsunlar...

Çağlar boyunca daha iyi, daha güzel, daha aydınlık bir dünya dileyen insanlar, düşünceleri uğruna eziyet çektiler, öldürülmeyi göze aldılar, öldürüldüler. Yaşamını, bu yolda gözünü kırpmadan feda edebilecek insanlara gerek duyulmayan, ışıl ışıl ve güzel bir dünyanın, aydınların emeği ve çabası ile oluşacağına inanıyoruz.

Bu çabanın başarıya ulaşabilmesinin ilk koşulu, unutmamak!

Düşünenlerin öldürülmemesi, öldürülenlerin unutulmaması dileğiyle...

um:ag

CÖMERT

Hacettepe Üniversitesi öğretim üyelerinden Dr. Bedrettin Cömert evinden çıkarken kurşun yağmuruna tutuldu ve öldü! Eşi de ağır yaralı. İlerici, devrimci, namuslu, kendi halinde, sessiz, çalımsız, gösterişsiz bir aydındı Cömert...

Böyle insana nasıl kıyılır? Kim, hangi gözü dönmüş katil ya da katiller, hiç duraksamadan böyle bir insanı kurşun yağmuruna tutarlar?

Sanki adak adanmış! Sanki bu insanlar, Doğan Özler, Server Tanilliler, Fahrettin Yılmazlar, Cuma Ocaklılar, İbrahim Osmanoğlular, Bedrettin Cömertler kanlarını bu uğursuz düzene bir sebil gibi akıtmışlar!..

Ne zaman duracak bu kan seli? Ne zaman durdurulacak bu terör? Sanki sıraya sokmuşlar: Bir bir öldürüyorlar, bir bir!.. Ve devlet çaresiz! Eli kolu bağlı duruyor...

Ey milletvekilleri, ey senatörler, ey Bakanlar Kurulu üyeleri! Bir Doğan Öz kolay mı yetişiyor? Bir Bedrettin Cömert kolay mı yetişir? Bir Fahrettin Yılmaz, Cuma Ocaklı, bir İbrahim Osmanoğlu kolay mı yetişiyor?!..

N'olur, işinizi gücünüzü bırakın, toplanın Ankara'da! Ne yaparsanız yapın, şu kan gölünü kurutun. Tatilinizi bırakın. Parlamento'yu toplantıya çağırın, bir şeyler yapın, önlem alın. Şimdiye kadar almadığınız, alamadığınız önlemleri alın lütfen!..

Bir "infaz mangası" dolaşıyor. Hem büyük kentlerin caddelerinde dolaşıyor. Vuruyor, öldürüyor ve kaçıyor. Ve devlet çaresiz ve devlet kapalı tribün seyircisi gibi ve de sirkte heyecanlı numaralar seyreder gibi izliyor olup bitenleri...

Bunların nedeni yüzeyde değil, temelde. Bunların neyin nesi, kimin nesi oldukları ortada. Kimden korkuyorsunuz? Kim engel oluyor size?! Siz hükümetsiniz. Elinizde her türlü olanak var. Siz önlem almaz, alamazsanız, kim alacak?

Böyle giderse, herkes silahlanacak. Hiç çaresi yok, herkes silahlanacak! O zaman, insanları "neden tabanca taşıyorsun" diye suçlayamazsınız. Hakkınız olmaz böyle suçlar yöneltmeye...

Bu kan seline basa basa, bu kurbanların cesetlerini çiğneye çiğneye iktidar olmak isteyenler varsa, Allah kahretsin onları!..

Vay Bedrettin Cömert kardeşim vay!..

(Cumhuriyet, 12 Temmuz 1978)

NE BEKLENİYOR?

Başbakan Ecevit, önceki gün Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı'na giderek yetkililerle görüştü. Bu görüşmenin, Doç. Bedrettin Cömert'in öldürülmesinden hemen sonraya rastlaması, "Başbakan MİT'i ele aldı" gibi yorumlara yol açabilecektir.

Sayın Ecevit, MİT'e niçin gitti, orada kimlerle ne görüştü, bunları bilemiyoruz. Fakat herhalde hükümet, bunca gecikmeden sonra MİT konusunu güncel bir sorun olarak ele alma kararındadır.

Terör odaklarının üzerine gidebilmek için, önce teröristlerin kimler olduğu, nerelerden yönetildikleri, kimler tarafından desteklendikleri, nerelerde yuvalandıkları gibi konuların bilinmesi gerekmektedir. Bu "istihbarat" işidir.

MİT bu "istihbaratı" yapıp, hükümete vermemişse, hükümet bu teröristleri ele geçirmek için ne gibi "operasyonlara" başvurabilir? "İstihbarat" olmadan "operasyon" yapılmayacağına göre, MİT'i denetime alamayan bir hükümetin başarı sağlaması olası değildir.

Hükümet MİT'e el atmak için, önce MİT Müsteşarı Hamza Görgüç'ün emeklilik süresini beklemiştir. Niçin? MİT konusu, Hamza Paşa'nın gidip, yerine Adnan Paşa'nın gelmesiyle çözümlenecek kadar basit bir sorun değildir. Hamza Görgüç, MİT Müsteşarlığı'nda hangi başarının sahibidir? Ve Hamza Görgüç, MİT Müsteşarlığı'nda kimleri daire başkanlıklarına getirmiştir? Yasal zorunluluk nedeniyle bunları açık açık yazamıyoruz amma tek-tek biliyoruz. Bizim bu bildiklerimizi hükümet

de biliyor. Biliyor amma, nedense "Biz Hamza Paşa'nın emekliliğini bekleyelim" gibi gerekçelerle altı aydır MİT'e dokunmuyor.

Ne demek Hamza Paşa'nın emekliliğini beklemek? Hamza Paşa'nın emekliliği, ülkenin huzurundan daha mı kıymetlidir? Üstelik Hamza Paşa, Silahlı Kuvvetler'den Orgeneral rütbesiyle emekli olmuştur. Paşa hazretleri, ikinci emekliliklerini, altı ay önce tebellüğ etmiş olsa kıyamet mi kopardı?.. Kontenjan Senatörü mü olacak. Olsun, size ne?..

Bir an önce MİT'e el atıp, bütün daire başkanlarını değiştirmeden hükümet, olayların üstüne güvenle gidebilir miydi? Ve gidemedi nitekim...

Aklı başında olan herkes bu hükümetin başarısını ister. Bu hükümet yıkılırsa, yerine ya MC, ya da bir askeri yönetim gelecektir. Bunu kestirmek hiç de güç değil...

Bunun için ne yapmalı? Bunun için en büyük sorumluluk, hükümetin kendisine düşüyor. Şimdiye değin alınmamış bütün önlemler, en köktenci yöntemlerle ve de bir an önce alınmalıdır.

Bunun için ne beklenir, anlaşılmaz! Hükümet ellerindeyken etkinliklerini kanıtlayamayanlar, yarın muhalefet yapacak gücü de kendilerinde bulamazlar.

Çanlar kimin için çalıyor?!..

(Cumhuriyet, 13 Temmuz 1978)

TERÖRE KARŞI...

Terörizmle savaşmak terör odaklarının üzerine gidebilmek için öncelikle güçlü bir "istihbarat" çalışması gerekir. Bu da yetmez. İstihbaratı elde ettikten sonra yapılacak ilk iş, bu istihbaratı değerlendirmektir. Bu değerlendirme işlemi, oldukça yüksek düzeyde yetenek ister.

İstihbaratın değerlendirilip, operasyonun işlerliğe konması, devletin bu işlerle görevli kurumları arasında tam bir güven ve işbirliğini gerektirir. İçişleri Bakanlığı, MİT ve Jandarma Genel Komutanlığı, tam bir güven ve uyum içinde çalışmazsa, böyle bir düzen işlemiyorsa, sonuç almak güç değil, olanaksızdır.

Bu da yetmez. İstihbarat, değerlendirme ve operasyondan sonra ele geçen kanıtların, savcılarca ivedilikle toplanarak, kamu davalarının açılması gerekir. Bir örnek verelim. Dört-beş ay önce bir emekli yüzbaşının da adının karıştığı büyük bir silah kaçakçılığı ortaya çıkarıldı. Bu davayı bugün birçok kimse unutmuştur. Evet ne oldu bu dava?..

Eskiler, "fikr-i takip" derler. Bir haberi, bir olayı, bir işi başından sonuna kadar izlemek gerekir. Biz ulusça çok unutkanız; böyle olayları unutup gidiyoruz. Olayın ortaya çıkartılmasından, kesin hüküm aşamasına kadar izlenmesi gerekmez mi?

Öyle ama, kim izleyecek? MİT, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı... Bunlar da yetmez. Kitle haberleşme araçlarının da terörizme karşı etkili yayınlar yapması gerekir.

- Karşıt görüşlü öğrenciler çatıştı... Dokuz kişi gözaltına alındı... Bir siyasi partiye kayıtlı oldukları söylendi...

Nedir bunlar? Kim çatıştı? Sağcı mı, solcu mu? Bunlar hangi partiye kayıtlı? CHP'ye mi? AP'ye mi? MHP'ye mi? Belli değil...

TRT Genel Müdürü değişmiştir amma TRT değişmemiş, değiştirilememiştir. Cephe döneminin TRT'si neyse, bugünkü TRT de odur. TRT yönetimindeki yeteneksizlik, yetersizlik, ürkeklik, pısırıklık her gün ekranda otuz iki dişiyle sırıtmaktadır.

Oysa gerek haberlerin veriliş biçimi, gerekse terörizmin önlenmesi için özel olarak düzenlenecek programlar, psikolojik de olsa, caydırıcı etkiler yapabilir.

- Efendim Hamza Paşa'nın emekliliğini bekleyelim... Savcıyı şimdilik değiştirmeyelim... TRT'nin başına adı solcuya çıkmış birini getirmeyelim...

Bu karıncaezmez nezaketi, bu "aman ne şiş yansın ne kebap" çekingenliği, CHP içindeki dağınıklık, parlamento grupları içindeki "Hababam Sınıfı" havası, CHP Hükümeti'ni bugüne kadar bir türlü güçlü bir "iktidar" yapamamıştır.

Oysa bilse, arkasında ne kadar sağlam güç var...

Ülkenin en büyük partisisin. Halk, büyük çoğunlukla sana oy vermiş. Yasalara bağlı, güvenilir bir Genelkurmay Başkanı var. DİSK senden yana, Türk-İş senden yana, işçi sınıfı senden yana. Etkili önlemler aldın mı, bütün demokratik güçler senin arkanda, namuslu aydınlar senin ardında...

Ne duruyorsun daha?..

(Cumhuriyet, 14 Temmuz 1978)

YOL OLUR...

Birkaç gündür gazetelerde gözünüze çarpıyordur; İstanbul polisi, "kontrgerilla" konusunda bölgesel yayınlar yapan Aydınlık gazetesini basarak, yayınlanmak üzere hazırlanmış yazılarla bu yazılara dayanak olan belgeleri alıp götürmüştür.

Konu yalnızca Aydınlık gazetesini ilgilendirmez. Bu konu doğrudan doğruya basın özgürlüğüyle ilgilidir. Daha da önemlisi, içinde yaşadığımız düzen, bir hukuk devleti mi, yoksa bir polis devleti midir? Konu, doğrudan doğruya bu sorularla ilgilidir.

Anayasa'nın 22'nci maddesinde basının "hür" olduğu ve "sansür" edilemeyeceği yazılmıştır. Anayasa'nın bu maddesi, yapılacak yayınlar hakkında yayın yasağının ancak, "yargı görevinin amacına uygun olarak yerine getirilmesi için kanunla belirtilecek sınırlar içinde hakim tarafından verilecek kararıyla" konulabileceğini belirtmektedir. Görüldüğü gibi Anayasa, bu konuda yargıca da bir sınır koymaktadır.

Kontrgerilla hakkındaki yazıları "milli güvenliği, kamu düzenini" sarsacak nitelikte görmek de olanaksızdır. Çünkü "kontrgerilla" adı verilen yasadışı kuruluş, 12 Mart günlerinde askeri yargının bir kanadını buyruğu altına alarak işkenceli sorguları yönetmiştir. Böyle bir kuruluşun ortaya çıkarılmasında "kamu yararı" vardır.

Denilebilir ki "bu yayınlarda suç işleniyor." İşleniyorsa, işte yasalar, işte savcılar, işte mahkemeler... Dava açar; bu yayınları yapanları mahkemelere verebilirsiniz. Bunun yerine, gazete ve matbaaları basarak, yayınları toplamak Anayasa'ya da yasalara da aykırıdır.

Basın özgürlüğünü kısıtlayan sınırların hukuk devletindeki yeri ile polis devletindeki yerleri ayrıdır. Hukuk devleti sınırları içinde polis devleti yöntemlerine başvurulursa, bütün demokratik kuruluşların ve yayın organlarının bu tür uygulamalara karşı çıkmaları gerekir. Çünkü bugün Aydınlık gazetesine uygulanan işlem, yarın bir başka gazeteye ya da dergiye de uygulanabilir...

Kontrgerilla gerçeği, 12 Mart döneminin ve adalet tarihimizin yüzkarasıdır! Ne yazıktır ki kontrgerilla karargahlarında

işkenceli sorguları yönetenler, bugün de belli kamu kurumlarında görev başlarındadırlar. Evet bugün de!

Kontrgerilla konusundaki yayınlardan tedirginlik duyanlar, acaba bu yayınların sonunda bazı işkencecilerin adlarının da ortaya çıkacağından mı endişe ediyorlar?..

(Cumhuriyet, 15 Temmuz 1978)

BİLİRKİŞİ KİM?

Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer'i pek çoğunuz tanırsınız. Dönmezer, İstanbul Hukuk Fakültesi Ceza Hukuku kürsüsü öğretim üyelerindendir. Sayın Profesör sıradan öğretim üyelerinden de değildir. Dönmezer, yalnızca bilimsel çalışmalarıyla değil, siyasal yazılarıyla da tanınmaktadır.

Demek ki üstat, görüşlerini, kanılarını saklayan, gizleyen türden bilim adamı değildir. Açık sözlüdür. Siyasal düşüncelerini, AP'nin "yarı-resmi" yayın organı olan "Son Havadis" gazetesinde yayınlar. Sayın profesör, ara sıra, gazetenin birinci sayfasına sıçrayarak boş yazılar da yazar. Sayın üstadın kitaplarını, yazdığı siyasal yazıları okur, yararlanırız...

Sayın Dönmezer, "tarafsız bilim adamı" niteliğinde değildir. Olamaz! Nasıl olsun ki, siyasal kanılarını, görüşlerini, eleştirilerini, AP Genel Başkanı Demirel'in sözcüsü ve gözcüsü olan bir gazetede yayınlıyor. Dönmezer'e biri kalkıp da "hocam siz tarafsızsınız" dese, buna önce Dönmezer'in kendisi itiraz eder.

Siyasal görüşleriyle böylesine "taraf" olan bir öğretim üyesinin siyasal niteliklerdeki davalarda bilirkişi seçilmesi, ona, "suçludur, suçsuzdur" gibi yargılara yol açabilecek olanaklar tanınması, adalet duygularını incitmez mi?

Kaldı ki, ceza yargılamasında savcıların bilirkişi seçmeleri belirli koşullara bağlıdır. Savcı, ancak "gecikmesinde sakınca bulunan" durumlarda bilirkişi seçebilir. Şüpheli ölüm olayları, trafik kazaları, gecikmesinde sakınca bulunan hallerin örnekleridir. Burada amaç, suç kanıtlarının kaybolmadan toplanıp değerlendirilmesidir.

Siyasal nitelikteki davalar, "gecikmesinde sakınca bulunan hal" kapsamı içinde görülemez. Diyelim ki savcı, ceza usulünün

bu kuralını çiğnedi ve Dönmezer'e başvurarak, siyasal nitelikteki bir davada bilirkişi raporu vermesini istedi. Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun 66. maddesi, savcıların hangi koşullarda bilirkişi seçebileceklerini belirlediğine göre Dönmezer'in "hayır, benim bilirkişi seçilmem usule aykırıdır" demesi, bilim adamlığına uygun düşmez mi?

Ceza yargılaması hukukunun kurallarına aykırı olarak seçilen bir bilirkişi, üstelik siyasal görüşleriyle tanınmış bir öğretim üyesiyse, bunun "tarafsızlık" neresindedir Allah aşkına? Kimi aldatıyoruz, kimi kandırıyoruz?..

Sosyalist partiler hakkında dava açılacak, davanın bilirkişiliğine de AP'nin sözcüsü yayın organlarının yazarları seçilecek!

Savcıların Türkiye üniversitelerinde görevli bunca öğretim üyesi arasından siyasal davalarda ille de Dönmezer'i bilirkişi seçmeleri biraz düşündürücü olmuyor mu?..

(Cumhuriyet, 8 Ağustos 1978)

AMAÇ VE YÖNTEM

Eloğlu bu işin kitabını yazmış: "Ayaklanmaları Bastırma Hareketleri" Kitabın adı bu! Kitap, Davit Galula adındaki bir Amerikalı tarafından yazılmış, Genelkurmay Basımevi'nde 1965 yılında basılan kitabı Türkçe'ye çevirenin adı, Hasan Lenbet.

Kitabın 51. sayfasında kurulu düzene karşı başkaldırma yöntemleri incelenirken, "Burjuva-milliyetçi örneği, kestirme yol" başlıklı bölüme rastlıyoruz. Bu bölümde terörist eylemler, "şuursuz terörizm" ve "seçilmiş terörizm" olmak üzere ikiye ayrılıyor. Bu bölümden birkaç satır aktaralım:

" Şuursuz terörizmden maksat ayaklanma hareketleri ve sebepleri için alaka toplamak ve halkın dikkati bir defa çekildikten sonra gizli olarak bulunan taraftarları cezbetmektir. Bu da gelişigüzel yapılan terör hareketleriyle, bombaların patlamasıyla, yangın çıkartmakla, suikastlar yapılmakla ve mümkün olduğu kadar fazla seyirci cezbedecek bir şekilde toplu olarak, koordine edilerek ve ayarlı bir şekilde yapılır..."

Galula, bunları anlattıktan sonra terörist eylemlerde ikinci aşamaya geliyor ve "seçilmiş terörizm"e değiniyor:

Seçilmiş terörizm çarçabuk şuursuz terörizmi takip eder. Bundan maksat, isyanı bastırmakla görevli tarafı halktan uzak tutmak, halkı mücadeleye sokmak ve asgari olarak halkın pasif suç ortaklığını temin etmektir. Bu da memleketin muhtelif yerlerinde bazı kimseleri, halkla en yakın teması olan küçük rütbeli hükümet memurlarını, polis, postacı, belediye reisi, belediye meclis azası ve öğretmen gibi insanları öldürerek yapılır..."

Evet, bu satırları okuduktan sonra, ülkemizde kol gezen terörizmin, uluslararası yöntemlere uygun olarak örgütlenip uygulandığı açık seçik ortaya çıkıyor. Bunlar basit birer "zabıta vakası" değildir. Bir belediye otobüsüne ateş açılması, insanların yollarının kesilerek öldürülmeleri, sağa, sola atılan bombalar, tam kitapta yazıldığı gibi, "şuursuz terorizmin" örnekleridir. "Şuursuz terörizm" ve "seçilmiş terörizm", ülkemizin çeşitli yörelerinde aynı günlerde uygulanıyor. Adam yazmış:

- Belediye başkanları, öğretmenler öldürülür...

Bakıyorsunuz, Türkiye'de de belediye başkanları ve öğretmenler, öğretim üyeleri öldürülüyor. Ve biz bu olaylara, karakol polisi mantığı ile karşı koymaya çalışıyoruz.

Hayır, iş o kadar basit değil...

Terörizmi önleyebilmek için, önce devlet çapında hatta ondan da öte, uluslararası "istihbarat" gerekir. Yani Türkçesi, önce MİT'in terörizmi önlemek için yeni baştan örgütlenmesi gerekir. Yoksa, bir saygıdeğer orgenerali MİT karargahına paraşütle indirmekle hiçbir sorun çözümlenmez.

Önce "istihbarat", sonra bu istihbarata dayalı "operasyon..." Terörist örgütlerin merkezleri, kadroları, yöntemleri belirlenmezse, kimi nasıl yakalayacaksınız?

Canım, bırakın MİT'i, ben size daha ilginç bir haber vereyim. Geçen Temmuz ayının ikinci haftasında bir "ülkücü", İstanbul'da, Fatih semtinde bir kuyumcuyu soydu. İçişleri Bakanlığı 14 Temmuz günü TRT Haber Merkezi'ne bir açıklama göndererek, silahlı soygun yapan bu ülkücünün kimliğini açıkladı.

Ne oldu biliyor musunuz? TRT, İçişleri Bakanı'nın bu "resmi" açıklamasını yayınlamadı. Evet, düşünelim. İçişleri Bakanı'nın açıklaması bile TRT haberlerinde yer almıyorsa, işe nereden başlamak gerekir?

Adamlar, devlet çapında örgütlenmeye çalışıyorlar, bizler de içi boş demeçlerle zaman yitiriyoruz...

(Cumhuriyet, 11 Ağustos 1978)

CANAVARLIK...

Yok yok, aramayın. Buna ideolojik bir ad bulmak olanaksızdır. Bu sağcılık solculuk işi değil artık... Onu aşan ve hiçbir ideolojiyle ilgisi olmayan canavarlıktır bunlar. Düpedüz canavarlık!..

Bir belediye otobüsüne ateş açılıyor. Ateş açanlar, otobüsün içindekileri hiç tanımıyorlar. Otobüsün içinde çocuk olur; genç kadın olur, yaşlı dedeler olur. Basıyorlar kurşunu! Ölenlerin arkada kalan çocukları olurmuş... Onlara ne? Öyle koşullandırılmışlar. "Vurun" diyorlar, "gidin" diyorlar, gelip, "vurduk, iki kişi öldü" deyince de sırtları sıvazlanıyor. Belki de "bravo, başardınız" deniyor,

Bir kahveye ateş açılıyor. İçerde oturup, konuşan, tavla oynayan yorgun insanlarla kişisel olarak bir alışverişleri yok tetiğe basanların. Başka koşullarda olsa, birbirlerine "merhaba" deyip geçeceklerdir belki de... Fakat belli ki, koşullandırılmışlar. Görevleri tetiğe basıp basıp adam öldürmek!.. Ölenler hep yoksul insanlar. Kimi işçi, kimi dar gelirli memur, kimi gencecik öğrenci...

Kapitalizm mi yaşatılacak? İşte bankalar, Ticaret Odaları, Esnaf Dernekleri, işadamları örgütleri, işte dizi dizi burjuva partileri... Sosyalizm mi savunulacak? İşte dergiler, işte gazeteler, işte dernekler, sendikalar, partiler... Adam öldürmenin ne ilgisi var sağcılıkla, solculukla?

Kapitalistlerle sosyalistlerin savaşımı, çok başka kesimlerde, başka biçimlerde, başka yöntemlerle sürüyor... Söz konusu olan milliyetçilikse, o zaman al şapkanı koy önüne. Bu toprakların altındaki madenleri, petrolleri yabancılara haraç mezat satmanın adı mıdır milliyetçilik? Milliyetçilik, biraderler ve yeğenler saltanatına alkış tutmak, destek olmak mıdır? Yoksa yetmiş sente muhtaç edilmiş bir ülkede "güçlü devlet milli iktidar" diye göz boyamak mıdır? Nedir, nedir Allah aşkına?

Söyleyin nedir? Ordusunun silahları, okyanus ötesi ülkelerin "silah veririm, vermem" pazarlıklarına terk edilmiş bir devletin güçlülüğü için bugüne dek ne yaptınız efendiler? Ne yaptınız?

Yok, yok. Sokaklarda akıtılan bu kanların, söndürülen bu ocakların, üst üste yığılan kanlı mezar taşlarının, gün gelir hesabı sorulur. O gün gelir. Hiç kimse meraklanmasın ve de umutlanmasın. O gün gelir. Sorulur bu hesap...

Kavga, savaş, her neyse, bunlar erkekçe yapılır. En acımasız savaşlarda bile başvurulmayan yöntemlere başvurulursa, bu kez silahların arkasındaki iğrenç iskeletleri yakalamadan, olayların önüne geçmeye olanak yoktur. Önce bunu bilelim, bunu anlayalım!..

Olaylar çığırından çıkmıştır. Bunlar bugün önlenemezse, yarın çok geç olacaktır. Ve siyasal kan davası herkesi, toplumun her kesimini sararsa, bundan, bu kan selini yaratanlar hiç de kazançlı çıkamayacaklardır. Kurutun, kurutun bu kan selini!..

(Cumhuriyet, 12 Ağustos 1978)

YANLIŞ HESAP

Öyle anlaşılıyor ki, yaratılan ve sürdürülen bu terörün amacı, önce hükümete sıkıyönetim ilan ettirmek, ondan sonra da ülkede bir askeri yönetimin kurulması için zorlamalar yapmaktır.

Terörün planlı ve programlı olarak yürütüldüğü bellidir. Eğer bu kanlı olaylardan sonra sıkıyönetim gelirse, tıpkı 12 Mart günlerinde olduğu gibi, devleti ele geçireceklerini umuyorlar. Bildiğimiz ve bilmediğimiz bir dizi atama bunun için yapılmış, devlet kurumlarındaki "personel müdürlükleri" bu amaçla denetim altına alınmış.

Hesap şu hesaptır: "Bizimkiler, sıkıyönetimde hemen köprü başlarını tutarlar. Sonra adım adım yasal yöneticilerin yetkileri ellerinden alınır. Sonra bir zorlamayla devleti ele geçiririz!"

Tabii, hesabın yanlışlığı şurada: Silahlı Kuvvetler'in yapısını değerlendirirken yanılıyorlar! Şunu görmüyorlar: Türk ordusu; İran ordusu, Şili ordusu, Arjantin ordusu değildir. Olsaydı, 12

Mart faşizminden çıkamazdık, 12 Mart generalleri arasında Pinochet olmak isteyen yok değildi. Ama başardılar mı? Başarabildiler mi?

27 Mayıs İhtilali'nden sonra Türkeş, Silahlı Kuvvetler içinde büyük güç elde ettiğini sandı. Ne yapabildi? Silahlı Kuvvetler bütünüyle maceracılığa, dikta hevesine karşı koydu. Sonuç ortada, kitlelerin bilinçlendiği ve örgütlendiği, demokratik bilincin giderek yükseldiği bir ortamda, ihtilal yapmak, hele hele dış desteği olmadan faşist bir düzen kurmak, bugün, dünden daha da olanaksızdır.

Yakın geçmişte gördük: Silahlı Kuvvetler anayasal düzeni koruyor. Ara sıra sapmalar, 12 Mart gibi olaylar yaşanmıyor değil. Fakat sonunda ordu düşüncesini söylüyor:

- Biz demokratik düzenden yanayız...

Bunu görmüyorlar mı, anlamıyorlar mı, bilmiyorum. Fakat görünen köy kılavuz istemiyor. Nehirleri tersine akılmak isteyenler ise eninde sonunda kafalarını duvarlara çarpıyor

Şu üsteğmen bizden yanadır. Şu yüzbaşı ülkücüdür, şu komutan bizdendir...

Böyle insanların cezaevi duvarlarından döndüğünü yakın geçmişimiz kanıtlamıştır! Silahlı Kuvvetler, en güç koşullarda, Kurtuluş Savaşı'nın içinde bile savaşları, hiyerarşiye bağlı düzenli orduyla yürüttü. Bugün başıbozuk alaylarının sızma girişimleri boşadır. İsteyen dener; boyunun ölçüsünü alır.

Yeniden 12 Mart günlerini bekleyenler avuçlarını yalayacaklardır. Tabii avuçlarının içindeki kanları da...

(Cumhuriyet, 14 Ağustos 1978)

CEZAEVİ İSYANLARI

Yeni İnfaz Yasası çıktıktan sonra cezaevlerinde başlatılan isyanları anlamak gerçekten güçtür. Çünkü yeni yasa cezalarda büyük ölçüde indirim yapmaktadır. Mahkumlar bu yasaya karşı çıkarken, açıkça kendi çıkarlarına da karşı çıkmaktadırlar!

Mahkumlar genel af çıkarılmasını isteyebilirler. Son genel af 1973 tarihlidir. Bu Af Yasası'nın üzerinden beş yıl geçmeden yeniden bir af çıkarılmasına Türkiye'nin siyasal dengeleri elvermez. Af, yasa işidir. Yasalar parlamentodan geçer.

Ne yapsaydı Adalet Bakanı?

Bakan, Bakanlık koltuğuna oturur oturmaz, cezaevleri koşullarını değiştirmek için kolları sıvadı. Önce bir İnfaz Yasası hazırlandı. Bununla ceza tutarlarında hemen hemen yarıya yakın indirim sağlandı. Bununla da yetinmedi. Cezaevlerinde yurttaşlarımızın şimdiye dek yakındıkları kısıtlamaları kaldırdı. Tutuklu ve mahkumlar şimdi aileleriyle yüz yüze görüşebiliyorlar. Artık, tutuklu ve hükümlüyle ailesi arasında tel örgüler ve hücreler yok. Bunun ne büyük bir "nimet" olduğunu ancak cezaevinde kalanlar bilir.

Saç uzatma yasağı... Bu da kalktı. Tutuklu ve hükümlü başka kentteki yakınıyla telefon görüşmeleri de yapabiliyor. Bunlar yeni Adalet Bakanı'yla birlikte gelen özgürlüklerdir.

Özetle, cezaevlerindeki o katı koşullar, Adalet Bakanı Mehmet Can'ın tutumuyla bir ölçüde yumuşatılmış ve cezaevlerinde insanlık rüzgarları esmeye başlamıştır. Yoksa itiraz buna mı?

Cezaevindekiler ellerini vicdanlarına koyarak düşünsünler. Elinde yasa çıkartma yetkisi olmayan bir Adalet Bakanı, bundan öte ne yapabilirdi? Parlamentodan Genel Af Yasası çıkartmanın olanağı olmadığına göre bu İnfaz Yasası'nın teşekkür ve saygıyla karşılanması gerekmez miydi? Eğri oturup, doğru konuşalım; gerekmez miydi? Bu İnfaz Yasası'ndan olumlu sonuç alınsa, şu yasayı başka infaz yasaları izleyecek; böylece Genel Af Yasası çıkmadan aynı sonuçlara ulaşılacaktı.

Birtakım güçler buna izin vermek istemiyorlar belki de!.. Cezaevlerinin birer isyan karargahı olmasını isteyenler, gizli kapaklı yöntemlerle mahkumları da ateş hattına sürüyorlar. Ve sonuç da alıyorlar ister istemez. Önce tutuklu ve mahkumlara tanınan kolaylıklar kalkacak, sonra da mahkumlar yararına hazırlanan yeni yasa tasarıları bir daha parlamentoya gönderilmemek üzere, dolaplara kilitlenecek.

Cezaevlerinde yaratılan anarşi, ülke çapındaki anarşinin sonucudur. Ellerindeki kanlı silahlarla yakalanan birtakım sağcı teröristler, cezaevlerine girince adlarına "kader kurbanları" denilen hükümlüleri, siyasal amaçları için malzeme olarak kullanmaktadırlar.

Cezaevi isyanları, cezaevlerinde yatanların dışarıya çıkacakları günü geciktirmekten başka ne işe yarıyor? Her isyan haberi, cezaevi duvarlarına bir tuğla daha koyuyor. Bir an önce özgürlüklerine kavuşmalarını dilediğimiz mahkumların önce bu gerçeği anlamaları gerekir!

(Cumhuriyet, 15 Ağustos 1978)

BÖL VE YÖNET...

Filistin Kurtuluş Örgütü içindeki kanlı çatışma geçen pazar günü korkunç boyutlara ulaştı. Örgütün Irak yanlısı kanadının Beyrut'daki bürosuna patlayıcı madde atıldı. Sonuç: Şimdilik 200 ölü!

Örgüt içindeki kanlı hesaplaşmanın hangi noktada durdurulacağı ve hangi olayla damgalanacağı pek belli değil. Şimdilik taraflar, ortak düşmanlarını unutup, kendi iç çelişkilerini kanlı olaylarla derinleştirmektedir.

Evet, "ortak düşman" ve kendilerini bir araya getiren "amaç" unutuluyor; bir yana itiliyor. Onun yerine, kendi içlerinde yeşertilen kin tohumları yeşertilip büyütülüyor. "Ana çelişki", yerini iç çelişkilere ve çatışmalara bırakıyor.

Bu çatışmadan kazançlı çıkan, Filistin Kurtuluş Örgütü'nün şu ya da bu kanadı değil, tersine, örgütün "ortak düşmanı" İsrail'dir. Bu kaba gerçeğin savaşan taraflarca görülüp, sezilmemesi olanaksızdır. Fakat iş işten geçmiş, örgüt kanatları arasında öylesine acımasız bir savaş başlatılmıştır ki, "ortak düşman" unutulmuş, bir bakıma örgüt, kendi kuruluş amaçlarına ve varoluş nedenlerine yabancılaşmıştır.

Filistin Kurtuluş Cephesi içindeki bu kanlı çatışma "sol fraksiyonlar" içindeki çekişmeleri, çatışmaları, sürtüşmeleri düşündürdü ister istemez... Gerçi amaçlar, yöntemler çok ayrı; fakat sol içinde tehlikeli ve sakıncalı sınırlara ulaşmış bulunan bölünmenin, yarın ne gibi sakıncalara dönüşebileceğini şimdiden kestirmek olanaksızdır.

Dergi köşelerinde başlayan ideolojik tartışma, daha doğrusu kapışmanın, bir örneğini Adana sokaklarında gördüğünüz

kanlı çatışmalara dönüşmemesi için, eli kalem tutan ve aklı başında her ilerici yurttaşın üzerine düşen uyarı ve eleştiri görevini yerine getirmesi gerekir. Tabii, iş işten geçmeden!

Birbirlerini ajanlıkla suçlayan dergiler, hesap sorulacağından söz eden satırlar, meydan okumalar, ihbar kokan siyasal yorumlar, birbirlerini katillikle suçlayan yazılar, burjuvazi-proleter çelişkisinin ürünleri midir? Yoksa bu çelişkiyle uzaktan, yakından ilgisi olmayan verimsiz ve yararsız çekişmeler midir?

Kim haklı, kim haksız, onu tartışmıyoruz. Ama Adana sokaklarında birbirlerini şişlemenin, bıçaklamanın Marksizm'le, sosyalizmle, devrimci dayanışmayla ilgisi nedir? Sosyalist örgütleri güçlendirmek, sosyalist örgütler arasındaki dayanışmayı artırmak yerine, solu bölmek, parçalamak, devrimci dürüstlükle ideolojik tartışmalar yapmak yerine bal vermeyen arılar gibi durmadan birbirlerini sokmak, Marksizm'in hangi çözümlenmesine, Leninizm'in hangi ilkesine, Maoizm'in hangi ideolojik ürününe uygun düşmektedir. "Böl ve yönet... Bu, emperyalizmin hiç değişmeyen ve değişmeyecek taktiğidir.

Türkiye'de "çocukluk hastalıkları" çok ağır geçiyor. Dileriz bu hastalık kalıcı bir sakatlık bırakmaz...

(Cumhuriyet, 16 Ağustos 1978)

KİMİN ALETİ?

Hiç şakası yok. Belediye otobüslerine, kahvelerde oturan kimselere, öyle gelişigüzel ateş edip adam öldürmenin cezası idamdır. Ceza Yasası böyle diyor. Yasanın 450. maddesinde, adam öldürme eyleminin birden çok kimselere yönelmesi halinde, sanık ya da sanıkların ölüm cezasıyla cezalandırılacakları yazılmış...

Böylesi suçlarda bu cezadan kurtulmak hiç de kolay değildir Sanık avukatı ne diyecek? Sanık kendini nasıl savunacak? "Türklük uğruna ateş açtım, öldürdüm" mü diyecek? Kimi, nasıl inandıracak?

Böyle cinayetlere kimse de sahip çıkmaz, çıkamaz ve hemen "üyemiz değildir, bizimle ilgisi yoktur" gibi açıklamalar yapılır. Bu katillerin herhangi bir parti ya da örgütle ilişkileri

varsa, onun da kolayı bulunur. Parti kütükleri ellerinde değil mi, silerler kaydını... Silemeyecek durumdalarsa, "ihraç ettik" deyip sıyrılırlar işin içinden!

Bu gibi cinayetleri işleyenlerin beyinleri yıkanmıştır; adam öldürmek için iyice koşullandırılmışlardır. Kendilerini bu işler için hazırlayanlar, sırtlarını sıvazlayanlar, birdenbire kaybolurlar, hiç ortalıkta görünmezler. Duruşmalar başlar, durum iyice kötüye gider. Savcı sanıklar için ölüm cezası ister. Ağır Ceza Mahkemesi kararını verir. Son umut Yargıtay'dadır. Bir süre sonra o kapı da kapanır.

Şakası yok, adı üstünde "adam öldürme" bu. Öldüreceksin. Hem de birçok kişiyi, hiç acımadan... Kadın, erkek, genç, yaşlı, çoluk, çocuk demeden!.. Böylesine suç işlenirse, cezası da belli: İdam!..

Geçenlerde söz konusu ettik; CIA görevlisi Davit Galula kitabını yazmış, AID görevlisi Hasan Lenbet de kitabı Türkçe'ye çevirmiş. Önce "Şuursuz Terörizm" yanı gelişigüzel bombalar, ateş açmalar, adam öldürmeler, sonra "Seçilmiş Terörizm", yani belediye başkanlarını, öğretmenleri, öğretim üyelerini öldürmek...

Bu plan uygulanıyor. Ve bu planı adım adım uygulayan gizli örgütler var. Balgat ve Mamak cinayetleri böyle bir planın halkaları gibi geliyor insana. Bunlar ve daha öncekiler; hepsi de profesyonel yöntemlerle çalışıyor. Arkalarında bir gizli örgütün gölgesi var. İş, onu bulup çıkarmakta. Ağacın dallarını budamakta değil; köküne inmekte...

Böylesi örgütler, cinayet işlemekte kullandıkları militanlarını hiç gözünü kırpmadan harcayıverirler. Militan yakalanmayacak! Yakalanırsa, örgüt ona sahip çıkmaz. Örgüt, militanı hakkındaki ölüm cezasını çoktan vermiştir. Yargılanmasını, mahkum olmasını ve de ipe çekilmesini gözünün ucuyla izler. Gizliliğin kuralıdır bu. Bu cinayetlerde yer alanlar, gün gelir, kimlerin aleti olduklarını anlarlar. Ama nerede? Cezaevi hücrelerinde mi, darağaçlarının önlerinde mi?..

Herkes uyarmalı; sağcı ve solcu herkes, bu tür olaylara karşı çıkmalı. Bireysel terör ile ne devrim yapılır ne de devrimci düşüncelere karşı konulur...

Ah, sağcısıyla, solcusuyla, eylemci gençler, bunu bir anlasalar!..

(Cumhuriyet, 18 Ağustos 1978)

ÜÇ HİLALLİ İMZA

Sanık Bünyamin Nami Tonga'nın imzasını üç hilalli olarak kullanması, "Ey Türk titre ve kendine dön" tümcesini ödev olarak vermesi ve çocuğunun adını sınıf tahtasına yazdırması, dersi boş olan sınıfta tarihten konuşmalar yapmasının propaganda niteliği taşıdığına dair dosyada yeter kanıt elde edilemediğinden men-i muhakemesine oybirliği ile...

Bu memleketi kurtaranlar, Fatihler, Yavuzlar ve Alpaslanlar'dır. Atatürk bunlardan sonra gelir... demesi, Atatürk'ü ne küçültücü ve ne de büyüklüğüne zarar verici, Atatürk düşmanlığına varacak bir tutum içerisinde görülmeyip, tarihte bir sıralama anlamına vardığından, sanığın men-i muhakemesine oyçokluğu ile karar verilmiştir..."

Okuduğunuz bu satırlar, Çanakkale İl İdare Kurulu kararından alınmıştır. Karar, Vali Muavini Faik Kale, Defterdar ve Milli Emlak Müdürü Erdoğan Ertane, Bayındırlık Müdürü Musa Gökkaya, Ziraat Müdürü Hayrettin Işık, Veteriner Müdürü Yavuz Gören'in imzalarını taşımaktadır.

Milli Eğitim Müdür Vekili Musa Artam, öğretmen Bünyamin Nami Tonga'nın 1977 tarihinden sonra imzasını değiştirerek, ders defterlerine ve yoklama kağıtlarına MHP amblemi biçiminde imza attığını ileri sürmüş ve sanık öğretmenin propaganda amacıyla böyle davrandığını belirten karşıoy yazısı yazmıştır.

Defterdarın, ziraat müdürünün, bayındırlık müdürünün bir ceza yargılamasında işleri nedir, diye sorarsanız, o sorunun yanıtı içler acısıdır: Türk hukukunda memurlar, Osmanlı İmparatorluğu'ndan kalan 1914 tarihli "Memurin Muhakematı Hakkındaki Kanun" gereğince kovuşturulurlar. Hakkında kavuşturma açılan memur, önce şu yukarıda sıraladığımız müdürlerden oluşan bir kurul tarafından kovuşturulur, suçlu olduğu kanısına varılırsa, "yargılamanın gerekliliği" kararıyla mahkemeye gönderilir. Yok eğer sanık memur hakkında yeterli kanıt bulunmazsa, ya da suçsuzluğu yönünde kanı oluşursa, o zaman "yargılamanın gereksizliği" kararı verilir.

Yani özetle, bağımsızlıkları ve teminatları sağlanmış yargıçlar yerine, hukukla ve hukukçulukla ilgisi olmayan, idareye bağlı müdürler bu yargısal işleme karışmış olurlar.

Tartışmak istediğimiz konu bu değil tabii. Olayın başka yönü önemli. Önemi de şurada: Bir öğretmen düşünün ki, yoklama kağıtlarına imza yerine CHP'nin amblemi olan altı oku çiziyor. Bu propaganda sayılmaz mı? Bir başka öğretmenin imza yerine kırat, bir başkasının koç, bir başkasının da bir el çizdiğini düşünün. Ne demektir bütün bunlar?

Bunlar, "biz CHP'liyiz, biz AP'liyiz, biz CGP'liyiz, biz DP'liyiz" anlamına gelmez mi? Gelir. Peki bir öğretmen, imzası yerine MHP amblemi olan üç hilali çizerse ne olur? Hiçbir şey olmaz! Çanakkale İl İdare Kurulu böyle düşünüyor.

Bu memleketi kurtaranlar, Fatihler, Yavuzlar, Alpaslanlar'dır..."

Bu tümceye birçok yerde rastlıyorsunuz. Amaç, Türk büyüklerini anmak değil, "Alpaslan" adının yarattığı çağrışımdan yararlanarak MHP Genel Başkanı Türkeş'i anımsatmaktır.

Ülkücü öğretmen, öğrencilere "Ey Türk titre ve kendine dön" tümcesini ödev olarak vererek, öğrencilerin siyasal görüşlerini saptıyor. Bir başka öğretmen de çıkıp "Toprak işleyenin, su kullananın" tümcesini ev ödevi olarak verse, MHP yandaşları ne düşünürler acaba?

Şu örnek bile siyasal koşullandırmaların nerelere kadar vardığını kanıtlamaktadır. MHP'nin Eğitim Estitüleri'ni ne amaçla ele geçirmek istediği her gün daha iyi anlaşılmıyor mu?..

(Cumhuriyet, 19 Ağustos 1978)

TÖB-DER VE İŞLEVİ

Ülkemizde işçi sınıfından kaynaklanan ve siyasal yaşamda ağırlığını duyuran güçlü bir Marksist parti yoktur. Ne yapalım ki böyledir! Gerçi her biri ayrı ayrı ideolojik doğrultuda savaşım veren TİP, TSİP, SDP, TEP ve TİKP gibi partiler vardır ama, bunların hiçbiri henüz parlamentoda temsil olanağını bulamamıştır.

İşçi sınıfından kaynaklanan, kırsal kesimden destek alan ve ilerici küçük burjuvaziyi de sürükleyen bir Marksist partiye sahip olamayışımız, demokrasimiz ve siyasal yaşamımızda bir büyük boşluk yaratmaktadır. Bu boşluğun doğması ve bir türlü

doldurulamaması, demokrasimiz ve anayasal düzenimizin zaman zaman temellerinden sarsılmasına yol açmaktadır.

Bir fizik kuralıdır; yaratılan boşluk bir başka madde ile doldurulur. Boşluk yerine kullanılan dolgu hammaddesi, boşluğun özgün koşullarına uygun düşmeyebilir. Fakat zaman içinde, gerek zorlamalar, gerekse bu zorlamaları doğuran gereksinmeler, böyle bir boşluğu eninde sonunda doldurur.

Sol içindeki bu parçalanma, gün gelecek son bulacak ve sınıfsal dengelerle yeni oluşumlar, bir Marksist partinin güçlenmesine ve bu boşluğu doldurmasına yol açacaktır. Sosyalist birikim böyle bir aşamaya varıncaya dek, devrimci düşünceler ve ideolojik arayışlar, çeşitli örgütleri dalgalandıracaktır.

Bu bir çalkantı dönemidir. Bu çalkantı döneminde, yığınsal desteklerden güç alan bir Marksist parti olmayınca, bu boşluk çeşitli kitle örgütleriyle doldurulmak istenmektedir İlerici öğretmenleri çatısında toplayan TÖB-DER, bu örgütlerden bir tanesi ve en önemlilerinden biridir Devrimci özlemler, sosyalist düşünceler ve Marksist akımlar, bu özlemlerin, bu düşüncelerin ve bu akımların doğal yataklarına bir sel gibi akmadıkça, işte böyle, çeşitli kitle örgütlerine dağılırlar.

Bugün Ankara'da genel kurul çalışmalarına başlayacak olan TÖB-DER, bu oluşumu sergileyen bir görüntüyü yansıtmaktadır. Genel kurulda çeşitli sol akımlar, ayrı ayrı ideolojik tabanlara dayandığı söylenen "fraksiyonlar" gruplar ve grupçuklar, TÖB-DER yönetimini ele geçirmek için savaşacaklardır.

Fakat bu savaşta ilk anda akıllarda tutulması gereken kural, TÖB-DER ve benzeri kuruluşların "işçi sınıfının ideolojik ve siyasal örgütleri" olmadığıdır. İşçi sınıfının ideolojik ve siyasal örgütlerindeki savaşım yöntemleriyle, kitle örgütleri içinde geçerli olması gereken yöntemler, birbirlerinden çok değişiktir ve değişik olmaları da gereklidir.

Ülke çapındaki sol akımlar ve devrimci birikim bugün TÖB-DER Genel Kurulu'na yansıyor. Bu yansımanın tekdüze ve yalınkat çözümlerle sonuçlanması beklenemez. Fakat, ideolojik bağnazlıkların, bir terminoloji şehvetiyle alevlenerek kısır tartışmalara dönüşmesi ve bu ideolojik örtü altında sen-ben kavgasına sürüklenmesi, önce TÖB-DER'e ve bu kitle örgütünün yasal varlığı ile demokratik işlevine zarar verir.

Yurdun dört bir bucağından gelip, Ankara'da toplanan devrimci öğretmenlere yürekler dolusu saygılar sunarız...

(Cumhuriyet, 21 Ağustos 1978)

BÖYLE Mİ?..

Kaldırımlarda kol kola girmişler; aralarından kimseyi geçirmiyorlar. Baktım; yüzleri asık, gözleri öfke dolu. Arkalarında bir başka sıra daha var. Onlar da öyle. Sordum; ilk sıra Dev-Genç tarafından tutulmuş. Giriş kapısı önünde toplum polisleri dolaşıyor. Onların arkasında, halkaları insandan oluşan bir zincir daha var. Onlar da İGD'li, yani İlerici Gençler Derneği'nden. Ağaç diplerinde ve duvar üstlerinde küme küme insanlar var. Bunlar ya öğrenci ya öğretmen. Birbirlerine öfkeyle bakıyorlar.

Burası TÖB-DER Genel Kurulu'nun toplandığı Devlet Su İşleri binasının önü...

Genel Kurula katılan on dört ayrı grup varmış. Bu grupların ideolojileri, dünya görüşleri ayrı ayrıymış. Kapıda bekleşen insanların şöyle bir yüzlerine baksanız, bir kavganın, bir kapışmanın hemen kopmak üzere olduğunu anlarsınız. Herkes öfkeli. Herkes, bir ölüm kalım savaşının öfkesini yaşıyor. Hoşgörü, yerini kin ve öfkeye bırakmış. Bir "fraksiyon bağnazlığı" ki, sormayın gitsin... Kaşlar çatılmış, sinirler gergin, Hani "Faşizme karşı omuz omuza" olunuyordu?.. Bunlar unutulmuş. Faşizme karşı omuz omuza savaşmak yerine, birbirlerine omuz vurup geçecekler neredeyse...

Fraksiyon barikatlarından geçerken bunları düşünüyordum. Bir süre sonra haberi de aldık:

- Dev-Genç ve İGD çatıştı.

Niçin peki? Canım nedenini, niçinini araştırmayın. Şimdi bir süre terminolojik söz sürülüverir ortaya... "Terminoloji şehveti" mi dersiniz artık; "kavram fetişizmi" mi, bilmem. Bir sürü kavram, bir sürü terminoloji... Bir söz yığını içinde boğulur kalırsınız.

- Faşizme geçit yok...

Böyle mi?.. Birbirlerine kongrelerde geçit vermeyen insanlar, nasıl olup da faşizme karşı "birleşik cephe" oluşturacaklar?

Nasıl olacak bu iş? Sen kendi içinde bu derece dağınık, bu derece kanlı bıçakıı olursan, kimi nasıl inandıracaksın? Ve nedir bu öfkenin nedeni? Niçin? Hoşgörüyle tartışalım bakalım; hangi ideolojik görüş, böylesine bölünmelere, parçalanmalara ve çatışmalara izin verir?

Bir yanda kanlı faşist çeteler her gün yeni cinayet işler, öte yanda ilerici kuruluşlarımız anlamsız ve kısır tartışmalar içinde zaman öldürür... Nasıl bir "strateji", nasıl bir "taktik", nasıl bir akıl? Kusura bakmasınlar, bunları anlamak ve yorumlamak güç, çok güç... Sanki Türkiye 12 Mart gibi bir kanlı serüven yaşamadı. Sanki gizli örgütlerin tezgahladığı faşist saldırılar bitti.

Sol, ülkenin geleceği ve umududur. Bu umudu ve bu geleceği, böylesine çatışmalarla karartmak küçük burjuva bencilliği değil midir Allah aşkına?..

(Cumhuriyet, 23 Ağustos 1978)

DEVLET PARASIYLA...

Adalet Bakanlığı geçenlerde bir özel bankadaki hesabından bir miktar para çekmek istedi. Bankadan verilen yanıt çok ilginçti:

- Paramız yok, veremeyiz...

Para kimin parası? Bakanlığın. Milyonlarca lira o özel bankaya yatırılmış.

- Hesabımızdan şu kadar para çekeceğiz...

- Vallahi efendim, bizde para yok...

O özel bankanın hesaplarını bir araştırsanız, bakanlıkların, kamu kurumlarının yatırdıkları milyonların, yeğenlere, biraderlere sebil gibi dağıtıldığını görürsünüz!

Yasalarımızda, kamu kurumlarında toplanan paraların kamusal yatırımlarda kullanılması için öngörülmüş bazı yollar vardır. Bunlardan biri 441 sayılı "Devlet Yatırım Bankası Hakkındaki Kanun"un 9. maddesidir. Yasa şu hükmü getirmektedir:

Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı ve İşçi Sigortaları Kurumu kaynaklarından, İktisadi Devlet Teşekkülleri'nin kredi ihtiyaçlarına tahsis edilmesi gereken paralarla, İktisadi Devlet

Teşekkülleri'nin yatırım ve işletme ihtiyaçları üstünde devamlılık gösteren finansman fazlaları Devlet Yatırım Bankası tahvillerine yatırılır...

Yasanın bu hükmü, "Finansman Kararnamesi"nde yer almıştır. Bakanlar Kurulu'nun 29/11/1977 gün ve f/14299 sayılı kararı ile SSK'nın bu amaçla 14 milyarlık Devlet Yatırım Bankası tahvili alması kararlaştırılmıştır. 14 milyarlık tahvil alımı, sonradan 10 milyara indirilmiştir.

Gerek yasa, gerekse "Finansman Kararnamesi", SSK'da biriken paraların kamu yatırımlarında kullanılmasını öngörmektedir. Yasa böyledir, kararname böyledir ama, bir de gelelim uygulamaya...

SSK gibi kamu kuruluşları, bankalara milyonlarca lira para yatırmaktadır. Bu paralar "uzun vadeli" yatırılmış olup, faiz oranı da bu ölçüde yüksek tutulmaktadır. Özel bankanın genel müdürü ile Sosyal Güvenlik Bakanı ya da SSK Genel Müdürü anlaştılar mı, tamam. Milyonlarca lira özel bankanın kasalarındadır. O özel banka da, artık bu parayı, yeğenlere mi, biraderlere mi, hısım akrabaya mı, TIR şirketlerine mi, kurulmamış kolektif şirketlere mi, nereye ve kime isterse verir.

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Faruk Sükan, öfkeyle bağırıyor:

- Bir devlet bankası bir özel şahsa bir milyarlık kredi açmış...

Eh, düzen böyle. Bakanlıkların, kamu kurumlarının paraları bile özel bankalarda tutulduktan sonra, gerisine aklı pek takmamak gerekir. Dedik ya, düzen böyle: Al gülüm, ver gülüm...

Evet yasaya ve kararnameye göre SSK, Devlet Yatırım Bankası'ndan 10 milyarlık tahvil yerine, bugüne kadar ancak 630 milyonluk tahvil almış. Geri kalan para nerede?.. Bankalarda... Bankalar yüksek faiz verirlerse, elbette paralar o bankalara doğru gider. Şimdiye kadar böyle gelmiş, böyle de gidiyor.

Devlet Yatırım Bankası tahvilleri alınmazsa, kamu yatırımları da durmakta; kamu yatırımları durunca, yıllık programlar aksamaktadır.

Bunun için ne yapmak gerekir? Eğer özel bankalar, kamu kurumlarınca yatırılan bu paralara çok yüksek faiz veriyorlarsa, bu faiz oranı, iç borçlanma tahvillerindeki faiz oranını aşmaya-

cak ölçüde sınırlı tutulursa, o zaman kamu kurumlarının özel bankalara para yatırmaları bir ölçüde durdurulmuş olur.

Bu amaçla bir kararname hazırlanmıştır. Gel gör ki bu kararname günlerdir bazı bakanlıklarda bekletilmektedir.

"Niçin" diye sorabilir miyiz?..

(Cumhuriyet, 26 Ağustos 1978)

ÇİFT ÖLÇÜ

- Anayasa'yı tağyir, tebdil ve ilga...

Bu sözcükler, Ceza Yasası'nın 146'ncı maddesinde yer alıyor. Ceza Yasası, Anayasa'nın tümünü ya da bir kısmını "tağyir, tebdil ve ilga" edene ölüm cezası biçmiş. Ceza Yasası diyor ki:

- Anayasa'yı çiğneyeni asarım...

Ne demek Anayasa'yı çiğnemek? Kim çiğner Anayasa'yı? Nasıl çiğner?

Bu konu hukuk alanında çok tartışılmıştır. Bu tartışmaların en çok yoğunluk kazandığı günler, 12 Mart dönemidir. Sıkıyönetim mahkemeleri, kısaca "ideolojik maksatla eylem yapanı", Anayasa suçlusu saymıştır.

İdeolojik maksatla banka soymak, adam kaçırmak, yataklık yapmak, bu dönemde "Anayasa'yı tağyir, tebdil ve ilga" suçu olarak görüldü. Askeri Yargıtay çeşitli kararlarıyla bu görüşü onayladı.

O günlerde ilerici hukukçular, bu görüşe karşı çıktılar. Yargıç Albay Remzi Şirin'in duruşma yargıçlığını yaptığı İstanbul 1 Numaralı Sıkıyönetim Mahkemesi, bu görüşü güçlü kanıtlarla yanıtladı. Askeri Yargıtay üyelerinden Yargıç General Kemal Gökçe ve Yargıç Albay Nahit Saçlıoğlu, "ideolojik maksatlı eylemler" diye tanımlanan suçların "Anayasa'yı tağyir, tebdil ve ilga" suçunu oluşturmayacağını söylediler, ama azınlıkta kaldılar.

Yürürlükteki hukuk anlayışı, ideolojik maksatlı suçların Anayasa'yı ihlal suçu oluşturacağı yönündedir. Askeri Yargıtay henüz bu görüşünü değiştirmiş değildir. Yanlış ya da doğru, onu bilemem! Ancak geçerli olan hukuk görüşü şimdilik böyledir...

Son yıllarda hep birlikte tanık oluyoruz. Sağcı teröristler, belli odaklardan yönetilircesine eyleme geçmişlerdir. Peki bu sağcı teröristlerin işledikleri suçlar ne niteliktedir? Solcular adam öldürürlerse "ideolojik maksatlı suç" sağcılar öldürürse adi suç türünden bir "zabıta vakası" mı oluyor?..

Siyasal nitelikli suçlar, ne türden olurlarsa olsunlar "ideolojik maksatlı", dolayısıyla "Anayasa'yı tağyir, tebdil ve ilga" suçu sayılıyorsa, sağcı teröristlerin eylemlerinin de aynı hukuk anlayışı içinde görülmesi gerekmez mi?

Suçun "adi suç" ya da "siyasal nitelikte suç" olarak görülmesinin bir sonucu da şudur. Yarın, öbür gün çıkarılacak bir Af Yasası, siyasal nitelikteki suçları af kapsamı dışında tutabilir. Örneğin adam öldürme suçu af kapsamına girerken, siyasal nitelikte görülen daha küçük bir suç, af kapsamına alınmaz. Böylece, bugün adam öldüren bir ülkücü, sözgelişi beş yıl sonra Af Yasasi'yla paçasını kurtarır; buna karşın 12 Mart mahkemelerinde mahkum olmuş bir devrimci yine cezaevinde kalabilir.

"İdeolojik nitelikte suç" deyince, birçok savcı ve yargıcın aklına haman şiddete başvuran devrimci gençler gelmektedir Bu da yasadışı bir koşullandırmadır. Bu gibi suçlarda eylemin kendisi önemlidir. Suçu işleyenin sağcı ya da solcu olmasının suçu belirleyici bir niteliği yoktur.

Sağcı teröristlerle ilgili ceza davaları nedense çok ağırdan alınıyor. Yargılamalar başlayınca bu yasadışı koşullandırmanın ne ölçüde etkin olduğunu gözlerimizle göreceğiz.

Solcu suç işledi: İdeolojik suç! Aynı türden suçu sağcı işledi: Yok, bu "adi suç"!

Olmaz!.. Bu anlayışı kökünden değiştirmek gerekiyor...

(Cumhuriyet, 28 Ağustos 1978)

HOŞGÖRÜ

Sosyalist Devrim Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar gazetemizde yayımlanan ilginç incelemesinde, Leninist örgütlenme biçiminin Marksist teoriye ters düştüğünü ileri sürerek:

- Leninist parti modeli burjuva modeli üzerine kurulmuş tur... diyor. Aybar bu noktadan hareketle sosyalis kelerlek uygulamaları elestiriyor özellikle Stalinist görüşleri suçluyor.

Aybar'ın bu incelemesini okurken, bu görüşlere ne tepkiler geleceğini görür gibi oluyorum.

- Pasifist revizyonist, anti Marksist...

Belki suçlama hallaları bununla da bitmez "Anti sosyalist antikomünist" de diyebilirler.

Ülkemizde özgür tartışma ortamı elbirliğiyle yok edilmiş. Silahlı, bombalı eylemler sonucu, tamamen nesnesiz değer yargıları "kavram fetişizmi" ile nasıl tasnif sapkınlıklar, bizleri özgür tartışmalardan uzak tutuyor ve çoğu zaman karşısındakini "hain" etiketi kullanmak düşüncesiyle de aynı zamanda demokrat ve aydın olmakta.

Sosyalistler [illegible] sosyalist düşünce [illegible] Türkiye'de [illegible] sosyalist düşünce [illegible] tartışmadan doğar [illegible] tartışmadan kaçarsa birlik değil az. Ama [illegible] kavga, dirlenme sonucu [illegible] yöntemlerle yaldırı. Bizim yaptığımız [illegible]

Genç bir [illegible] konuşuyorum. [illegible] onlarla çelişen burjuva [illegible] çelişkisinden daha derindir" diyor. "Onlar" dediği bir başka sol görüş, bir başka "fraksiyon." Ona bakalım [illegible] çözümün...

Solun [illegible] duvarlara yazılan yazılara bakmak yeter belki de. Bu 'slogan sosyalizmi' bu "terminoloji şehveti" ve "bilgiçlik" insanı nereye götürür?

Önce hoşgörü ve bu hoşgörü içinde tartışma... Bizim eksiğimiz bu işte. Sol sola düşmanı sol sola karşı. Niçin?

Tartışma yerine, "kavram fetişizmi"nden seçilmiş sözcüklerle suçlama karalama. Önce bunu yıkmak, çoğumuzun duygularında, belleklerinde, alışkanlıklarında yer etmiş bulunan koşullandırmaları yıkıp, atmak. Sanıyorum, buna gereksinim var öncelikle.

Aybar'ın düşünceleri, belli bir görüş açısını yansıtmaktadır. Bu görüş açısı beğenilir ya da beğenilmez. Fakat şurası bir ger-

ki Aybar, nitelikli ve yararlı bir tartışmaya kapı açmıştır. Bu vesile bir tartışmanın sosyalist birikime katkıda bulunacağı şüphe götürmez.

Evet, işte böyle tartışalım.

(Cumhuriyet, 29 Ağustos 1978)

DOST-DÜŞMAN

Sonunda başardılar. TÖB-DER ikiye bölündü. Oysa ne uygulardan, ne baskılardan süzülerek gelmişlerdi bu günlere. Somut amaçlar yerine soyut tartışmalarla böldüler TÖB-DER'i.

Hani biz CIA, MİT, Kontrgerilla falan diyoruz ya, onlara hiç gerek yok. Biz kendimiz bölüyoruz. Keskin tavırlarımız, bilgiçliğimiz ve küçük burjuva bireycilliğimizle bölüyoruz solu böyle ulan dilim...

ABD Sovyetlerle, Çin Halk Cumhuriyeti ABD ile, Hıristiyan-Demokratlar Komünist Partilerle, büyük iş adamları devrimci sendikalarıyla uzlaşıyor da, şu "uzlaşmaz çelişki" nedense solun "fraksiyonları" arasında koruyor keskinliğini...

Hani ozan, "Neler Yapmadık Şu Vatan İçin" demiş ya, sol da "neler yapmıyor şu fraksiyonlar için... Bölüyor, parçalıyor, bununla da yetinmiyor vuruyor öldürüyor.

Sonuç?.. Sonuç ortada. Sosyalist partilerin parlamentoda tek sandalyesi bile yok. Böyle olunca da parlamento dışındaki kör düğüşü sürüp gidiyor.

CIA'sı, şusu busu da uzaktan el ovuşturarak seyrediyor bu olup bitenleri. Sonra CIA şefleri kendi aralarında konuşuyorlardır hiç şüphemiz olmasın: "Biz olmadan da başardılar.

Evet, onlarsız da başarırız hiç kaygılanmasınlar. Huyumuz böyle... Böleriz, parçalarız, ondan sonra da aşk şarkıları söyler gibi, avuturuz kendimizi: "Faşizme karşı omuz omuza...

Bölerken, parçalarken, kendi kişisel tutkularımızı gideriyoruz, burjuva politikacıları gibi... Hani eleştirdiğimiz, suçladığımız, şu kafataslarında seçim sandığı taşıyan burjuva politikacıları gibi... Sonra da kör ve kısır tartışmalara "ideoloji şehveti" diye bir ad bulup çıkarıyoruz ortaya.

Peki ne olacak bu işin sonu? Bunu kimsenin düşündüğü yok. Herkes kendi grubunun, grupçuğunun, fraksiyonunun kazançlı çıkması için var gücüyle çalışıyor. Yarın, 12 Mart gibi bir poyraz rüzgar eserse o zaman "tutumumuz yanlıştı" diyenler çıkmayacak mı bugünün şu kızgın savaşçıları arasından?..

"TÖB-DER kapatılsın" diye demeç üstüne demeç veren Feyzioğlular, Faruk Sükanlar da endişe etmesinler ve de TÖB-DER'i kapatacak yasal dayanak aramasınlar boş yere. Onların istediklerini, "kızgın fraksiyonlar" yapıyor, yapacak nasıl olsa...

Ne demişler: Düşmanlara karşı savaşmak kolaydır; güç olan akılsız dostlardan korunmaktır... Akılsız dostlardan ve yandaşlardan...

(Cumhuriyet, 31 Ağustos 1978)

ORUÇ AĞZIYLA...

MHP Genel Başkanı Türkeş İstanbul'da Hilton Oteli'nde verdiği iftar yemeğinde ağzının orucuyla neler söylemiş neler... Demiş ki:

- DİSK Moskova'dan yönetiliyor...

DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar da "hadi" diyor, "kanıtla bakalım." "Sen Başbakan Yardımcılığı da yaptın, hadi kanıtla" ve sonra şunları söylüyor:

"DİSK demokrasiden yanadır, DİSK barış için mücadele eder, DİSK sosyalizm için mücadele eder. Bütün bu mücadeleleri verirken hiçbir ülke, kuruluş ve kişiden emir almaz..."

Bir kuruluşa "dışarıdan yönetiliyor" demek kolaydır. Bunlar ucuz sözlerdir. Güç olan bunları kanıtlamaktır.

Geçen yıl CHP ve AP, erken seçim kararı alırken, MSP Genel Başkanı Erbakan Hoca bir basın toplantısı düzenlemiş ve şunları söylemişti:

- Bu kararı alanlar dışarıdan yönetiliyor...

Bu açıklama üzerine ben de sormuştum:

Siz Başbakan Yardımcısısınız. Dışarıdan yönetiliyor dediğiniz partilerden biri sizin hükümet ortağınızdır. Herhalde bu açıklamayı yaparken elinizde ciddi kanıtlar vardır. Bu kanıtları açıklar mısınız?..

Erbakan bu soruyu sadece gevrek bir kahkahayla yanıtlamıştı o gün...

"Dışarıdan yönetilmek" bir kuruluş için, bir siyasi parti için en ağır ve aşağılık suçlardan biridir. Bu gibi suçlamalar gelişigüzel yapılamaz. Yapılırsa, o zaman suçlanan kuruluş hemen sorar hesabını.

- Hadi kanıtla bakalım...

Türkeş, MC dönemlerinde Başbakan Yardımcılığı yapmıştı, öyle değil mi? Devlet, bütün istihbarat örgütleriyle avuçlarının içindeydi. Bu da doğru değil mi? Dahası var: Türkeş'in bazı hısım ve akrabaları da MİT'in önemli köprü başlarını tutmuştu. Bu da gerçek... Hatta bu hısım ve akrabalar, bugün, CHP döneminde de MİT içinde görevlerine devam ediyorlar. Bu da doğru... Öyleyse hadi kanıtla, ne duruyorsun?

Ortada iki olasılık var: Türkeş ya doğru söylüyor ya da söyledikleri düpedüz iftiradır. Başka bir olasılık söz konusu değil. Söylediklerinin doğru olduğuna inanıyorsa işte savcılar, işte mahkemeler, işte parlamento kürsüleri, işte TRT ekranları... Ne bekliyor daha?..

Hem, bir suçu bilip de açıklamamak ayrı bir suçtur. Türkeş, 21 Mayıs İhtilal girişimini bu nedenle ihbar etmemiş miydi İnönü Hükümeti'ne? Ve bu gerekçeyle kurtulmamış mıydı sıkıyönetim mahkemelerinden?..

Hem, "DİSK Moskova'dan yönetiliyor" diyeceksiniz, sonra "hadi kanıtla" denilince iftar çöreği yiyip susacaksınız.

Yakışır mı Başbuğluğa?..

(Cumhuriyet, 1 Eylül 1978)

ÇAĞRI İÇİN...

Şu sözleri politikacılarımızın ağzından sık sık duyarız:

- Milli birlik ve beraberliğe muhtaç olduğumuz son günlerde...

İçinde yaşadığımız günler, ulusal birliğe en çok gereksinme duyduğumuz günler değil midir? İşte tırmanan terör, işte silah ambargosu, işte "70 sente muhtaç" bir ekonomi... Daha ne olsun?

Ulusal birlik, öyle beylik sözlerle ve göstermelik tavırlarla değil, ancak ve ancak özgür tartışmayla sağlanır. Özgür tartışmanın en etkin ve geçerli yöntemlerle yapılacağı yer ise, parlamento kürsüleridir. Bu denli olumsuz koşullardan geçen bir ülkenin milletvekilleri ve senatörlerinin yaz tatillerini, aylarca sürdürme hakları var mıdır dersiniz? Geçen yasama döneminin son ayları, erken seçim tartışmalarıyla geçti. Daha önce de hükümetlerin kurulması, güvenoyu almaları, düşürülmeler derken, bugünlere geldik.

Vergi yasaları duruyor, yolsuzluk dosyaları bekletiliyor. Kira Yasası'nı düşünen bile yok. Ambargo, şu bu... Kimsenin derdi değil ki... Partilerimiz yaklaşan kongrelerinin [illegible] Hani ne derler, kim kime, dumduma...

MHP "hükümet düştü düşüyor" diye [illegible] MSP, sen, o da öyle. Demokratik düzenlerde hükümet [illegible] parlamentoda düşürülebilir. Madem hükümetin düşürülmesini istiyorsunuz, parlamentoya gelip düşürün hükümeti...

Yok, hayır gelmezler. Hükümetlerin plajlarda tatil yerlerinde düşürüleceğine ilişkin bir Anayasa kuralını anımsamıyoruz. Hükümeti düşürmek isteyen, zahmet edip parlamentoya kadar uzanıverir. Hem ne var, şunun şurasında atlarsın uçağa, gelirsin Ankara'ya. Düşür hükümeti, dön yine tatiline...

Anlaşılan buna güçleri yetmiyor. Yetmeyecek. Sadece ortalıkta çalım atıp, duruyorlar.

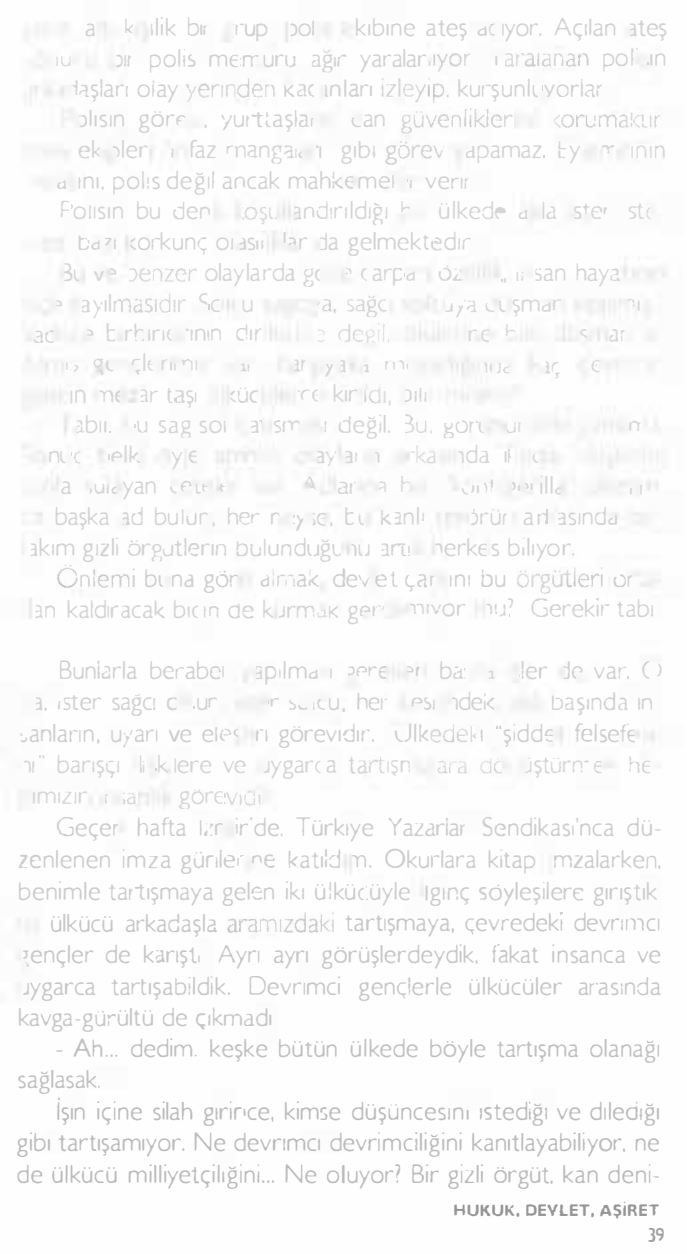
Hükümet düşecek...

Ben, CHP grup başkanvekillerinden biri olsam, mobilya yolsuzluğuna ilişkin dosyaları hızlandırmaya bakardım. Görürsünüz, o zaman nasıl koşar gelirler parlamentoya tıpış tıpış.. Beyefendilerin "milli birlik ve beraberlik ruhu" bu yolsuzluk dosyasında canlanıverir nasıl olsa...

(Cumhuriyet, 3 Eylül 1978)

İNSAN SEVGİSİ...

Bir evde kıstırılmış üç gence kıyasıya ateş ediliyor, üçü de ölüyor. Olayın öncesi var. Emniyet yetkililerinin açıklamasına



HUKUK, DEVLET, AŞİRET
39

zinde kulaç ata ata ve de öldürülen sağcı ve solcu gençlerin cesetlerine basa basa iktidara gelmeye çalışıyor.

Gelebilecek mi? Hiç sanmıyorum. Faşizmin modası geçti. Şimdi rağbet sosyal demokrasiye... Kırk yıllık Şah bile "acem faşizmini" boşuyor baksanıza...

Şu bayram gününde sizlere ağız tadıyla okuyacağınız bir yazı yazamadım bugün, ne yapayım! Farkında mısınız, şu kanlı terör her gün insanlığımızın bir parçasını, ne bileyim ben, neşemizi, yaşama sevincimizi alıp alıp götürüyor.

Yine de iyi bayramlar sevgili okurlar.

(Cumhuriyet, 4 Eylül 1978)

TÜRKLER'İN TARİHİ

MHP bütün gücüyle örgütlenmeye çalışıyor. Bu örgütlenme işi önce ideolojik düzeyde geliştiriliyor. Görünüşe bakarsanız, Türkeş tarafından kaleme alınan "Dokuz Işık Doktrini" ülkücü gençler ve MHP için "resmi" nitelikte bir öğretidir.

İş bununla bitmiyor. Daha doğrusu MHP ideolojisi, "Dokuz Işık" ile sınırlı değil. Irkçılık, Turancılık, İslamcılık, MHP çatısı altında iç içe geçmiş durumda..

Irkçılıkla İslamcılığın siyasal eylem alanında çatışması gerekir. Öyle ama önemi yok. Bütün bunlar gelişen sol akımlara karşı kullanılıyor. Türkçülük, İslamcılık, Turancılık, Nakşibendîlik, Ülkücülük, Nurculuk, Süleymancılık... Bunlar bir potada eritilip, "MC" damgasıyla piyasaya sürülüyor. Milliyetçilik, milli ve manevi değerlere bağlılık, esir Türkleri kurtarma, gibi kavramlar, aynı kökenden fışkırarak siyasal düşüncelere yansıyor.

Bu gibi kavramların tarihsel gelişimi ve sınıfsal oluşumunun araştırılmasında yarar vardır. "Türkiye'nin Düzeni", "31 Mart'ta Yabancı Parmağı", "Devrim Üzerine", "Milli Kurtuluş Tarihi" adlı yapıtların yorulmaz araştırmacısı, devrimci yazar Doğan Avcıoğlu "Türklerin Tarihi" adlı araştırmasında, bütün bu gelişim ve oluşumları inceliyor. Bu yılın başlarında birinci kitabı yayımlanan "Türklerin Tarihi"nin ikinci kitabı da yayımlanmış bulunuyor.

Bir ülkede devrimci birikim, siyasal öğretilerin ulusal yapılarla kaynaşıp bütünleşmesiyle kök salabilir. Soyut sözcükler ve yerli yerine oturtulmamış "şematik" gözlemlerle "sınıf tahlilleri" de yapılamaz. Solun önemlice bir kesiminin "fraksiyon kavgasına" girdiği günlerde, Türklerin ulusallaşma sürecini inceleyip tartışmak ve ırkçılığı, Turancılığı ideolojik platformlarda mahkum etmek, başlı başına devrimci bir uğraştır.

Avcıoğlu birer sömürü aracı olarak kullanılan bu kavramların yaldızlarını kazıyarak, "Türklerin Tarihi"ni yazıyor. Orta Asya'dan başlayıp bugünlere gelerek...

Avcıoğlu araştırmasının bir yerinde diyor ki:

Aslında Turancılarımızın bugün yaptıkları, Pantürkizm değildir, dünya çapındaki sosyalizm-kapitalizm ideolojik mücadelesidir. Bu mücadele, ABD'nin kanatları altında yürütülür ve Türkçülük, "soğuk savaş aracı" olarak kullanılır...

Tarih kitaplarında bölük pörçük ve kronolojik dedikodu niteliğindeki tarih, Doğan Avcıoğlu'nun özenli ve sabırlı incelemesiyle, bu kez bütün kanıt ve kaynaklarıyla gözlerimizin önüne seriliyor.

Bu yapıtın sağcı, solcu, bütün gençlerce okunması gerekir. Ve belki ülkücüler, bu incelemeyi okuyunca, gerçekten titreyip kendilerine dönerler...

Avcıoğlu'nun incelemesi, tarih alanındaki bir boşluğu doldurmaktadır. Üniversitelerimizin bugüne dek dolduramadığı bir boşluğu...

(Cumhuriyet, 7 Eylül 1978)

KIŞLADA BAHAR...

Silahlı Kuvvetler'in ülke kalkınmasına katkıda bulunmasıyla ilgili çalışmalar, bazı çevrelerce tepkiyle karşılandı.

Ordu, eğer ülke kalkınmasında kullanılırsa, "asli görev"inden uzaklaşmış olurmuş; "disiplin" bozulurmuş; askerler işçilere özenip, sendika hakkı isterlermiş... Böyle düşünenler diyorlar ki:

- Ordunun yeri kışlasıdır...

Öyledir de, 12 Mart günlerinde Genelkurmay Başkanı Tağmaç'ın, kuvvet komutanları Gürler'in, Batur'un, Eyicioğlu'nun muhtırasıyla kışlasından çıkan ordu, "Genişletilmiş Komuta Konseyi" adı altındaki yasadışı kurullarla karar alıp ülke yönetirken, neredeydi bu baylar? Neden o zaman, "ordunun yeri kışlasıdır" diye düşünüp kükremediler?..

Düşünmek ne kelime; kışladan postalanan 12 Mart Muhtırası'na alkış tuttular, cuntalarla kurulan hükümetlere destek oldular ve üstelik bu hükümetlerin sözcülüğünü ve gözcülüğünü üstlendiler...

Buyurun, aynı ilke: "Ordu ve kışla", solcuları ezmek için kışladan çıkarsa iyi, güzel; ülke kalkınması için kolları sıvarsa, bozgunculuk, kendini bilmezlik...

Hadi canım sen de!.. İşçi, yanında çalışan askere bakıp "niçin senin sendika hakkın yok" dermiş. Sanki o işçilerin bir kısmı, askere alınmadan önce herhangi bir işyerinde çalışmıyor, sanki sendika nedir bilmiyor...

Genelkurmay Başkanı Kenan Evren, Silahlı Kuvvetler üzerinde sürdürülen silah ambargosunu eleştirince, aynı çevreler, İsmet Paşa'dan örnek getirip:

Genelkurmay Başkanı konuşmamalı... diyorlar. Orgeneral Kenan Evren, Sunaylar'a, Tağmaçlar'a, Gürlerler'e, hele hele Semih Sancarlar'a hiç benzemiyor. O Sunaylar, o Tağmaçlar, o Gürlerler, Sancarlar, canları istedikçe, akıllarına estikçe, siyasal nitelikte demeçler vermezler miydi? Ne çabuk unuttuk bunları...

Hem de ne demeçler? 'Çizmeden yukarı' demeçler... O zaman susuldu. Bugün Kenan Evren'i uluorta eleştirenler, hiç seslerini çıkarmadılar bu demeçlere. Şimdi ayranları kabartıveryansın ediyorlar.

"Mavi bereliler", toplum olaylarında kullanılırsa, polis içindeki bölünmeler orduya da sıçrarmış... Bir endişeleri de buymuş... Orduyu sıkıyönetimlerde kullandığınız zaman, deniz subaylarını kara subaylarına, kara subaylarını hava subaylarına tutuklattığınız günlerde, siyasal akımlar Silahlı Kuvvetlere sıçramıyor da, bugün sıçrıyor öyle mi?..

Genelkurmay Başkanı Kenan Evren'in doğru yolda olduğunu anlamak için, ona karşı çıkanların kimlik kartlarına bakmak yeter de artar bile...

(Cumhuriyet, 8 Eylül 1978)

"Kim öldürüyor? Niçin öldürüyor?" başlıklı yazı dizisi son yıllarda birbiri ardından öldürülen yurttaşlarımız hakkında bilgiler veriyor. Bu ölülerin adlarını soyadlarını okurken, insanın içi titriyor. Sanki bir "savaş bülteni" okuyoruz. Sanki cephede düşenlerin, ölüp, kalanların adlarını öğreniyoruz.

Yazık değil mi? Bunlar bizim insanlarımız. Çoğu da delikanlı, gencecik çocuklar. On sekiz yaşında, yirmi yaşında, yirmi bir yaşında çocuklar bunlar. Her gün gazeteleri açıp okuyoruz:

- İki kentte üç yurttaş vurularak öldürüldü...

Peki niçin? Bu nedenler ve niçinler, "siyasal iktidar" sorununda düğümleniyor. Birtakım güçler, bir "iktidar boşluğu" yaratarak yönetimi ele geçirmek istiyorlar. Önce terör yaratacaklar, bu terör bir iktidar boşluğu oluşturacak, sonra bu boşluk faşist güçlerce doldurulacak...

CIA görevlisi Davit Galula "Ayaklanmaları Bastırma Hareketi" adlı yapıtında (Genelkurmay Basımevi, Ank., 1965. Çeviren: Hasan Lenbet), terörizmin, önce "şuursuz terörizm" biçiminde ortaya çıkacağını, yani rastgele düzenlenmiş bombalı olaylar, suikastlar, yangınlar, sonra da buradan "seçilmiş terörizme" geçileceğini, bu aşamada belli kişilerin öldürüleceğini yazıyor. "Plan" bu plan işte: "taktik" burada yatmıyor! Adım adım bu plan uygulanıyor.

Planın bir başka halkası da sol kesim üzerinde uygulanıyor. 1966 yılında Tabii Senatör Haydar Tunçkanat'ın açıkladığı CIA raporunda aynen şu görüş ve öneri yer almaktaydı:

- Herkes müttefiktir ki, bu tehlike muhalefetin tedricî şekilde parçalanmasını ve bütün arzulanmayan sonuçlarıyla birlikte sol ve sol eğilimlilerin benzeri bir birlik yaratmasını önlemek üzere boğulmasını tahrik eder. Hatta bizi buna zorlar.

"Sol ve sol eğilimlilerin.. birlik yaratmaları önlenecek..." CIA raporu böyle diyor. Bu satırları okuduktan sonra, soldaki parçalanmaları, akıl almaz çatışmaları, bir de bu CIA raporu açısından değerlendirmekte yarar yok mudur?

Bir yanda sol parçalanacak, öte yanda terör hızla tırmandırılacak. Bunlara bir de dış ekonomik koşulları ve silah ambargosunu ekleyin, işte ülkenin sürüklendiği dar boğaz budur!.. Bu dar boğazda iktidar boşluğu yaratılacak, bu boşluk faşist bir darbe ile doldurulacak. Tabii, güçleri yeterse...

Her olayın santim santim, saat saat, milim milim, dakika dakika, CIA ve kontrgerilla tarafından ayarlanmasına olanak yoktur. Bu ve benzeri güçler, her olayda başarı kazanamazlar.

Eğer sağcısıyla, solcusuyla bu olayların arkasındaki gölgeleri görebilirsek, o zaman bu oyunları, bu planları boşa çıkarmak, bir ölçüde de bizim elimizdedir. "Efendim ne yapalım. CIA ve kontrgerilla böyle istiyor" deyip, kenara çekilmek, teröristlerin işlerini kolaylaştırır, onlara kolayca at koşturacakları eylem alanları açar.

Olayların üzerine gidelim. Bu cinayetleri aydınlatalım. Gizli güçleri ortaya çıkartalım. Bireysel terörü ve devlet terörünü kınayalım. Bu kanlı olayların arkasındaki iğrenç iskeletleri, iktidar koltuklarına değil, sanık sandalyelerine oturtalım...

(Cumhuriyet, 9 Eylül 1978)

ÇIKMAZ...

Geçenlerde "Pembe Köşk"ün önünden geçiyordum. İnsanın gerçekten göğsü kabarıyor! Neden mi? İnşaat işlerinde oldukça başarılıyız da ondan... İsmet Paşa'nın parsellerinde gökdelenler yükseliyor. Katlar üst üste tırmanıyor... Pembe Köşk, bir süre sonra bu gökdelenler arasında bir bekçi kulübesi gibi küçücük kalacak.

İsmet Paşa'nın köşkü bir tarihsel yapıt. Bahçe içinde yükselen gökdelenlere de İsmet Paşa'nın şanına uygun adlar bulmak gerekmez mi? Gelin bu gökdelenlere hep birlikte adlar bulalım. İlk gökdelene ben bir ad buldum, bilmem beğenecek misiniz:

- Birinci İnönü gökdeleni...

Bundan sonra ikinci gökdelene ad bulmak kolaylaşır:

- İkinci İnönü gökdeleni...

Herhalde bu gökdelenin altında işhanları, pasajlar, kahveler, restoranlar da yapılacaktır. Bu iş hanlarının birine de şöyle bir ad bulalım:

- İsmet Paşa İşhanı...

Bu gökdelenlere, işhanlarına başka adlar da bulunabilir:

- Lozan restoran...
- Pub Mudanya...
- Garp Cephesi Kahvehanesi...
- Kebap 946...

Ben, oldum olası devlet büyüklerinin hangi adreslerde oturduklarını merak eder dururum. Eski cumhurbaşkanlarından Cevdet Sunay'ın İstanbul ve Ankara'daki adreslerini bilir misiniz? Bilmiyorsanız ben yazayım, sizler de öğrenin. Sunay'ın Ankara'da ve İstanbul'da olmak üzere tam üç adresi var, İstanbul'daki adresi şöyle:

- İstanbul, Teşvikiye, Büyükçiftlik sokak...

Sunay doğayı, yeşillikleri ve çiftlik hayatını sevdiği için midir bilmem, evini bile "Büyükçiftlik" sokağında satın alıyor. Sunay'ın İstanbul'daki öteki evi de yine yeşillikler içinde ve "Yeşilyurt" semtinde. Adres şöyle:

Yeşilyurt, Ürgüplü Sokak...

Sunay'ın Ankara'da oturduğu apartman katı da nerede bilir misiniz? "Altınnal Lokantası"nın tam üstünde. Sunay adresi şöyle veriyordur:

- Cinnah Caddesi'nde tam Altınnal'ın üzerinde...

Laf lafı açtı, nereden nereye geldik. Ne diyorduk, İsmet Paşa'nın köşkünün bahçesinde yükselen gökdelenlere ad buluyorduk. Orası öyle büyük mahalle olacak ki sadece gökdelenlere değil, bu gökdelenler arasındaki yollara da ad bulmak gerekecek. En iyisi bu yollara mirasçılarının ve yakınlarının adlarını vermek.

- Erdal İnönü Caddesi...
- Ömer İnönü Sokağı...

Ve Çankaya'dan gelip, Pembe Köşk'e sapan sokağa da ailenin en önemli adamının adını verelim, isterseniz:

- Metin Toker çıkmazı...

(Cumhuriyet, 11 Eylül 1978)

İRAN TÜRKLERİ

"Acem faşizmi" İran'da güç günler yaşıyor. Şah'ın güdümündeki parlamentoda bile hoşnutsuzluklar baş gösterirken, ordu halkın üzerine ateş yağdırıyor.

tışma na sonuçlanacak miyoruz. CIA, Musadd
da olduğu gibi Şah'a yardım edecek mi? Yeni Gene
diğer çıkar mı bunları da kestirmek şimdilik güç.

başka konuya değinmek

daki

Türkiye'de "milliyetçilik" etiketi altında
bütün dünyadaki Türklerin bir bayrak altında toplan
sinirler. Tabii sözler kulağa hoş gelir.

Türkler

Bu ülkelerin toplan

çok kolaydır artık!

Türkiye'nin bu ülkeye karşı olan politikası ise çat
şalır

ilişkilerini onlarla yok edecek kadar

yaşayan

de

söz

Bu halkın

da

bakın

Türkler

toplantı

yapılma

Bunun

Sovyetler Birliği

Irak, İran'ın bir Arap ülkesi. Turancılık da dünya çapında sosyalizm-kapitalizm çatışmasında bir soğuk savaş aracı olarak kullanılan bir ideolojidir. Komünizm bu soğuk savaşta rejimlerin

Turancılar, hiç

bu konu üzerinde düşünseler: Irak'taki Türkler
den bugüne dek "dış Türkler" kavgası içinde görülmeyenler

- Efendim, oralarda Türkler çok rahat yaşıyorlar. Bir elleri balda, bir elleri bereket...

Böyle mi Değil tabii. Öyleyse nedir bunun

Türkler'le ilgilenelim. Kırım Türkleri'yle ilgilenelim. Türkistan'la ilgilenelim. Kerkük Türkleri'yle ilgilenelim. Burada yaşayan için törenler düzenleyelim, mevlitler okutalım. Ya İran Türkleri?..

İşte sorun bu! İlerici rejimlerdeki Türkler'i kurtarmak için savaş verdiklerini söyleyenler, CIA güdümündeki bir ülkede, İran'da yaşayan Türkler'le ilgili olarak parmaklarını bile kıpırdatmazlar. Neden?..

Irkçılık ve Turancılık, oldum olası bir sömürü aracı olarak kullanılmıştır. Ve bu ülkünün peşinden gidenler, dış Türkler'in bir küçücük kesimi olan Kıbrıs Türkleri'ni kurtarmak isteyen Türkiye'nin nasıl cezalandırıldığını görmüyorlar mı?

İran Türkleri'ni kurtarmaya kim izin vermiyor? Irkçılarımız, Turancılarımız ve de büyüklü-küçüklü ülkücülerimiz bu konuyu düşünürler mi?..

(Cumhuriyet, 12 Eylül 1978)

DİKTATÖRÜN KÖKENİ

Toplumsal olaylardan sıkılanlar, hemen bir kestirme "formül" bulurlar:

- Bize eli kırbaçlı bir diktatör lazım...

Eli kırbaçlı diktatör gelecek, sağa da sola da "sus" diyecek, böylece anarşi manarşi hemencecik ortadan kalkacak... Tabii "eli kırbaçlı diktatör", üstelik "iyi niyetli" de olacak... Yani "formül" özetle şöyle:

- İyi niyetli ve kırbaçlı diktatör...

Diktatör "iyi niyetli" olunca, kırbacı "kötü niyetliler" üzerinde saklatacaktır. Böylece "kötü niyetliler" cezalarını görecek, "iyi niyetliler" de şöyle "oh ya, dünya varmış" diyeceklerdir.

Böyle özlemler, zaman zaman en aklı başında sandıklarımızı da etkiler. Toplumsal bunalımların doruk noktalara ulaştığı dönemlerde bu özlemler, birer saplantı haline dönüşürler:

- Bize iyi niyetli diktatör lazım...

Bu "eli kırbaçlı diktatör"ün iyi ya da kötü "niyetli" olması bizim bu diktatöre bakış açımıza göre değişiyor. Diyelim ki sendikamızı; o zaman toplu sözleşmeleri yasaklayanı eli kırbaçlı "iyi niyetli diktatör" olarak görüyoruz. Etliye sütlüye karışmayan bir yurttaş da trafik düzeninin tıkır tıkır çalıştığı sokakların pırıl pırıl olduğu kentler özleyip "iyi niyetli diktatör" arıyor. "İyi niyetli diktatör" kırbacını, trafik düzenini altüst eden araçların üzerinde dolaştıracak, sokaklara izmarit atanları bir güzel kamçılayacaktır.

Oysa siyasal tarih "iyi niyetli" sayılan, öyle görünmeye çalışan "kırbaçlı diktatörlerin" mezar taşlarıyla doludur. Toplumsal

olaylarda iyi niyetin elle tutulur, gözle görülür nesnel ölçüleri olmadığına göre, diktatörün elindeki bu kırbacın, hangi toplumsal olguyu yarattığını, çeşitli sosyal sınıfların hangisini koruduğunu bilip, anlamak gerekiyor. İşle o zaman, "diktatör"ün gerçek kişiliği ve kimlik kartı ortaya çıkar...

İkinci Dünya Savaşı'nın öncesi ve sonrası, "liderler çağı" olarak niteleniyor. Elbette her siyasal akım, her siyasal eylem, belli liderlerce yönetilir. Liderlerin etkinliğini hiç kimse yadsıyamaz. Fakat liderlerin, "yanılmaz ve yenilmez" yanlarıyla görülüp yüceltilmeleri, ister istemez "lider fetişizmine" yol açar. "Eli kırbaçlı diktatör" "iyi niyetli diktatör" kavramları, kaynağını bu "lider fetişizm"inde bulur.

- Bize iyi niyetli diktatör lazım...

Bırakın "eli kırbaçlıyı" "eli kırbaçsız" diktatörlere özlem yok mudur?

"Eli kırbaçlı diktatör" kavramının serüvenlerini İran'daki olup bitenlerden öğreniyoruz. Hiç bir diktatör İran Şahı kadar silaha, araca, gerece sahip değildir. Çağımızda "eli kırbaçlı" olmak; böylesine araçlara, silahlara, gereçlere sahip olmak demektir.

Silah yapımı, üretimi büyük devletlerin elinde olduğuna göre, bu "eli kırbaçlı diktatör"lerin "kökleri" de tam anlamıyla "dışarıda" olmuyor mu? Diktatörün elinde salladığı kırbaç kimin kırbacıdır? Bu kırbacın sapında hangi tekellerin, hangi büyük devletin damgası vardır?

Özetleyelim. Çağımızda, diktatörlerin kökleri dışarıdadır! Bakınız, ABD Devlet Başkanı Carter, İran halkına kan kusturan Şah'ı nasıl savunuyor!..

Evet evet, "Sahibinin Sesi..."

(Cumhuriyet, 14 Eylül 1978)

ENGELİN ENGELİ

5 Haziran seçimlerinden bu yana parlamento 165 birleşim yapmış. Bu 165 birleşimin 72'sinde çoğunluk olmadığı için oturumlar açılamamış. 82 oturumda da parlamento çalışmış gö-

rünüyor. "Görünüyor" diyorum, çünkü bu oturumların önemlice bir kısmında Millet Meclisi Başkanı için seçim yapılmış ve sonuç alınamamış.

Yine bu oturumların içinde Ecevit Hükümeti'nin kurulması, programını okuması ve güvenoylaması, sonra ikinci MC Hükümeti'nin kurulması, programını okuması, güvenoyu alması, daha sonra da Demirel Hükümeti'ni düşürmek için verilen gensoru önergesi, bu önergenin tartışılması yıl başına kadar sürmüş.

Ondan sonra da bugünkü hükümetin kurulma çalışmalarına sıra geldi. Hükümet kuruldu, programını okudu, güvenoyu aldı. Hükümetler belli programları uygulamak için kurulurlar. Ecevit Hükümet'i de programında yer alan konuları gerçekleştirmek isteyince, karşısına bazı engeller çıktı.

İkinci MC Hükümet'i, parlamentonun 25'inci birleşiminde kurulmuş, 85'inci birleşiminde düşürülmüş. Bu birleşimler arasında tam 16 birleşim çalışma yapılamamış. Yani Demirel Hükümet'i ve çoğunluğu oluşturan hükümet partileri, parlamentoyu çalıştırmamışlar.

CHP olağanüstü toplantı önergesiyle parlamentoyu çalıştırmak için yollar arıyor. Biliyor ki, bu yollar sık sık tıkanıyor. Parlamentonun çalışmasını aksatan engellerden biri, Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 19'uncu maddesidir. CHP bu engeli aşmaya çalışıyor.

Parlamento çalışmalarını engellemek isteyen siyasal partiler tüzüğün bu maddesini kullanmaktadırlar. Danışma Kurulu parlamentoda grubu bulunan partilerin birer temsilcisinden oluşmaktadır. Bu kurul, Millet Meclisi'nin çalışma yöntemlerini düzenlemek, gündem saptamak, Meclis'in çalışma gün ve saatlerinde değişikiik yapmak gibi yetkilere sahiptir.

Danışma Kurulu, bütün siyasal parti temsilcilerinin eksiksiz olarak katılmalarıyla toplanabilir. Siyasal partilerden biri kurula temsilci göndermezse, kurulun toplanıp karar alması olanaksızdır.

Parlamento, bilindiği gibi haftanın üç günü salı, çarşamba ve perşembe günleri toplanır. Haftanın üç günü çalışan parlamento, bir de bu engellemelerle karşılaşırsa, şu "üstün irade", şu "manevi şahsiyet", şu "milli irade" nasıl yasa çıkaracak, hü-

kümeti nasıl denetleyecek, geçmiş hükümet sorumluları hakkındaki yolsuzluk dosyalarını nasıl karara bağlayacaktır?

Millet Meclisi'nde oturum açıldı diyelim. Tam bir saat yoklama sürer. Yoklama bitince, Cumhurbaşkanlığı tezkereleri okunur, sonra gündem dışı konuşmalara yer verilir. Sonra da saatler ilerler ve oturum saat 18'de kapanır.

CHP, içtüzüğün engellemelere olanak yeren bu hükmünü değiştirip, hukuk diliyle, "hakkın kötüye kullanılmasını" önlemek istiyor. Diyor ki:

- Danışma Kurulu toplanamazsa, oybirliği ile bir görüş bildiremezsen, bir öneride bulunamazsa, o zaman, Millet Meclisi veya siyasal parti grupları istemlerini doğrudan doğruya Genel Kurul'a sunarlar, bu öneriler Genel Kurul tarafından oylanır...

Böyle olunca, Danışma Kurulu'na katılmayarak parlamento çalışmalarını engelleme yolu da ortadan kalkmış olacak. Cephe partileri işte buna karşı çıkıyorlar.

Bu konunun olağanüstü toplantı gündemine konmasının nedeni de, aynı engellemelerin "olağan" toplantıda ortaya çıkma olasılığıdır. Olağanüstü toplantılarda gündem, o toplantıya yol açan istem konusuyla sınırlıdır. Bu toplantıda başka konu görüşülmez.

Cephe partileri, Danışma Kurulu'nu kullanarak, hükümetin getirdiği yasa tasarılarını, -vergi yasası, maden yasası gibi- engelleme planı içindedir.

Olağanüstü toplantı, başyazarımız Nadir Nadi'nin belirttiği gibi, bir "sınav" niteliğindedir. Ve bu sınavda "tam not" alması gereken parti, bu çağrıyı yapan CHP'dir. Öteki partilerin notu şimdiden bellidir...

(Cumhuriyet, 16 Eylül 1978)

AY'DAN GELİYORUM...

AP Genel Başkanı ve "muhalefetin başı" Demirel, petrol ürünlerine yapılan zam konusunda veryansın ediyor. MC korosu durur mu! Onlar da saldırıya geçiyor.

Anlaşılan meydanları boş buldular. Nasıl olsa kimse, "MC döneminde petrol ürünlerine zam yapılmamış mıydı" diye sormuyor!

9 Eylül 1977 günü yani "İkinci MC" iktidardayken normal benzin 280 kuruştan 550 kuruşa çıkmadı mı? Süper benzin 345 kuruştan 650 kuruşa fırlamadı mı? Motorin 251 kuruştan 410 kuruşa çıkarılmadı mı? Fuel-oil % 64 oranında artırılmadı mı?

Şimdi ellerinde hesap makinesi, hesap yapıyorlar:

- Zam öteki mallara yüzde yirmi oranında yansır...

Ya sizin zamanınızda kaçta kaç arttı? O zaman bu ince hesap merakınız hiç uyanmamış mıydı?

Petrolü dışarıdan alıyoruz. Dışarıdan petrolü kaça alırsan içeride o petrolü, aşağı yukarı aynı fiyatla satacaksın. Dışarıdan pahalıya alıp içeride ucuza satmak ekonomiye kaça mal olur, onun hesabını yapmak gerekir önce.

Hangi hükümet iş başında olursa olsun, ister CHP, ister AP, ister CHP-AP, isterse MC, sonuç hiç değişmez. Her hükümet, petrol ürünlerine zam yapmak zorundadır.

CHP Hükümet'i zam yaptı ya, neredeyse zil takıp oynayacaklar. Demirel'in neşesinden geçilmiyor: "Fakir fukara perişan oldu..."

Bu fakir fukara MC dönemlerinde, daha önce hiç "perişan" olmadı da bugün mü oldu? Sanki bu bozuk düzen, yıllarca halkın üzerinde bir cendere gibi durmuyordu da, son günlerde fakirlik fukaralık birdenbire başladı.

Petrolleri millileştirebiliyor musun? Yeni kuyular açıp, yeraltından petrol fışkırtabiliyor musun? Bunu yapamazsan, işte böyle dışa bağımlı olursun. İşte böyle, elin Arap ülkelerine gidip al açarsın.

Evlere şenlik... Öyle bir "milliyetçilik" ki, millileştirmeye karşı...

Petrolde tartışılacak konu, "zam" değil "bağımlı politika"dır. Ve ülkeyi bugünkü bağımlılığa sürükleyen siyasal ve ekonomik koşullardır.

Eğer zam konusu tartışılacaksa, o zaman MC sorumlularından 1977 yılının 9 Eylül günü yapılan zammın nedenleri sorulmalıdır. Geçen yıl niçin zam yapılmışsa bu yıl da onun için

zam yapılmıştır. Geçen yıl bu zam halka nasıl yansıdıysa, bu yıl da öyle yansıyacaktır.

Demirel, sanki 77 zamlarını yapan hükümetin başında değildi ve sanki beyefendi, böyle zamlarla ilk kez karşılaşıyordu. Ve sanki Ay'dan geliyordu...

(Cumhuriyet, 18 Eylül 1978)

YANLIŞ HESAP

Sayın Ecevit, partisince düzenlenen "Küçük Kurultay"da yaptığı konuşmada CHP dışındaki sol partilerin yüzde bir oranında oy aldığını söyleyerek şu sonuca varıyor;

Bizim oylarımız yüzde 42, bizim dışımızdaki başka sol partilerin oy toplamı, yüzde 1... Biz yüzde 1'e kendimizi daha çok sevdirerek mi yüzde 42'yi artıracağız? Olabilir, yüzde 43'e çıkar; ama bir de geride yüzde 58 var. Onu kendi doğrultumuza getirerek güçlenebiliriz...

Bu sözlerden iki anlam çıkabilir. Birinci anlam ve "iyimser yorum" şöyledir:

Biz Marksist partilerin oy tabanlarına karışmayız. Onlar şimdilik yüzde 1'lik oy almışlardır. Bizim asıl oyunu almamız gereken partiler, sağ partilerdir onların oylarını almaya çalışalım... Marksist partiler de diledikleri gibi çalışsınlar...

İkinci yorum da şöyle olabilir:

- Biz sola kayarak değil sağa kayarak oy toplayabiliriz. Sola kayarak oy alsak, ne kadar alacağız? En fazla yüzde 1... Öyleyse sağ tabana yönelelim...

Sayın Ecevit'in konuşmasının tümü ele alınırsa, yapılan bu ikinci yorumun daha gerçekçi olduğu anlaşılmaktadır.

Acaba bu hesap, doğru bir hesap mıdır? Yani sol oylar, CHP dışındaki sol partilere verilen yüzde 1'lik oylar mıdır sadece? Yoksa CHP için kullanılan yüzde 42 oyların içinde de sol oylar var mıdır? Varsa bu sol oylar yüzde 42-yüzde 1, hesabı gibi küçümsenecek oranda mıdır?

Bu gibi hesaplar "statik tahlil" niteliğindedir ve insanı çoğu kez yanlış sonuçlara götürür. Bu yanlış hesap biçimi, en kaba

görüntüsünü Demirel'in "bulun 226'yı, düşürün" formülünde bulmuştur. Gün gelmiş, Millet Meclisi içinde 226 oy bulunmuş ve Demirel Hükümet'i düşürülmüştür.

Değişen bir toplumda yaşıyoruz. Ülke baştan aşağı, ekonomik ve siyasal çalkantılar içinde sallanıyor. Fiyat artışları, enflasyon, işsizlik, baş döndürücü süratle ilerliyor. Böyle bir ortamda siyasal düşüncelerin belli oranlarla belirlenecek dengelere oturup kalması son derece güçtür. Toplum değişiyor. Değişen toplumla birlikte siyasal düşünceler ve değer yargıları da değişiyor.

CHP oyları ile CHP dışındaki sol partilerin aldıkları toplam oyları "biz yüzde 42 aldık, onlar yüzde 1" gibi oranlara vurup, bu orandan siyasal sonuçlar çıkarmak son derece yanlıştır.

Bugün CHP dışındaki sol dağınıktır, birbiriyle amansız ve acımasız bir savaşa tutuşmuştur, "fraksiyon bağnazlığı" sağlıklı gelişme yollarını tıkamıştır. Ama bunun böylesine sürüp gitmesine olanak yoktur. Bu sol siyasal partilerin, derneklerin, demokratik kitle örgütlerinin ve fraksiyonların altında yatan canlılığı değerlendiren bir siyasal akımın hiç güçlenmeyeceğini söylemek pek kolay mıdır öyle?

Dünün güçlü partileri küçülüyor; dün küçük görülen partiler de büyüyüp gelişiyor. Türkiye'deki sol birikimi, olağanüstü koşullarda yapılan bir seçimin verilerinden çıkan oranlarla ölçmek, Sayın Ecevit'i çok yanlış sonuçlara götürebilir.

CHP, 77 genel seçimlerinde beklediği oyu alamamışsa, bunu, naylon delegeli ön seçimlerde, merkez kontenjanlarında ve yoklamalarında ararsa, sanırız, çok daha gerçekçi bir hesap yapmış olur...

(Cumhuriyet, 19 Eylül 1978)

FEYZİOĞLU

Feyzioğlu niçin istifa etti? Anarşi artmış, komünizm "ciddi" bir tehlikeymiş, muhalefet "ciddiyetsiz tehlike" imiş, hükümet kurulurken açıklanan ortak bildiri yetirince uygulanmamış, CGP bundan sonra "dürüst" ve "seviyeli" bir muhalefet görevi yapacakmış, falan, filan...

Herkes bilir ki, bu gibi açıklamalar, çoğu kez gerçek istifa nedenlerini yansıtmaz. Bütün bunlar hükümetten ayrılmanın gerekçeleriyse, o zaman Feyzioğlu'na dönüp "aynı nedenlerin fazlasıyla var olduğu MC hükümetinden niçin ayrılamamıştınız" diye sormak gerekir.

Feyzioğlu, hükümetten ayrılma kararı verince, CGP Van Milletvekili ve Devlet Bakanı Salih Yıldız'ın "emredersiniz" deyip, hükümetten ayrılmayacağını herkesten iyi biliyordu.

Evet, Feyzioğlu bunları ve daha başka nedenleri, çok iyi biliyor ve değerlendiriyordu. Öyleyse niçin istifa etti?

Bu soruyu matematik kesinlikle yanıtlamanın olanağı yoktur. Ancak, siyasal gelişmeler, yeni yeni oluşan güç dengeleri, Feyzioğlu'nun kişiliği, geçmişi, bizlere bazı ipuçları vermektedir.

Önce Feyzioğlu'nun çok zeki bir politikacı olduğunu kabul etmemiz gerekiyor. Feyzioğlu, Ecevit Hükümeti'ne kırmızı plakalı bakan arabasına binmek için girmedi. Bu kaşarlanmış politikacının ilk amaçlarından biri, iyice dağılan güçlerini toplamak, parlamento içinde ikiye inen sayısal gücünü, en azından grup kuracak düzeye çıkarmak, gelişen olaylar içinde, bağımsız milletvekilleri ya da AP ve CHP'den kopacak milletvekilleriyle bir "Merkez Partisi" kurmaktır. Feyzioğlu, hükümete girdiği günden bu yana böyle bir fırsat kollamıştır...

Feyzioğlu'nun "iktidar düşleri", 12 Mart döneminde gerçekleşmiştir. Gerçi kendisi bir türlü Başbakan koltuğuna oturamamıştır ama, partisinin demirbaşlarından Ferit Melen, 450 kişilik parlamentoda bir mangalık CGP milletvekiline rağmen Başbakanlık yapabilmiştir. Feyzioğlu yeniden bir "olağanüstü dönem" özlemi içinde olabilir.

Nedir Feyzioğlu'nun yaratmak istediği izlenim? Ağırbaşlı, her iki uca da karşı, Atatürkçü, eskilerin deyişiyle "müdebbir bir devlet adamı.." Görmüş geçirmiş, tecrübeli... Her iki büyük partiyle de arası iyi; Demirel'in de Ecevit'in de yardımcılıklarını yapmış, birleştirici, toparlayıcı bir lider...

Yaratılan bu izlenim, güç koşullarda aranacak niteliklerden değil midir? Yarın öbür gün, bir CHP-AP ortaklığı söz konusu olursa, o zaman "etkili güçlerin" beğenecekleri, seçecekleri, destekleyecekleri Başbakan adayı Feyzioğlu olamaz mı?

Erim'i anımsayın. Erim, 1960 öncesinde, Menderes-İnönü kavgasının en ateşli günlerinde, "toparlayıcı roller oynamak için" partisinden uzak durmamış mıydı? Gün gelmiş, Erim, yarattığı bu izlenimle, 12 Mart generallerinin Başbakan adayı olarak, Başbakanlık merdivenlerini tırmanmamış mıydı?

Feyzioğlu zeki adamdır. Bu işlerin girdisini, çıktısını herkesten iyi bilir. İyi koku alır. Kulakları da oldukça duyarlıdır. Feyzioğlu'nun kurduğu düşlerin, planların, sadece bir olağanüstü dönem varsayımına göre geçerli olduğunu sanmayalım. Feyzioğlu, yaklaşan Cumhurbaşkanlığı seçimleri için de kendisini hazırlamaktadır! Cumhurbaşkanı adaylığı için ne gibi özellikler gerekiyor? Her iki uca da karşı olmak, Atatürkçülük, engin tecrübe, ağırbaşlılık... Ne ararsan, hepsi Feyzioğlu'nda...

Ne var ki, Cumhurbaşkanlığı için yapılan ince hesapların nasıl "dramatik" biçimde sonuçlanabileceğini, Orgeneral Faruk Gürler örneği, yeterince kanıtlamıştır. Feyzioğlu'nun en azından bu olaydan ders alması gerekir.

Feyzioğlu, ince hesapların peşindedir. Bakalım, kapalı kapılar ardındaki "pazar", kamuoyu önündeki "çarşıya" pek uyacak mı?

(Cumhuriyet, 21 Eylül 1978)

GELSELERDİ...

Şamarı yiyince, nasıl da bülbül gibi konuşuyorlar:

- İçtüzük değişikliği iktidarla diyaloğu kesecek...

Demek öyle? Demek bundan sonra diyalog kesilecek. Peki daha önce var mıydı? Daha önce muhalefet, iktidarla "diyalog" kurmaya çalışmış mıydı? Çabalamış mıydı? Ne gezer!

Şimdi yakınıyorlar:

- Muhalefetsiz Meclis mi olur?

Peki, nasıl "muhalefetsiz Meclis" oluyor? Parlamentonun yolları tutulup, "Ey MC partileri, buradan geçemezsiniz" mi denilmiş? Yoksa MC milletvekilleri, ne bileyim ben, POL-DER üyelerince gözaltına mı alınmış? Ne olmuş?..

Gelmeyen kendileri! CHP Grup Başkanvekilleri Altan Öymen ile Hayrettin Uysal, muhalefet partilerinin Grup

Başkanvekillerini kollarından tutup, Millet Meclisi salonuna sokacak değillerdi ya...

Onlar, başka beklentiler içindeydiler. Feyzioğlu'nun hükümetten ayrılmasından sonra, birkaç bağımsız bakan toplantıya katılmayacak, Faruk Sükan işi ağırdan alacak, CHP Grup yönetiminden hoşnut olmayan birkaç milletvekili oturuma katılmayacak, sonra da hep birlikte çıkıp, bağıracaklar:

- Hükümetin istifa etmesi gerekir...

Hükümet, CHP Millet Meclisi Grubu ve bağımsızlar hep birlikte oturuma katılınca düşleri kırıldı, umutları boşa çıktı. Şimdi de, mırın kırına başladılar:

- Güçsüz iktidarlar bu yola başvururlar...

Hükümet ve CHP Grubu, Danışma Kurulu engelini aşmak zorundaydı. Çünkü muhalefet partileri, bu engeli kullanarak hükümetin elini kolunu bağlamak kararındaydılar. Hükümet, tüm kararnameleri çıkaracak, ancak, savurganlığı önlemek, ekonomiye çekidüzen vermek, vergi toplamak gibi zorunlu önlemlere başvuramayacaktı! Şimdi bu oyun bozulmuş oluyor.

"Muhalefetsiz Meclis olmaz." Bu, "12 Mart Parlamentosu" mu, tabii olmaz! Fakat, toplantıya gelmeyen, parlamento kulislerinde dolaştıktan sonra, "grev gözcüleri" gibi ikide birde Genel Kurul'a başını uzatıp, "Acaba çoğunluk var mı?" diye soran muhalefet, "muhalefet görevini" böyle yapmayı uygun görmüşse, kim karışır bu "demokrat direnme hakkına?

"İçtüzük hükümleri, muhalefetsiz bir Meclis'te kabul edilmiş; olur muymuş, yakışır mıymış..."

Ne denir bunlara? Hükümet ve CHP Grubu, koro halinde "gel efendim gel, kurbanın olam gel" diye şarkı söyleyip, tempo tutacak değildi elbet. Gelselerdi, ne yapalım!

İçtüzüğün Danışma Kurulu ile ilgili maddesi değişti diye bunca gürültü koparan MC partileri, daha önce kendileri İçtüzük hükümlerini değiştirmek için girişimlerde bulunmamışlar mıydı? Bunun için toplantılar yapılmamış mıydı? Komisyonlar kurulmamış mıydı? Şimdi kimden yakınıyorlar ve de niçin yakınıyorlar?

CHP, parlamentoyu çalıştırmasını başardı. Bunun için kutlanması gerekir. CHP Millet Meclisi Grubu, bu sınavdan tam not aldı. MC partileri ise bir kez daha yenik düştü.

Dilerlerse, iktidar ile muhalefet arasında kurulması gereken "diyalog"u bu noktadan başlayarak sürdürsünler. Olmaz mı?

(Cumhuriyet, 22 Eylül 1978)

DAMAT SAVUNUYOR

Bir süre önce bu köşede "Pembe Köşk" konusunda yayımlanan yazılar, bu köşkün "iç güveyi" ve "Kontenjan Senatörü" Metin Toker'i çok öfkelendirmiş... Toker, Pembe Köşk bahçesinde yükselen yapılarla ilgili ve güldürü öğeleriyle süslenen yazıya ise fena içerlemiş ve şu mektubu göndermiş.

Önce mektubu okuyalım:

"Uğur Mumcu arkadaşım,

Oturmakta olduğum evin -Pembe Köşk'ün- bahçesini New York'taki Manhattan yanmadasıyla karıştırdığını sanıyorum. Gökdelenler, işhanlan, pasajlar, kahveler, restoranlar, caddeler, sokaklar... Bir çıkmaza benim adımı bile lütfetmişsin.

Yapılmakta olan, bir bahçede, ortalama yüksekliği 5 katlık dört oturum ünitesi ve onun gereği eklerdir. Bunlar Pembe Köşk'ü bir taç gibi saracak ve İnönü'nün evi, dediğin gibi, "bekçi kulübesi" olmak bir yana, bu taçın ortasında, yerleşim sit'inin ziyneti gibi değerlendirilecektir. Burada 5 bin metrekareye yakın el değmemiş ağaçlıklı alan içinde kalacak ev, halen orada oturmakta devam eden ve Allah uzun ömür versin, Allah kendisini bizden ayırıncaya kadar devam edecek Bayan İnönü'den sonra "İnönü Müzesi" olacaktır. Bu müze devlet veya belediye değil, sit'in aileye kalacak kısmının gelirleriyle beslenecek bir vakıf tarafından ayakta tutulacaktır. Aile şimdiden bu müze için ailenin dışındaki kimselerde bulunan, İsmet İnönü'ye ait hatıraları toplamaktadır. Sit'in karşısındaki, aileye ait ve gene 5 bin metrekareye yakın üçgen de o zaman, bir park yapılması ve adının "İnönü parkı" olması şartıyla Ankara Belediyesi'ne hibe edilecek, oraya İsmet İnönü'nün bir heykeli diktirilecektir. Bu suretle yemyeşil bir yerleşim siti ile yemyeşil bir park da İnönü'yü Ankaralılara hatırlatacaktır. Planı bütün mercilerden olumlu ve beğenilerek geçmiş sit, Ankara'da bir örnek ve pek küçük, fakat kesinlikle yeşil bir yerleşim ünitesinde 110-

210 metrekareden ibaret rahat dairelerden oluşacaktır. Pembe Köşk'ün önünden bir daha geçerken olayı bu gerçeklerin ışığında değerlendirmeni rica ederim. Rahmetli Menderes ve İnönü'nün yeminli düşmanlan tarafından, "Karun kadar zengin" ilan edilen İsmet Paşa'nın bunca yıl sonunda ailesine miras olarak bıraktığı tek gayrimenkulün -Heybeliada'daki kargir bir küçük evin dışında- bundan ibaret bulunduğunu da unutmasan iyi edersin.

Uğur Mumcu arkadaşım,

Bizim meslekte, sonradan olma olmayanlann alışılmış geleneği bu tarz açıklamalan aynı sütunda yayınlamaktır. Ama, sen çok yazıyorsun. Konusuz kaldığında Pembe Köşk sana bir cankurtaran simidi yerine geçiyorsa -galiba üçüncü defa yazıyorsun-, mektubumu yayınlamasan da olur. Mahkeme yoluyla tekzip göndermek usulüm değildir. Endişe etme. Yalanlar hiç bir zaman gerçekleri saklamaz, o mütevazı bahçede ortalama yüksekliğin sadece 5 kattan ibaret bulunduğunu elbette görecek olanlar seni, "5 katlı gökdelen mucidi" olarak hep saygı değer deyimlerle anacaklardır. Çünkü her mumcunun mumu ancak o kadar yanar.

Selamlar Uğur Mumcu arkadaşım."

Evet, mektup aynen böyle.

İsmet Paşa varisleri, köşk ve bahçesini miras hukuku ve "imar mevzuatı" gereğince diledikleri gibi kullanırlar. Anıtlar Yüksek Kurulu da "olur" dediğine göre, yasal olarak söylenecek söz bulunmamaktadır.

Önemli olan, Pembe Köşk bahçesine gökdelenlerin dikilip dikilmemesi değil, bu tarihsel yapının müteahhitlere satılmış olmasıdır. Toker konuyu yozlaştırmak için, "buraya gökdelenler değil, beş katlı apartmanlar yapılacak" diyor; yazarlık alanındaki alışkanlıklarına uygun zorlamalarla saptırmak istiyor.

Ben, "Pembe Köşk'ün bahçesine gökdelenler dikileceğini, restoranlar, işhanları yapılacağını, bu gökdelenlere, "Birinci İnönü", "İkinci İnönü" adları verileceğini, orada açılacak sokaklardan birine de, "Metin Toker Çıkmazı" adı takılacağını yazarken, merak etmesin, Pembe Köşk'ü şuraya, buraya benzetmedim. Sadece bu simgeler yoluyla ve de güldürü öğeleriyle "Metin Toker'in çıkmazını" göstermek istedim.

Çok yazanların, okuma alışkanlıkları ve yetenekleri gelişmemişse, ben ne yapayım?

İsmet Paşa'nın damadı, yakınıyor: Diyor ki "Paşa, sadece Heybeliada'da kagir bir ev ile bu Pembe Köşk'ü bıraktı..." Vah, vah, rahmetli Paşa ne kadar ayıp etmiş. Koskoca Metin Toker'e küçücük köşkler bırakılır mı hiç? Paşa'nın, damadına biraz saygısı olsa, "Garp Cephesini" miras olarak bırakması gerekirdi amma, ne yaparsınız, değerbilmezlik işte!..

Toker, Pembe Köşk'ün tapusu gibi, yazarlığın tapusunu da ele geçirdiği kanısında galiba. Baksanıza, "sonradan olma olmayan yazarlar" tanımı kullanarak, yazarları da kendine göre parselliyor. Yazarların, "anadan doğma", "sonradan olma" gibi ölçülerle nitelenmeleri pek sağlıklı yol değildir.

Bizim bildiğimiz, yazarlar değil, zenginler "sonradan olma" olurlar! İsmet Paşa'nın "makus talihi" Metin Toker, yıllarca Paşa'nın ölüsünü ve dirisini kazanç konusu yaptı. Şimdi de Pembe Köşk bahçesine kondurduğu binalarla yeniden zengin oluyor, köşeyi dönüyor! Hem de köşeyi, Pembe Köşk'ün köşesinden dönüyor!

Eğer tarihteki bütün siyasal liderlerin Metin Toker gibi damatları olmuş olsaydı, dünyada bir tek tarihi kalıntı kalmaz, hepsi müteahhitlere peşkeş çekilirdi!..

(Cumhuriyet, 23 Eylül 1978)

POLİSİ KORUMAK...

Eylemlerine uyan TCK'nun 64'üncü maddesi delaletiyle, 450/5, 463, 50 maddeleri gereğince cezalandırılmaları..."

Hukukçularla ilgisi olmayanlar için bu sözlerin ne anlama geldiğini kestirmek güçtür. Eğer gazeteci iseniz geçenlerde Ankara'da üç genci öldüren polis görevlileri için açılan davaya bakarak "tamam, savcı polislerin idamını istiyor" deyip, "manşet"i çekersiniz:

"Anarşiste ateş açan polisin cezası idam."

Sonra da bu işin yorumunu yaparsınız:

- Anarşiyle böyle mi mücadele edeceğiz?

Oysa verilen haber, -hadi yalan demeyelim- yanlış... Yanlışlık şurada: Bu, 450/5, 463 ve 50'nci maddelerin anlamı şu:

Birden çok adam öldürmenin cezası idamdır.

Olayda vurulan gençlerin hangi polisin kurşunuyla öldürüldükleri belli olmadığından, cezanın üçte birden yarıya kadar, ayrıca suç görev sırasında işlendiğine ve görev yapılırken, "zaruretin tayin ettiği hudut" aşıldığına göre, cezanın sekiz yıldan aşağı olmamak üzere indirilmesi gerekir...

Yani, hukukçası ve Türkçesi, savcının Ankara'da, Şentepe mahallesinde üç genci öldüren polisler hakkında ölüm cezası istediği doğru değildir. Savcının istediği ceza, seklzer yıl dolaylarındadır.

Bu gibi haberlerin kamuoyunda tepkiler doğurduğunu biliyoruz. Öyle bir ortamda yaşıyoruz ki, sanki toplumun bazı kesimleri alev almak, patlamak için bir kıvılcım bekliyorlar. Böyle bir ortamda, bir olayı çarpıtıp, gerçek dışı izlenimler yaratmaya kalkıştınız mı, işin sonunun nereye varacağını hiç kestiremezsiniz.

Güvenlik kuvvetlerinin görevi, yurttaşların can güvenliklerini korumaktır. Bu amaç bir kez yörüngesinden saptırıldı mı, bu olayların önüne geçmeye olanak kalmaz. Bu gibi olaylar oldu mu, son sözü yargıca bırakmak en doğru, en sağlıklı yol değil midir? Adam öldürülmüş, üç cana kıyılmıştır. Haklıyı haksızı; suçluyu suçsuzu ayırt edecek "yetkili organ" mahkemelerdir. Bırakalım, yargıç versin kararını...

Toplum, çok yönlü kışkırtmalar içindedir. Bir yandan gençlik içinde sürdürülen siyasal kan davası, öte yandan görev başında vurulan polisler...

Geçenlerde İstanbul'da Hasan Erenler adında bir polis memuru, açılan ateş sonunda ağır yaralandı. Hasan Erenler adını anımsayacaksınız. MC döneminde, Üsküdar'da ülkücü komandolar tarafından dövülüp, belinden tabancası alınan polis memuru... Ülkücüler tarafından Erenler'in belinden alınan tabanca, sonradan bazı polis şeflerinin masalarından çıkmıştı. O günlerde olayı bütün ayrıntısıyla yazdık. Cumhuriyet Senatosu'nda bu konuda gündem dışı konuşmalar da yapıldı.

Vurulan polis memuru Hasan Erenler, işte bu Hasan Erenler! Geçen yıllarda, Ankara Ziraat Fakültesi önünde sağcı teröristler tarafından öldürülen Nuray Erenler'in amcası Hasan Erenler!..

Görev yapan polisi koruyalım ama, sağcıdır, solcudur demeden koruyalım. Ve de haklarında yargıcın karar vereceği polislerden önce, evet onlardan önce, hastane köşelerinde ölümle pençeleşen yaralı polisleri koruyalım...

(Cumhuriyet, 25 Eylül 1978)

DOĞU VE GÜNEYDOĞU

Ecevit Hükümet'i iktidara geldiği günden bu yana, gizli bir planın işlerliğe konması için oyunlar oynanıyor, zorlamalar yapılıyor. Böyle bir planın varolduğunu anlamamak için sağır ve kör olmak gerekir!

Önce şu noktayı saptayalım. Teröristlerin ellerinde azımsanmayacak sayıda silah var. Ve bu silahlar, bizim "Kırıkkale" yapısı yerli tabancalar da değil. Çoğunlukla Fransız yapısı otomatik tabancalar yakalanıyor. Sadece ele geçen silahların satış fiyatlarını hesaplarsanız, bu işlerin arkasında silaha oluk gibi para akıtan birtakım karanlık güçlerin varlığını kestirmek hiç de güç olmaz.

Kim alıyor bu silahları? Kimden alınıyor bu silahlar ve teröristlerin eline ne yolla geçiyor? Bunları kim bilecek? Başta MİT olmak üzere, devletin güvenlik kuvvetleri...

Doğu ve Güneydoğu, Türkiye için duyarlı bölgelerdir. Etnik ayrılıklarla örülmüş feodal yapı, teröristler için bulunmaz eylem alanlarıdır. Kanlı olaylar bunun için Doğu ve Güneydoğu yörelerimize kaydırılıyor. Ecevit Hükümeti'ni devirmek için hazırlanan tuzağın buralarda hazırlandığı gün gibi gerçek...

Malatya Belediye Başkanı bunun için öldürüldü. Son derece profesyonel hünerle hazırlanmış bombalı paketlerin, Alevi ve Sünni yurttaşların bir arada yaşadıkları bölgelerde patlatılması, planın amacını ve yöntemini bir ölçüde ortaya koyuyor.

Doğu ve Güneydoğu halkı üzerindeki çok yönlü kışkırtmaların ve baskıların amacı, buralarda Alevi-Sünni, Kürt-Türk çatışmaları yaratmaktır.

"Kanatlı 78 Jandarma Tatbikatı"nın bu günlere rastlaması, Doğu yöresi milletvekillerini acı acı düşündürmüştür.

Birtakım karanlık güçler şu hesabın da peşinde olabilirler. Doğu ve Güneydoğu illerimizde ortaya çıkabilecek olaylar dizisi, hemen ardından sıkıyönetimi getirecektir. Bu yörenin CHP'li milletvekilleri, sıkıyönetime karşı çıkacaklar böylece iktidar kanadında, kolay kolay onarılmayacak bir çatlak yaratılacak.

Bu sakıncalı olasılıkları önlemek için çaba harcayanlar yok değil. Hükümet içinde bu olayları dikkatle izleyenler var. Oluşan ve gelişen olayların nelere gebe olduğunu sezen Mardin Bağımsız Milletvekili Nurettin Yılmaz da bir basın toplantısı düzenleyerek, uyarı görevini yerine getirdi. İçişleri Bakanı Özaydınlı da, elinden geldiği kadar, olayın keskin çizgilerle gelişmesini önlemeye çalıştı.

Ecevit Hükümeti'ni düşürmek için bir plan uygulanmak isteniyor. Hiç şüpheniz olmasın, planın eylem alanı olarak seçtiği yer, Doğu ve Güneydoğu yöreleridir Bu çok yönlü kışkırtmalara karşı, özellikle ülkenin ilerici güçlerinin uyanık olması gerekiyor.

Doğu ve Güneydoğu yörelerine, jandarma dipçiği yerine okulla, yolla, ışıkla, hastaneyle gidecek bir iktidar, bu yöreleri karanlık güçlerin eylem alanları olmaktan çıkaracak ve devletin bu yörelere bakış açısını tümden değiştirecektir.

Bu görev de herkesten önce Ecevit Hükümeti'ne düşmektedir...

(Cumhuriyet, 27 Eylül 1978)

KİME HİZMET?..

Faşist terör odaklarıyla uğraşırken başımıza bir de bu çıktı. "Devrimci Yol" adlı dergi, Cumhuriyet gazetesini "boykot" ettiğini açıklarken, bu boykota eylemli olarak karışan bazı devrimci gençler de, gazete bayilerini tehdide kadar varan zorbalıklara giriştiler. Ne diyelim! "Delikanlı sosyalizmi..."

Evet, "delikanlı sosyalizmi." Giriştiği eylemin önünü arkasını hesaplamayan, kitlelerden, hele hele savunucusu olduğunu söylediği işçi sınıfından büsbütün kopuk, yararsız gösteriler...

Kime karşısın? Kimden yanasın? Kimlerle dostsun? Kimlere düşmansın? Cumhuriyet gazetesini sattırmamak için kaba kuvvete başvuran delikanlılar, öfke seli içinde, bu gibi soruları yanıtlama olanağı aramışlar mıdır dersiniz?

Yok, ne gezer!..

Sağcı gençlik, Türkeş ile iyice bütünleşmiş; MHP ile "ülkücü gençler" arasında, en azından "ideolojik birlik" doğmuştur. "Akıncılar" derseniz, onlar da kendilerine MSP'nin doksan dokuzluk tespihi içinde bir yer bulup oturmuşlardır.

Ya solcu gençlik? Ya sosyalist gençler?..

Sosyalist eğilimli gençler, çoğunlukla sosyalist partilerin değil, dergilerin çevresinde kenetleniyor, kümeleniyorlar. Bunlara "fraksiyon" diyoruz. Bunların her biri ayrı havada. İşleri güçleri birbirleriyle uğraşmak.

- Revizyonist, hain, dönek...

Dergiler arasında, bitmez tükenmez kalem kavgalarında sık sık bu sözcüklere rastlıyorsunuz. Sanki her biri, bir başkasının dönekliğini, revizyonistliğini, hainliğini kanıtlamakla görevli.

Bu kargaşa içinde, bölünmeler birbirini izliyor. Cumhuriyet gazetesine karşı eyleme geçen "Devrimci Yol" bir süre önce sarsıntı geçirdi ve bu derginin savunageldiği görüşlerden ayrılanlar, "Devrimci Sol" adında bir başka yayın organı çıkardılar.

TÖB-DER kongresini istediğimiz gibi yansıtmadınız, DİSK'in Ören toplantısını tek yanlı verdiniz...

Boykot gerekçeleri aşağı yukarı böyle. Bir gerekçe daha var:

- Solu niçin bölünmüş gösteriyorsunuz?

Sanki sol çok derli-toplu da, onu biz parça parça gösteriyoruz! Bırakalım soldaki öteki bölünmeleri. "Devrimci Yol" ile "Devrimci Sol" niçin ayrı ideolojik görüşlerde bugün? Buyurun yanıtlayın. Niçin?..

MHP, sağcı gençliği, "Dokuz Işık" adını taktığı görüşler çevresinde topladı. Solcu gençler de sosyalist partilerin karasularının çok ötelerinde demir atıp ideoloji okyanusunda balık tutmaya çalışıyorlar.

Oysa, gençliğin devrimci birikimi, heyecanı, yurtseverliği, ancak ve ancak işçi sınıfından kaynaklanan siyasal partilerin öncülüğünde hedefe ulaşabilir. Marksist ideoloji, işçi sınıfı ideolojisidir. İşçi sınıfıyla kucaklaşmayan, işçi sınıfıyla kaynaşmayan

gençlik eylemleri, sonunda "küçük burjuva anarşizmine" dönüşür. Yaşadığımız olaylar, bu gerçeğin acı anılarıyla doludur.

Cumhuriyet gazetesini okutmamak için devrimcilik adına faşist yöntemlere başvuran delikanlı sosyalistler, Marksizm'in bu gibi temel doğrularını tartışacaklar mıdır bilemeyiz. Fakat kitle önünde yanıtlamak zorunda oldukları bir soru vardır:

- Biz kime ve neye hizmet ediyoruz? Faşizme mi, sosyalizme mi?..

(Cumhuriyet, 28 Eylül 1978)

AMBARGO FALAN...

Kalktı, kalkıyor, hayır kalkmaz, kalksa mı iyi olur, kalkmasa mı derken, işte ambargo kalktı! Bu Başkan Carter çok "lütufkar" adam. Açıkça Türkiye'ye göz kırptı. Şimdi üç buçuk yıldır depolarda bekleyen silahlar Türkiye'ye postalanacak...

Türkiye'ye resmi kanallardan silah ambargosu kondu amma, nedense teröristlere gönderilen otomatik silahlara ambargo konmadı. Sınırlarımızdan silah sokup kaçakçılık yapanlar, bu arada yollarını da buldular, zengin oldular.

Amerikan Kongresi, Temsilciler Meclisi, Beyaz Saray, bu yoldan yapılan silah ticaretine ambargo koyamaz, bunu biliyoruz. Ne bileyim ben, örneğin CIA bu işlere hiç göz-kulak olamaz mı? Bu ambargosuz silahları Türkiye'ye gönderen kim? Hadi, bunu bizim MİT bilemiyor, CIA da mı bilemez?

Başkan Carter Türkiye'nin Kıbrıs konusunda iyi niyetli çabalar harcadığı kanısına vardığı için, ambargoyu hemen kaldırıverdi. Üstelik "lütufkar" Başkan, ambargonun kalkmasının ABD ve NATO çıkarlarına uygun bir karar olacağı kanısını da edinmiş. Bizler için ne büyük şeref... Uğraştık, didindik, sonunda Başkan Carter'ın gözüne girmeyi başardık. Milletçe ne kadar övünsek azdır.

Ne demişler "az veren candan, çok veren maldan..." Carter elindeki bütün silahları veriyor. Gerçi Yunanistan'a daha çok silah verilmiştir amma, ne yapalım. Bu kadarı da yeter! Bizim en büyük kazancımız, Amerikan dostluğunu elde et-

memizdir. Bu dostluğa layık olduğumuzu kanıtlamak için neler çektik neler...

Şimdi, Türkiye'deki Amerikan üslerini açacağız. Amerikan üsleri, "Amerikan pazarlarına" benzer. "Aç" denilirse açılır, "kapat" denirse kapatılır.

Amerikan üslerinde, sosyalist ülkelerde ne var ne yok, onlar gözetlenir. Biz "büyüklerin işlerine" pek karışamadığımız için bu işlere giremeyiz. Bizim görevimiz, sadece bu üslere bekçilik etmektir. Yani bize verilen görev, "ABD üslerinin uyanık bekçiliği"dir.

Moskova ile Washington arasında, hepinizin bildiği gibi "kırmızı telefon" görüşmeleri yapılır. Carter, canı istediği zaman telefonu kaldırır, "Kızım bana Brejnev'i bağla. Ödemeli olarak Carter arıyor de" der, sonra "oralarda ne var ne yok" diye konuşmaya başlar. Biz yine bekçiliğe devam ederiz...

Biz silahı ne yapacağız? NATO amaçları uğruna kullanacağız. NATO kime karşı? Varşova Paktı üyelerine karşı. Amerika bize niye silah veriyor? Bir Sovyet saldırısı olursa, NATO ülkelerinin "ortak savunmasında" kullanılmak üzere... Yunanistan ile Türkiye NATO ülkesi değil mi? Evet öyle! Amerika bize niçin silah ambargosu koydu? Kıbrıs çıkartmasını cezalandırmak için! Peki bu arada ya Sovyetler bize saldırsaydı, bizim elimizde hiç silah yok, ne yapacaktı NATO üyeleri o zaman?

Biz Yunanistan'la dost muyuz, düşman mı? Dostsak, bu silahlanma, arkasından silah ambargosu ne için? Düşman Sovyetler'e karşı nasıl bir arada dövüşeceğiz? Sovyetler'le düşmansak, bu ticaret anlaşmaları niye? Dostsak, NATO'da işimiz ne?

Carter ile Brejnev, akşamları bir olup "kırmızı telefon" ile konuşarak "son bağımsız Müslüman Türk Devleti"ni bir güzel "işletiyorlar" galiba...

(Cumhuriyet, 29 Eylül 1978)

MADENLER VE MHP

Maden politikamız millileştirme politikasıdır. Kıymetli ve stratejik madenlerimizi millet sektörü işletecektir. İç ve dış özel sektör, maden arama ve işletmeciliği yapamayacaktır. Türk

Devleti'nin, Türk milletinin milli bir iktidarda, bütün madenleri arama, işletme gücü olacaktır..."

Bu satırlar, "Sorulu, Cevaplı MHP El Kitabı" s. 38'den alınmıştır. Bu kitaba göz atan genç, elbette şöyle düşünecektir:

- MHP, özel sektöre maden işletme hakkı vermez...

Ne diyor, el kitabı:

- İç ve dış özel sektör, maden arama ve işletmeciliği yapamayacaktır...

Şimdi, gelelim, MHP adına, Millet Meclisi'nde Maden Yasası'nı eleştiren Tokat Milletvekili Faruk Demirtola'nın konuşmasına... Demirtola aynı konuda şunları söylüyor:

Şimdi biz bu tasarı ile ne yapmak istiyoruz? Madenleri devletleştireceğiz diye ortaya çıkarken, işletilmeyen maden cevherimizi, yeraltı servetlerimizi bir kenara itip, özel sektörün işlettiği kâr getiren madenlerin üstüne giderken amacımız ne olacaktır?..

MHP, madenlerin devletçe işletilmesine ilişkin hükümete yetki tanıyan yasayı böyle eleştiriyor. Yani ne diyor?

- Özel sektörün elinden kâr getiren madenleri almayın.

Ya "El Kitabı?.." Orada ne yazıyor?

- İç ve dış özel sektör, maden arama ve işletmeciliği yapamayacaktır...

Maden Yasası, madenlerin tümüyle devletleştirilmesini öngören nitelikte bir yasa değildir. Fakat, yine de bugünkü maden düzenine göre ileri bir adımdır. Madenlerin devlet eliyle işletilmesini isteyen bir parti, "eh" der "bu da bir adımdır." Ve savunur tasarıyı...

Yok, hayır, MHP açıkça ilan ediyor:

- Kâr getiren madencilere dokunmayın...

Buna açıkça "özel sektörcülük" denir! MHP, Demirtola'nın konuşmasıyla amacına da işlevine de uygun görüş bildirmiştir MHP, özel sektörü koruyan ve kollayan bir partidir. Arada sırada düzen değişikliği ile ilgili sözleri de göz boyama amacıyla kullanmaktadır. İşte Maden Yasası bunun örneği... MHP, Millet Meclisi'nde "aman özel sektöre dokunmayın" diye çırpınıp duruyor. Hani siz, madenleri devletleştirme kararındaydınız? Hani neredesiniz?

MHP kendi aklınca, "sağ radikalizmi" temsil ediyor. Yani, solcu olmadan, üretim araçları üzerindeki mülkiyet ilişkilerini

değiştirmeden, düzen değiştirme düşüncesini savunur görünüyor.

Oysa, düzen değiştirmek, üretim araçları üzerindeki mülkiyet ilişkilerini değiştirmek demektir. Bu düzeni emekçi sınıflar yararına değiştirene "solcu", kurulu düzeni, bu mülkiyet ilişkileriyle savunanlara da "sağcı" diyoruz.

Duvarlara yağlıboyalarla, "dökülen kan, alınan can bizim- yıkılsın liberal kapitalizm" diye yazılar yazan ülkücüler, şu liberal kapitalizmi, maden sahiplerini savunan parti büyükleriyle mi yıkacaklar acaba?

Ve bu düzen için, niçin kan döktüklerini düşünecekler mi?..

(Cumhuriyet, 1 Ekim 1978)

BAŞ ÜSTÜNE EFENDİM!

Önceki gün gazetemizde Yalçın Doğan arkadaşımızın ilginç bir haberi çıktı. Haber, ABD Dışişleri Bakanlığı'nın, Dışişleri Bakanlığımıza gönderdiği bir yazıda, Amerikan kaynaklı yatırımlar ve şirketler için güvence istediğini duyuruyordu. ABD Dışişleri Bakanlığı'nın resmi yazısında, "milliyetçi düşüncenin etkisi altında" kalınarak, yabancı sermaye yatırımlarına engel çıkarılmaması istenmekte, ayrıca kamulaştırma işlemlerinden de uzak durulması önerilmektedir.

ABD Dışişleri Bakanlığı'nın "milliyetçi düşünce" diye tanımladığı eğilimlerin, MC partilerinin "milliyetçiliği" ile uzaktan yakından bir ilgisi yoktur. ABD Dışişleri Bakanlığı'nın üzerinde durduğu "milliyetçi düşünce", yabancı sermayeye karşı tavır alan "antiemperyalist" nitelikteki siyasal tavırlardır.

Ülkemizde "MC milliyetçiliği" yabancı sermayeden yanadır. NATO'dan, CENTO'dan, "kökü dışarıda" olan tüm askeri kuruluşlardan yanadır Yani, MC milliyetçiliği öyle bir milliyetçiliktir ki, ülkemizdeki yeraltı kaynaklarının millileştirilmesine karşıdır! Öyle bir milliyetçiliktir ki, "milli savunma" gereksinmesinin karşılanmasını bile dış güçlerin desteğinde arar!

ABD Dışişleri Bakanlığı'nın gözetiminde yayımlanan bu yazıdan sonra, bekledik ki Dışişleri Bakanlığımız bir açıklama yapsın. Desin ki "böyle bir yazı gelmedi" ya da "geldi, yanıtını

verdik." Yok, cümle yetkililerimiz kulaklarının üstüne yatıp, gazeteleri böyle izliyorlar anlaşılan!

ABD Dışişleri Bakanlığı Türkiye'ye ya da ekonomik kıskacına aldığı bir başka ülkeye, böyle mektuplar gönderip, "şunu yapamazsınız, bunu edemezsiniz" diye gözdağı verebilir. Ne çabuk unuttuk!? 1964 yılında, Kıbrıs bunalımı doruk noktasına varmışken, Başkan Johnson, Başbakan İnönü'ye mektup yazıp, "bizim gönderdiğimiz silahları, iznimiz olmadan kullanamazsınız" dememiş miydi? 1974 Kıbrıs çıkartmasından sonra, Türkiye'ye konulan silah ambargosunun temelinde bu düşünce yatmamış mıydı?

Eloğlu, bizim gibi ülkeleri "müstemleke" sayıyor. Dilediği emri veriyor, istediği çıkarı elde ediyor...

İnönü, Johnson'un yolladığı bu mektubu, "yeni bir dünya kurulur, Türkiye de bu dünyada yerini bulur" diye yanıtlayınca, Kurtuluş Savaşı'mızın bu ulusal kahramanı, ağzında çiklet çiğneye çiğneye Türkiye'de dolaşan General Porter adındaki bir Pentagon Generali'nin de katkılarıyla düşürülmemiş miydi?

ABD Dışişleri Bakanlığı diyor ki:

- Hiçbir ABD şirketine dokunulmasın...

Bunun Türkçesi, "ülkenin iç işlerine karışmak"tır. Yani, "şu yasayı çıkarma, şu kararnameyi imzalama" demektir. Bu mektup, "ATAŞ'a el sürme, Mobil şirketlerine dokunma" anlamına gelmektedir.

Olayların bundan sonraki gelişimini gereği gibi yorumlamak için, şu mektubun amacı, anlamı ve içeriği üzerinde durmamız gerekiyor. Bunun için de, Dışişleri Bakanlığı'nın bir an önce açıklama yapması bir zorunluluk oluyor.

Sayın, Ökçün, açıklama bekliyoruz...

(Cumhuriyet, 2 Ekim 1978)

YURTLAR SORUNU

Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Kurulu'nda yapılan bir yönetmelik değişikliği sonunda, bu kuruma bağlı yurtlar boşaltılmış ve bu yurtlarda kalabilmek için yeni koşullar belirlenmiştir.

Öğrenci yurtlarının önemli bir bölümünün silahlı eylem karargahı olarak kullanıldığını herkes biliyor. Herkes biliyordu, fakat bugüne dek, bu yurtlara çekidüzen vermek için cesur bir adım atılmamıştı. Herhangi bir önlem de alınmamıştı.

18 ilde, Kredi ve Yurtlar Kurumu'na bağlı 37 yurt bulunmaktadır. Bu yurtlardaki yatak sayısı, 28 bindir. Yurtların boşaltıldığı 26 Eylül günü, bu yurtlarda kalan tüm öğrenci sayısı 4635'tir. 28 bin nerede, 4635 kişi nerede!.. Demek ki yurtlarda yatak sayısına göre, çok az sayıda öğrenci kalmaktadır. Örnek verelim:

Ankara'da, "Site Yurdu" olarak bilinen, Atatürk Erkek Yurdu'nun yatak sayısı 2016'dır Bu Yurt'ta, 2016 yatağa karşın, 1300 kişi kalmaktadır. Niçin? Çünkü, bu Yurt ülkücülerin karargahıdır, bu nedenle Yurt işgal altındadır. Yıldırım Beyazıt Öğrenci Yurdu'nun yatak sayısı 1047'dir Oysa bu yurtta 410 kişi kalmaktadır. İstanbul'da Kadırga Öğrenci Yurdu'nun yatak sayısı 528'dir. Bu yurtta, ancak 101 kişi kalmaktadır Yine İstanbul'da Atatürk Öğrenci Sitesi'nde yatak sayısı 2960 iken, kalan öğrenci sayısı 540'tır. Edirnekapı Öğrenci Yurdu'nda 824 yatak varken, bu yurtta barınabilen öğrenci sayısı 242'dir Örnekleri çoğaltabiliriz. Bu örneklerden şu sonuç çıkıyor: Yurtlar, belli kişilerin, belli örgütlerin, belli siyasal görüşlerin denetimi altındadır! Yurtlarda kalacak öğrencileri, nesnel kurallar değil, siyasal görüşler, eğilimler belirlemektedir.

İnsaf edelim ve elimizi vicdanımıza koyalım. Bu koşullarda ne yapsın Kredi ve Yurtlar Kurumu, ne yapsın Gençlik ve Spor Bakanlığı?..

Yurtlar, Türkiye'deki terör olaylarının odak noktalarından biridir. Devlet, hiç olmazsa, hukuksal olarak kendisine bağlı yurtlarda yasa egemenliği kurmak zorundadır. Bu bir "operasyon"dur. Her operasyon gibi, bu operasyonun da yan etkileri olacaktır. Bu doğal değil midir? Her operasyon, birtakım sorunlar da doğurur. Eğer bu operasyon, hastanın sağlığına yarayacaksa, bu yan etkileri, ana amaçla karıştırmamak gerekiyor.

Yurtlar sorununa el atmak bir cesaret işiydi. Bu cesaret gösterildi. Yurtları silah depoları ve silahlı eylem karargahları olmaktan kurtarabilmek için ne yapılması gerekiyorsa, o yapılmıştır. Kızmak niye, kınamak niye? Zamanlamasıydı, şuydu buydu... Bırakalım bunları...

Yurtların boşaltılması birtakım sorunlar doğurmuş, bir kısım öğrenciler gidecek yer bulamamışlar. Bunlar doğru. Doğru ama, öğrencilerin can güvenliklerini korumak için yurtlara el atılmışsa, bunun yanlış olan yeri neresi? Hem "aman önlem alın" diyeceksiniz, biri çıkıp önlem alınca, bu önleme de karşı çıkacaksınız.

Doğru olmayan da bu!

(Cumhuriyet, 3 Ekim 1978)

DAVETİYE

MHP Genel İdare Kurulu, yaptığı son toplantıda sıkıyönetim ilanını istiyor. Bununla da yetinmiyor. "Hükümet değişsin" diyor. Bu kadarla kalsa, söyleyecek bir sözümüz olmaz. MHP bildik bileli, hükümet değişikliği ile sıkıyönetim ister. Son toplantıda bu istek yinelenmiştir.

MHP, son Genel İdare Kurulu kararıyla, açıkça, Silahlı Kuvvetler'in idareye el koymasını istemektedir. Kararda aynen şu sözler yer almaktadır:

Onun için devlet varlığını, demokratik rejimi ve vatan bütünlüğünü tehdit eden tehlikelere karşı, Anayasa'daki esaslara uygun olarak sıkıyönetim ilan edilmeli ve salâhiyetiyle birlikte sorumluluk da ordumuza devredilmelidir...

Anayasamız, 124'üncü maddesiyle sıkıyönetimin bağlı bulunacağı hukuksal sınırlamaları belirlemiştir. Sıkıyönetim, "hükümet" tarafından "ilan" olunur. Bu karar, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından onanır. Sıkıyönetimin uzatılması, yine TBMM kararına bağlıdır. Oysa MHP, "salahiyet ve sorumluluğu" "hükümet" ve "TBMM"den alıp, Silahlı Kuvvetler'e verecek bir yönetim biçimi önermektedir. Bunun hukuk düzenimizde yeri var mıdır?

MHP, "salâhiyet ve sorumluluğu" Silahlı Kuvvetler'de bulunan bir ordu yönetiminin, 1979 Senato seçimlerine kadar sürdürülmesini, ondan sonra da "erken seçime" gidilmesini önermektedir.

Şimdi, diyebilirler ki, "efendim, biz Anayasa'ya uygun olarak, sıkıyönetim ilan edilmeli" diyoruz, "efendim, biz parlamen-

tonun da kalmasını istiyoruz..." Peki "salahiyet ve sorumluluğu" Silahlı Kuvvetler'e bırakılmış bir yönetimde "sivil hükümetin" ve "parlamento'nun" ne gibi işlevi olacaktır?

Söylemek istedikleri çok açık. 12 Mart gibi "partiler üstü" görünümüyle, yönetimi tümüyle Silahlı Kuvvetler'e bırakan bir "olağanüstü rejim" istiyorlar... 12 Mart yönetiminde, parlamento vardı. Görünüşe göre sivil hükümet ve çeşitli siyasal partiler de vardı. Fakat yönetim, Genelkurmay Başkanı Tağmaçların, Sıkıyönetim Komutanları Sancar'ların, Türün'lerin ve de onların arkasında, yasalarda yeri bulunmayan "Genişletilmiş Komuta Konseyi" adındaki cuntanın elindeydi.

12 Mart sıkıyönetiminde "askeri yargı", büyük bir çoğunlukla "milliyetçi-toplumcu" ideolojinin denetimi ve etkisi altındaydı. Yeniden sıkıyönetim kurulursa, aynı denetimin ve etkinin ortaya çıkacağını düşünüyorlar. Beklentileri bu!

Sıkıyönetimde, "adli mekanizma" genellikle şöyle çalışır: Milli İstihbarat Teşkilatı, sıkıyönetim emrindeki adli müşavirliklere, hakkında kovuşturma yapılacak kimseler hakkında dosyalar yollar. Bu dosyalar, adli müşavirlik tarafından Sıkıyönetim Komutanı'na sunulur. Sıkıyönetim Komutanı, MİT ve Adli Müşavirlik'ten gelen dosyalara birer imza atarak, dosyaları Sıkıyönetim Savcılıkları'na gönderir.

12 Mart günlerinde böyle olmuştur: MİT dosya hazırlamış; bu dosyalar, çoğunlukla "milliyetçi-toplumcu" ideoloji ile koşullandırılmış "adli müşavir" ve askeri savcılarca işleme konulmuştur. MİT tarafından oluşturulmuş dosyaları ellerinin tersiyle iten askeri yargıçlar ise birer birer görevlerinden alınmışlardır. Unutulmadı bunlar!

Değişen müsteşarına rağmen, MİT yine eski MİT'tir! 12 Mart'ta sıkıyönetimlerde görev alan askeri savcı ve yargıçlar, yine önemli köprü başlarındadır!

İşte MHP, bu koşullarda "salahiyet ve sorumluluğu" Silahlı Kuvvetler'de bulunacak bir "askeri yönetim" istiyor.

Evet öyle; MHP "sıkıyönetim" değil, bal gibi "askeri yönetim" peşindedir!

(Cumhuriyet, 4 Ekim 1978)

ÇIKMAZ SOKAKLAR...

Terör, bu hafta yine doruk noktasına ulaştı. İstanbul'un çeşitli yerlerine bombalar atıldı. Adana'da İlerici Gençlik Derneği Başkanı öldürüldü. MHP İstanbul İl Başkanı ve oğlu da önceki gün düzenlenen bir suikast sonucu öldürüldüler. Hasköy PTT binasını basan silahlı kişiler, MHP eğilimli olduğu bildirilen bir genci delik deşik ettiler.

Olaylar, burjuvazi-proletarya çelişkisinin odak noktalarında oluşup gelişmiyor. Tanık olduğumuz kanlı çatışmalar, proletarya-burjuvazi ikilisinin uzlaşmaz çelişki raylarından çoktan kaydırılmış; çatışma, bu sınıfların dışında, bir "siyasal kan davası" olarak sahneye konmuştur.

Bu çatışmalardan kim yarar sağlayacak? MHP İl Başkanı ile oğlunun öldürülmesini üzerlerine alan "Marksist Leninist Silahlı Propaganda Birliği" mi? Yoksa, solcu gençleri kurşunlayan, kahvelere ateş açan, savcılara, öğretim üyelerine suikastlar düzenleyen "sağcı teröristler" mi?

Bu olayları yakından izleyenler bilirler. Şiddet şiddeti besler. Bu yollara başvuranlar, karşı şiddete yol açarlar. Şiddetin ve terörün egemen olduğu ortamda, en son sözü, en çok şiddet silahına sahip olanlar söyler... Bu kuralı hiç unutmamak gerekiyor!

Eloğlu bu kuralı bizden çok daha iyi biliyor. Bu işin kitabı yazılmış... Önce "şuursuz terörizm", yani, sağa sola bomba atmak, kitle kıyımlarına girişmek, sonra bu aşamadan seçilmiş "terörizm" aşamasına geçmek, belli kişileri öldürmek, terör olaylarını siyasal partilere kadar yaygınlaştırmak...

Önceki hafta, Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreteri Nihat Sargın'a bir suikast girişiminde bulunuldu; önceki gün de MHP İstanbul İl Başkanı ve oğlu öldürüldü. Bu iki olay bile olayların hangi noktalara kadar sürüklenmek istendiğini en çarpıcı biçimde ortaya koymuyor mu?

Bu kargaşa içinde, hükümetin köklü ve doyurucu önlemler aldığını söylemek güçtür. Hükümet, bu olayları sadece Emniyet Genel Müdürlüğü ile bastıramaz. Emniyet Genel Müdürlüğü, Milli İstihbarat Teşkilatı, Jandarma Genel Komutanlığı ile Savcılıklar'ın geniş "istihbarat kaynakları" ve uyumlu "operasyonlarla" işbirliği yapmaları gerekmektedir. Bu uyum ve işbirliği bugüne kadar yeterince sağlanmış değildir.

Milli İstihbarat Teşkilatı, teröristlerce kullanılan silahların Türkiye'ye nereden sokulduğunu bilemiyorsa, bu örgütün tüm üyelerinin kendilerine başka iş bulmaları gerekir. Bu silah akımının kaynağını MİT bilemez mi? Bilmiyor mu? Bilmiyorsa, araştırmıyor mu? Araştırıyorsa hiç önlem alınmıyor mu? Alınmayacak mı?!..

Sağ ve sol adına başvurulan "bireysel terörü" kamuoyu önünde kınamak, suçlamak ve bu yolların "çıkmaz sokaklara" saplanıp kalacağını göstermek hepimizin görevidir. Tabii, yüreklerinde insanlık sevgisi olanların...

Kin tohumları ekip, kan çiçekleri devşirenleri kendi vicdanlarıyla baş başa bırakmaktan başka çaremiz var mıdır?!..

(Cumhuriyet, 5 Ekim 1978)

AMACI VE YÖNTEMİ

Amaç çok açık; yöntemi belli. Hükümeti sıkıyönetim ilanına zorlamak, bu zorlama sırasında CHP içinde bir çatlak yaratmak, daha sonra hükümeti değiştirmek...

Ondan sonra, "geniş tabanlı" mı olur, yoksa "dar tavanlı" mı, orasını bilemeyiz amma, kendi amaçlarına uygun bir hükümet oluşturmak istiyorlar.

Buna benzer olaylar, Allende'nin Şili'sinde yaşandı daha önce... Bir yanda sağ terör, öte yanda küçük burjuva anarşizminden kaynaklanan sabırsız sol! Sonuç ortada: Pinochet faşizmi!..

Türkiye'de oynanmak istenen oyun, aynı oyundur. Kendi yakın geçmişimizden ve dünyada yaşanan deneylerden dersler çıkarmak zorunda olduğumuz günleri yaşıyoruz. Amaç, faşizmi önlemek ve geriletmek ise, karanlık güçlerin "taktiklerini" ve oyunlarını adım adım izlemek gerekiyor.

Adamlar, her yola başvuruyorlar. Akla gelen ve gelmeyen her yoldan, her yöntemden yararlanmak istiyorlar. Sağa, sola atılan bombalar niçin? Niçin öldürülüyor bunca insan? Belediye otobüslerinden indirilip, nasıl öldürülüyor insanlar? Otobüslere kim ateş açıyor, kahveleri kimler kurşun yağmuruna tutuyor? Kimler on ikişer kilo dinamitle yakalanıyor?

Bu akıl almaz olaylarla ilgili bir başka haber daha verelim.

12 Mart döneminde sıkıyönetim mahkemelerince çeşitli ağır cezalara çarptırılmış devrimci öğrencilerin yatmakta olduğu Niğde Kapalı Cezaevi'nde birtakım oyunlar tezgahlanıyor. Milli İstihbarat Teşkilatı'nın, İçişleri Bakanlığı'nın ve Jandarma Genel Komutanlığı'nın dikkatlerini Niğde Cezaevine çekmek istiyoruz:

Olay şu.

Geçen hafta, Mustafa Aktaş adındaki bir İmam-Hatip Okulu öğrencisi, Niğde Cezaevi'nde tutuklu bulunan Hasan Yolcu ve İhsan Kaplan adlarındaki "ülkücülerle" görüşmek istedi. Mustafa Aktaş'ın üzerinde yapılan aramada, ceketinin içinde on bir tane dinamit kapsülü ele geçti.

Cezaevine dinamit kapsülü niçin sokulur? Devrimci hükümlüler ayrı koğuşlarda kalıyorlar. Fakat devrimci hükümlülerle, öteki hükümlüleri ayıran bölümlere giriş çıkış çok rahat ve serbest.

Şu olasılığı lütfen düşünün. Cezaevine girecek dinamit lokumları, devrimci hükümlülerin kaldıkları koğuşlarda patlatılır ve bu genç hükümlüler öldürülürse, ülkede çıkacak olayları durdurmanın olanağı bulunur mu?

Niğde Savcılığı olayla ilgili soruşturmayı sürdürüyor. Dinamit fünyeleri, cezaevine ne amaçla sokulmak istendi, bu ve buna bağlı konular araştırılıyor. Niğde Cezaevi'nde, özellikle bugünlerde, olağanüstü önlemler almak ve en azından, bu cezaevindeki "ülkücü" olarak bilinen sanıkları başka cezaevlerine göndermek gerekmez mi?

Güç günler bunlar! Her olasılığı araştırmak, her olayda kılı kırk yararcasına incelemeler yapmak şart. Niğde Cezaevi olayı ve akla gelen korkunç olasılıklar kısaca böyle.

Uyarıyoruz!..

(Cumhuriyet, 6 Ekim 1978)

ÜSLER VE PARLAMENTO

Silah ambargosunun kalkmasıyla birlikte yeni gelişmelere tanık olunacağını herkes biliyordu. ABD silah ambargosunu

boşu boşuna kaldırmadı. Bu kararın altında Türkiye'nin ne gibi siyasal ödünleri vermeye hazır olduğu da saptandı.

Türkiye'nin verebileceği ilk ödün, Amerikan üslerinin yeniden ABD denetimine verilmesidir. Ülke topraklarının bir bölümünün, ABD denetiminde bırakılması, Türkiye'nin "çok yönlü dış politika" izleme olanağını iyiden iyiye kısıtlamaktadır. Çünkü dış politikamız, bu üsler aracılığı ile bir ülkeye, bir bloğa bağlanmış demektir.

Silah ambargosunu, sadece bir askeri sorun olarak görmek yanlıştır. Ambargo, Türkiye'nin dış ekonomik ilişkilerini doğrudan doğruya etkileyen bir ana sorun niteliğindeydi. Ve bu niteliğiyle de Türkiye'nin üzerinde "Demokles'in kılıcı" gibi asılı duruyordu. Silah ambargosundan IMF önerilerine, IMF önerilerinden ertelenecek borçlara kadar uzanan bir ipotek ağı, Ecevit Hükümeti'ni kıskıvrak yakalamıştı...

Başbakan Ecevit, ambargonun kaldırılmasından sonra düzenlediği basın toplantısında, çalışmalarına ara verildiği söylenen üslerin, bundan sonra hangi koşullarla değerlendirileceğinin iki ülke arasında görüşüleceğini kaydettikten sonra, bu görüşmelere kadar "geçici bir düzenleme" yapılacağını açıklıyordu.

Bu "geçici düzenleme" Milli Güvenlik Kurulu'nda görüşüldükten sonra; hükümet tarafından belirlendi. Şimdilik dört üs açılacaktı. Açılacak bu üsler, iki blok arasındaki yumuşamaya uygun olarak değerlendirilecekti.

Bu gibi diplomatik incelikler arasında bir kaba gerçeği göz önünde tutmak gerekiyor: ABD, Türkiye'deki üsleri, Sovyetler Birliği'ndeki askeri çalışmaları gözetlemek için kullanmıştır, bundan sonra da bu amaçla kullanacaktır.

Hükümet bir açmaz içindedir. ABD, "siz NATO ülkesi değil misiniz? Öyleyse verin bakalım, şu üsleri" diyor; buna karşı Sovyetler, "hani biz sizi tehdit etmiyorduk, öyleyse niçin topraklarınızı bize düşmanca kullanıyorsunuz" sorusunu soruyor.

Buna karşılık Türk Hükümet'i ABD yetkililerine dönüp, "madem Sovyet tehlikesi vardı, o zaman, niçin Türkiye'ye silah ambargosu koymuştunuz" diyemiyor. Çünkü, Batı'ya karşı gırtlağına kadar borca batmış, bu ekonomik bunalımdan kurtulmak için istenen ödünleri vermek zorunda bırakılmış...

ABD, iki NATO ülkesini, Türkiye ve Yunanistan'ı, birbirlerine karşı silahlandırmak için ince diplomatik oyunlar oynuyor.

Bu koşullarda hükümete bir görev düşüyor: Türk-Amerikan ilişkileri olağanüstü nitelikte duyarlı bir konudur. Üslerin açılıp açılmaması gibi konuların bir an önce parlamentoya getirilmesi ve sorumluluğun "yüce parlamento" ile paylaşılması temel zorunluluktur.

Üsler konusu, zaman yitirilmeden parlamentoda görüşülmelidir.

(Cumhuriyet, 7 Ekim 1978)

"ADLİYE ÇARKI"

Tırmanan terörizme karşı yargısal kesimde ne gibi önlemlere başvurulmalıdır?

Demirel'e, Erbakan'a, Feyzioğlu'na ve Bozbeyli'ye sorarsanız, yanıt bellidir:

- Devlet Güvenlik Mahkemeleri...

Son günlerde Türkeş bir adım daha attı. Başbuğ, sıkıyönetim ister görünürken, ağzından baklayı da çıkarıverdi:

Yetki ve sorumluluk orduya devredilmeli...

Sıkıyönetimin nasıl ilan edileceği, nasıl uzayıp kısaltılacağı Anayasa'da yazılıdır. Anayasa'mıza göre sıkıyönetimde "yetki ve sorumluluk", doğrudan doğruya Ordu'ya devredilmez. Sıkıyönetim Komutanı, Başbakan'a karşı sorumludur. Sıkıyönetimi hükümet ilan eder. TBMM bu kararı onaylar; "yetki ve sorumluluk", sıkıyönetimin ilanından kaldırılmasına kadar belli kuruluşlar arasında bölünür.

"Yetki ve sorumluluk" orduya devredilirse, hükümetin, TBMM'nin ve sıkıyönetim komutanlarının yasayla bağlı bulundukları Başbakanların "görev ve yetkileri"nden söz etme olanağı bulunur mu?

Bugün ülkücüler birer birer yakalanmaktadır. Bunlardan bir kısmı mahkum olmaya başlamışlardır Bu davalar çoğaldıkça MHP çevresindeki çember de daralmaktadır. Sıkıyönetim ilan edilirse, bu davalar Sıkıyönetim Mahkemeleri'ne devredilecektir. O zaman Allah kerim!

Sıkıyönetim Mahkemeleri'nde, 12 Mart günlerinde "milliyetçi-toplumcu" düşünceden söz eden iddianameler yazıldı; "ülkücüler emniyet kuvvetlerine yardım ettiler" diye kararlar çıkabildi; devrimci öğrenciler, ilerici öğretim üyeleri "ülkücü öğrenciler"in ihbarlarıyla gözaltına alınabildi. Şimdi MHP, "işte böyle bir yargı düzeni gelsin" diyor. Amacı bu!

CHP, bir yandan DGM'nin kuruluşuna karşı çıkıp, gerekli direnmeyi gösterdikten sonra, bir süre önce "ihtisas mahkemeleri" adı verilen yeni bir düzenleme üzerinde durdu.

- DGM...
- Sıkıyönetim ya da ordu yönetimi...
- İhtisas mahkemeleri...

Şimdilik ortaya üç ayrı öneri çıkmış durumdadır. Oysa, bugünkü mahkemeler ve bugünkü yasal dayanaklarla "adliye çarkı" gereği gibi döndürülebilir.

Terörizm, ülke çapında sahneye konmuştur. Bir suçta kullanılan silahın, başka illerde, başka başka olaylarda da kullanıldığına tanık olunmaktadır. Terörizmin belli örgütlerce planlanıp sahnelendiği de artık iyiden iyiye belli olmuştur.

Bu gibi koşullarda, "Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu"nun 12'nci maddesini işletmek gerekir. Bu madde, aralarında ilişki bulunan davaların bir mahkemede birleştirilmesini düzenlemektedir. Davaların birleştirilmesine, ayrı ayrı, ancak aynı türden davalara bakan mahkemeler karar verebileceği gibi, Cumhuriyet Savcıları aralarında ilgi gördükleri davaların örneğin Sivas Savcısı, davanın Ankara'da görülmesi için dosyayı yetkili saydığı mahkemeye gönderir- belli bir mahkemede toplanmasını isteyebilir.

Böyle olunca, davaların bir an önce sonuçlanması sağlanır, toplu eylemlerin ortak amacı daha da iyi belirlenir, üstelik kimse, "bu anti-demokratiktir" diyemez.

Bir nokta daha var. Biliyoruz ki, toplum olaylarıyla ilgili davalara bakan bazı savcı ve yargıçlar, birtakım örgütlerce tehdit edilmektedirler. Davalar, bir ya da iki mahkemede birleştirilirse, devlet bütün gücüyle bu yargıçları çok daha rahat şekilde koruyabilir.

Yani, özetle "mer'i mevzuat" içinde bile çare vardır. İş, bu çareyi bulup çıkarmakta ve "adliye çarkını" gereği gibi işletmekte...

(Cumhuriyet, 9 Ekim 1978)

İNSANLIK GÖREVİ...

Terörist eylemlerin, hükümeti sıkıyönetim ilanına zorladığı açıkça belli oluyor. Terörizmin amaçlarını şöyle sıralayabiliriz. Önce yılgınlık yaratmak, hükümetin etkinlik ve saygınlığını yok ederek, iktidar boşluğu oluşturmak, bundan sonra da, bu hükümet boşluğunu dolduracak "otoriter rejim" getirmek..

Bu amaç, her eylemde adım adım ve dalga dalga işlerliğe konuluyor.

Terörizme karşı alınacak bütün önlemleri, sadece hükümetten beklemeyelim. Bu konuda hepimize görevler düşüyor.

Alın TRT'yi...

TRT, terörizmle ilgili programlar düzenleyemez mi? Örneğin, Güney-Amerika'da gerilla savaşının sürdüğü ülkelerde, bugün neden faşist yönetimlerin gelip oturduklarını, görüntüleriyle birlikte sergileyemez mi? Dünyanın dört bir bucağındaki terörist eylemlerin amaç ve yöntemleriyle, doğurduğu siyasal sonuçları ekranlara getiremez mi? Sağ ve sol adına başvurulan bireysel terörün hangi çıkmaz sokaklara dayandığını anlatamaz mı?

Televizyondan güçlü yayın organı var mı? TRT niçin bu gibi konulara eğilmez? Niçin, yaşanan olayları "karşıt görüşlü öğrenciler çatıştı, iki kişi öldü" gibi, anlamsız, ruhsuz, ürkek ve korkak satır başlarıyla geçiştirirler?

Ne denir? Bu da hükümetin sorumluluğu! "aman Feyzioğlu darılmasın, aman ne şiş yansın ne kebap" diye kendi elleriyle kurdukları TRT, bu işte...

Bizler de basın olarak görevimizi yerine getiremiyoruz pek. Ne bileyim ben, terörist eylemlerle ilgili davaları gereği gibi izleyemiyoruz. Belki olaylar çoğaldı, her birine yetişemiyoruz. Belki adliye muhabirlerinin can güvenlikleri yok, onun için izleyemiyoruz.

- Üç kişi daha öldürüldü...

Niçin, nasıl? Kim öldürmüş, kimi öldürmüş? Dava açılmış mı? İddianame düzenlenmiş mi? Sanıklar tutuklanmış mı? Kaçmışlarsa, aranıyorlar mı? Davalar hangi mahkemelerde? Çeşitli adam öldürme olaylarında benzerlik var mı?

Bu gibi soruların üzerine pek gidemiyoruz... Hoş, gitsek ne oluyor? Bu köşede, Ülkü Ocakları Genel Başkanı ile MHP

Gençlik Kolları Genel Başkanı'na silah veren iki jandarma subayı hakkında kaç kez yazı yazıldı. Yanıt geldi mi?

Biz köşe yazarlarına da görevler düşüyor: Bu ortamda, bıkmadan, usanmadan, tepkilere aldırmadan terörizme ve bireysel teröre karşı çıkmak, bu yolda yorumlar yapmak, yazılar yazmak...

İnsan kanının akıtıldığı, genç ölülerin birbiri ardına dizildiği bu ortamda, eli kalem tutan herkesin sorumluluğu vardır. Terörizme karşı çıkmak, bu yolda savaşım vermek...

En acımasız düşmanların "ateşkes anlaşmaları" yaptığı bir dünyada, nedir Allah aşkına bu kanlı terör, bu uğursuz kavga!

Teröristlerin arkasındaki çirkin iskeletlerden başka, kim bu kan selinden kendisi için siyasal gelecek bekler, kim?!..

(Cumhuriyet, 10 Ekim 1978)

TERÖR VE DEVLET

Türkiye İşçi Partisi'nin altı genç üyesi, evlerine yapılan silahlı bir saldırı sonunda hunharca öldürüldüler. Bir genç de ağır yaralı, hastanede can çekişiyor...

Böyle olaylar olunca, söylenecek söz tükeniyor. Terörizm mi dersiniz? Bireysel terör mü? Canavarlık mı? Olayı tanımlamak için sözcük bulmak bile güç!..

TİP, kurulduğu günden bu yana, şiddet olaylarına karşı en bilinçli ve kararlı tutumu takınan örgütlerin başında yer alır. Sağdaki kanlı teröre karşı duran TİP, 12 Mart öncesi ve sonrasında, sol adına girişilen silahlı eylemleri de elinden geldiği kadar eleştirmiş ve bu eylemleri, partinin temel düşüncesini oluşturan Marksist ideoloji adına mahkum etmiştir.

Bu alçakça ve namussuzca saldırının TİP'e yönelmesi, terörist eylemlerde yeni bir aşamadır. Şimdiye kadar sokak çatışmalarından uzak durmuş, bu çatışmaları alabildiğine eleştirmiş bir partinin genç üyeleri, önceden tasarlanmış bir baskınla, elleri bağlanarak, ağızlarına kurşun sıkılarak, havluyla boğularak ve kurşuna dizilerek öldürülüyor.

Daha önce TİP Genel Sekreteri Nihat Sargın'a yönelen bir suikast girişimi, bir rastlantı sonucu başarıya ulaşamamış; teröristler sağa sola ateş yağdırarak kaçmışlardı.

Cumartesi günü Ankara'da TİP'in İl Temsilcileri toplantısı vardı. Bütün İl Temsilcileri'nin bu toplantı için Ankara'ya geldikleri biliniyordu. Kanlı cinayet çetesi, büyük bir olasılıkla bu toplantıya gelenleri izlemiş ve partinin genç üyelerinin kaldıkları eve baskın düzenlenmiştir. Aynı gün ve aynı saatlerde, Ankara'nın çeşitli yerlerinde bombaların patlatılması, cinayet planının geniş bir örgüt tarafından yapıldığını göstermektedir.

Olayın duyulması üzerine bütün gazeteciler, cinayet haberini olanca ivedilikle gazetelerine bildirdiler. Cinayet sabaha karşı işlenmişti. Öldürülenlerin ve kaçırılanların adları hemen belli olmuştu. Buna karşın TRT, bu korkunç olayı duyurabilmek için 18.30 televizyon haberlerine kadar beklemiştir. Hem de nasıl bekleme... Sabah haberlerinde vermeyerek, öğle haberlerinde hiç söz etmeyerek, akşama kadar beklemiştir.

Niçin? Anlaşılan TRT haberlerini yöneten arkadaşlarım, bu tür cinayet haberlerini pul biriktirir gibi biriktirip, "hava raporu" verircesine sunmayı uygun görüyorlar.

Aynı gün, Yurtsever Devrimci Örgütü üyesi Ahmet Öztürk, Pamukkale mototreninde tabanca kurşunuyla vurularak öldürülmüştür. TRT bu konuda da yaya kalmış, bu korkunç cinayete de haber bültenlerinde yer vermemiştir. Yine aynı gün, TRT, MHP Zeytinburnu İlçe Başkanı'nın oğlunun bir "ülkücü" tarafından öldürüldüğünü, 20.30 haberlerinde veremeyiştir.

Bunlar ardarda gelirse, niçinler çoğalır ve bu niçinlere kolay kolay da yanıt bulunamaz...

TRT, en kısa sürede haber alıp, bunu halka duyuracak. Görevi, işlevi bu... Görün halini; görevi böyle yapıyor işte...

MİT derseniz, bu kuruluşumuz da, Türkiye'deki silah alışverişinin nerelerden kaynaklandığını bir türlü bulup çıkaramaz. Silah kaçakçılığını MİT bilmeyecek de, Diyanet İşleri Başkanlığı ya da Tapu-Kadastro Genel Müdürlüğü mü bilecek?

TİP'e yönelen saldırı, devlet kurumlarının, terörizme karşı yeni baştan örgütlenmesi zorunluluğunu, en acı biçimde de olsa, ortaya koymuştur.

Umarız ki, alçakça öldürülen bu yurtsever, sosyalist arkadaşlarımızın gencecik bedenlerinden akan kanlar, bu gereği sorumlulara hatırlatır...

(Cumhuriyet, 11 Ekim 1978)

SONU YOK...

Bu işin sonu yok! Bir gün iki gün kaçılır, sonunda yaka ele verilir. Güvenlik Kuvvetleri bundan sonra işi sıkı tutarsa, bütün bu olayların sanıkları birer ikişer ele geçecek.

Belli ki, "nasıl olsa yakalanmayız" umuduna kapılmışlar. Bir süre yakalanmamışlar da! Bundan güç almışlar. Şimdi yakalanıyorlar. Bir yerde ayakları dolaşıyor. Ne kadar çabalasalar, geride ya bir canlı tanık bırakıyorlar ya da önemli bir ipucu.

Gazetelere yansıyan haberler gerçekten tüyler ürperticidir Sanıklar, verdikleri ifadelere göre, MHP Şişli İlçe Merkezi'nden aldıkları silahlarla cinayet işliyorlar, sonra silahları aynı yere koyuyorlar. Bir silahla birçok kişi öldürülüyor İlçe Başkanı, peşine taktığı militana "şunu vur, komünisttir" diyor. O da gidip vuruyor.

Bunlar yakında bütün ayrıntılarıyla kamuoyu önüne serilecektir. O zaman sahte barış şarkılarının nerelerde bestelendiğini hep birlikte öğreneceğiz!..

Öyle anlaşılıyor ki, bir kez suça bulaştırdıkları kimseleri, "nasıl olsa artık kurtuluş yok" diye başka cinayetlerde de kullanıyorlar. Bir kişiyi, üç kişiyi, on kişiyi, bilemediniz yüz kişiyi öldürdüler. Sonra ne olacak?.. Sonra yakalanacaklar. Sonra tutuklanacaklar. Sonra mahkum olacaklar. Hem de nasıl mahkumiyet: İdam!..

Öyle... Adam öldürmenin cezası bu. Hiçbir "hafifletici sebebi" de yok. Türk Ceza Yasası'nın 450'nci maddesi, adam öldürmenin yaptırımını ölüm cezası olarak saptamıştır.

Hangi ülkü, hangi inanç, hangi siyasal düşünce, evlere baskın yaparak adam öldürmeyi, belediye otobüslerinden adam indirip kurşuna dizmeyi, haklı ve doğru bir eylem olarak görür? Düpedüz canavarlıktır bu!

Canavarlığın da cezası bellidir: İdam!

Bir bir ele geçecekler. Bir kısmı, pişman olduğunu söyleyip, ötekileri ele verecek. Şimdiden böyle olmuştur. Hücre başları böyle ele geçmiştir. Bundan sonrası da çorap söküğü gibi ele geçecek...

Ülke içinde hiçbir örgüt, devlet gücünden üstün değildir Devlet güçleri, olayların üstüne görev bilinciyle gittikçe, çeteler dağılacak, suçlular yakalanacak ve cezalarını göreceklerdir.

Bir gün saklanırlar, iki gün, üç gün... Sonra?.. Sonrası yok bu işin!

Mamak, Balgat, Bahçelievler, Etlik ve Şişli olaylarının duruşmalarına çok yakında başlanacak.

Yakalanacaklar. Yargılanacaklar. Mahkum edilecekler! Ve uğruna cinayetler işledikleri liderleri, "bizim onlarla hiçbir ilgimiz yoktur" diyecek ve bu kanlı militanlar, aynı liderlerce birer kirli mendil gibi, cezaevi köşelerine fırlatılacaklardır...

Sonu yok bu işin, yok!..

(Cumhuriyet, 12 Ekim 1978)

NEREDEN BAŞLAMALI?..

Kan kusan gizli örgütlerin yakalanmaları için soruşturmaya nereden başlamalı? Nereden başlanacağı çok açık seçik ortadadır. Süleyman Demirel'in, 3 Haziran 1977 günü CHP Genel Başkanı Ecevit'e yazdığı "ihbar mektubu"ndan!

Mektup şöyleydi:

" Başbakanlığa intikal eden bir habere göre, CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'e 3 Haziran 1977 günü İstanbul Taksim Meydanı'ndaki CHP mitingi sırasında, Sheraton Oteli'nin üst katlarındaki odaların birinden uzun namlulu ve dürbünlü bir silah ile ateş edileceği, bu teşebbüsün 29 Mayıs 1977 günü İzmir-Çiğli Hava Alanı'nda cereyan eden olayla birlikte 1 Mayıs 1977'de Taksim Meydanı'nda vukua gelen olaydan cesaret alan, iç barışı büyük ölçüde sarsabilecek kanlı tertiplere karar veren ve aynının 5 Haziran 1977 tarihinde yapılacak olan seçimlerden bir fayda ummayan, seçimlerin yapılmasını arzulamayan veya seçimlere gölge düşürmek isteyen illegal komünist-terörist örgütlerin yanısıra, memleketimizi iç meselelerle uğraştırmak isteyen yabancı kuruluşların ve uluslararası terör teşekküllerinin muhtemel suikast ve sabotaj eylemleri ile özellikle vazifelendirilmiş kimseler tarafından yapılmak istendiği alınan haberler meydanındadır.

Bu konunun üzerinde önemle durularak gerekli tedbirlerin alınmasını ve gereğinin ifasını rica ederim."

Eski Başbakan Demirel'in bu ihbar dolu mektubu, Milli İstihbarat Teşkilatı'na, Genelkurmay Başkanlığı'na, İçişleri Bakanlığı'na ve Cumhurbaşkanlığı'na da yollanmıştır. O zaman soralım:

- Ne oldu bu işin soruşturulması?

Demirel, 29 Mayıs 1977 günü İzmir-Çiğli'de bir polis memurunun Ecevit'i öldürmek istediğini biliyor. Mektuba bunu yazmış:

- Ne oldu bu soruşturma?

Demirel, 1 Mayıs 1977 günü Taksim Alanı'ndaki kitlesel cinayetten söz ediyor.

Soruyoruz:

- Niçin kapatıldı bu dosya?

İhbar mektubunda, Ecevit'e, hangi otelin odasından, ne yapıda bir tüfekle ateş edileceği yazılıyor. Bir Başbakan bu haberden endişe duyarak, siyasal rakibi olan bir lidere mektup yolladığına göre, bu ihbar ciddi bir ihbardır. Acaba MİT bu mektuptan sonra herhangi bir soruşturma yapmış mıdır?

Demirel, mektubunda uluslararası terörist örgütlerden söz ediyor. Belli ki bunlar hakkında en azından bilgi sahibidir ve belli ki endişe duymaktadır.

Bu dosya açılırsa, yaşadığımız olaylara da ışık tutacak bilgiler ortaya çıkacaktır. Soruşturmaya bu mektuptan başlanmalı ve ilk olarak da AP Genel Başkanı Demirel'in bilgisine başvurulmalıdır.

Kanlı terörü yaratanlar kontrgerilla mıdır, uluslararası faşizmin yeraltı örgütleri midir, cuntalar mıdır, kimlerse, bu mektubun çözülmesiyle ortaya çıkacaklardır.

Haydi konuş Demirel! Demokrasiye ilk ve son kez hizmet etmiş olacaksın!..

(Cumhuriyet, 13 Ekim 1978)

TÜRKLÜK ADINA MI?..

Batı kamuoyunda ne yazık ki Türkler hakkında olumsuz değer yargıları egemendir. Bu düşmanlığın tarihsel nedenleri vardır, siyasal nedenleri, hatta psikolojik nedenleri de vardır

Rum sermayesinin denetimindeki gazete ve dergilerde bu düşmanlık daha açık ve sistemli olarak yapılır:

- Türkler barbardır...

Gerçeği olduğu gibi görelim. Bizler hakkında oluşturulan yargı budur. Türkler barbardır, Türkler vahşidir...

- Aman Türkiye'ye gitmeyin...

Kim bilir? Yunan basını Fethiye'de Avusturya Büyükelçisi'nin eşinin ve kızının bir cinsel sapık tarafından öldürülmesini nasıl ballandıra, ballandıra vermiştir! Oysa bu tür cinayetler, hemen hemen dünyanın her yerinde işlenebilir!

Türkiye'de uyuşturucu madde kaçakçılığından mahkum olan bir Amerikalı'nın yazdığı, sonradan da filme alınan "Geceyarısı Ekspresi"nin yarattığı tepkileri hep birlikte izledik. Filmde, kopkoyu bir ırk düşmanlığı işlenmiş, dünya kamuoyunda Türkler'i küçük düşürmek amaçlanmıştır

"Türklerin barbarlığı" propagandası, son yıllarda özellikle Kıbrıs sorunu dolayısıyla yoğunlaşmaktadır. Bu propagandalarda, şovenist Rum sermayesinin küçümsenmeyecek bir payı olduğu açıktır.

"Türklerin barbarlığı" propagandası, acaba, ülkemizdeki terörist eylemlerde, kolay kolay tüketilmeyecek malzemeler bulmuyor mu?

Bu olaylar, yabancı ajansların teleks uçlarından, bütün dünya kamuoyuna yayılıyor.

Sosyalist eğilimli Türkiye İşçi Partisi üyelerinden altısı, evlerinde, silahlı saldırıya uğrayarak, kurşuna dizildiler...

- Bir otobüsün içinden üç kişiyi indiren katiller, otobüsten indirdikleri öğrencilere işkence yaptıktan sonra kurşuna dizdiler...

Solcuların devam ettiği bir kahveye açılan ateş sonucu beş kişi öldü...

- Bir öğrenci, Afyon'da mototrende vurularak öldürüldü...

Ve bunun gibi bir sürü haber... Kurşun, kan, işkence, hunharlık, canavarlık... Ne adına peki?

İşte bu olaylar, satırlarından gencecik insanların taze kanları süzülen bu haberler, dünya kamuoyunda "Türkler barbardır" yargısını güçlendirmekten başka, söyler misiniz, neye yarar?!

Evet, "Türk düşmanlığı.." Türklük adına!..

(Cumhuriyet, 14 Ekim 1978)

TAVIRLAR...

Son günlerin en önemli olaylarından biri, DİSK ve Türk-İş'in, terörizme karşı ortak tavır almalarıdır. İşçi kesiminin bu "düşman kardeşleri", aralarındaki görüş ayrılıklarını bir yana itip, şimdi terörizme karşı kenetleniyorlar.

Ülkede iç barışın bir an önce sağlanmasını isteyen partili-partisiz bütün yurttaşlar, hiç şüphesiz, bu birleşmeyi umut verici bir gelişme olarak görmüşlerdir.

Fakat AP Genel Başkanı hiç de böyle düşünmüyor. Bakınız ne diyor:

- Çok iyi etmişler. Demek 1 Mayıs günü Taksim meydanına Lenin, Stalin ve Marks gelmeyecek, öyle mi? Yahut oraklı-çekiçli bayrak gelmeyecek, öyle mi anlayalım? Yani, onu mu garanti etmişler?

Demirel'in hırçınlığı bellidir. Ülkedeki sağlıklı güçlerin, tırmanan terör karşısında kenetlenmeleri, AP Genel Başkanı'nın sorumluluğunu büsbütün vurgulamaktadır. Yaşanan olayların bugünü kadar ve ondan da öte, dünü var, önceki günü var! Bu dünde ve önceki günde sorumluluk taşıyan eski Başbakan, şimdi ilkel demagoji yöntemleriyle kendi ayak izlerini silmeye çalışıyor.

İki büyük işçi kuruluşumuz, aralarındaki görüş ayrılıklarını, çatışmaları, ideolojik yaklaşımları bir yana atıp, kucaklaşmışlar. Bu davranışı alkışlamak yerine, yermek, küçümsemek, karalamak niye?

Tabii, "niyesi" belli...

MHP'ye yakın "ülkücü" çevreler ise "sıkı bir askeri yönetim" çağırısından sonra, kendilerine yeni bir savunma yöntemi buldular. Hani ne derler? "Kargalar bile güler..." İşte öyle! Meğer, "ülkücü komando" diye bilinen silahlı eylemcilerin hepsi komünistmiş!..

Evet, yanlış okumadınız, böyle yazıyorlar. Yorumları aynen şöyle, aktaralım:

- Silahlı eylem yapıp ele geçen bazı kimselerin milliyetçilik ve ülkücülükle bir ilgileri yoktur. Bunların solcu olmadıkları ne malum?.. Kendilerini özellikle yakalatmadıklarını ileri sürebilir miyiz? Anarşi ve terörün tırmanması, kargaşanın sürmesi, silahlı haydutların çoğalması ve bunların bir kısmının da sağcı olduk-

ları havası verilmesi terörizmin amacına yönelmiş bir provokasyon olamaz mı? Nitekim Türkiye'de bu cereyan etmektedir. Ve bazı anarşistler, milliyetçi-ülkücü görüntüye bürünerek eylem yapmaktadırlar...

Yani demek oluyor ki, MHP şimdi İlçe Başkanı'ndan tutun da, intikam komandolarının lideri Cengiz Ayhan'a kadar ve de silahla, dinamitle ele geçen bütün ülkücüler, azılı komünistlerdir!..

"Ülkücü-milliyetçi" gazetedeki bu satırlar, kanlı eylemlere itilen ülkücülerin kulaklarına küpe olsun! İşte adamı böyle cascavlak yalnız bırakırlar, üstelik bir de "bunlar komünisttir" deyiverirler. Çünkü sorumluluk halkaları daralmaya başladı. Ateş bacayı sarıyor...

Hadi bunlar böyle. Ya kendilerine "ilerici" etiketi yapıştıran "Bab-ı Ali gülleri"ne ne demeli? Bir zamanlar, Faik Türün'lerin iddianamelerini yayımlamak için çizme yalayanlar, şimdi de terörizmle göğüs göğüse çarpışanları çelmelemek için, aşağılık komplekslerinin dürtüleriyle kapkara satırlar diziyorlar...

Terörizme karşı herkese görev düşüyor. Güncel görev budur! İnsanlık görevi budur! Demokrasiden ve barıştan yana olmak, terörizme karşı olmakla eş anlamlıdır.

(Cumhuriyet, 16 Ekim 1978)

TÜRKEŞ VE ÇIKMAZI

MHP Genel Başkanı Türkeş, "Parti, mezhep, bölge ve fikir ayrılıklarını bırakarak, Anayasa'nın başlangıç ilkelerinde birleşmeliyiz" diyor.

Anayasa'nın "Başlangıç" bölümü ise şu ilkeleri koymaktadır:

- Anayasa ve hukuk dışı tutum ve davranışlarıyla meşruluğunu kaybetmiş bir iktidara karşı direnme hakkını kullanarak 27 Mayıs 1960 Devrimi'ni yapan Türk milleti...

AP Genel Başkanı Demirel, oldum olası 27 Mayıs Devrimi'nin karşısındadır. Başbakan olduğu günlerde, 27 Mayıs Hürriyet ve Anayasa Bayramı törenlerine katılıp, "tebrikleri kabul eder", sonra, 27 Mayıs Devrimi'nin önderi Cemal Gür-

sel'in ve devrim şehitlerinin mezarlarına çelenk koyar, sonra 27 Mayıs Devrimi'ne karşı olduğunu söyler.

Başbakan olduğu günlerde, 27 Mayıs İhtilali'nin ölüm cezasına mahkum ettiği Adnan Menderes, Fatin Rüştü Zorlu ve Hasan Polatkan'ın mezarlarının ailelerine verilmesi için parmağını bile oynatmaz, muhalefete geçince hemen mezar ve kefen edebiyatına başlar.

Anayasa, 27 Mayıs Devrimi'nin ürünüdür. Hem 27 Mayıs Devrimi'ne karşı olmak, hem de siyasal ve hukuksal kaynağını bu ihtilalden alan 61 Anayasası'ndan yana olmak olası değildir.

Türkeş, "Anayasa'nın başlangıç ilkelerinde birleşelim" derken, Demirel'e, "27 Mayıs ihtilali'nin meşruiyetini kabul et" mi demek istiyor?

İnsanlar, hangi siyasal partide olurlarsa olsunlar, hiç olmazsa kendi çizgilerinde tutarlı olmak zorundadırlar. Demirel, 27 Mayıs Devrimi'ne karşı mı değil mi? Hiç şüphesiz karşı. Öyleyse bunca yıl Başbakan olarak, 27 Mayıs Devrimi'ni kutlamak için nasıl kutlama telgrafları aldı verdi? Niçin, "demokrasi şehitleri" diye andığı Menderes, Zorlu ve Polatkan'ın kemiklerini İmralı'dan alıp, ailelerine veremedi?

Türkeş, 27 Mayıs Devrimi'ne bağlı ise, nasıl oldu da, "biz Demokrat Parti'nin devamıyız" diyen Demirel ile ballı-börekli ortaklıklar kurdu? Nasıl oldu da, ihtilal ile devirdiği Celal Bayar ile aynı siyasal çizgide buluştu?

Diyebilirler ki, "komünizme karşı görüş ayrılıklarını bir yana itip, birleşmiştik..." Öyleyse bugün Türkeş bu birleşme tabanına, durup dururken neden Anayasa'nın başlangıç ilkelerini, dolayısıyla 27 Mayıs Devrimi'ni getirip yerleştirmektedir?

Bakmayın bu sözlere. Hepsi göz boyama için, hepsi aldatmaca için, hepsi görüntüyü kurtarmak için...

Anayasa'nın başlangıç ilkelerinde birleşmeliymiş...

Komando kampları kurarken, devrik Cumhurbaşkanı Bayar'ın "siyasal vesayetinde" cepheler oluştururken, "davadan döneni vurun" buyrukları verilirken, hiç akla gelmeyen Anayasa ve 27 Mayıs Devrimi, nedense bugünlerde ortaya çıktı! Hem de, Demirel'in 27 Mayıs İhtilali'ne karşı kabadayılık yaptığı günlerde...

Türkeş, bugünlerde barış türküleri söyleyecek, Anayasa'ya ve 27 Mayıs Devrimi'ne sığınacak, bunlar da yetmeyecek,

kendisine bağlı yayın organları, silahlı eylemlere giren parti militanlarıyla yan kuruluşlardaki eylemcileri, "bunlar, zaten komünistlerdi, partimize sızmışlardı" diyerek suçlayacak, böylece daralan çemberi yarmaya çalışacak...

Türkeş, bu işlerde oldukça ustalaşmıştır. 1944 ırkçılık olayından kurtuldu, 13 Kasım 1960 olayını ucuz atlattı, 22 Şubat olaylarından sıyrılmayı başardı. Fakat son olaylar, hiç de eskilerine benzemiyor!

Barış türkülerinin, Anayasa'nın ve 27 Mayıs Devrimi'nin arkasına gizlenen korku ve telaşın nedeni de bu ya...

(Cumhuriyet, 17 Ekim 1978)

SİLAH KAÇAKÇILIĞI

MSP Genel Başkanı Erbakan, partisinin genel kongresinde konuşurken, ülkemizdeki silah kaçakçılığına dikkati çekiyor ve haklı olarak, köklü önlemler alınmasını istiyor.

"Sınırlarımız ve sınır kapılarımız, 'Nasrettin Hoca'nın türbesi' gibidir. İsteyen dilediği silahı Türkiye'ye sokup, bu işin ticaretini yapıyor. Ocak ayından Ağustos ayına kadar ele geçen çeşitli marka silahın piyasa satış fiyatı 500 milyon liraya yaklaşmış, bir de ele geçmemiş olanları düşününüz!"

İyi amma, bu kaçakçılık bugünün işi değil sadece... Yıllardır Türkiye'ye silah sokanlar var. Nerelerden geliyor bu silahlar? Erbakan, Birinci ve İkinci MC hükümetlerinde görev almıştı. Bu hükümetlerde, İçişleri Bakanlığı MSP'li Bakanlar tarafından işgal edilmiş değil miydi? Eğer, silah kaçakçılığı için bugüne dek kesin önlemler alınmamışsa, bunun sorumluluğu, biraz da, İçişleri Bakanlığı kendilerine sunulan MSP'ye düşmez mi?

Kaçakçılığı önlemek İçişleri Bakanlığı kadar, Gümrük ve Tekel Bakanlığı'nın sorumluluk alanı içindedir. Birinci MC Hükümeti'nin Gümrük ve Tekel Bakanı, CHP'li Orhan Öztrak, İkinci MC'ninki ise, MHP'li işadamı Gün Sazak'tır. Sorumluluk halkalarını biraz buralarda aramak gerekmiyor mu?

Çokuluslu şirketlerin çanak yalayıcılarından bir "mürteci" yazar, silah kaçakçılığı için şöyle bir mantık ileri sürüyor.

- Silahları yollayan sosyalist ülkelerdir. Bu ülkelerdeki fabrikalar da devletindir...

Bir adam, akıl, namus ve vicdanını çokuluslu şirketlere kiralamışsa, hangi köşeye bağdaş kurarsa kursun, "sahibinin sesi"nden konuşacaktır.

Hangi ülkeden gelirse gelsin, önemli olan bu silah kaçakçılığını önlemektir. Kaldı ki güvenlik kuvvetlerince ele geçirilen silahlar arasında Fransız yapısı, İtalyan yapısı, Çekoslovak yapısı silahlara rastlanıyor. Ve ülkücülerin elinde hemen hemen her cins ve marka tabancalar ele geçiriliyor.

Diyelim ki, sosyalist ülkeler içinde silah ticareti yapanlar var. Öyleyse bu Çek yapısı silahlar MHP lokallerinde ve ülkücülerin ellerinde ne geziyor? Kim veriyor bu silahları ülkücülere? Sosyalist ülkelerden silah alıp, milliyetçilik taslamak da neyin nesi oluyor o zaman?..

Peki, ya İtalyan yapısı, Fransız yapısı silahlara ne demeli? "Biz, şu marka silahları şuradan aldık" diyen ülkücülerin ifade tutanaklarını şimdi boş bir eldiven gibi kabak suratlarına mı fırlatalım?

Bu silah ticaretinin içyüzünü karıştırmak, çokuluslu şirketlerin hiç işine gelmez. Hele çanak yalayıcıları, kurulmuş bebek gibi ötüp, işi gargaraya getirmeye çalışırlar...

Türkiye'deki silah ticaretinin içyüzü, terörist eylemlerin kaynağını ve amacını da ortaya koyacaktır.

Utanın be!.. Sağcısıyla, solcusuyla öldürülen, gencecik yaşlarında suskun birer mezar taşı olmuş, şu genç ölülerden utanın!..

(Cumhuriyet, 18 Ekim 1978)

DEMİREL Mİ, İNAN MI?

AP kaynıyor. Bu büyük partimizdeki kavga-gürültü bizleri çok üzüyor. "Milli birlik ve beraberliğe en fazla ihtiyaç duyduğumuz şu son günlerde", pek muhterem AP'liler, birbirleriyle tekme tokat döğüşüyorlar. Hiç olur mu canım!

Geçenlerde Erzurum il kongresinde, MC Hükümeti'nin Kültür Bakanı Rıfkı Danışman'ın kafasına sandalye atılmaz mı!

Kim bilir nasıl ses çıkmıştır. Böyle kültürlü bir başa insan nasıl kıyar da sandalyeyi tak diye vurur!..

Anlaşılan, AP içine anarşistler sızmıştır! Belki bu büyük partimizin içine, çaktırmadan Marksistler, Leninistler, hatta faşistler girmiştir. Genel Başkan Demirel'in çok hünerli yeğenleri Yahya Demirel'in ceza mahkemelerinden üst üste hapis cezalarına mahkum olduğu günlerde birlik ve beraberlik içinde olunması gerekmez miydi?..

AP son yıllarda gittikçe küçülüyor. Partinin siyasal çizgisi çoktandır MHP'nin izindedir. Milletvekilleri birer ikişer, "bize biraz müsaade" deyip, Demirel'in yanından ayrılıyorlar. Bir değil, iki deil, kaç oldu... En son, Ankara milletvekili Pehlivanlı, Demirel'in kalın ensesine bir "elense" çekip, ayrılıverdi...

AP dilim dilim bölünüyor. Dilim deyince, insanın aklına ekmek ya da peynir geliyor. AP "kaşar peyniri" gibi bölünmüyor, "tulum peyniri" gibi dağılıyor.

AP İzmir örgütü de oldukça karışık. İl kongresini Kamran İnan yandaşları kazanmış, Demirel de kongreyi iptal ettirmek için türlü yollara başvurmuştur. Bu yollar yürünmekle aşındığı için İbrahim Kirazoğlu, Sıtkı Yırcalı, Hayrettin Erkmen gibi, "umur görmüş eski demokratlar" bile Demirel'in karşısına geçmişlerdir.

Böyle günlerde ne kadar ayıp!..

AP kongrelerini anımsayınca, belleklerimiz ister istemez, Demirel'in Genel Başkan seçildiği kongreye kadar uzanıyor. O zamanlar, Demirel'in karşısındaki aday Dr. Sadettin Bilgiç'ti. Bilgiç ve yandaşları, gizli gizli Demirel'in "mason" olduğunu, bu nedenle böyle "muhafazakar" bir partinin başına geçemeyeceğini yayarlardı. Demirel, o tarihlerde anlı şanlı bir masondu ve Ankara'da "Bilgi Locası"na kayıtlıydı. Demirel'in masonluğu ile ilgili belge o günlerde gazetelerde yayınlanınca AP kongresi karışıvermişti. Demirel, kürsüye çıkıp, "Ben mason değilim" dedi ve adı "Türk Yükseltme Derneği" olan "Mason" örgütünden aldığı "mason değildir" diyen bir yazıyı okudu. Demirel'in kürsüde okuduğu yazı, o tarihlerde ünlü "Mobil Şirketi" Türkiye temsilcisi olan Necdet Egeran tarafından imzalanmıştı.

Mason localarına kayıtlı olan Demirel'in, Genel Başkan olabilmek için, "mason değildir" yolunda düzmece bir belge alması ve bunu kürsüde okuması, mason localarını o günlerde

birbirine düşürmüştü. İlhami Soysal, "Türkiye ve dünyada Masonluk ve Masonlar" adlı incelemesinde, Demirel'in masonluk öyküsünü bütün belgeleriyle ortaya koymuş. Görüyorsunuz, hiçbir şey gizli kalmıyor.

İzmir AP İl Başkanı, "AP'de kan değişimi olacak" diyor. Bu değişecek kan "negatif" mi olacak, yoksa "pozitif" mi? İş, kan bulmaya kaldı mı, Demirel ne yapar eder, aranan kanı bulur!

İyisi mi, bu "masonluk öyküsünü" kenarından köşesinden ortaya sürüvermek... Öyle kürsülere çıkıp, "ben mason değilim" demek kolay; işte belgeler; şimdi ne diyecek bakalım...

Biz yine de Demirel'den yanayız! "Milli birlik ve beraberliğe en çok ihtiyaç duyduğumuz şu son günlerde" Demirel, AP'nin başında kalmalıdır. Çünkü, böyle başa böyle tarak gereklidir!..

(Cumhuriyet, 19 Ekim 1978)

ÜNİVERSİTELER

Eskiler, Çanakkale Savaşı için; "oraya bir üniversite gömdük" derler. Gerçekten, gerek Çanakkale, gerekse Kurtuluş Savaşı'nda birçok aydın şehit düşmüş; savaş alanlarına "üniversiteler" gömülmüştür.

Bugün ülkemiz gerçi dış düşmanlara, saldırganlara ve emperyalistlere karşı bir sıcak savaşın içinde değildir. Fakat üniversitelerimiz şiddet olaylarının yol açtığı kargaşa içinde onarılmaz yaralar almaktadır. Çünkü terörist eylemler, üniversitelerdeki öğretim, öğrenim ve araştırma özgürlüklerini tümden yok etmektedir.

Bir kargaşa ortamında yüzlerce genç üniversiteli öldürülmekte, bir o kadarı sakat kalmakta ve sayıları saptanamayacak bir yığın öğrenci de ruhsal gerilimler içine itilmektedir.

Öğrenci olayları, 1968 yılında patlak verdiği zaman, kimse öğrencilerin ileri sürdükleri nedenlere karşı çıkmadı. Sonradan, öğrenci eylemlerini bastırmak için "balyoz başı"na çağrılan Prof. Nihat Erim bile 68 olayları için, "Bu bir patlamadır. Gençler yerden göğe kadar haklıdır" dedi. Üniversitelerimiz, Fransa'daki gençlik olaylarını incelemek üzere, o günlerin en ateşli öğrenci yanlısı öğretim üyelerine görev verdiler.

O günden bu yana, tam on yıl geçti! Olaylarla, kanla, ateşle, genç ölülerle, "reform kabineleri", "beyin takımları" ile dolu, sağcısıyla, solcusuyla hükümetlerin kurulup düşürüldüğü tam on yıl!

Sonuç: Sıfıra sıfır elde var sıfır...

Şimdi üniversiteler, tıpkı mahalleler, tıpkı yurtlar gibi, cephelere bölünmüştür. 1950-60 dönemindeki "Vatan Cepheleri", bu kez, "Milliyetçi Cephe" olarak diriltilmiş ve kanlı bir hayalet gibi, üniversiteler üzerinde dolaştırılmıştır.

Bu koşullarda yapılan sınava "sınav" diyebilir misiniz? Bu bunalım ortamında üniversiteleri bitirenlere "siz gereği gibi yetiştiniz" diyebilir misiniz? Ve yine bu koşullarda, kurşunlanan, kapılarında polisler bekletilen öğretim üyelerinden, laboratuvarlarında gönül rahatlığı içinde araştırmalarını yapmalarını isteyebilir misiniz?

Üniversiteler bir bakıma yok edilmiştir! 1960 Nisan'ında Bayar-Menderes diktasına karşı çıkan gençlerden ve de 1968 yılında, ulusal petrolden ve onurlu dış politikadan söz eden üniversiteli genç aydınlardan çok kötü bir öç alınmıştır belki de.

Erzurum Atatürk Üniversitesi, bu kargaşadan ve yoz politikadan en çok payını alan öğretim kurumlarının başında yer alıyor. Erzurum, sağcı teröristlerin işgali altındadır. Ve bu işgal altında kalan ilerici eğilimli öğrenciler, başta Tıp Fakültesi öğrencileri olmak üzere, bu üniversitede okuma güvencesinden büsbütün yoksun kalmışlardır.

Belki geçici bir çözümdür. Belki, bu gibi sorunları kökünden çözmez ama, hiç olmazsa bu öğrencilere başka üniversitelere devam hakkı tanımak, akla en yakın ve "acil" bir önlem sayılmaz mı?..

Üniversiteleri yeniden kurmak ve bütün öğretim kurumlarında can ve öğrenim özgürlüğünü sağlamak, bu hükümetin ilk ödevlerinden biri olmalıdır...

(Cumhuriyet, 20 Ekim 1978)

"DOĞUŞ LOCASI"

Önceki gün gelen okuyucu mektupları arasından kalınca bir zarf dikkatimi çekti. Zarfı açtım; içinden bazı AP ileri gelenlerinin mason olduklarını kanıtlayıcı fotokopiler çıktı.

Mason olmak suç değil, bu derneğe kayıtlı olmanın yasalara aykırı hiçbir yönü yok. Mason olmak suç değil de, masonların "ben mason değilim" diye düzmece belgeler alıp, bunu siyasal gelecekleri için bir senet olarak kullanmaları "ayıp" Yani, AP Genel Başkanı Demirel'in yaptığı gibi...

"Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası Doğuş Kolu" yazışmalarından çekilen fotokopilere güre, AP Genel Başkan Yardımcıları Nuri Bayar, Hüseyin Özalp, Necmettin Cevheri ile Millet Meclisi AP Grup Başkanvekillerinden Turgut Toker, Ankara milletvekili Orhan Eren ve eski bakanlardan Selahattin Kılıç, bu locanın kayıtlı üyelerindendir.

İlhami Soysal'ın, "Türkiye'de ve Dünyada Masonluk ve Masonlar" adlı inceleme kitabından öğrendik ki, Demirel'in Bakanlarından İhsan Sabri Çağlayangil, Ahmet Topaloğlu, Nihat Kürşat, İbrahim Deriner, Vedat Ali Özkan, Ahmet Türkel, Ahmet Dallı ve İsmet Sezgin de "mason biraderler"dendir.

Elimizdeki fotokopiye göre, "Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası Doğuş Kolu"nun 9 Mayıs 1978 günü yapılan toplantısında, üye Rüçhan Altuğ, "Bir Masonun Defterinden" konulu bir konuşma yapmış, bu konuşmayı Raşit Temel'in, "Derecenin Esasları Hakkında 5 Dakika" başlıklı bir başka konuşma izlemiş...

Doğuş Locası Genel Sekreteri Hüseyin Yüksel Enginsu imzasını taşıyan çağrı mektuplarından AP Genel Başkan Yardımcılarından Necmettin Cevheri, Nuri Bayar ve Hüseyin Özalp'ın, ayrıca Turgut Toker'in, Orhan Eren'in ve Selahattin Kılıç'ın da mason oldukları anlaşılmaktadır.

Bu fotokopiler elimize geçtikten sonra, birçok kişinin bilgisine başvurduk. "Doğuş Locası" üyelerini arayarak, adı geçen AP'lilerin bu locaya kayıtlı oluş olmadıklarını sorduk. Ne "evet" ne "hayır"

- Örgüt disiplini var, mazur görün, açıklayamayız...

En iyisi kendilerine sormak...

- Mason musunuz, değil misiniz?

Mason olmak suç değil. Köşemizi açıyoruz. Mason değillerse, "bu belgeler düzmecedir, bizleri yıpratmak için çıkarılmıştır" desinler olsun, bitsin!

Eğer bu belgeler gerçeği yansıtıyorsa, doğruysa, o zaman, AP'nin bir "mason kulübü"nden ne farkı kalır? Genel Başkan mason, yardımcıları mason, bakanları mason, grup başkanvekilleri mason.

Yani özetle, "masonoğlumason!.."

(Cumhuriyet, 21 Ekim 1978)

ÖNLEM ALMAK...

Yöntemleri hep aynı. Terörist çete, önce öldürülecek olan kimsenin evini, adresini ve işyerini saptıyor. Birkaç gün izliyorlar. Sonra, çalıntı bir arabayla yaklaşıp, ateş ederek kaçıyorlar.

CIA görevlisi David Galula, "Ayaklanmaları Bastırma Hareketleri, Teori ve Tatbikatı" adlı yapıtında şöyle yazmış:

- Önce "şuursuz terörizm", yani, gelişigüzel terör hareketleri, sağa sola bomba atmak, yangın çıkartmak; sonra, "seçilmiş terörizm"; polis, postacı, belediye başkanı, belediye meclisi üyesi ve öğretmen gibi insanları öldürmek...

Üzerinde, tabanca, bomba ve öldürülecek kişilerin ad ve adresleriyle yakalanan sağcı teröristin güvenlik görevlilerine yaptığı açıklamalarla, Ord. Prof. Dr. Bedri Karafakioğlu olayını karşılaştırırsanız, terörist yöntemler konusunda az çok bilgi sahibi olabilirsiniz.

Prof. Karafakioğlu, herhangi bir siyasal düşüncenin savunucularından değil. Ilımlı, sevecen, liberal bir bilim adamı. Bu niteliği ile hemen hemen herkesin sevip saydığı bir öğretim üyesi. Gidip, böyle bir insanı vuruyorlar...

Kitap açıkça yazmış:

Teröristler, halkla yakın ilişkisi olan öğretmenleri öldürürler.

Terörizmin belli başlı yöntemlerinden biri bu. Açık seçik belli; uygulanan yöntem, işte bu yöntemdir!

Saldırıya uğrayan bu kaçıncı öğretim üyesidir? Doç. Orhan Yavuz, Doç. Server Tanilli, Prof. Burhan Cahit Ünal, Doç. Yalçın Sanalan, Doç. Bedrettin Cömert. Bu da sonuncusu: Prof. Karafakioğlu...

"Köşeye sıkıştılar, onun için suç işliyorlar" yollu demeçler, görüyorsunuz derde çare olmuyor. Olayları bir başka boyutta görmek gerekiyor. Başka boyutta görmek ve karşı önlemleri, bu boyutun merceğinde irdeleyip saptamak gerekiyor.

Gencecik öğrenciler, Cumhuriyet savcıları, bilim adamları, daha ne kadar faşist çetelerin infaz mangaları önünde kurşuna dizilecekler?

Bu olayların üzerine nasıl gidiliyor? Daha da önemlisi, kiminle gidiliyor? MİT ne yapıyor? Terörist çeteleri kimlerle izliyoruz? Yoksa 12 Mart ve MC kalıntısı istihbaratçılardan raporlar alıp, önlemlerimizi bunlara göre mi saptıyoruz? Öyleyse, "vay" halimize!...

Yurdun çeşitli il ve ilçelerinde oluşan terörist eylemlerin toplu bir değerlendirilmesi yapılmış ve olayların dökümü, eylemlerle, örgütler arasında ilişkiler saptanmış ve ülke çapındaki eylemlerin odak noktaları belirlenmiş mi?

Bir zamanlar, yazarların, ilerici aydınların evlerindeki özel konuşmalara kulağını uzatıp, bu işlerde en gelişmiş teknik dinleme aygıtlarını kullanmış olan MİT, terörist eylemler hakkında en küçük bilgi sahibi de mi değildir, çok merak ediyorum doğrusu.

Kendisini tanısam, yerini yurdunu bilsem, bu soruları öncelikle İstanbul MİT Bölge Başkanı'na sormak isterdim...

(Cumhuriyet, 22 Ekim 1978)

ONUR HEYKELİ

Siyasal davalar, bu davaları oluşturan siyasal yapıların aynaları gibidir. Bir dönemi anlayabilmek için, o dönemin siyasal davalarını incelemek ve olaylara o dosyaların içinden bakmak gerekir...

1944 ırkçılık olayı, 1951 tevkifatları, daha önce, Kenan Öner-Hasan Ali Yücel, Sabahattin Ali-Atsız davaları, Yassıada

mahkemeleri, 21 Mayıs ihtilal girişimi ve 12 Mart yargılamaları, son kırk elli yılın belli başlı ve önemli davalarıdır.

Bu davaların bütün tutanaklarıyla birlikte basılması, gerek siyasal, gerekse adalet tarihimiz için çok büyük hizmet olur. Bu görev, doğrudan doğruya Adalet Bakanlığı'na düşüyor. Bunun için de ödenekler ayrılması ve araştırma birimleri kurulması gerekiyor.

Bu davalardan bazıları, bölük pörçük de olsa, kamuoyuna yansıyor. Zaman geçtikçe, bu davalar, birkaç kişinin bellekle-rinde sıkışıp kalıyor.

Son yılların en önemli davalarından ikisi hiç şüphesiz Prof. Mümtaz Soysal ve Doç. Server Tanilli ile ilgili dosyalardır. Bu iki bilim adamı, okuttukları ders kitaplarından ötürü yargıç ö-nüne çıkarılmış; her ikisi de bilimsel dürüstlük, bilim saygısı ve onuru ile iddianameleri göğüslemesini bilmişlerdir.

Doçent Server Tanilli, aylarca Devlet Güvenlik Mahkeme-leri ve Ağır Ceza Mahkemeleri'nde yargılandı, sonunda beraat etti. Fakat özgür düşünceyi kanla boğmak isteyen çetelerce pusuya düşürülerek alçakça kurşunlandı.

Tanilli, şimdi omuriliğine saplanan kurşunla bir tekerlekli sandalye üzerinde başını dimdik tutarak, kavgasına bıraktığı yerden devam ediyor...

Tanilli'nin avukatı Emin Değer, Doçent Server Tanilli da-vasını bir kitapta topladı, kitabın bütün geliri de Tanilli'nin ba-kımı için açılan "fon"a ayırdı...

"Bir Bilim Adamının Savunması" adlı yapıt, Tanilli olayını bütün belgeleriyle ortaya koyuyor; ihbarcı öğrencileri, iddia-namesine "sanık" yerine "suçlu" diye başlayan askeri savcıları, ceza usulü ilkelerini göz ardı edip, bilirkişi raporları yazan öğ-retim üyelerini, davanın yargıçlarını ve sanık sandalyesinden "mahkemelere asla hesap vermem" diyen Doç. Server Tanilli'yi...

Server Tanilli, savcıların pençesinden kurtuldu, kanlı katil-lerin pususuna düşürüldü. Şimdi, ülkesinden kilometrelerce u-zakta, omuriliğine saplanan kurşunla savaşıyor... Ve faşizmin kurşununu bedeninde taşıyarak inançlarıyla yaşıyor.

Bu kitap, karanlıkta aydınlığın kavşak noktasına dikilmiş bir kilometre taşı gibidir.

Ve biz bu kilometre taşında, bir yiğit bilim adamının, Doç. Dr. Server Tanilli'nin onur heykelini görüyoruz...

(Cumhuriyet, 23 Ekim 1978)

"SİNE-İ MİLLET"

- AP bir menfaat güruhudur. Bu menfaat güruhunu idareden uzaklaştırmak lazımdır...

Bu sözlerin sahibi Talat Asal'dır. AP Büyük Kongresi, AP'yi bir zamanlar böyle suçlamış olan bir milletvekilinin başkanlığında toplanmıştır.

AP bir "menfaat güruhu" mudur? Ya da eskiden bir "menfaat güruhu" idi de, sonradan Talat beyin AP saflarında yerini almasıyla her türlü "menfaat ilişkisinden" birdenbire arındı mı? Bunları bilemiyorum. Bir gördüğümde Talat Asal Bey'e sorar öğrenirim...

AP senatörleri, Büyük Kongre'de "sine-i millete" dönülmesini isteyen bir önerge vermişler. Beyefendiler, "milli birlik ve beraberlik ruhu içinde" toparlanıp, "sine-i millete" dönecekler, "sine-i millet" de sevinç içinde, "dök zülfünü meydana gel" diyerek kıratı karşılayacak.

AP senatörlerinin bu önergesi ve Genel Kurul'un, "gerekirse, sine-i millete dönülmesi" yolundaki kararı çoğulcu demokrasimiz için sevindirici bir haberdir.

Bu haberi alınca, AP Genel Başkanı Demirel'e bir telgraf çekmek istedim. Bu telgrafı, birçok okuyucunun da "hislerine tercüman olarak" bu köşeden çekiyorum:

"Sn. Süleyman Demirel

AP Genel Başkanı, Ankara,

Sine-i millete dönülmesi amacıyla alınan karar çok sevindiricidir. Kararın bir an önce işlerliğe konulmasıyla, sine-i millete dönülmesini ve bu dönüş için biraz acele edilmesini rica eder, teşekkürlerimizi sunarız..."

AP yöneticileri "yetkili kurullarında" bu konuyu nasıl karara bağlayacaklar acaba dersiniz? AP Genel Başkanı Demirel, "sine-i millete" dönerse ne iş tutar? Canım, yüksek mühendistir, yabancı firmaların Türkiye temsilciliğini yapmıştır, üstelik

kardeşleri ve yeğeni ticaretle uğraşır, gider onların yanında iş bulur... Ama ne dedi kongrede:

- Kardeşin kardeşe faydası yoktur. Kardeşim sen yanmışsın, bir de beni yakma, der...

Dedikleri doğru. Baksanıza, kardeşi Hacı Ali'nin 87 milyon lirasına el konmuş. Yahya yeğenimiz derseniz, o, atalarımızın at koşturup kılıç salladığı yerlerde yeşil çuha masalar üzerinde iskambil açıp fala bakıyor:

- Yakalanır mıyım, yakalanmaz mıyım?

Yahya yeğenimiz de, kendi açısından "sine-i millete" çoktan dönmüştür. Günümüzde "sine-i millet", Mıgırdıç Şellefyan'ın çokuluslu hayali şirketlerine kadar uzanır.

Hem, baksanıza, AP Büyük Kongresi'ni yöneten İzmir milletvekili Talat Asal ne demiş:

- AP bir menfaat güruhudur...

Bir büyük partimize nasıl da iftira ediyor. Ayıp, çok ayıp! Ne demiş atalarımız:

- Kötü söz sahibinindir...

AP, "sine-i millete" dönmek için hazırlık yapıyor. Evet, AP "sine-i millete" dönmeli. Kıratlı parti, şaha kalkıp "sine-i millete", çevresinde iki tur attıktan sonra yine yerine dönmelidir.

Çünkü kırat, "Başbakanlık Kupası"nı çoktan kaybetmiştir!..

(Cumhuriyet, 24 Ekim 1978)

KİM KAZANDI?

Hep böyle olur. Genel Başkan, şöyle ancak kenarından köşesinden eleştirilir. Nedense bir türlü işin özüne inilmez. Kamran İnan da öyle yaptı. AP'nin düştüğü açmazları açık yürekle ortaya koyamadı. Gerçi, özenle hazırlandığı belli olan konuşmasının birkaç yerine anlamlı cümleler yerleştirmişti ama, yine de konuşması bir "muhalefet" konuşması sayılmazdı.

Bir yerde haklıydı, hem de yerden göğe kadar haklıydı. AP'nin üst üste seçim yitirdiğini söylüyor ve "suçu biraz da kendimizde arayalım" diyordu. Demirel bu sözlere çok kızdı. Bir öfkelendi, bir öfkelendi ki görmeyin. Sanki seçim üstüne

seçim yitiren, ondan sonra da parti grubundan milletvekili kaçıran o değil de, "Sarı çizmeli Mehmet Ağa!.." Hiç aldırmıyor, üzerine toz kondurmuyor:

- Ankara, İstanbul, İzmir dışındaki illerde biz kazandık...

Sanki bu iller, genel seçime girmemiş ve sanki bu illerden çıkan milletvekilleri, oy oranını hiç etkilememiş... Oy yitiriyor musun, kazanıyor musun? Sen sonuçtan haber ver!

Yitirilen oylar, kazanılan milyonlar, vergi iadesi, teşvik belgesi, banka kredisi, Allah ne verdiyse, "para veren altın bulsun!"

Sonuç şu. 12 Mart öncesi tek başına hükümet kuran AP, bugün yanına MSP, MHP ve CGP'yi alsa bile, hükümet kuramıyor...

Başarı dedikleri bu mu ola? Seçim hesapları yapan memurların bulgularına ve raporlarına hiç gerek yok, artık herkes biliyor. AP tabanı, MHP ve MSP'ye kayıyor. Selanik Caddesi'ndeki AP Genel Merkezi, çoktandır Bahçelievler Üçüncü Caddedeki MHP Genel Merkezi'nin dümen suyundadır. MSP ise AP tabanından otlanıp duruyor...

Atatürk Spor Salonu'nu dolduran AP delegeleri bu gibi konuların tartışılmasını hiç istemiyorlar. AP'nin akıllı dostları gazete köşelerinden uyarı yazıları yazıyorlar:

- Hacı Ali, AP'nin sırtında duran bir kamburdur.

Kimsenin kimseye aldırdığı yok. Eğer bu AP delegeleri, kendilerini alkışların şakırtı ve uğultularından biraz kurtarmış olsalardı, "AP bir menfaat güruhudur" diye konuşmalar yapmış olan Talat Asal'ı, acaba çiçeklerle süslenmiş kongre başkanlık kürsüsüne oturturlar mıydı?

AP ne zaman muhalefette kongre yapmışsa iktidara gelmiştir...

Kongre Başkanı Asal, bu gibi sözlerle "moral aşısı" yapıyor Salon inliyor:

-Yaşa varol, lider Demirel...

"Yaşa varol" ama işte sonuç ortada. CHP hükümet kurmuş, hem senin on bir milletvekilin bu hükümete katılmış; sen ise MHP'nin dümen suyunda ve de Hacı Aliler'in, Yahyalar'ın ayak izleri peşinde yalpalayıp duruyorsun...

Kamran İnan bunları söylemeliydi. Söyleyemedi... Canım biz de amma iyimseriz! Bunları söyleyecek olsa AP'de işi ne?..

Demirel'in başarısı ile AP'nin geleceği arasında ters orantı vardır. Demirel'in kazanması, AP'nin yitirmesi demektir. Yaşadığımız olaylar bunu gösterdi, yaşayacağımız olaylar ise bu olguyu büsbütün kanıtlayacak..

(Cumhuriyet, 25 Ekim 1978)

GENİŞ TABANLI...

Son AP Kongresi, "geniş tabanlı hükümet" düşlerini yıkıp atmıştır. İş ve sermaye çevreleri ile birtakım "etkili güçler", CHP-AP koalisyonunun tek çıkar yol olduğunu öteden beri savunup durmuşlardı. İşte gözleriyle gördüler. Böyle bir olasılık artık hiç gündeme gelemez, söz konusu olmaz.

Hükümet, "geniş tabanlı", "yüksek ökçeli" "uzun bağcıklı" olacak! Böylece "istikrar" sağlanacak, CHP kendi soluna, AP de sağına sınır çizecek, sonunda geniş taban "yaldızlı tavan" ile bütünleşerek demokrasi sağlam temellere oturacaktı!..

Çoğulcu demokrasi, her düşünce ve renkte partilerin varlığına dayanır. AP, siyasal yelpazedè "liberal sağ" görüşü temsil etmeli ve kitle tabanını bu görüş ile yoğurmalıdır.

Bunlar, "teorik" sözlerdir! AP hiçbir zaman, "liberal sağ" bir parti olmadı. Kapkaççı ekonominin bekçiliği, çarpık kapitalizm, parti yöneticilerinin ceplerine girip çıkan vergi iadeleri ve kaskatı bir özgürlük düşmanlığı, AP'nin temel felsefesidir.

Son kongre, bu niteliği, bu siyasal görüntüyü bütün olumsuz öğeleriyle ortaya sermiş bulunuyor...

"CHP-AP Hükümet'i" düşlerine kapılanlar, artık gözlerini iyice açmalıdırlar. Bu nitelikte bir partinin, demokrasiyi koruyup geliştirmesi olanaksızdır. Bu nitelikte bir partinin orta-sol bir partiyle işbirliği yapması büsbütün olanaksızdır.

AP, kaskatı ve kapkara bir özgürlük düşmanlığı ile kendi gelişim yollarını tıkamış ve açıkça MHP ideolojisine teslim olmuştur!..

Bir erken seçim olursa, bu seçimde MHP ve AP oyları artarşa, CHP'de gerilerse, Demirel yeniden Başbakan olacaktır! Hesap bu. Demirel, bunun için Türkeş'in gözünün içine bakıyor. Bunun için sağ terör hakkında ağzını açıp bir tek kelime etmiyor.

- İki büyük parti bir araya gelsin, iktidar ile muhalefet arasında medeni diyaloglar başlasın, vs...

Bunlar iyi niyetli, ancak kısır düşüncelerdir. Demirel, siyasal geleceğini gerginlik ortamının devamında ve siyasal bunalımların artırılmasında buluyor. Böyle bir liderden ve böyle bir partiden, demokrasi adına ne beklenir?!

Her partide, değişik yapıda ve düşüncede insanlar bulunur. Gelişen olaylar hakkında kaygı duyan AP'lilere şimdi, bu kongreden sonra bir büyük görev düşüyor:

Demirel ve çevresini kendi yazgılarıyla baş başa bırakmak!..

(Cumhuriyet, 26 Ekim 1978)

KARGALAR GÜLER...

Güvenlik kuvvetleri terörist eylemlere karşı işi biraz sıkı tutmaya başladılar. Mahkemeler de arka arkaya verdikleri kararlarla suskunluk perdelerini araladı.

"Milliyetçi-toplumcu" çevrelerin sözcüleri de, gelişen bu olaylar karşısında gülünç savunmalara başvuruyorlar.

- Bunlar, ülkücü kılıfına girmiş komünistlerdir...

Bu gibi savunmalara kargalarla birlikte, bütün kanatlı yaratıklar da güler! Demek, silahlı eylemlere karışan bütün ülkücüler komünisttir!.. Öyleyse komünistler, başta MHP olmak üzere, Ülkü Ocakları'na ve Ülkücü Gençler Derneği'ne de sızmışlar... Acaba hangi tür komünist sızmıştır bunların arasına? Marksistler mi? Leninistler mi? Maoistler mi? Hangileri?..

Eğer bu savunmalara kendileri de inanıyorlarsa, o zaman bir itirafta da bulunuyorlar demektir.

- Biz öylesine safız ki, aramıza komünistler sızar, bizim adımıza eylem yapar, adam öldürür, soygun yapar...

"CHP'ye komünistler sızıyor" diye yüksek perdeden konuşanlar, "MHP'ye de sızıyor" mu diyecekler şimdi?

Ne yaparsınız; bu komünistler herkesi kandırıyor; kaş-göz edip milliyetçi kuruluşlara da sızıyorlar!.

İşlerine gelirse, "bunlar bizim çocuklardır, devletin emniyet kuvvetlerine yardımcı oluyorlar..."; işler çatallaşınca, "bizim ne

ilgimiz var bunlarla" diyecekler; sonra da, "bunlar komünistlerdir" diyerek işin içinden sıyrılacaklar.

Ya MHP lokallerinde bulunan silahlar, ya soygunlarda kullanılan parti arabaları?.. Onlarda komünistlerin işi! Peki, ellerde silahlarla çektirilen fotoğraflar?..

- Onlar mı? Onlar oyuncak tabanca. Bir kahramanlık piyesi sahneye koyacaktık, prova yapıyorduk...

- Piyesin adı neydi?

- Hatırlamıyorum...

Hani ne derler; "bir yalan söyle, biz de inanalım..." Kim inanır bu gibi sözlere?..

Gelişen olaylar karşısında "en büyük ülkücü" Türkeş'e bir görev düşüyor:

Eğer ülkücülerin "devletin emniyet kuvvetlerine yardımcı olduklan" inancını taşıyorsa, emrindeki ülkücülere emir versin de yakalanan ülkücü sanıklar her şeyi itiraf etsinler. Çünkü, emniyet kuvvetlerine yardım etmenin en etkili yollarından biri de suçluları ortaya çıkartmaktır.

Belki böylece ülkücülerin arasına "sızmış" hain komünistler de yakalanır!..

(Cumhuriyet, 27 Ekim 1978)

ECEVİT-DEMİREL

"İki büyük parti bir araya gelsin" diyenler, alın görün işte! Uzlaşmayan, her türlü uzlaşma önerilerini elinin tersiyle iten ve sağcı teröristlere hoş görünmek için binbir dereden su getirenin kim olduğu iyice anlaşılmıştır artık.

Ecevit-Demirel görüşmesi, bir gerçeği bütün açıklığı ile ortaya koymuştur. Geçen yılın son aylarında AP'den ayrılan on bir milletvekili yerden göğe kadar haklıdır. Kamran İnan, bir o kadar haklıdır. "AP Kongresini Demirel değil, Türkeş kazandı" diyenler ise büsbütün haklıdır.

Evet, Türkeş kazandı! Türkeş kazandı ve Demirel'in kişisel tutkuları ve bencil hesapları, "Dokuz Işık" görüşü ile bütünleşerek, AP'yi sonu gelmiş bir serüvene sürükledi.

Ülkede yıllarca oluk gibi kan akıtılıyor. Beyimiz, sanki bu ülkede yıllarca Başbakanlık yapmadı ve sanki Başbakanlık yaptığı günlerde yüzlerce insan sokak ortasında kurşunlanmadı da, bu terör, birdenbire bu hükümette ortaya çıktı!

Açıkça adını koyalım. Bu "terör" önce, "devlet terörü" olarak başladı. Devrimci gençler, sokak ortalarında polislerce sırtlarından kurşunlandılar, işkence evlerinde en aşağılık yöntemlere başvurüldu. Bunlar ya beyefendinin Başbakanlık döneminde oldu ya da bütün gücüyle desteklediği Faik Türün'lü sıkıyönetimlerde...

Dünkü "devlet terörü", bugün biçim ve el değiştirdi; artık, "devletin emniyet kuvvetlerine yardım ediyorlar" diye MC hükümetlerince, parlamento kürsülerinden savunulan ülkücülerin "bireysel terörü" ile yürütülüyor.

Ecevit diyor ki:

- Eline silah alan kimse, ona karşı çıkalım. Sağcı alırsa sağcıya, solcu alırsa solcuya karşı çıkalım. Ama birlikte karşı çıkalım...

Demirel, sağcı teröristlerle ilgili tek söz söylemek istemiyor. Çünkü siyasal geleceğini ülkedeki gerginlik ortamında görüyor; çünkü kişisel hırs ve hesaplarıyla çoktandır bu "şiddet felsefesine" bel bağlamış, artık geri dönülmez bir yoldadır; artık eli kanlı sağcı teröristi bile kınayamayacak ipoteklerin altındadır.

İlle de DGM!.. İlle de "Devlet Güvenlik Mahkemeleri kurulsun" diyor.

DGM savcı ve yargıçları, hükümet tarafından saptanan adaylar arasından Yüksek Hakimler Kurulu ile Yüksek Savcılar Kurulu'nca seçilir. Yani "bağımsız" olması gereken mahkemeler, bir siyasal organ olan hükümetçe belirlenir.

Bugün CHP iktidardadır. DGM kurulmuş olsa, yargıçlar, CHP hükümetince seçilecektir. Ve bu DGM'lerde "sağcı teröristler" yargılanacaktır...

Ecevit şöyle düşünüyor:

Bizim hükümet gelecek, kendi yargıçlarını seçecek, bir başka hükümet gelecek o da kendi yargıçlarını atayacak! Bu bağımsız yargıyı zedeler. Ben, hukuk devleti kurallarını zedelemeden ve bağımsız yargıya gölge düşürmeden bu işlerin üstesinden geleceğim...

Bu görüşe ancak saygı duyulur! Bir iktidar, elindeki olanakları antidemokratik amaçlarla kullanmıyor, senin, muhalefet olarak buna teşekkür etmen gerekir...

DGM'nin kurulmayışı Anayasa'nın ihlali demekmiş. Öyleyse soralım, aynı Anayasa'nın 142'nci maddesine göre, "uyuşmazlık mahkemeleri"nin de kurulması gerekiyordu. Bugüne kadar kurulmamıştır. Kurmayan, kuramayan da AP ve MC hükümetleridir. Hukuk açısından o da Anayasa'da yer alıp da kurulmayan mahkemelerden değil midir?

Bir büyük partinin Genel Başkanı, kanlı teröristleri kınayacak tek söz edemiyorsa, "vay" o partinin haline!..

(Cumhuriyet, 28 Ekim 1978)

KUTLARKEN...

Cumhuriyet'imizin kuruluşundan bu yana yarım yüzyılı aşkın bir zaman dilimi yaşanmıştır. Bu süre içinde dünya siyasal ve toplumsal çalkantılarla yoğrulmuş, dünya savaşları yaşanmış; kapitalist ve sosyalist bloklar arasında "soğuk savaş rüzgarları" estirilmiş, siyasal kavramlar, akıp geçen bu zaman içinde öz ve biçimlerinde köklü değişiklikler geçirmişlerdir.

Kurtuluş Savaşı'mız üzerine bugüne dek çeşitli yorumlar yapılmış ve çok farklı sonuçlara ulaşılmıştır. Bu gerçek, Kurtuluş Savaşı'nın "antiemperyalist" niteliğidir. Kurtuluş Savaşı'nın bu gerçeği, Cumhuriyet'imizin "tam bağımsızlık" ilkesini vurgulamaktadır.

Atatürkçülük, gerçek anlamını ve siyasal yörüngesini "antiemperyalist bilinç" ve buna bağlı olarak "tam bağımsızlık" politikasında bulur.

Temelinde bağımsızlık harcı yatan Cumhuriyet'imiz, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra emperyalistlerin ahtapot kollarına teslim edilmiştir. Öyle bir teslimiyettir ki, yeraltı zenginliklerimiz çokuluslu şirketlerin emrindedir; öyle bir teslimiyettir ki, petrol, maden ve yabancı sermaye yasaları yabancı uzmanlarca hazırlanmıştır; öyle bir teslimiyettir ki, ülke topraklarının bir bölümü üs adı altında başka devletin genelkurmayına armağan

edilmiştir; öyle bir teslimiyettir ki, ordumuzun silahları, araç ve gereçleri okyanusötesi ülkelerin buyruklarına bağlanmıştır...

Hani nerede Mustafa Kemal'in "istiklal-i tam" inancı? Hani nerede "Kuvay-ı Milliye ruhu"? Hani nerede boz kalpaklı devrimcilerin bağımsızlık türküleri?..

- Uyan, uyan Gazi Kemal, şu dünyanın işine bak..

Bağımsızlığımızı yitirmişiz, Kurtuluş Savaşı'mızın devrimci özünü, çokuluslu şirketlerin faturalarıyla değişmişiz; şimdi bando-mızıka eşliğinde bağırıyoruz.

Yaşasın Cumhuriyet!..

Yaşattınız mı? Kurtuluş Savaşı'nın antiemperyalist bilincini dipdiri ayakta tutabildiniz mi? Cumhuriyet'i, Anayasa'da yazılı nitelikleriyle koruyabildiniz mi?!..

Yok yok, tersine... Ülkemizin onurlu ve bağımsız olmasını, Cumhuriyet'imizin bütün çağdaş cumhuriyetler gibi özgürlüklerle yücelmesini isteyenlere, kurşunla, dipçikle, kelepçeyle yanıt verdiniz!..

Cumhuriyet yıldönümlerinin en az yarısı, ülkeyi emperyalizme teslim edenlerin "sabıka kayıtlarıyla" doludur.

Antiemperyalist kaynaktan güç alan, kökeninde Ulusal Kurtuluş Savaşı'mızın bağımsızlık bilinci yatan Cumhuriyet, ancak ve ancak bu bağımsızlık bilincinin yeniden diriltilmesi ve bu bilincin çağdaş özgürlük anlayışı ile yoğrulmasıyla gerçek yörüngesine oturtulacaktır.

Bu aşamaya ulaşamazsak, yeni Damat Feritler türeyecektir, yeni Anzavurlar, yeni Ali Galipler!..

(Cumhuriyet, 30 Ekim 1978)

ÇEKİŞME

Bugünlerde Danıştay'da ilginç bir dava sürüyor. Davanın ilginçliği şurada. Davacı Sayıştay Başkanı, davalı: Millet Meclisi Başkanlığı! Davacı Sayıştay Başkanı, davalı Millet Meclisi Başkanı'nın, aylıklarını ödemediğini ileri sürerek, bu işlemin iptalini istiyor. Ve Danıştay koridorunda, iki büyük kurum, Millet Meclisi Başkanlığı ile Sayıştay Başkanlığı karşı karşıya geliyor.

Sayıştay Yasası'na göre, Sayıştay Başkanları TBMM Bütçe Karma Komisyonu tarafından seçilir. Karma Komisyonca yapılan seçim, ayrı ayrı, Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi Genel Kurulları'nca onaylanır. Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi Genel Kurulları'ndan biri, bu seçim işlemini, seçim tarihinden başlayarak iki ay içinde onaylamazsa seçim kesinleşir.

Bütçe Karma Komisyonu seçimini yapmış ve Sayın Cahit Eren'i Sayıştay Başkanlığı'na seçmiştir. Bu seçim işlemine komisyonun AP'li üyeleri ile Millet Meclisi Başkanı karşı çıkmıştır. AP bir adım daha ileri gitmiş ve seçimin iptali için Anayasa Mahkemesi'ne dava açmıştır.

Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulu, yapılan seçimi onaylamış; Millet Meclisi Başkanı ise seçim sonuçlarını Genel Kurula sunmamıştır. Çünkü, Millet Meclisi Başkanı Cahit Karakaş, Karma Komisyon'un yaptığı seçimin sonuçlarını geçerli saymamaktadır.

Anayasa Mahkemesi, AP'nin bu yolda açtığı davayı reddetmiştir.

Başbakanlık, Danıştaya başvurarak, bu konudaki uyuşmazlığa hukuksal açıklık getirilmesini istemiştir. Danıştay Üçüncü Dairesi, yapılan seçimlerin geçerli olduğu sonucuna varmış ve görüşünü Başbakanlığa bildirmiştir.

Artık bundan sonra bu uyuşmazlığın bitmesi gerekmez mi? Hayır, bitmiyor! Millet Meclisi Başkanı Karakaş, Sayıştay Başkanlığı seçimini geçerli saymadığı için Sayıştay harcamalarıyla ilgili yazışmalara imza atmıyor.

Böylece, Sayıştay Başkanı ve yeni seçilen üyeler, aylıklarını bile alamamışlardır. Bunun üzerine, Sayıştay Başkanı ve yeni seçilen üyeler, Danıştay'a dava açmışlar ve Danıştay'ın verdiği yürütmeyi durdurma kararları sonucunda aylıklarını alabilmişlerdir. Dava devam etmektedir...

Bu arada kış gelmiş ve ısınma gereksinmesi ortaya çıkmıştır. Sayıştay binası eskidir. Kalorifer tesisleri eskimiş, borular çürümüştür. Sayıştay Başkanlığı kalorifer tesisinin yeni baştan yapılması için "ihale ilanı" vermiş; kurulan komisyona üye olan Millet Meclisi muhasebe müdürü, Karakaş'ın emriyle toplantıya katılmadığından, ihale yapılamamıştır. Bu yüzden koskoca Sayıştay'ın koridorları ve odaları buz kesmektedir...

Seçimi yapan Karma Komisyon Başkanı CHP'lidir. Bu kararı geçersiz sayan Millet Meclisi Başkanı da CHP milletvekilidir. Hükümet deseniz, hükümet de CHP'nin elindedir.

CHP'liler arasında başlayan uyuşmazlık, bir sorunu içinden çıkılmaz duruma sokmuş, sonunda "manevi şahsiyeti" yasaca korunan Millet Meclisi Başkanlığı gereksiz yere zedelenmiştir.

Millet Meclisi Başkanı Sayın Karakaş'ın, olayı bir de bu yönüyle görmesinde yarar vardır...

(Cumhuriyet, 31 Ekim 1978)

İŞİN BAŞI...

Terörün amacını bilmeyen kalmadı. Kargaşa ortamı içinde bir "iktidar boşluğu" yaratmak, sonra da bu boşluğu "otoriter yönetim" görüntüsü altında bir "faşist diktatörlük" kurarak doldurmak...

Bunun için toplumdaki bazı kesimleri alabildiğine silahlandırıyorlar. Silahlı sağ, siyasal partilerin yönetim birimlerine kadar uzanıyor.

Acımasızca işlenen cinayetlerle solda tepkiler oluşturmak ve bundan sonra da bu tepkilerin duygusal çalkantısı içinde sol kesimin bazı gruplarını silahlı eyleme itmek planı, çok açık ortada!.

- Sağ da sol da silahlı...

Askeri müdahaleler için en beylik gerekçelerden biri budur!.. Sağın ve solun silahlanması, silahlı grupların çatışması, bu çatışmaların bir türlü durdurulamaması, otoriter rejim özlemcilerinin abarta abarta ve ballandıra ballandıra kullandıkları gerekçelerdir. Böylesi koşullarda devrimci siyasetin belirlenmesi bir bakıma çok kolaydır. Demokrasiden yana bütün güçleri terörizme karşı örgütlemek, devletin güvenlik kuvvetlerini yeni baştan ele almak ve halkın yılgınlığa düşmesini önlemek...

Bu siyasetin belirlenmesi, bir bakıma da güçlükler taşır; insanların ardarda ve kahpece kurulmuş tuzaklarla öldürülmeleri, "işte görüyorsunuz, önerdiğiniz çareler çözüm yolu değil" yargılarının hak ve geçerlilik kazanmasına, dolayısıyla barışçı yolların tıkanmasına yol açar.

Peki çare nedir? Çare silahlanmak mıdır? Çare, evlerde, işyerlerinde, lokallerde, kahvehanelerde elde silah nöbet tutmak mıdır?

Çareyi bulmak, sokaktaki yurttaşa değil, doğrudan doğruya, hükümete düşüyor. Hükümet, tırmanan terörizmi kaynağında kurutamazsa, silahlı eylemleri "baba nasihatlarıyla" önlemenin olanağı yoktur. Çünkü, terörist eylemlerin sınıfsal ve siyasal amaçları vardır. Bu siyasal ve sınıfsal amaçlar, sağlıklı yöntemlerle saptanamazsa, olaylara "dur" diyebilmek güçleşir. Benzer konuları bin kez yazdık. Bunu bin birinci kez yinelemekte yarar görüyoruz:

Hükümet, MC dönemini eleştirirken, "bir enkaz devraldık" demektedir. Bu "enkaz" sadece ekonomik çöküntü değildir. Bu enkazın içinde, temel işlevlerinden kaydırılmış devlet kurumları da yok mudur?

Terörizme karşı ilk iş, güçlü bir "istihbarat ağı" kurabilmektedir. Bu ağ kurulmuş mudur? MİT, gelişen olaylar hakkında gün gün ve adım adım bilgi vermiş midir? Vermekte midir?

Hükümet kurulmuş ve MİT Müsteşarı'nı değiştirebilmek için aylarca beklemiştir. Niçin? Şimdi bir saygıdeğer orgeneral paraşütle MİT karargahına indirilmiştir. Hani, ne değişmiştir?.. Eğer hükümet 12 Mart ve MC dönemlerinin istihbaratlarıyla iş yapıyorsa, teröristlerin işleri kolaylaşmıyor mu?

(Cumhuriyet, 1 Kasım 1978)

TÜYSÜZ

Ferhat Tüysüz, daha on yedi yaşındaymış. Polise verdiği ifadede "Canım sıkılıyordu, gittim öldürdüm" diyormuş, şimdi yaptıklarına pişmanmış.

Bir başkası, arkadaşına "komünist misin" diye sormuş, o da "komünistim" deyince, basmış kurşunu!.. "Akli dengesi" bozukmuş, bu nedenle "müşayede altına" alınmalıymış. Yoksa, "aklı başında" insan, böyle cinayetler işler miymiş.

Önce, "bunlar devletin emniyet kuvvetlerine yardımcıdır", sonra paçayı ele verince, "bizimle hiçbir ilgileri yoktur" ya da

"üyemizdi hemen kaydını sildik" diyorlar. Yayın organları da kargaları güldürecek savunmalar yapıyor:

- Bunlar ülkücü kılığına girmiş komünistlerdir...

Ya silahlarla yakalananlar? Yanıt hazır:

- Piyes provası yapıyorduk...

Bütün bunlardan sonra, bir de bu çıktı:

- Manyaktır, dengesizdir, serseridir...

Peki, örneğin bu Ferhat Tüysüz, silahları nereden, hangi partinin ilçe merkezinden alıyormuş?

Aman orasını pek karıştırmayın!.. Bizim "dehşetengiz" gazeteciler bu bölümleri "es" geçerler. Ellerine böyle bir belge mi tutuşturulmuş, parti adını görmezlikten gelip, olayı "adi cinayet" kurgusu içinde sunmayı "yansızlıklarının" gereği sayarlar. Böylece okuyucu bu olayları, örneğin bir "Adapazarı canavarı" öyküsü okur gibi izler.

Yeraltı örgütlerine her ruh ve yapıda insan karışır. Serseriler, manyaklar, lümpenler, dengesizler, hatta Almanya'da SS örgütlerinde olduğu gibi, cinsel sapıklar da silahlı eylemlerde görev alırlar. Bütün bunlar, terörist eylemlerin amaç ve yöntemlerinin başka perdelerde yansımasına yol açmaz. Bu gibi olayları bir yana itip, terörist eylemlerin ardındaki örgütleri ve siyasal güçleri bulup, çıkarmak gerekiyor.

- Bunlar, birkaç manyak ve serseridir...

Böyle görüntüler oluşturulursa, terörizmi yaratan odaklar dikkatlerden kaçar. Ve bu olaylar, ele geçen birkaç dengesizin kişiliğinde, "klinik vaka" görüntüleriyle gerçek yörüngelerinden kaydırılır.

İçinde yaşadığımız ortamda eline böyle bir ifade tutanağı geçiren gazeteci, neden olayın içindeki siyasal öğeleri ayıklayıp, "canım sıkılıyordu, adam öldürdüm" gibi ifadelere yer verir de, silahın hangi siyasal partinin ilçe merkezinden alındığını gözardı eder?

TRT, siyasal nedenlerle adam öldüren ve mahkemelerde çeşitli cezalara çarptırılan katillerin hangi siyasal düşüncelerde olduklarını ve saptanmışsa hangi örgütlerle ilişkili bulunduklarını neden açıklamaz? Olay, mahkeme hükmüne yansıdığına göre, bu olayı bütün gelişimi ve adıyla sanıyla sunmak, haberciliğin hangi ilkesine ters düşer?

"Bir partinin gençlik kollarına ait araba" ne demek? Hangi partiyse, adıyla sanıyla söylenir. Bu gibi olaylarda haber kaynağı, emniyet müdürlükleri, valiler ya da İçişleri Bakanlığı'dır. Öyleyse, TRT habercilerinde bu korku, bu endişe bu "sansür" niye?

Birkaç dengesizin yarattığı kişisel nitelikte olaylar görüntüsü, terörizmin yeni kılıfıdır!

Amaç nedir? Yöntem nedir? Hangi siyasal güçler bu olayların içindedir?

TRT Haber Merkezi'nde ve yayın organlarında görev alanlar, bu gibi olayları gerçek boyutlarıyla, dürüstçe, meslek onuru ve namusuyla kamuoyuna sunmak zorundadırlar. Bu yürekliliği gösteremeyenler, kendilerine başka işler bulmalıdırlar. Çünkü bu görev, ancak ve ancak toplumsal bilinç ve sorumluluk ile yürütülebilir.

(Cumhuriyet, 2 Kasım 1978)

YASAL ÖNLEMLER

Bakanlar Kurulu, terörizme karşı alınacak yasal önlemleri saptamak üzere çalışmalar yapıyor. Önceki gün, gece geç saatlere kadar süren toplantıda bu yasal önlemler uzun uzadıya tartışıldı.

Terörizme karşı yasal önlemler getirme gereksinmesi açık seçik ortadadır. "Hayır önlem gerekmez" diyebilecek aklı başında bir yurttaş çıkacağını hiç sanmıyoruz. Bütün sorun, getirilecek önlemlerin temel hak ve özgürlükleri koruyucu nitelikte olmasıdır.

Hükümet, kurulduğu günden bu yana, düşünce özgürlüğünden yana olduğunu; buna karşılık silahlı örgütlenmeler ve eylemlerle sonuna dek savaşacağını, sık sık açıklamaktadır.

Yasal önlemler görüşülürken, önlemlerin kime ve neye karşı olduğu çok kesin ölçüler ve sınırlarla ortaya konmalıdır. Ceza Yasası'nda siyasal amaçlarla silahlı örgüt kurmak ya da toplumun silahlı bir kesimiyle eylemli kalkışmada bulunmak, ayrı ayrı yaptırımlara bağlanmıştır. Ayrıca, ateşli silahların bulundurulması ve alım-satımıyla ilgili özel yasalar da bulunmaktadır

Sanıyoruz ki, saptanması gereken ilk yasal önlemler, bu nitelikteki suçların ivedilikle mahkeme önüne getirilmesi ve silahlı eylemlerle ilgili yaptırımların bir ölçüde ağırlaştırmasıdır.

Hükümetin, bir yandan terörizme karşı en etkili ve köklü önlemleri alırken, bir yandan da düşünce özgürlüğünü koruyucu adımlar atması son derece yararlı olacaktır.

Toplumlar değişiyor. Değişen toplumlarda yeni yeni eylem ve suç çeşitleri ortaya çıkıyor. Bu eylemlerle baş edebilmek ve bu suç çeşitlerini, olanca ivedilikle yargı önüne getirebilmek için, elbette bazı yasalarda değişiklik yapmak gerekecektir. Çünkü bu yasaların çoğu eskimiştir ve çoğu günün gereklerine ve gelişmelerine pek uymamaktadır.

Bir yandan düşünce özgürlüğünü korumak, öte yandan da terörizme karşı köklü önlemler getirme denklemi, ister istemez, "141-142 ve 163. maddeler sorunu"nu gündeme getirmektedir. Ceza Yasası'nda bulunan bu maddelerin silahlı eylemlerle doğrudan doğruya ilgileri yoktur. Fakat nedense "siyasal suçlar" denilince akla hemen 141-142 ve 163. maddeler gelmektedir.

Oysa terörizm silahla yürütülüyor. Ceza Yasası'nda silahlı eylemlerle ilgili yasa maddeleri, 141-142 ve 163. maddelerin dışındadır. Örneğin, Anayasa'yı zorla değiştirmek ile ilgili 146., silahlı çete kurup yönetmekle ilgili 168 ve 169. maddeler ve ateşli silahlarla ilgili yasalar ile silah ticareti, terörizmle doğrudan doğruya bağıntılı suçlardır. Terörizm, bu sözünü ettiğimiz yasaları ve maddeleri çiğneyerek oluşturulmaktadır.

Öyleyse, yasal önlemlerin odak noktası bu maddelerin sınırları içerisine oturtulmalıdır. Böyle yapılırsa kimse, "bunlar antidemokratik önlemlerdir" diyemez. Yeter ki düşünce ve örgütlenme özgürlükleri, Anayasa'da yer alan ölçülerle korunsun ve önlemler tümüyle "antiterörist" nitelikler taşısın.

(Cumhuriyet, 3 Kasım 1978)

SERÜVEN

On üç ülkücünün cezaevinden kaçışları, akla hemen şu soruyu getirmektedir:

- Kaçış olayı kanlı bir olayla mı noktalanacak?

Aynı cezaevinden iki gün önce de dört ülkücü kaçmış; olayı gizli tutmuşlar, şimdi açıklıyorlar! Peki bu nasıl cezaevi yönetimidir ki, ilk kaçış olayından sonra hiçbir önlem almaz ve ikinci kaçış olayını da gözünün ucuyla izler?

Kaçanlar arasında terörist eylemlerin kaynakları hakkında önemli açıklamalar yapmış olanların da bulunması, olayın önemini büsbütün artırmaktadır.

Terörist eylemleri yöneten bir örgüt, ele geçen sanıkların ayrıntılı açıklamalar yapmalarını önlemek için, böyle bir kaçış planı yapıp, uygulamaya koyamaz mı?

Eğer cezaevinden kaçan ülkücüler, yarın öbür gün birer ikişer, duvar diplerinde ölü olarak bulunurlarsa, bu kaçışın böylesine örgütler tarafından planlandığı anlaşılmaz mı?

Bu korkunç bir olasılıktır. Fakat, tüyler ürpertici cinayetlerin işlendiği Türkiye'de böyle olasılıkları akıllardan uzak tutmak kolay mıdır? Bu olasılığın üzerinde durmak, soruşturma ve incelemeleri bu olasılığın kuşkularıyla yürütmekte yarar vardır.

Cezaevinden kaçan ya da kaçırılan ülkücüler, bundan sonra ne yapacaklar? Yurt dışına mı kaçacaklar? Yoksa bir süre gizlenip, kanlı cinayetleri işlemeye devam mı edecekler? İşin içinde gizli örgütler varsa -ki bu çok güçlü olasılıktır- olayların daha korkunç ve kanlı sahnelerle sürmesi beklenebilir.

Aynı olay nedeniyle bir başka olasılık üzerinde de durmakta yarar görüyoruz:

Gazeteler, olay nedeniyle polise "vur emri" verildiğini yazıyorlar. Kaçan ülkücülerin, herhangi bir çatışmada ölü olarak ele geçmeleri, olayların gelişimini çok olumsuz yönde etkileyebilir. Devletin, sokak ortasında adam öldürme diye bir yetkisi yoktur. Suçun niteliği ne olursa olsun, sanıkları yargılayıp cezalandırmak, bağımsız mahkemelerin görevidir. Bu nedenle, sanıkların sağ olarak ele geçirilmeleri, güvenlik kuvvetlerinin, üzerinde titizlikle durmaları gereken bir görev anlayışı sayılmalıdır.

Sağmalcılar Cezaevi'nden kaçış olayı ile ilgili kaygılardan söz ederken, 12 Mart döneminde yaşanmış bir kanlı serüvenden söz etmeden geçemeyeceğiz:

Mahir Çayan ve arkadaşları, tutuklu bulundukları Maltepe Askeri Tutukevi'nde bir tünel açmışlar ve açtıkları bu tünelden

kaçmışlardı. Acaba cezaevi yönetimi o günlerde gereken özeni göstermiş olsaydı, bu kaçış olayı hiç gerçekleşebilir miydi?

Kızıldere olayı ile noktalanan kanlı serüven, bu kaçış olayından sonra hızlanmış, Arnavutköy'de Ulaş Bardakçı'nın öldürülmesi, arkasından Çayan ve arkadaşlarının Ankara'ya gelmeleri, buradan da sıkıyönetim karargahının bulunduğu Samsun asfaltından süzülerek Ünye'ye doğru yola koyulmaları, en azından, devletin gerekli önlemi almadığını kanıtlamaktadır.

O günlerde önlemler alınmış olsaydı, Kızıldere gibi bir kanlı serüven yaşanmaz ve "devlet terörü" Kızıldere'de kan kusmazdı.

Evet, bu acı olayı da anımsayalım ve önlemleri bu deneylerden çıkan derslere göre yeni baştan değerlendirelim.

(Cumhuriyet, 4 Kasım 1978)

ÖRGÜT İŞİDİR...

Sağmalcılar olayı ile ilgili sorumlu aranıyor. Aranırsa bulunur! Üç beş gardiyan tutuklanır. "Bunlar para karşılığı bu işi yaptılar" denir, sonra da olay unutulur.

Hep böyle olur. Kimse bu gibi olayların kaynağına, kökenine inmez. Önce şu gerçeği kafalarımıza koymak gerekiyor. Terörizm çocuk oyuncağı değildir. Terörizmi örgütler yönetir. Devletin görevi, bu örgütleri bulup, çıkartmaktır.

Hiçbir tutuklu ve hükümlü, yardım görmedikçe cezaevinden kaçamaz. Yardım dışarıdan olabilir. Arkadaşları, yakınları, hatta avukatları, kaçış planına yardım etmiş olabilirler. Yardım içerden yapılabilir. Cezaevi yönetimi, gardiyanlar ve cezaevi dışındaki jandarma birliğinden de yardım sağlanmış olabilir.

Kaçış olayından sonra bir açıklama yapan İstanbul Jandarma Komutanı Albay Halil Kartal şunları söylüyor:

Beş gün önce bizim görevli arkadaşlarımızdan Yüzbaşı Tuncay Yıldırım, binanın kanalizasyon kısmından birtakım sesler geldiğini söyledi. Bu durum, cezaevi müdürü ile idarecilerine bildirildi. Bu olayın meydana gelmesi üzerine içeriye giren jandarmalar, kanalizasyon kanalından içerde iki metre derinli-

ğinde yedi metre boyunda bir tünelin kazıldığını gördüler. Eğer tünelin kazılması tamamen bitirilseydi, iki bin kişinin kaçabileceği büyük bir firar olayı meydana gelirdi...

İşe bakın! Cezaevinden tünel açıldığı anlaşılıyor, durum cezaevi yönetimine bildiriliyor, fakat kimse kılını kıpırdatmıyor. Kaçış olayından iki gün önce dört kişi, ellerini kollarını sallayarak kaçmış, olay yetkililere haber bile verilmemiş. Kaçış öğleden sonra 14.30'da gerçekleşmiş, durum Emniyet Müdürlüğü'ne saat 18.00'e doğru bildirilmiş.

Aradan geçen üç buçuk dört saat içinde, kaçanlar çoktan gizlenecek yer bulmuşlar ya da İstanbul'dan uzaklaşmışlardır. Şimdi Vali açıklama yapıyor:

- Bütün giriş çıkışları kestik...

İyi ki kestiniz! Eloğlu, daha önce kaçtı gitti. Gitmeyen varsa, onlar da birkaç ay beklerler, sonra nasıl olsa denetimler gevşer, o güne kadar beklerler, sonra onlar da kaçar. Bugün ortaya çıkıp yakayı ele verecek kadar aptal değiller herhalde.

Hem, bir gerçeği hiç akıldan uzak tutmayalım. Bu terörist eylemleri yönetenler, hiç şüphesiz kaçış olayını da planladılar. Karşımızda bir örgüt olduğuna göre, önlemlerin buna göre saptanması ve işlerliğe konması gerekiyor.

Ben neyi merak ediyorum, biliyor musunuz? İstanbul MİT Bölge Başkanı bu kaçış olayı için neler düşünüyor acaba? Şu tatil günü özür dileriz rahatsız ediyoruz amma, merak ediyorum, beyefendinin bu konularda devlete bir yardımı dokunamaz mı?

Kendisini tanısam, gidip bazı sorular soracağım, fakat yerini yurdunu bilmiyorum...

(Cumhuriyet, 5 Kasım 1978)

ITT VE LOCKHEED

Terörist eylemler nedeniyle başka sorunlara gereği gibi eğilemiyoruz. Bu hayhuy içinde gürültüye gelmemesi gereken haberlerden biri, ITT Şirketi'nin Türkiye'de bazı siyasal çevrelerle, ticari şirketlere dağıttığı rüşvet ile ilgili davadır.

ITT "Uluslararası Telefon ve Telgraf Şirketi" dünyanın en büyük "çokuluslu şirketler"inden birisidir. 67 ülkede iş yapan, 400 bin kişi çalıştıran ve yıllık satışı 8-10 milyar doları geçen bu ünlü şirketin, Türkiye'de de rüşvet dağıttığı anlaşılmaktadır.

ABD Hükümeti'ne bağlı "Tahvil ve Döviz Komisyonu", ITT Şirketi'ni, son beş yıl içinde Türkiye, İran, Endonezya, Filipinler, Cezayir, Nijerya, İtalya ve Şili'de milyonlarca dolar rüşvet dağıttığı gerekçesiyle mahkemeye vermiştir.

ITT Şirketi, Şili'nin sosyalist Devlet Başkanı Allende'nin devrilmesi ve Pinochet başkanlığındaki faşist generaller çetesinin iktidara gelmesiyle noktalanan CIA darbesinde etkin görevler üstlenmişti. Allende'yi deviren askeri darbeyi yöneten ve destekleyen ITT şirketi, şimdi de Türkiye'de boy göstermeye başlamıştır.

ITT Şirketi'nin Türkiye temsilcisi kimdir, necidir, neyin nesidir? Bunlar, çok yakında ortaya çıkar! O zaman, bu şirketin hangi siyasal kuruluşlarla göbek bağı olduğu çok daha iyi anlaşılır.

ITT Şirketi'nin Türkiye'de kimlere rüşvet dağıttığı Washington'da açılan davayla birlikte ortaya çıkacaktır. Adalet Bakanlığı'nın konuyla biran önce ilgilenerek, ABD Adalet Bakanlığı ile bir anlaşma yapması ve rüşvet olayı ile ilgili belgelerin Türkiye'ye gönderilmesini sağlaması gerekir.

Tabii bunları yazarken, aklımıza "Lockheed Olayı" gelmektedir. Lockheed Şirketi'nin, içlerinde Türkiye'nin de bulunduğu birçok ülkede rüşvet dağıttığı anlaşılmış ve ilgili devletler, birer birer rüşvet sanıklarını yargılayıp mahkum etmişlerdi. Bir tek Türkiye, evet, bir tek Türkiye, bu olayın sanıklarını bulamamış ve Genelkurmay Askeri Savcılığı olay hakkında "kovuşturmaya yer olmadığı kararı" vermiştir.

Milli Savunma eski Bakanı Ferit Melen, giderayak bu kararın yeniden incelenmesi için dosyayı yine Genelkurmay Askeri Savcılığına göndermiştir. Bu arada, Lockheed Uçak Yapım Şirketi'nin Türkiye temsilcisi Altay Şirketi'nin, Hava Kuvvetleri Komutanlığı tarafından Ankara Marmara Oteli'nde ve Eski'şehir Orduevinde verilen yemek paralarını ödediği de anlaşılmıştır.

Hava Kuvvetleri tarafından verilen yemeklerin paraları, nasıl olur da Lockheed Şirketi temsilciliği tarafından ödenir? Bu

konuda bugüne kadar bir soruşturma açılmamış, herhangi bir yanıt da verilmemiştir.

Dahası da var. ABD Adalet Bakanlığı, Lockheed ile ilgili belgelerin, mahkemeler dışında herhangi bir organa verilmemesi koşulu ile yolsuzluk belgelerini göndereceğini bildirmiş, bu açıklığa rağmen, belgeler, eski Başbakan Demirel'in ısrarlı çabalarıyla, parlamentoda bu işi soruşturmakta görevli komisyona gönderilmiştir. ABD Adalet Bakanlığı da, bunun üzerine, belge gönderme işlemlerini durdurmuştur.

Belgelerin tümü Türkiye'ye gönderilmiş olsa, Lockheed Şirketi'nden rüşvet alanlar anlaşılacak ve bu olay karanlığa terkedilmeyecekti.

ITT olayı, kimlere rüşvet verildiğini açıklayacağı gibi, birçok siyasal gelişmeye de ışık tutacak önemdedir. Başta hükümet olmak üzere bütün yetkililerin, Lockheed olayını da göz önünde tutarak, bu son yolsuzluk olayını biran önce açıklığa kavuşturmalarını bekliyoruz.

(Cumhuriyet, 6 Kasım 1978)

AÇMAZA GİRDİLER

Buna "köşeye sıkışmak" denir. Demirel de, Türkeş de iyice köşeye sıkıştılar.

1970 yılında Emniyet Genel Müdürlüğü, MHP'nin kurduğu silahlı eğitim kamplarıyla ilgili bir rapor hazırlamış ve bu rapor devletin birçok yetkilisine, bu arada, eski Başbakan Demirel'e de gönderilmiştir.

İçişleri Bakanı İrfan Özaydınlı, düzenlediği basın toplantısında, bu raporun hangi tarihte Demirel'e yollandığını açıklamış ve böylece "devlet arşivleri" Demirel'i ve Türkeş'i suçüstü yakalamıştır. Şimdi artık Demirel, "devlet arşivi de elinizdedir, açıklayın" diyemez. Derse, bütün bu belgeler, yüzüne boş bir eldiven gibi fırlatılır.

- Düzmece rapordur, mevhum rapordur...

Bu gibi sözlere kimse inanmaz. İşte İçişleri Bakanı, gün, tarih ve sayı bildirerek açıklıyor.

Belki anımsarsınız. Demirel 1974 yılında, Başbakan Ecevit'e, "Bir tek kışkırtıcı olan adı açıklayamazsınız" demiş, ertesi gün gazeteler, kışkırtıcı ajanlarla ilgili mahkeme kararları ile MİT yazışmalarını yüzüne çarpmışlardı. Fakat Demirel'in bunlara aldırdığı yok hiç. "Dün, dündür, bugün bugündür" felsefesiyle demagojiler yapıp, olayları unuttturmak istiyor.

Demirel ve Türkeş, hükümetin getirdiği yeni yasal önlemlerde, suç işleyen sanıkların, suçlarını itiraf etmeleri koşuluyla cezalarının indirilmesini içeren kurallara karşı çıkmakta, bunların hukuk ilkelerine aykırı olduğunu ileri sürmektedirler. Türkeş, bununla da yetinmemekte, bu girişimlerin "adalete suikast" olacağını söylemektedir.

Şimdi, "zahmet olmazsa" okusunlar:

Türk Ceza Yasası'nın şu ünlü 141'inci maddesinin 7'nci fıkrasında şu hüküm yer almaktadır:

"Bu maddede yazılı suçlardan birini işleyen biri, suçu ve diğer failleri son tahkikat açılıncaya kadar yetkili makamlara ihbar ettiği ve bu ihbarın doğruluğu anlaşıldığı takdirde, hal ve şartlara ve hadisenin hususiyetlerine göre ölüm cezası yerine on yıldan aşağı olmamak üzere ağır hapis cezası ve hapis cezaları da, dörtte bire kadar indirilerek hükmolunur."

Benzer hükümler 142 ve 170'inci maddelerde de vardır. Devam edelim:

Türk Ceza Yasası'nın uyuşturucu madde kullanılmasıyla ilgili 404'üncü maddesinin 3'üncü fıkrası da aynen şöyle:

"403'üncü madde ile bu maddede yazılı cürümlerden birine iştirak etmiş olan kimse, resmi makamlar tarafından haber alınmadan evvel keyfiyeti ve cürüm ortaklarını ve uyuşturucu maddeleri sakladığı ve imal eylediği yerleri mercilerine haber vererek bunların yakalanmalarını ve elde edilmelerini kolaylaştırırsa, fiilen tertip edilecek cezadan muaf tutulur.

Bu cürümler haber alındıktan sonra cürmün meydana çıkmasına veya şeriklerin yakalanmasına hizmet ve yardım eden kişiler hakkında idam cezası on beş ve müebbet ağır hapis cezası on seneden aşağı olmamak üzere ağır hapse çevirilir ve diğer cezalar yarıya indirilir."

Bir örnek daha verelim:

1918 sayılı "Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun"un 49'uncu maddesi de şöyle:

"Bu kanunda yazılı kaçakçılık suçlarından birine iştirak etmiş olan bir şahıs hükümet memurlarınca haber alınmadan evvel gelip de kaçakçılığı ve faillerini ve kaçak eşyanın saklanmış ve satılmış olduğu yerleri kaçakçılığın men ve takip ve tahkiki ile mükellef memurlara haber verirse fiiline terettüp edecek cezadan muaftır ve muhbir ikramiyesine müstehaktır. Haber alındıktan sonra fiilin etrafıyla meydana çıkmasına hizmet ve yardım eden şeriklerin cezası yarısına indirilir."

Bir suçun ortaya çıkarılmasında kamu yararı vardır. Yeni getirilen yasal önlemler, örneklerini yukarıda okuduğunuz yasa maddelerindeki ilkeleri, terörist eylemlerle ilgili suçlar için de getirmektedir. Bu gibi hafifletici nedenler, başta savundukları 141'inci madde olmak üzere, başka maddelerde de vardır. Bunlarda mı "adalete suikast" hükümleridir? Buna benzer hükümler getirilmesinden Demirel ve Türkeş neden gocunurlar acaba?

Yoksa, bu yolla gerçek suçluların ortaya çıkmasından mı endişe ediyorlar?

(Cumhuriyet, 7 Kasım 1978)

SAYIN BAŞSAVCI'YA...

Yargıtay Başsavcısı Sayın Kazım Akdoğan'ın, olağan Genel Kurul toplantısını zamanında yapmayan CHP için Anayasa Mahkemesi'ne dava açacağı ileri sürülüyor. Bu konudaki haber kaynakları ne ölçüde sağlıklıdır, bilemiyoruz. Fakat anlaşıldığına göre Sayın Akdoğan, kılı kırk yaran bir hukuk anlayışına sahiptir.

Haber doğruysa, Sayın Akdoğan bütün siyasal partilerin eylem ve işlemlerini çok yakından izliyor ve yasaya aykırı en küçük bir aksaklık gördü mü, hemen Anayasa Mahkemesi'ne başvurmak için gerekli çalışmalar yapıyor.

CHP, üye yazım işlemlerini bilgisayarlar aracılığıyla yapmak istediğinden, Kurultay tarihini ertelemiş; bu arada "Küçük Kurultay" adı altında bir olağanüstü toplantı da yapmıştır.

Sayın Akdoğan'ın siyasal partiler konusundaki bu duyarlılığına gerçekten saygı duyuyoruz.

Cumhuriyet Başsavcısı'nın kılı kırk yaran hukukçu titizliği ve 27 Mayıs Devrimi'yle topluma kazandırılan Anayasa'mıza olan sarsılmaz bağlılığı bizlere, Siyasi Partiler Yasası'ndaki bazı maddeleri de anımsatmaktadır. Örneğin, Siyasi Partiler Yasası'nın 103 ve 104'üncü maddelerinde siyasal partilerin, 27 Mayıs Devrimi'yle alaşağı edilen Demokrat Parti'nin devamı olduklarını söyleyemeyecekleri ve bu nitelikte partilerin kurulamayacağı yazılmaktadır.

Siyasi Partiler Yasası'nda yer alan bu hüküm gereğince, "biz Demokrat Parti'nin devamıyız" ya da "devamı değil ta kendisiyiz" diyen Süleyman Demirel başkanlığındaki Adalet Partisi hakkında, Siyasi Partiler Yasası'nın 103 ve 104'üncü maddelerine dayanarak dava açmak elbette ki Sayın Cumhuriyet Başsavcısı'nın doğal görevlerindendir.

Sayın Akdoğan'ın Adalet Partisi hakkında dava açması için bütün yasal gerekçeler oluşmuştur. Belki, işlerinin çokluğu nedeniyle Demirel'in, "biz Demokrat Parti'nin ta kendisiyiz" yolundaki demeçlerini görmemiş olabilirler. Biz burada, bu konudaki demeçleri anımsatıyoruz.

Sayın Akdoğan, hiç şüphesiz, aynı yasanın 92, 94 ve 96'ncı maddelerinde yer alan laik cumhuriyet aleyhindeki hükümleri ve buna karşı oluşumları hukukçu duyarlılığı ile çok yakından incelemektedir. Bu maddelere dayanarak dava açması, başta AP olmak üzere, MSP ve MHP'nin Anayasa Mahkemesi'ne sanık olarak çıkarılmalarını gerektirecektir.

Sayın Akdoğan'ın Atatürk ilkelerine bağlılığından hiç kimsenin kuşku duymaması gerekir. Cumhuriyet Başsavcısı, laik cumhuriyet ilkelerini zedeleyen din sömürüsüne herkesten önce karşı çıkacak ve din duygularını siyasal amaçlarla kullanan partiler hakkında, Anayasa Mahkemesi'ne davalar açacaktır.

Geriye ne kalıyor? Geriye kala kala, Siyasi Partiler Yasası'nın 107'nci maddesinde yer alan "siyasi partiler, askerliğe, savunma ve sivil savunma hizmetlerine hazırlayıcı eğitim ve öğretim faaliyetlerine girişemezler" yolundaki yasaklar kalmaktadır.

MHP'nin, askeri nitelikte kamplar kurduğu ve buralarda silahlı eğitimler yaptığı, Emniyet Genel Müdürlüğü'nün raporlarıyla saptanmışsa da bu raporun, Demirel'e göre "mevhum" Türkeş'e göre "düzmece" olduğu ileri sürülmektedir.

Sayın Akdoğan'ın, dürüstlüğüne, hukukçu namusuna, erdemine ve görev anlayışına yürekten saygı duyanlardanız.

Ülkemizin bir iç savaşın eşiğine getirildiği şu günlerde, Sayın Cumhuriyet Başsavcısı'nı yürekten saygılarla selamlar, esenlikler ve mutluluklar dileriz...

(Cumhuriyet, 8 Kasım 1978)

RAPOR...

Türkeş saçmalıyor! İşin özeti bu. Saçmalıyor Ne söylediğini bilmiyor. Kızmış, öfkelenmiş, ağzından çıkanı kulağı duymuyor...

Bu öfke seli içinde olayın gerçek boyutlarını gözden kaçırmamak gerekiyor. Emniyet Genel Müdürlüğü, MHP tarafından kurulan silahlı eğitim kampları hakkında bir rapor vermiş; bu rapor, başta o günlerin Başbakanı Demirel olmak üzere, birçok devlet yetkilisine gönderilmiştir.

Bu rapor, önce "Aydınlık" gazetesi tarafından yayınlandı. Aynı günlerde Milliyet gazetesinde Örsan Öymen arkadaşımız, raporu kendi köşesinde değerlendirdi.

Sonra Başbakan Ecevit, CHP Küçük Kurultayı'nda, 1970 yılında Emniyet Genel Müdürlüğü'nün böyle bir rapor verdiğini, sağcı teröristlere toz kondurmayan Demirel'in, bu rapor üzerine hiçbir işlem yaptırmadığını söyledi.

Buna karşı, Demirel ve Türkeş, koro halinde çığlık çığlığa bağırıyorlar:

- Rapor düzmecedir, mevhumdur...

Sonra, tartışma şu noktaya sürüklendi: Rapor düzmece miydi, değil miydi? Bunun üzerine İçişleri Bakanı Özaydınlı, raporun var olduğunu ve bir örneğinin de Demirel'e verildiğini açıkladı. Raporda, MHP'nin silahlı kamplar kurup yönettiği ileri sürülmekteydi. Bu korkunç bir iddiaydı. Hukuk devletine bağlı bir Başbakan'a düşen görev, bu raporu aldıktan sonra, gerekli soruşturmayı yaptırmaktı.

Şimdi bu rapor ortaya çıkıyor! Rapor doğrudur yanlıştır, gerçekleri yansıtmıştır yansıtmamıştır... Bunlar ayrı tartışma

konularıdır. Şu anda tartışılacak konu, bu nitelikte bir rapor alan bir Başbakan'ın ne gibi işlemlere başvurduğudur.

Evet biliyoruz, gizli raporlar, geçerli hukuksal belgeler değildir. Hukuk devletinde, suçları bağımsız mahkemeler belirler. Fakat hukuk devletinde, bu nitelikte raporları alan devlet sorumlularına düşen görevler vardır. İşte, yapılmayan görev bu görevdir!

Kaldı ki, raporun verildiği 1970 tarihinden bu yana gelişen olaylar, raporda saptanan bulguların gerçekleri yansıttığını canlı ve acıyla belirtelim ki, kanlı biçimde kanıtlamıştır.

Şimdi Türkeş, tartışmanın bu can alıcı noktalarını gizlemek amacıyla yeni yöntemlere başvurmaktadır Türkeş'e göre Ecevit komünisttir ve İngiliz Komünist Partisi'ne kayıtlıdır!

Öyleydi de niçin açıklamadın daha önce? Öyleydi de, elindeki şu belgeyi, 12 Mart'ın milliyetçi-toplumcu savcılarına niçin vermedin? Öyleydi de, niçin sustun bugüne kadar? Başbakan Yardımcısıydın, MİT ile alış-verişin vardı, niçin kovuşturma açtırmadın?

Komando kamplarının açılmasına göz yumanların, bugünkü kanlı olaylardaki sorumluluklarını saptamak için, Emniyet Genel Müdürlüğü raporlarını bulup çıkarmak gerekmez. O tarihlerdeki gazeteleri karıştıranlar, bu sorumluluk haklarını gazete sütunlarında da görebilirler.

Ecevit'i akıl ve vicdana sığmayacak yalanlarla karalamaya kalkanlar, önce kendi parti lokallerinde yakalanan silahların hesabını verseler, hiç olmazsa, kendi vicdanlarında sığınacak köşe bulurlar.

Komando kamplarında ekilen kin tohumlarının kanlı meyveleri devşiriliyor şimdi...

(Cumhuriyet, 9 Kasım 1978)

TÜRKEŞ VE HOMRİS

Yıl 1960, aylardan Kasım. Milli Birlik Komitesi Başkanı Orgeneral Cemal Gürsel, bir açıklama yaparak, 14 Milli Birlik Komitesi üyesinin görevlerinden affedildiklerini, yurt dışına gönderileceklerini açıklıyor.

Sonradan "13 Kasım Olayı" olarak adlandırılan bu tasfiye hareketi, başta ihtilalin "kudretli albayı" Türkeş olmak üzere 14 Komite üyesini yönetimden uzaklaştırmıştı.

Bu olaydan sonra, Albay Türkeş'e yakınlıklarıyla tanınan birçok kişi de görevlerinden alındılar. O günlerin gazetelerini karıştıranlar, 13 Kasım'dan tam üç gün sonra, İhtilal Hükümeti'nin "Türk Kültür Dernekleri"ni de kapattığını okurlar.

Bu derneğin, Türkeş'e yakınlığı ile tanındığını bilmeyen yoktu. Fakat herhalde, aradan geçen şu on sekiz yıl içinde bu derneğin Başkanı'nın kim olduğu unutulmuştur.

Anımsatalım: Derneğin Başkanı Şahap Homris'ti!

Bunu anımsattıktan sonra, Homris'in bugünkü görevini açıklayalım: MİT Hukuk Müşavirliği!..

Bundan sonra bir küçük açıklama daha yapalım: Şahap Homris, Alpaslan Türkeş'in "dünürü"dür Homris'in oğlu, Türkeş'in kızlarından biriyle evlidir.

Siyasal liderlerin kimlikleri ve ilişkileri, bilindiği gibi çok dikkat çeker. Ben de merak ettim ve Türkeş'le yakınlarının nerelerde çalıştıklarını araştırdım; Homris adına bu arada rastladım. Geçen yıl bir kaç kez bu köşeden Şahap Homris ile ilgili yazılar yazdım. Türkeş'in bir yakınının Milli İstihbarat Teşkilatı'nda çalışmış olması ilginç bir olaydı. Bu nedenle birkaç yazıyla olayın üzerine eğildim.

Bu yazılar yayınlandıktan bir süre sonra, adıma noterden bir "ihtarname" geldi. İhtarnameyi çeken, MİT Hukuk Müşaviri Şahap Homris'ti... Homris ihtarnamede, kendisi hakkında bilgi veriyor ve MİT Hukuk Müşavirliği'ne, 1966 yılında atandığını, o tarihte AP'nin iktidarda olduğunu, bu nedenle atama işleminde Türkeş'in bir etkisinin olamayacağını söylüyordu. Ve diyordu ki:

"Sayın Türkeş'le o tarihlerde aramızda henüz bir sıhriyet teessüs etmemişti...

Belki o tarihte Türkeş'le hısımlık ilişkisi kurulmamıştı amma, herhalde Türkeş-Homris yakınlığı bu evlilik ilişkisine dayanmıyordu; öteden beri dostlukları ve arkadaşlıkları vardı.

Homris, ihtarnamesinin son bölümünde kendisi hakkında bir daha yazı yazarsam, beni mahkemeye vereceğini söylüyordu! Bu ihtarnameden sonra, bir yazı yazarak, Homris'in dava

dilekçesini bekledim; bu dilekçe bu güne kadar gelmedi. Bundan sonra gelir mi bilmem...

Homris, ihtarnamesinde, benim yazılarımın etkisinde kalacak idareciler onu görevinden almazlarsa, 28 Şubat 1980 tarihine kadar görevinde kalacağını açıklıyordu.

Homris Bey, sanırım, gazetecilerin gücünü, etkisini fazlaca abartıyor. Eğer yöneticileri, örneğin benim yazılarımın etkisinde kalsalardı, Ülkü Ocakları Başkanlarına silah veren yüzbaşılar hakkında kovuşturma açılırdı. Doğu hizmetini yapmayan askeri savcılar, işgal ettikleri lojmanlardan alınıp, başka yörelere atanırdı. Eğer yazıların böyle etkileri olsa, 12 Mart işkencelerine karışan güvenlik görevlileri yerlerinden alınırdı ve MİT'e yeni baştan çekidüzen verilirdi...

Türkeş'in dünürü Şahap Homris'e MİT Hukuk Müşavirliği'ndeki görevinde başarılar diler, tanışmak umuduyla saygılar sunarım...

(Cumhuriyet, 10 Kasım 1978)

RAPOR TİCARETİ

Elinde rapor varmış; yavaş yavaş açıklayacakmış... Ne zaman açıklayacakmış?

- Zamanı gelince...

Başbuğumuz şimdi bu havalardadır. Bir de yarı kapalı gözdağı veriyor; MHP anarşiye karşı olmasaymış, olaylar çok daha büyürmüş; çünkü emrinde yüz binler varmış...

MHP komando kampları kurdu mu, kurmadı mı? Tartışılması gereken ilk konu budur. Önce bu soruyu yanıtlayalım.

- MHP komando kampları kurmuştur...

Bu soruyu yanıtladıktan sonra, bir başka sorumuz daha var:

Siyasal partilerin silahlı eğitim kampları kurmaları yasalara aykırı mıdır, değil midir?

Bunun yanıtı da bellidir:

Siyasal partilerin silahlı eğitim kampları açmaları yasalara aykırıdır...

Hangi yasalara aykırıdır? Siyasal Partiler Yasası'na aykırıdır; Ateşli Silahlar Yasası'na aykırıdır; Ceza Yasası'na aykırıdır.

Peki, bu nitelikle örgütler kurulursa, buna karşı devletin yasal güçlerine düşen görevler yok mudur? Elbette vardır!

Konu bu kadar açık seçik ortadayken, Türkeş olayı saptırmak için türlü yollara başvuruyor:

- Biz de Ecevit ile eşi hakkındaki raporları açıklarız...

Hukuk devletinde yaşıyoruz. Hiç olmazsa, öyle avunuyoruz. Emniyet Genel Müdürlüğü raporları, suçları ve suçluları kanıtlayan kesin nitelikte hukuksal belgeler değildir. Ancak bu gerçeği saptarken, bir başka gerçeği de gözden uzak tutmamak gerekiyor

Bu rapor Başbakanlığa gelince, raporu yırtıp atmak ya da rapor gereğince işlem yapmak Başbakan'ın kendi bileceği iştir Şimdi tartışılan konu işte bu "takdir yetkisi"dir. İş burada düğümleniyor. Demirel ve Türkeş'in hırçınlıkları da buradan kaynaklanıyor.

Şimdi bu noktadan sonra, gizli rapor devri mi açılacaktır? Türkeş, "benim de elimde rapor var" derse, o zaman adama sormazlar mı;

-İyi ya, sorumlu yine sensin! Başbakan yardımcılığı yaptın, niçin rapor gereğince kovuşturma açtırmadın?..

Burada da bir "takdir yetkisi" karşımıza çıkıyor. İşin özünü bir yana bırakalım ve onun-bunun hakkında "şudur, budur, şöyledir, böyledir" diye rapor ticaretine başlayalım! O zaman işler çok kolaylaşır; bulursun MİT'de bir adamını, bir rapor yazdırırsın, ondan sonra da istediğin adamı karalarsın...

Anlaşılan ortaya çıkan suçları unutturmak için böylesi yollara başvuracaklar şimdi...

- Şu komünisttir, o kleptomandır...

Tartışılan konu, kimin ne rapor verdiği ya da vereceği değil, hükümetlerin bu raporlar karşısında ne gibi işlemlere başvurduğudur.

Bu bayram günü, sizlere bir bayram yazısı yazacaktım; kusura bakmayın, ama içimden gelmedi... Gencecik çocukların kurbanlık koyunlar gibi boğazlandığı bir ülkede, bugün bayram yazısı yazmak elimden gelmiyor, ne yapayım

(Cumhuriyet, 11 Kasım 1978)

İŞİN DÜZEYİ

Son zamanlarda siyasal tartışma düzeyi iyiden iyiye düştü. Ülkemiz, yurt sorunları üzerinde yararlı ve verimli tartışma düzeyine bir türlü alışamadı. Kişisel dedikodular ve karalamalar, özellikle şu son günlerde, liderlerin eşlerine kadar bulaştırıldı.

Beylerin ahlak anlayışlarında bu işin kuralı böyle: Siyaset minderinde yenik düşünce, böyle aşağılık dedikodulara sarılmak gerekiyor.

Siyaset kavgası, erkekçe, mertçe yapılmalıdır, Rahşan Ecevit hakkında MİT raporu varmış, şuymuş buymuş... Bülent Ecevit'e mi kızıyorsunuz? İşte Ecevit ortada! Düşünceleriyle, davranışlarıyla ortada! Varsa bir hesabın, gücün yetiyorsa, git hesaplaş; yok buna gücün yetmiyorsa, öyle sinsi ev kedileri gibi, köşelerde mırıldanıp, kuyruk sallayarak dolaşma ortalık yerlerde!..

Siyaset kavgasında, çatıştığın insanlar yerine onların yakınlarını, eşlerini, kızlarını, oğullarını hedef alınıyorsan, bu, başlı başına çaresizliği ve yetersizliği gösterir. Bir düşünceyi savunuyorsan, onları savunacak yeteneğin ve gücün varsa, çık ortaya savun görüşlerini. Engel olan kim?!..

Bir zamanlar, ünlü yazar Çetin Altan'a en aşağılık, en rezil yolları deneyerek saldırdılar. Çetin Altan'ın art arda sıraladığı yolsuzluk dosyaları ve siyasal konuları çepeçevre saran keskin mantığı karşısında suspus olanlar, hemen Çetin Altan'ın saygıdeğer yaşlı annesine küfrettiler. Ve AP Genel Başkanı Demirel, hiç unutmam, Samsun'da, Çetin Altan'ın anasına küfreden pankartlar önünde seçim konuşmaları yapabildi.

Türkiye'de siyaset işte bu düzeyde yürütüldü ve yürütülüyor.

Daha geçenlerde, Kültür Bakanı Ahmet Taner Kışlalı'nın eşinin Fransız asıllı olduğu ileri sürülerek; en aşağılık yakıştırmalar parlamento kürsülerinde ve gazete köşelerinde iğrenç sakızlar gibi çiğnenmedi mi?

İşte Ahmet Taner Kışlalı ortada! Yazdıklarıyla ortada, Bakanlığı'nın çalışmalarıyla ortada. Eleştireceksen, suçlayacaksan, Kışlalı'yı suçla! Gücün yetiyorsa, kültürün elveriyorsa tartış, konuş, eleştir!

Yok buna yanaşamazlar!

Uygar bir dünyada yaşıyoruz. İsteyen, istediği ile evlenir. Size ne, bize ne?.. Eğer bu gibi evlilikler milliyetçilik adına, Türkçülük adına, bağışlanmaz suçlarsa; o zaman, "milliyetçi" liderlerin kızları kimlerle evlidir, bunları da sorup araştırmak gerekir...

Böylesine dedikodular ve sataşmalar, bu dedikodu ve sataşmalardan çare umanları küçültmekten başka hiçbir şeye yaramaz. Ecevit ile baş edemeyen Rahşan Ecevit ile, Demirel'e kızan Nazmiye Demirel ile, Türkeş'e karşı olan Türkeş'in eşi ve kızıyla mı uğraşmalıdır?

Siyasal tartışmaları düşürüldüğü bu çamur çukurundan çıkarmak, önce liderlerin görevidir.

Onun bunun karısına kızına sataşmak, o imdat simidi gibi sarıldıkları "milli ve manevi değerler"in hangi ilkesiyle bağdaşıyor, bu beyefendilere soralım mı bir kez?

- Aile terbiyesi mi?.. Milli terbiye mi?.. Ne bu?..

(Cumhuriyet, 15 Kasım 1978)

HEMA VE BÜROKRATLAR

"HEMA" adını duymayan kalmadı! HEMA, AP Genel Başkanı Demirel'e yakınlığı ile tanınan, Emin Hattat adlı bir işadamının şirketlerinden biridir. Hattat'ın bir devlet bankasından bir milyara yakın kredi aldığı gazetelerde yazılmış; Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Dr. Faruk Sükan da "HEMA" şirketi ile ilgili soruşturmalara girişilmesi için emirler vermişti.

Bu konudaki araştırmalar ne aşamadadır bilemiyorum. Fakat, bu arada elime geçen bir belgeyi kamuoyuna sunmaktan da kendimi alamıyorum.

Olay şu:

HEMA Traktör Sanayii ve Ticaret A.Ş. 6/4/1978 günü Ticaret Bakanlığı'na başvurarak, 5/10/1977 tarihinde "ithal izni" konusu olan 1004 tane traktörün gümrüklere geldiğini, ancak, damga resimlerinin yükseltilmesi ve "kabul kredisi" ile yapılan ithalat işlemlerinde "kur garantisi"nin kaldırılması nedeniyle, traktörleri verilen süre içinde çekemediklerini; bu gerekçeler-

le, traktörlerin gümrüklerden çekilmesi için üç aylık ek süre verilmesini istemiştir.

HEMA'nın başvurusu üzerine, Ticaret Bakanlığı Dış Ticaret Genel Sekreterliği, 1/5/1978 gün ve 20-421.2 dosya no ve 78 onay sıra sayılı bir yazı ile Ticaret Bakanlığı "makamına" başvurarak, başvuru hakkında şu görüşü bildirmiştir:

Bilindiği üzere, geçen yıl ilgili makamlardan alınan onay gereğince, süreleri içinde gümrüklere gitmiş olan mallarla ilgili ithalatın mali güçlükler nedeniyle yapılamaması nedeniyle, sadece sanayici firmalara bir aylık ek süre verilmesi uygun görülmüş olmasına rağmen, anılan firmanın ithalatçı olması, bu onayın uygulanmasına imkan vermemektedir...

Ticaret Bakanlığı, Dış Ticaret Genel Sekreteri Turgut Çarıklı, Bakanlık makamına yazdığı yazıda, kuralı bu biçimde özetledikten sonra, bakınız, nasıl bir öneride bulunuyor:

1004 adet traktörün hala gümrüklerde bulunması ve kıymetlerinin çok büyük rakamlara ulaşmış olması, ayrıca memleketimizin bu traktörlere olan acil ihtiyacı göz önünde tutularak yalnızca bu firmaya şamil olmak üzere bahis konusu traktörlerin ithalini teminen ve bir defaya mahsus olmak üzere 3 aylık ek süre verilmesi Genel Sekreterliğimizce uygun mütalaa edilmektedir..."

Kural belli: Bakanlık, yalnızca "sanayici" tanımına giren firmalara, anılan mali güçlükler nedeniyle, gümrüklerden mal çekişi için, o da bir aylık ek süre tanırken, Ticaret Bakanlığı Dış Ticaret Genel Sekreteri, hangi hukuksal gerekçeyle, "yalnızca bu firmaya" "bir defaya mahsus olmak üzere" gibi koşullarla üç aylık ek süre verip ayrıcalık sağlamak ister?

Bu yazı Ticaret Bakanı Köprülüler'e geldikten sonra Bakan, gerek Müsteşar Şeref Durugönül, gerekse Dış Ticaret Genel Sekreteri Turgut Çarıklı ile görüşür. Aynı günlerde devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Dr. Sükan, gümrüklere baskın yaparak HEMA ile ilgili işlemlere el koyar.

Ticaret Bakanı Teoman Köprülüler, Bakanlık Dış Ticaret Genel Sekreteri Turgut Çarıklı'nın önerilerinin tersine HEMA'nın "ithal izni"ni reddeder ve durum, aynı Turgut Çarıklı tarafından 8/6/1978 gün ve 14760 sayılı yazı ile HEMA Şirketi'ne bildirilir.

Bazılarının "hür teşebbüs" dediği özel sektör ile Bakanlık bürokratları arasındaki bu görüş birliği, devletin "hür teşebbüs" ile "milli birlik ve beraberlik ruhu içinde" çalışma düzenini ortaya koymuyor mu?

(Cumhuriyet, 16 Kasım 1978)

BU BİR İHBARDIR!

Sunday Times gazetesi, 12 Kasım 1978 günü, Cal. Mc. Crystal imzasıyla Türkiye'deki terörist eylemler konusunda bir yazı yayınladı. Bu yazının bir bölümünü önemi nedeniyle aynen aktarıyorum:

"Paniğe kapılmadığını söyleyen Ecevit, katillerin bir an önce yakalanıp cezalandırılmaları için bir yasa tasarısı hazırlamıştır. Ecevit, bu yasa tasarısıyla ülke çapındaki eylemleri bastıracağı kanısındadır. Geçen hafta edindiğim bilgiye göre, sağcıların en kuvvetli ve örgütlü oldukları bölge Türk Ordusu'nun denetimindeki Kuzey Kıbrıs'tır. Burada görevli subaylardan oluşan küçük bir grup, düzenli aralıklarla buluşarak, Ecevit'i devirmeyi ve yerine askeri bir cuntayı getirmeyi planlamaktadır.

Sağ eğilimli cinayet sanıklarının bir bölümü, saklanmak veya sahte pasaport sağlayarak, genellikle Almanya'ya gidebilmek için Kıbrıs'ın kuzey kesimine kaçmışlardır.

Aşırı sağcılar, Türkeş'in yönetimindeki MHP üyesi ya da bu partinin destekleyicileridir. Türkeş, cinayetlerin karşısında olduğunu söylemektedir. Ancak, cinayet olaylarının birçok sanığı, MHP üyeleri ile partinin gençlik kollarına bağlı bozkurtlardır.

MHP üyeleri, subaylar ve tanınmış işadamları, sivil savunma gerekçesi altında, Lefkoşe'de Türk Büyükelçiliği'nin üst katında sık sık buluşmaktadırlar..."

Bu yorum, ağırbaşlılığı ile tanınan bir yayın organında yer almıştır.

Bu gibi haber ve yorumlar, kesin hukuksal kanıtları içermez fakat bu yazıyı kaleme alan İngiliz gazetecisi herhalde, "Marksist-Leninist, anarşist-Troçkist, vatan ve millet düşmanı" olarak adlandırılacak türden bir Türk gazetecisi değildir! Bunları yazan

bir Türk gazetecisi olsa, bu gibi suçlamalar, tespih taneleri gibi art arda sıralanırdı.

Evet, herhangi bir İngiliz gazetesinde böyle bir haber ya da yazı çıkınca, "tamam, her şey ortada" diyenlerden değiliz. Fakat yazıda yer alan bu bilgiler hükümetçe, Milli İstihbarat Teşkilatı'nca, Genelkurmay Başkanı'nca, Genelkurmay Savcılığı'nca üzerinde durulması gereken "suç ihbarları" sayılmaz mı?

"İngiliz gazetecisi bunları ne bilecek" deyip, yazıda yer alan olayları hasır altı ettiniz mi, büyük sorumluluklar altına girmiş olursunuz! Yazıda yer alan bütün olaylar araştırılmalı, gerektiğinde İngiliz gazetecinin bilgisine başvurulmalı, amma ne olursa olsun, Lefkoşe'de Türk Büyükelçiliği'nde bir araya geldiği ileri sürülen işadamları, subaylar ve MHP üyeleri hakkında soruşturma açılmalıdır.

İngiliz gazetecisi, "hükümeti devirmek için hazırlık yapılıyor" diyor. Yani, Türk Ceza Yasası'nın 146'ncı maddesine giren bir suçu gazetesindeki köşesinde ihbar ediyor! Nasıl umursanmaz bu?!

Başbakan Ecevit, 1970 yılında Emniyet Genel Müdürlüğü'nün sağcı teröristler hakkında verdiği raporla ilgili olarak, zamanın Başbakanı Demirel'in hiçbir işlem yapmadığını haklı olarak ileri sürdü.

Sunday Times gazetesinde, bütün dünyaya duyurulan suç hakkında gerekli soruşturmalar yapılmazsa, yarın öbür gün aynı eleştiriler, bu kez Sayın Ecevit'e yöneltilir.

Olayı, Sayın Başbakan'a, Genelkurmay Başkanı'na, Dışişleri ve İçişleri Bakanları'na duyuruyoruz...

(Cumhuriyet, 17 Kasım 1978)

U-2 FİLMİ...

Geçen çarşamba günü televizyonda gösterilen bir film, birçoğumuzun dikkatini çekmiştir. Film, 1960 yılının 1 Mayıs günü Adana'nın İncirlik hava alanından kalkan "U-2" adlı Amerikan casus uçağının, Sovyet Hava Kuvvetleri tarafından düşürülmesi olayını konu etmekte, bu olayla birlikte, düşürülen uçağın pilotu Powers'in Moskova'da yargılanıp, sonradan Amerika'da

casusluk suçundan mahkum olmuş bir Sovyet albayı ile değiştirilmesini ekranlara getirmektedir.

Olayın beyaz perdeye aktarılması, kurgusu ve konuların işlenişi, gerçekten övgüye değerdi. Bu filmi ekranlara getirdikleri için TRT yetkililerini de kutlamak gerekir.

Filmin akışına kendimizi kaptırmışken, acaba Türkiye'deki Amerikan üslerinin ne amaçla kullanıldığı da çarpıcı biçimde vurgulanmıyor mu? Olayı Amerikan film yapımcıları ele alıyor ve filmde Türkiye'deki Amerikan üslerinin, CIA denetiminde olduğu bir güzel kanıtlanıyor.

Bunu biz ortaya atsak, "CIA milliyetçileri" koro halinde başlarlardı saldırmaya:

- Bunlar komünist taktikleridir, kripto numaralarıdır...

Amerikan üslerinin Türkiye için ne derece tehlikeli oldukları, 1962 Küba bunalımında ortaya çıkmış; Küba'da da kurulan Sovyet denetimindeki üsler, Sovyet-Amerikan ilişkilerini kopma noktasına kadar sürüklemişti.

ABD Genelkurmayı, Küba'da füze üslerinin bombalanmasını planladığı anda, Sovyetler'in de Türkiye'deki füze üslerini bombalayacağı hesaplanmış ve Türkiye açıkça topun ağzına sürülmüştü. Böylece, temelinde Mustafa Kemal'in bağımsızlık harcı bulunan Türkiye, iki büyük devlet arasında bir pazarlık konusu haline getirilmişti. Bu pazarlık sonunda, Türkiye'de ve Küba'daki "Jüpiter füzeleri" karşılıklı olarak söküldü.

Böylece, 1962 bunalımı atlatıldı ve Türkiye bir büyük savaşın ilk anda yerle bir olacak ileri karakolu olmaktan geçici olsa da kurtuldu.

"U-2" olayını konu eden filmin ardındaki siyasal gelişmeler, çok kaba çizgileriyle bunlardır. Şimdi ülkemizi böyle tehlikeler içine sokan egemen sınıf politikasının, CIA denetimine verdiği vatan topraklarını unutup, ulusal bayramlarda "Ey bu topraklar için toprağa düşen asker" gibi dizelerle "sahte milliyetçilik" edebiyatına sarılması, ihanetten de öte, bir iğrençlik gösterisidir!

Şimdi eloğlu bunların filmini çekip, bütün dünyaya gösteriyor. Bu filmi, biz Türkler, acıyla, utançla izlemeliydik...

CHP, kapitalist dünyanın kalelerinden biri olan "Sosyalist Enternasyonal"e üye olunca, "bu üyelik hükümranlık haklarımıza aykırıdır" diye satırlar dizip, demeçler verenler, önce yurt

topraklarını CIA denetimine veren antlaşmalara karşı söyleyecek bir tek söz bulmalıdırlar, evet bir tek söz!

ABD politikası bu işte. Önce seni bir ileri karakol olarak kullanır; topraklarında üsler kurar, bu üslerden casus uçakları kaldırır; önce yardım eder, yardım eder görünür, sonra sana silah ambargosu koyar, elini kolunu bağlar; Amerika'daki ve Avrupa'daki denetimindeki bankalara emir verir, sana bir kuruşluk kredi açılmaz, sonra kesenin ağzı biraz aralanır, sonra kapanır...

Sonra ne olur? Sonra aynı Amerikalı bu olayları filme alır, seni bütün dünyaya, olup biten olayların bir küçük "figüranı" olarak sunar. Vay, koca Türkiye vay!..

Okuyan Okusun:

MHP Genel Sekreter Yardımcısı Okuyan, dün gelip, köşemize bağdaş kurmuştur! Bay Okuyan, MHP Genel İdare Kurulu bildirisinde yer alan, "yetki ve sorumluluğun orduya devredilmesine" ilişkin sözlerin Türkeş tarafından söylenmediğini, bu isteğin MHP Genel İdare Kurulu bildirisinde yer aldığını; ayrıca bu sözlerden MHP'nin bir "ordu yönetimi" istediği sonucu çıkarılamayacağını söylemektedir.

a) Yetki ve sorumluluğun orduya devredilmesi isteği MHP Genel İdare Kurulu bildirisinde yer almıştır. Türkeş, bu kurulun başkanı olduğuna göre, bu sözlerin Türkeş'i bağlamayacağını söylemek olası mıdır? Acaba, Türkeş bu bildiriye "muhalefet şerhi" mi koymuştur ki, Bay Okuyan, "MHP ve O'nun liderinin töhmet altında kaldığını ileri sürebilmektedir?

b) 1402 sayılı yasaya göre, Sıkıyönetim Komutanlıkları doğrudan doğruya Başbakan'a bağlıdır. Yetki ve sorumluluğun orduya devredilmesi, açıkça "ordu yönetimi" demektir ki, bunun hukuk dünyamızda yeri yoktur.

c) Basın Yasası'nın 19'uncu maddesine göre, cevap ve düzeltme hakkı, ancak düzeltmeye konu olan yazıda adı geçen kişilere verilmiş bir haktır. Bu nedenle Türkeş ile ilgili yanıtların, Türkeş'in kendisi tarafından verilmesi yasal zorunluluktur. Bu yasal zorunluluk gereğince Türkeş yanıt yollasa, belki, örneğin "tekzip" ve "sıkıyönetim" sözcükleri yazım kurallarına aykırı o-

larak yazılmaz ve Cumhuriyet okuru önünde Bay Okuyan gülünç duruma düşmezdi!

d) MHP Genel Sekreter Yardımcısı, "tekzip" konusundaki bu duyarlılığını, parti lokallerinde birbirlerini enselerinden kurşunlayan ülkücü militanlar ve partisinin ilçe merkezlerinden kaynaklanan teröristlerle ilgili yayınlar için kullansa, partisine daha yararlı olmaz mı?

(Cumhuriyet, 19 Kasım 1978)

GÜNEŞ'İN GÖLGESİ...

CHP içinde kim kimin sağındadır, kim kimin solundadır, bunları kestirmek güçtür. Çünkü partide sağı ve solu belirleyecek ölçüler, bir türlü ortaya konmamıştır.

Kurultaylarda, yayımlanan parti programlarına karşı ya da uygulanan siyasal çizgiyi eleştiren konuşmalara pek tanık olunmuyor. Yalnızca, eski Genel Sekreterlerden Dr. Kamil Kırıkoğlu, önceki Kurultay'da partinin sol anlayışını, NATO'ya ve Ortak Pazara karşı olan tutumunu eleştirmiş; Kırıkoğlu'nun konuşması dışında, "ben genel merkeze muhalifim" diyenlerden buna benzer sözler duyulmamıştı.

Bir ara, "Ali Topuz-Deniz Baykal" çekişmesine tanık olundu. Şimdi, Topuz ve Baykal, aynı Bakanlar Kurulu'nda yan yana oturuyorlar. Örgüt içinde, yandaşları arasında sürtüşme içten içe sürüyor amma, yine de kimin kimden sağda ve solda olduğunu belirleyecek ölçüler ortaya çıkmış değildir.

Bugünlerde "bağımsız ve kendine özgü muhalefet anlayışı" Prof. Turan Güneş'ten geliyor. Güneş'in renkli kişiliği, çarpıcı esprileri ve etkili konuşmalarıyla haklı bir ün yapmış politikacıların başında yer alması, muhalefet anlayışının üzerinde durulmasını gerektiriyor.

Güneş'in sözcüsü olduğu muhalefet neyin muhalefetidir? Güneş parti genel merkezinin sağında mıdır, solunda mıdır? Sağındaysa, ne kadar sağındadır? Solundaysa, ne kadar solundadır? Bunları kendisi ve yakın çevresi başta olmak üzere anlayan ve anlatan olduğunu pek sanmıyoruz.

Prof. Güneş Birinci Ecevit Hükümeti'nde Dışişleri Bakanı'ydı. İkinci Ecevit Hükümeti'nde Devlet Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığı yaptı, son Ecevit Hükümeti kurulurken kendisine Adalet Bakanlığı verildi, ancak Güneş bu bakanlığı kabul edemeyeceğini bildirdi. Güneş, o günden bu yana, o doyum olmaz esprileriyle hükümeti eleştirir durur. Ama nerelerde? Dost toplantılarında, parlamento kulislerinde!

Güneş, şimdi İşletmeler Bakanı Prof. Kenan Bulutluoğlu'nun tutumu hakkında "gensoru" önergesi vermiş; önerge ya yarın okunacak ya da öbür haftaya ertelenecek.

CHP grubunda, bir üyenin partinin ve hükümetin politikasını eleştirmesi doğal hakkıdır. Ancak, Güneş, aynı zamanda CHP Genel Yönetim Kurulu üyesidir. Yani genel merkezin bir parçasıdır. O zaman adama sormazlar mı?

Bütün bu eleştirilerinizi daha önce neden Genel Yönetim Kurulu'na getirmediniz?..

Gensoru önergesinin altında, Kocaeli parlamenterlerinin Sümerbank'a yerleştirmek istedikleri bir eski belediye Başkanı'nın atama işlemiyle ilgili huzursuzluk yatmaktadır Prof. Güneş ve öteki Kocaeli parlamenterlerinin istedikleri şu atama işlemi gerçekleşmemiş, Güneş bu nedenle Prof. Bulutoğlu'na karşı savaş açmıştır. Hiç şüphesiz, olay bu kadar basit değildir. Bu bir "bahane", bu bir "vesile"dir.

CHP eleştirilecekse, çok daha başka konulardan eleştirilmelidir. İşte beş yıllık plan, işte dış politika, işte tırmanan terörizm, işte IMF... Muhalefet konuları, bunlar olmalıdır. Ve partinin sağı, solu, "sen benim adamımı neden tayin etmedin" gibi hesaplara ve önseçim pazarlıklarına değil, temel ilkelere göre yerlerini almalıdır.

CHP Kurultayı yaklaşıyor, Güneş kürsülere çıkıp, o etkili konuşma gücü ve ince zekalı esprileriyle, bu konulara da değinebilir. O zaman, Türk müziğine çok düşkün olan Kandıralı Turan Hoca'ya üstat Selahattin Pınar'ın bir şarkısıyla seslenelim:

- Daha önceleri nerelerdeydiniz?

(Cumhuriyet, 20 Kasım 1978)

DR. SÜKAN VE HEMA

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Dr. Sükan, önceki gün düzenlediği basın toplantısında, şu ünlü "HEMA" şirketinin işlemlerini tek tek gözler önüne sererken, bakanlıkları, Planlama Teşkilatı ve bankalarıyla devletin kim için ve ne için çalıştırıldığını da ortaya koydu!

Dr. Sükan'ı bu çabalarından ötürü kutluyoruz. Çünkü bugüne kadar hiçbir devlet sorumlusu, yolsuzluk dosyalarını böylesine belgelerle açıklamış değildir.

Dr. Sükan'dan öğrendiğimize göre; HEMA şirketler grubunun sahipleri, 1974 yılında Maliye Bakanlığı'na başvurarak, "dişli kutuları" ve "diferansiyel" üretecek bir fabrika kuracaklarını bildirmiş ve bir İngiliz firmasından 120 milyon TL. tutarında "kredi" alacaklarını ileri sürmüşlerdir.

Böyle bir başvuruda bulunan şirketin, başvuru dilekçesine kuracakları fabrikanın kalkınma planına "uygunluk belgelerini" de eklemeleri gerekirken, bu zorunluluk yerine getirilmemiş ve dilekçe bir cumartesi günü yıldırım hızıyla, Maliye Bakanlığı'ndan Devlet Planlama Teşkilatı'na gönderilmiş ve DPT, HEMA'nın başvurusuna olumlu yanıt vermiştir. Maliye Bakanlığı aynı gün, henüz DPT'den yanıt gelmeden gerekli işlemleri tamamlanmış ve HEMA'ya, getireceği kredi için "vize" vermiştir.

Aynı şirket, daha önce de Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na başvurarak, İngiltere'den getireceği kredi için "teşvik belgesi" istemiştir. Bu başvuru, adı geçen bakanlıkça önce üçüncü beş yıllık kalkınma planına aykırı bulunmuş, bir süre sonra aynı bakanlık, görüşünü değiştirerek, HEMA'nın "teşvik tedbirlerinden yararlandırılmasını" uygun görebilmiştir.

Yine Dr. Sükan'dan öğreniyoruz ki, HEMA, İngiltere'den getireceği dış kredi için Etibank'ın bu krediyi "garanti etmesini" istemiş ve bu amaçla Etibank'a başvurmuştur. Şirket, bankaya konuyla ilgili belgeleri verirken, Makina Kimya Kurumu adına yapılan bir "fizibilite raporunu" kendi raporu gibi sunabilmiştir!

Dr. Sükan, bütün bunları uzun uzadıya anlattıktan sonra şu açıklamayı yapıyor:

- Maliye Bakanlığı ile DPT arasındaki yazışmalar, DPT arşivinde bilinmeyen bir sebep yüzünden kaybolmuştur...

Dr. Sükan'ın basına dağıttığı 33 sayfalık basın toplantısı metninde, HEMA'nın Etibank, Vakıflar Bankası, Türkiye Emlak Kredi Bankası ve Yapı Kredi Bankası'ndan toplam iki buçuk milyar (yanlış okumadınız, milyon değil, milyar!) kredi aldığı belirtilmektedir. Krediler alınırken, bu bankalarca öngörülen kredi limitleri aşılmıştır.

Sükan'ın açıklamalarının bir bölümünde önemli bir nokta var. Bu önemli nokta, HEMA'nın "teminat mektupları" ile ilgili taahhütnamelere, Demirel ailesinin sahibi bulunduğu Anter İnşaat Ticaret ve Sanayi LTD. Şirketi'nce altı milyonluk teminat verilmiş olmasıdır! Sükan'ın bu açıklaması, Demirel ailesinin sahibi bulunduğu şirketlerle, HEMA şirketler grubunun nasıl iç içe olduğunu kanıtlamaktadır.

Dr. Sükan'ın açıklamaları bununla bitmiyor. HEMA'nın gümrük kaçakçılığı yaptığı, daha başka yalanlı dolanlı işlemlere de başvurduğu ileri sürülüyor.

HEMA hakkında ileri sürülen bu iddiaların bir an önce mahkeme kararlarıyla noktalanması, Türkiye'de düzenin kimler için çalıştığını yadsınmaz kanıt ve olgularla ortaya koyacaktır.

Bravo Sükan'a!..

(Cumhuriyet, 21 Kasım 1978)

HOMRİS'İN MEKTUBU

MİT Hukuk Müşaviri ve Alpaslan Türkeş'in akrabası Şahap Homris'ten bir mektup aldım. Homris bana ya noter kanalıyla ihtarname çekiyor ya da mektup yazıyor.

Ben, Homris'in noter kanalıyla çektiği ihtarnameye noter aracılığı ile yanıt gönderemiyorum. Çünkü noterler resmi kuruluşlarla ilgili ihtarnameleri kabul etmiyorlar.

Peki ben ne yapayım? Bir mektup gönderip, zarfın üzerine "Şahap Homris MİT Hukuk Müşaviri-Ankara" diye yazsam, hangi posta dağıtıcısı cesaret edip bunu MİT müsteşarlığına götürebilir?

Bir kolayı var: Zarfın üzerine akrabası Türkeş'in adını yazıp, "Şahap Homris. Alpaslan Türkeş eliyle, MHP Genel Merkezi

Bahçelievler-Ankara" desem, mektup Homris'in elini bulur mu?

Yok yok, böyle yapmam. Böyle yaparsam, MHP Genel Sekreter Yardımcısı Yaşar Okuyan, "Genel Başkanımızı töhmet altında bırakıyorsunuz. MHP barışçı bir partidir Zaten 81'de iktidara gelecektir" der ve hemen bir yalanlama gönderir

İyisi mi, Homris'e yanıtı bu köşeden vereyim. Homris, 22 Aralık 1977 günü, yani MC Hükümeti iş başındayken, bana noter kanalıyla ihtarname göndererek, MİT Hukuk Müşavirliği'ne 1966 yılında atandığını, Türkeş ile "sıhriyetinin" bu tarihten sonra kurulduğunu, dolayısıyla MİT'e yerleştirilmesiyle Türkeş'in bir ilgisi olamayacağını ileri sürmüştü.

Homris, bu bilgileri verdikten sonra ihtarnamesinin son bölümünde şu uyarıyı yapmıştı:

Tahmin ediyorum ki, şahsımla ilgili olarak ve açık kalplilikle yaptığım bu izahattan sonra, benim hakkımda kamuoyunu yanıltacak ve beni halkın hakaret ve husumetine maruz bırakacak ve haysiyet kırıcı nitelikte neşriyatta bulunmaktan vazgeçersiniz...

MİT Hukuk Müşaviri Homris, eğer bu gibi yayınlara devam edersem beni mahkemeye vereceğini söylüyordu.

Ben, ne diyorum; "Homris Türkeş'in akrabasıdır." Bunda "halkın hakaret ve husumetine maruz kalıcı" ne var ki, ben suç işlemiş olayım?!.. Bunu merak ettiğim için aynı konuda bir yazı daha yazdım. Fakat Homris dava açmadı.

Şimdi Homris, 17 Kasım tarihinde gönderdiği mektubunda bu konuya değinerek, "yazınızda beni küçültücü veya başka türlü hakarete mutazammım bir nitelik yoktu ki sizi mahkemeye vereyim" demektedir. Demek ki, anlaşmış bulunuyoruz!

Gelelim, önemli konuya.

10 Kasım 1978 günü bu köşede yayımlanan yazıda, 13 Kasım 1960 günü, Türkeş ve arkadaşlarının yurt dışına sürülmelerinden sonra, Türkeş'e yakınlığı ile bilinen "Türk Kültür Dernekleri'nin" kapatıldığı ve bu derneğin Başkanı'nın da Homris olduğu belirtiliyor.

Homris, mektubunda, "sizi konuları derinliğine tetkik eden ve okurlarınıza da bu konularda tenvir eden bir yazar olarak

tanıyorum" diyerek, beni hiç de hak etmediğim övgülere layık görmektedir. Bu sözler herhalde Türkeş ailesinden bana gelen ilk ve son övgülerdir! Teşekkür ederim.

Şahap Bey, başkanı olduğu "Türk Kültür Dernekleri'nin" 16 Kasım 1960 günü kapatılmadığını, dolayısıyla 14'ler olayı ile Türk Kültür Dernekleri arasında bir ilişki kurulmasının "tamamen mesnetten mahrum olduğunu" belirterek, eski cumhurbaşkanlarından Cemal Gürsel'in, kendisini 1961 yılında toplanan Türk Kültür Dernekleri toplantısına çağırdığını anlatmaktadır.

Öyleyse "hafızaları" tazeleyelim:

13 Kasım 1960 tarihinde Türkeş ve arkadaşlarının yurt dışına sürülmelerinden sonra, Ankara, İstanbul, İzmir ve Bursa Emniyet Müdürleri değiştirilmiş ve Türkeş ile yakınlığı bilinen "Türk Kültür Dernekleri'nin" bütün görevlileri, görevlerinden hükümet kararıyla affedilmişlerdi. 16 Kasım 1960 tarihinde, görevinden alınan Türk Kültür Dernekleri Genel Başkanı Şahap Homris, "Öncü" gazetesine bakınız nasıl demeç vermiştir:

- Dernek Başkanları'nın hangi sebeplere dayanılarak vazifelerine son verildiğini bilemiyoruz. İnkılap icaplarına tasvipkar davranmamız en büyük vazifemizdir. Herhalde büyüklerin bildikleri bazı meseleler var ki, böyle değişikliği uygun gördüler...

Türk Kültür Dernekleri'nin yönetimi, seçilmiş Başkanları'ndan alınıp, bu yönetim valilere ve kaymakamlara verilmişse, bunun adı "kapatma" olsa ne olur, "görevden affetme" olsa ne olur! Önemli olan bu dernekle 14'ler olayı arasındaki ilişkidir. Demek oluyor ki, o günkü hükümet, Türkeş ile Homris arasında bir ilişki görmüştür. Önemli olan da bu değil midir?

Homris'e sağlık dolu günler diler, tanışma umudunu yineler, saygılar sunarım...

*(Cumhuriyet, **22 Kasım 1978**)*

NE YAPMALI?

"Terörizm karşısında ne gibi önlemler alınmalıdır?" Soru, bu kadar yalındır Ne gibi önlemler alınması gerektiği, somut

önerilerle ortaya konur; bu önlemlerin Anayasa'ya ters düşüp, düşmediği araştırılır.

Bu soru ile birlikte bir başka soru daha sormak gerekiyor. "Terörizmle savaşmak için hangi yol seçilmelidir?" Bu iki soruyu yeterince yanıtlamak için, önce ikinci soruya yanıt aramak gerekiyor.

Bazılarımız, terörizmle savaşmak için "askeri yönetim" isterler. Ordu gelsin, yönetime el koysun, bütün partileri kapatsın, sonra bu teröristleri birer birer yakalasın...

Bu tür rejimlerin ne alıp, ne verdiği deneylerle ortadadır. Uzun uzun tartışmaya hiç gerek yok. İşte İran örneği gözümüzün önündedir. Hiçbir rejim, şah rejimi kadar "otoriter" yapıda değildir. Buna karşın; kargaşa günden güne artmakta ve askeri yönetim olayların üstesinden gelememektedir.

Terörizmle savaşmak için önerilen ikinci yol, sıkıyönetimdir. Sıkıyönetim, temel hak ve özgürlüklerin askıya alındığı olağandışı bir rejim türüdür. Türkiye sıkıyönetim deneylerinden geçmiş bir ülkedir. 12 Mart sıkıyönetimlerini birlikte yaşadık; gençler asıldı, sokak ortasında insanlar vuruldu, işkence evleri kuruldu. Sonunda ne oldu?..

Sıkıyönetimi, düşlerini kurdukları bir "askeri yönetim" için basamak sayanlar ise hükümeti sıkıyönetim ilanına zorlamak için ellerinden geleni yapıyorlar. "Askeri yönetim" ve "sıkıyönetim" çare olmayınca, geriye, bugünkü rejimin güçlendirilmesi yolu kalıyor. "Bugünkü rejim" deyince, akla iki olasılık geliyor: Ya Ecevit Hükümeti, ya da yeni MC.

Askeri yönetim istemiyoruz, sıkıyönetime karşıyız, MC iktidarına "hayır" diyoruz, o zaman yapılacak olan, bugünkü hükümeti güçlendirmektir. Yani, seçenek budur! Askeri yönetime, sıkıyönetime, MC'ye "hayır" ise, bugünkü hükümetin terörizmle savaşmak için ne gibi önlemlere başvurması gerektiğini açık yürekle tartışmalıyız.

Türkiye, bir iç savaşın eşiğinden geçiyor. Olayları önlemek isteyen bir hükümet, elbette ki yeni yasal önlemler getirecektir. Hükümet şu denklemi çözmek zorundadır: Düşünce özgürlüğünü korumak, buna karşılık, terörizmle ilgili sert önlemler getirmek... Buna karşı mısınız, değil misiniz?

Üniversite profesörleri, bilim adamları, Cumhuriyet savcıları, işçiler, öğrenciler, öğretmenler kurşunlanacak, bunlara

karşı yasal önlemler getirmek isteyen hükümetin eli kolu parti gruplarında bağlanacak...

Buna "muhalefet" demezler efendi! Çık, dış politikayı eleştir, hem de ta 1974 yılından başlayarak eleştir; çık, IMF boyunduruğunu eleştir; çık, "neden güvenlik örgütlerinde yeterince düzenlemeler yapmadın" de; çık, iş çevrelerine verilen vergi iadelerinden söz et; çık Amerikan üslerine değin; yeter ki, muhalefetin, adam gibi muhalefete benzesin...

Bunları yapmayacaksınız, yapamayacaksınız; sonra "kişisel muhalefet" daha doğrusu "lümpen muhalefeti"i yasal önlemlerin önüne çıkaracaksınız.

İşte terörizm! Buna karşı ne yapsın hükümet? Topluma ve partiye yararlı olmak isteyen, somut öneriler yapsın.

İşte meydan!

(Cumhuriyet, 24 Kasım 1978)

CEZAYİR VE KIBRIS

Silah ambargosunun, Kıbrıs sorunuyla ilgili olduğu biliniyor. Ambargo, Kıbrıs Barış Harekatı nedeniyle konulmuş; aynı ambargonun kalkması Türkiye'nin Kıbrıs konusunda vereceği ödünlere bağlanmıştır. Kıbrıs sorununun çözümü ile ilgili ABD önerileri bugünlerde Türk yetkililerince incelenmektedir.

Kıbrıs konusunun bugünlerde Türk kamuoyunda dalgalanmalara yol açması kaçınılmazdır. Terörist eylemlerle büsbütün gerginleşen ortamın, bir de Kıbrıs konusuyla alevlenmesi, yeni siyasal gelişmelere yol açabilecek boyutlara kadar uzanabilir.

Bu olasılıklar zinciri içinde bir tarihsel olayı anımsatarak, Kıbrıs sorununa bu olayın çağrışımı ile yanaşmakta yarar görüyoruz.

Fransa Devlet Başkanı General De Gaulle, Cezayir sorununun çözümü için, "Cezayir halkı kendi geleceğini kendisi saptamalıdır" dediği gün, bütün Fransa kamuoyu dalgalanmış ve öteden beri Cezayir'de örgütlenen bir grup subay, De Gaulle'e karşı ayaklanmak için son hazırlıklarını tamamlamıştı.

Cezayir, Fransa'dan ayrılacak mıydı? De Gaulle'ün isteği, kararı ve önerisi bu yoldaydı. Cezayir'e bağımsızlık tanınacaktı. Cezayir'in Fransa'dan ayrılmasını istemeyen bir cunta, General'in bu kararına karşı çıkıyor ve ihtilal hazırlıklarına girişiyordu.

Bu ihtilal, iki aşamalı bir planı öngörmekteydi. Planın birinci aşaması, Cezayir'de bulunan Silahlı Kuvvetler'e egemen olmak. ikinci aşamada da Paris üzerine yürüyerek, iktidarı ele geçirmek ve De Gaulle'ü devirmekti.

8 Ocak 1961 günü, Cezayir'in Fransa'dan ayrılıp ayrılmaması seçeneklerini öngören bir halk oylaması yapıldı. Bu halk oylamasını, "Cezayir'e bağımsızlık verilmelidir" görüşü kazandı.

Olayların bu aşamaya gelmesi, Fransız Silahlı Kuvvetleri'nde bir tedirginlik yaratmış ve ordu içinde oluşan cuntalar, eyleme geçmek için fırsat kollamaya başlamışlardı.

22-23 Nisan 1961 günü, General Challe'nin önderliğinde başlayan ihtilal girişimi, halk oylamasıyla belirlenen çözüme "hayır" diyor ve Cezayir'de yönetimi ele geçiriyordu. Cezayir'deki Fransız Hava Kuvvetleri Komutanı General Bigot, Sahra Komutan Yardımcısı General Petit, General Gardy ve yeraltı örgütlenmelerinde ün yapan General Salan, General Challe'nin yanında yer almaktaydılar.

İhtilal girişimi, De Gaulle'ün ve Fransız Silahlı Kuvvetleri'nin tutumuyla bastırıldı. İsyanın ele başları teker teker yakalanarak, cezalandırıldı. İhtilalcilerden General Salan, ilk anda yakayı ele vermemişti. General Salan'ın yönettiği "O.A.S." kısa adıyla bilinen "Güçlü Ordu Örgütü", De Gaulle'e karşı terörist eylemlerle savaşımını sürdürdü. Örgütün 22 Ağustos 1962 günü General De Gaulle'e düzenlediği suikast girişimi de başarıya ulaşamayınca Cezayir serüveni son buldu.

Bunları niçin anlatıyoruz? Amacımız Fransa tarihinden bir parçayı anımsamak değildir.

Kıbrıs'ın kuzey kesiminde bazı ihtilalci grupların çalışmalar yaptığı, yabancı basına kadar yansımıştır. Türkiye'den kaçan sağcı teröristlerin burada yuvalandıkları da biliniyor. Bütün bunlar, Kıbrıs'ın bir darbe girişimine hazırlananlara barınak olduğu yolundaki kuşkuları yoğunlaştırmaktadır.

Kıbrıs sorununun çözümü gündeme gelmişken, 1961 Cezayir olayını anımsatmak, yersiz bir benzetme sayılır mı, bilemiyorum.

Sayın Başbakan Ecevit ve Sayın Genelkurmay Başkanı Kenan Evren'e, bu tarihsel olayı anımsatmayı görev sayıyoruz...

(Cumhuriyet, 25 Kasım 1978)

ÜNİVERSİTELER YASASI

Üniversiteler Yasası taslağı üzerinde tartışmalar başladı. Bu tartışmalar hangi noktalar üzerinde yoğunlaşacak? Bunu, ileri sürülen eleştirilere bakıp, bugünden kestirmek olasıdır.

Yasa taslağı, üniversitelerde "tam gün çalışma" ilkesini getirmektedir. Tam gün çalışma ilkesi, üniversitelerde görevli bazı öğretim üyelerinin özel çıkarlarıyla çatışır. Niçin çatışır? Çünkü, bazı öğretim üyeleri, üniversite dışında özel kazanç alanlarında para kazanmaktadırlar. Şimdi bu öğretim üyeleri, "tam gün ilkesi"ne karşı çıkacaklar ve yasa taslağını var güçleriyle eleştireceklerdir. Bu doğaldır!

Fakat düşünün ki, bu "tam gün ilkesi" 1968 öğrenci olaylarının temel nedenleri arasında yer almıştı. Şimdi aradan on yıl geçti; ancak on yıl sonra tam gün ilkesini içeren bir yasa taslağı hazırlanabildi. Aslını sorarsanız, bu yasa on yıl gecikerek gelen bir yasadır! Bu gecikmede, üniversitelerin sorumluluğu ise, tartışılmayacak kadar açıktır.

Yasa taslağı, üniversite öğretim üyesi tanımını da değiştirmektedir. Yürürlükteki yasaya göre öğretim üyeleri, profesörler ve doçentlerden oluşur. Yeni taslak, doktorasını yapmış asistanları öğretim üyesi kapsamına almakta; böylece, öğretim üye yardımcılarının bir bölümünü de fakülte yönetimine katmaktadır.

Bu ilkeye çıksa çıksa, asistanlarına çanta taşıtmakla ün yapmış öğretim üyeleri karşı çıkar; böylesi öğretim üyelerinden kaynaklanacak eleştirileri, ciddi eleştiri olarak nitelemeye olanak yoktur.

Yasa taslağında yer alan bir önemli ilke de geri kalmış yörelerdeki üniversiteler için öngörülen düzenlemelerdir. Taslağa göre, gelişmiş yörelerdeki üniversitelerde doçentlik unvanını alanlar, geri kalmış yörelerde belli bir süre görev yapacaklardır. Ayrıca gelişmiş yörelerdeki üniversitelerin profesörleri,

geri kalmış yörelerdeki üniversitelerde görevlendirilebileceklerdir

Bu ilke, üniversitelerdeki kurulu düzeni sarsar niteliktedir! Büyük kentlerdeki üniversite öğretim üyelerinin bu ilkeye karşı çıkmalarını doğal karşılamak gerekir. Ancak, bölgeler arası eşitsizliğin giderilmesi için üniversiteler kendilerinden beklenen özveriyi göstermeyecekler midir? Sorun budur. "Şark hizmeti"ni, yalnızca Silahlı Kuvvetler'de görevli subay ve astsubaylara özgü bir yükümlülük olarak kabul etmek, Anayasa'nın eşitlik ilkesine ters düşmüyor mu?

Üniversitelerin karşı çıktıkları bir başka ilke de akademilerle üniversitelerin eşdeğerde görülmesi, ayrıca, daha önce özel yasalarla kurulmuş -ODTÜ gibi- üniversitelerdeki ayrı düzenlemelere son verilmiş olmasıdır. Sanıyoruz ki, taslakta yer alan bu hükümler, Anayasa Mahkemesi'nin, bu konularda vermiş olduğu bazı iptal kararlarından esinlenerek hazırlanmıştır. Bu nedenle, bu tür düzenlemelere "özerkliğe ya da Anayasa'ya aykırıdır" demeye de pek olanak yoktur.

Yasa taslağında yer alan bir başka ilke de, üniversite öğretiminde yabancı dil öğreniminin temel sayılmasıdır. Bu ilkenin amaca uygun olarak uygulanmasıyla, üniversite öğretim üyesi olmak için yabancı dil bilme ayrıcalığı kendiliğinden ortadan kalkacak ve öğretim üyeliği, belli sınıf ve ailelere özgü bir meslek dalı olmaktan çıkarılacaktır.

Taslağın getirdiği önemli bir yenilik de, üniversitelerin "Üniversitelerarası Kurul"un denetimine verilmiş olmasıdır.

Bu yasanın kusurları yok mudur? Vardır elbette. Ve bu kusurlar, ancak eleştirilerle ortaya çıkacaktır. Bu eleştiriler, yasanın topluma yönelik ilkelerini taslaktan çıkarıp attırmaya mı, yoksa bu ilkeyi güçlendirici hükümler getirmeye mi yönelmektedir? Şimdilik tartışmanın özü budur!

(Cumhuriyet, 26 Kasım 1978)

SOMUT VE AÇIK...

"Terörizmle nasıl savaşmalı?" sorusunun yanıtı, birçok karmaşık nedenle sıkı sıkıya bağlıdır. Çünkü, bu olguyu tek nede-

ne bağlayarak açıklamak olası değildir. Bunun içindir ki, terörizmle savaşmak amacıyla öngörülen yasal önlemlerin, sorunun çözümü için tek çare olarak görülmesi yanlıştır. Bu görüş yanlıştır amma, "terörizme karşı hiçbir yasal önlem gerekmez" görüşü de aynı ölçüde yanlışlar taşımaktadır.

Terörizm, çağımızda yeni yeni yöntemler kazanarak gelişen bir olgudur. Bu olguyla, hukuk devleti sınırları içinde savaşmak isteyen hükümetlerin, yeni yasal önlemler getirmeleri doğaldır. Önemli olan bu yasal önlemlerin, temel hak ve özgürlükleri zedeleyici nitelikler taşımamasıdır.

Bir örnek verelim. Uçak kaçırma suçu, son yıllara kadar, ceza yasalarında yer almamaktaydı. Özellikle son on yıldır, hemen hemen bütün ülkelerde görülen uçak kaçırma eylemleri, ceza yasalarında yeni düzenlemeleri ve uluslararası antlaşmaları gerektirmiştir. Bunun gibi, terörizmin başvurduğu öteki eylem çeşitlerinin de ceza yasalarında yeni yaptırımlara bağlanmasının "antidemokratik" bir yönünün olmaması gerekir.

Buradan şu noktaya gitmek istiyoruz.

CHP, hükümete geldikten sonra, günden güne hızını artıran terörist eylemlerin kaynaklarını daha yakından görebildi. Bundan sonradır ki, yeni yasal önlemlere başvurma gereğini duydu. Bunda, eleştirilecek, kınanacak bir yan var mıdır bilmiyoruz.

İşte bu aşamada, hükümetin, yapması gerekip de yapmadığı ya da yapamadığı bazı işler var. Bunların başında güvenlik örgütlerinin yeni baştan düzenlenmesi sorunu yer alıyor. Hükümet, örneğin MC hükümetlerinin MİT müsteşarını değiştirebilmek için aylarca beklemiş, bu arada MİT içindeki daire başkanlarını görevlerinden almamış, üstelik bunlardan bazılarını son günlerde terfi bile ettirmiştir!

İç güvenlik konusunda hükümetin en çok eleştirilecek yanı, bu kararsız ve ürkek tutumda aranmalıdır. CHP gruplarında ve Genel Yönetim Kurulu'nda, acaba bu konuda ciddi, inanılır ve tutarlı eleştiriler yapılmış mıdır bugüne kadar?

Şimdi hükümet yasal önlemler getiriyor. Bu önlemlerden bir bölümü, silahlı eylemleri cezalandırmaya yönelmiş yasal düzenlemelerdir. Bunlara bir çırpıda karşı çıkmak kolay değildir. Çünkü, terörizm, silahlı eylemlerle yürütülüyor. Silahlı ey-

lemlerle savaşan bir hükümetin, silah taşıyana, kullanana ve silah kaçakçılığı yapanlara karşı yeni önlemler getirmesinden doğal ne olabilir ki?

Silahlı eylemlere karşı yeni yasal önlemler getirilirken, üzerinde önemle ve özenle durulması gereken konu; düşünce ve örgütlenme özgürlüklerinin; bundan böyle, ne gibi güvencelere bağlandığıdır. Hükümet, başta dernek kurma özgürlüğü olmak üzere, terörizm ve silahlı eylemlerle doğrudan doğruya ilgisi olmayan hak ve özgürlükleri kısıtlamak isterse, işte o zaman, bütün dikkatler bu kısıtlayıcı önlemler üzerinde toplanır ve gerçek amaç, yani silahlı eylemlerle savaşma amacı, zedelenir, yara alır.

Hükümet, silahlı eylemlerle ilgili önlemler getirirken, Türk Ceza Yasası'nın 141 ve 142'nci maddelerinin, kaldırılması ve 163'üncü maddenin değiştirilmesi yönünde adımlar atarsa, o zaman, terörizm açık hedef olarak ortaya çıkar.

CHP Balıkesir Milletvekili Sadullah Usumi ile Mardin bağımsız Milletvekili Nurettin Yılmaz'ın ayrı ayrı hazırladıkları yasa önerilerinde, bu antidemokratik yasa maddelerinin kaldırılması öngörülmektedir. Hükümetin ya da CHP grubunun bu önerileri benimsemesi son derece yararlı olacaktır.

Önlemler konusu, iki boyutta görülmelidir: Birinci boyut, temel hak ve özgürlüklerin geliştirilmesi, korunması ve sağlam güvencelere bağlanmasıdır. Bunlar yapılırken, silahlı eylemlerle ilgili en sert yaptırımlar getirilmeli ve terörizmin kaynağında kurutulması için gerekli her türlü, yasal ve idari önleme başvurulmalıdır. İkinci boyut budur.

CHP Millet Meclisi grubunda yasal önlemler konusunda bugün başlayacak görüşmeler ne yönde gelişecek, bilemiyoruz. Bu önlemleri, bütün ayrıntılarıyla tartışmak, CHP milletvekillerinin hakları ve görevleridir. Bu önlemler eleştirilirken, öngörülen önlemler somut önerilerle güçlendirilirse ve terörizme karşı izlenecek yol açık ve seçik gösterilirse, o zaman, bu görüşmelerden toplumsal yarar sağlanır.

Yoksa, terörizme karşı savaşmak zorunda olan hükümetin eli kolu parti gruplarınca bağlanır ve hiçbir tutarlılığı olmayan, kişisel nedenlere dayanan ve dolayısıyla siyasal ve sınıfsal bilinçten yoksun, "lümpen muhalefet" anlayışı doğrudan doğruya terörizme ve MC partilerine yeşil ışık yakar...

(Cumhuriyet, 27 Kasım 1978)

ÇARIKLI'NIN YANITI

16.11.1978 günü, bu köşeden yayımlanan "HEMA ve Bürokratlar" başlıklı yazıya, Ticaret Bakanlığı Dış Ticaret Genel Sekreteri Turgut Çarıklı'dan bir yanıt geldi. Bu yanıtı, aynen yayınlıyorum:

"Sayın Uğur Mumcu,

16.11.1978 tarihli Cumhuriyet Gazetesi'nde yayımlanan 'HEMA ve Bürokratlar' başlıklı yazınız şahsım ve bakanlığım mensupları hakkında yanlış bazı anlayışlara neden olabileceği için aşağıdaki açıklamayı yapmak istiyorum.

Bahse konu yazınızda, HEMA Traktör Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin Belçika'dan ithal edeceği traktörlere ait ithal müsaadelerinin sürelerinin uzatılması için Dış Ticaret Genel Sekreterliğince Bakanlık makamına yapılan ve makamca reddedilen yıllık teklifin altında imzam bulunması dolayısıyla dört kere ismimi tekrar ediyor ve yazınızı şu cümle ile bitiriyorsunuz: 'Bazılarının hür teşebbüs dediği özel sektör ile Bakanlık bürokratları arasındaki bu görüş birliği, devletin, 'hür teşebbüs' ile 'milli birlik ve beraberlik ruhu içinde' çalışma düzenini ortaya koymuyor mu?"

Bu sonuçla yazının başında şirketin yapısı hakkında yapılan açıklama arasında bağlantı kurulamaz. Bu bağlantıdan kolayca benim ve memur arkadaşlarımın belirli bir parti ve çıkar çerçevesi doğrultusunda davrandığımız, konuları bu doğrultuda bakanımıza sunduğumuz gibi bir anlam çıkmaktadır.

Oysa gerçek böyle değildir ve böyle olmadığı, olayı bütün olarak aydınlatmak üzere aşağıda vereceğim bilgilerden anlaşılacaktır.

1- Traktör, ithalat rejimine göre 11 sayılı liberasyon listesinde yer almakta ve ithali Gıda Tarım ve Hayvancılık ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlıkları'nın uygun görmesine bağlı bulunmaktadır.

2- Adı geçen firma bu bakanlıklardan aldığı uygunluk belgeleri ile başvurarak bakanlığımızdan müsaade belgelerini, ithal edilecek traktörleri ülke tarım ve sanayiinin gerekleri ve imkanları yönünden inceleyen yetkili bakanlıkların uygun görüşü üzerine vermiştir.

3- 5.10.1977 tarihli dört adet ithal müsaadesinin süreleri 4.4.1978 tarihinde bitmiş ve firma süre uzatımı için bir gün sonra 5.4.1978 tarihinde bakanlığımıza başvurmuştur.

Eğer ithalatı yapan sanayici olsaydı daha önce alınan bir onay gereğince ve finansman güçlükleri dolayısıyla ithal müsaadeleri birer ay uzatılabilecekti. Firma sanayici olmadığı için ayrı bir onay alınması yoluna gidilmiştir.

4- Bu onay müzekkeresinde, başka bir deyimle yazılı teklifimizde, işaret ettiğiniz gibi, "yalnızca bu firmaya şamil olmak üzere" ve "bir defaya mahsus olmak üzere" deyimleri kullanılmıştır. Bu deyimlerin dikkatinizi çektiği anlaşılmaktadır. Ancak bunlar firma HEMA olduğu veya başka biri olmadığı için kullanılmış değildir. Kullanılış amacı uzatma işlemini bu traktör partisi ile sınırlamak, benzeri diğer durumlarda her defasında bakanın yeni bir onayını almaktan ibarettir.

Gerçek uzatma nedeni, 1.004 adet traktörün gümrüklere gelmiş, iadesinin masraflı ve ülke ekonomisi ve tanmının bu traktörlere ihtiyacı olduğunun düşünülmesidir. Nitekim Devlet Planlama Teşkilatı da 1978 yılında imali öngörülen 40.000 traktörün büyük kısmının döviz dar boğazı nedeni ile imal edilemediğini ve ithalatın zorunlu olduğunu bakanlığımıza yazdığı bir yazıda bildirmiştir.

Bakanımızın teklifimizi kabul etmemesi üzerine firmaya yazılan 8.6.1978 tarihli ret yazısı tarafımdan imzalanmıştır.

5- Belirtmek istediğim diğer bir nokta, HEMA şirketinin işlemlerinin durdurulmasına dair Devlet Bakanlığı yazısının, ret işleminin tamamlanmasından çok sonra, 20.7 1978 tarihinde yazılmış ve bakanlığımıza gelmiş olmasıdır.

Yukandaki açıklamadan kolayca anlaşılacağı gibi, bahis konusu olayda yaptığımız, ithalat yönetmeliğine uygun olarak alınmış ithalat müsaadelerine istinaden süreleri içinde gümrüklere getirilmiş traktörlerin çekilebilmeleri için sürenin uzatılmasını Sayın bakanımıza teklif etmekten ibarettir. Kaldı ki, bu teklif kabul edilmediği için işlem sonuçlanmamıştır.

Bildiğime göre hiçbir hukuk ve idare düzeninde sonuçlanmamış bir tekliften sahibinin sorumlu tutulması mümkün değildir. Aksini kabul etmek memurlann, hatta bütün insanların düşünce ve tartışma serbestliğini lüzumundan fazla kısıtlamak olur.

Sayın Mumcu, olayın maddi ve hukuki yönleri hakkında diyeceklerim bundan ibaret. Ancak siz yazınızda yalnız bu yönleri anlatmakla yetinmediğiniz, adımı ısrarla vurgulayarak üzerime ö-

zenle dikkati çekmek istediğiniz için, okuyuculannızdan özür dileyerek iki kelime ile kendimden bahsedeceğim.

Otuz üç yıldır devlet hizmeti gören bir memurum. Şimdiye kadar hiçbir zümre ve çıkar çevresinin aleti olmadım. Bütün tasarruflanmda, bütün gücümle objektif ve bitaraf kalmaya çalıştım. Sizden ricam yetenekli ve tanınmış bir gazeteci olmanın size verdiği bütün imkanlarla şahsım, özel ilişkilerim, bütün yaşamım hakkında inceleme yapmanızdır. Bu incelemenizi kolaylaştırmak için size her türlü yardıma hazınm.

İncelemenizin sonunda yukanda söylediklerimi çürütecek bir davranışımı bulursanız bunun hukuki ve ahlaki bütün sonuçlannı şimdiden kabul ediyorum.

Eğer bulamazsanız siz de bundan böyle bana ve benim gibi bürokratlara karşı daha insaflı davranın.

Saygılanmla,
Turgut Çarıklı"

Sayın Çarıklı'nın konuyla ilgili duyarlılığına saygı duyuyoruz. Ancak, bir noktanın açıklığa kavuşmasında yarar görüyoruz:

Çarıklı'nın kişiliği ile ilgili değiliz. Bu belgenin altında kimin imzası olsa, onun adından söz edecektik. Bu nedenle adının yazıda birkaç kez geçmesinin nedeni, belgenin altında imzasının bulunmasıdır. Başka nedeni yoktur.

HEMA şirketine "yalnızca bu firmaya şamil olmak üzere" ve "bir defaya mahsus olmak üzere" kayıtlarıyla verilmek istenen "ithal izni" konusunda yapılan açıklamalar yeterince inandırıcı değildir. Ticaret Bakanı Teoman Köprülüler de bu gerekçeleri inandırıcı bulmadığı için bu iç işleme imza atmamış, dolayısıyla Sayın Çarıklı'nın önerileri gerçekleşmemiştir.

HEMA şirketler topluluğu ile ilgili soruşturmalar başlamıştır. Bu konudaki her işlemin yargı süzgecinden geçmesi, gerçekleri ortaya çıkarmaya yetecektir...

(Cumhuriyet, 28 Kasım 1978)

ŞÜPHE NEREDE?

Hep ilerici öğretim üyelerini seçiyorlar. Doçent Yalçın Sanalan, Prof. Orhan Cahit Ünal, Doç. Server Tanilli, Doç.

Bedrettin Cömert, Prof. Bedri Karafakioğlu. Şimdi de, Necdet Bulut!

Dr. Bulut, TİP adaylarındandır, sosyalist eğilimlidir. Önceleri ODTÜ'de öğretim üyeliği yapmış; şimdi de Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde çalışıyor.

Saldırganlar, belli ki Dr. Bulut'un gelişini, gidişini iyice izlemişler; sonra da kurdukları pusuyla amaçladıkları cinayeti işlemeye yönelmişlerdir. Alınan ilk bilgilere göre, Dr. Bulut'un eşi, saldırganları tanımıştır.

Bir öğretim üyesine saldırı oldu mu, soruşturmanın öncelikle, saldırıya uğrayan öğretim üyesinin ders verdiği öğrenci kesimlerine yönelmesi gerekir. Çünkü, terörist eylemlere başvuranlar, büyük çoğunlukla öğrencilerdir. Bu öğrencilerin bağlı bulundukları örgütler, öldürülecek öğretim üyesini seçiyor, sonra da eline silah verilen katiller gidip cinayeti işliyor.

Doçent Server Tanilli vurulduktan sonra, MİT ya da İstanbul Emniyet Müdürlüğü, Tanilli'yi "Uygarlık Tarihi" adlı ders kitabında komünizm propagandası yaptı diye ihbar eden sağcı öğrenciler ve bunların yakın çevrelerinde inceleme, araştırma ve soruşturmalara girişmiş midir?

Hacettepe Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Yalçın Sanalan evinde kurşunlandığı zaman, ilk anda bu üniversitede sağcı eylemlerin en önünde yer alan ve Doç. Sanalan ile daha önce sert ağız dalaşlarına giren sağcı öğrenciler ve bunların ilişkili olduğu çevrelerde en küçük bir soruşturma yapılmış mıdır? Aynı soruşturmalar, aynı üniversitenin öğretim üyelerinden Doç. Bedrettin Cömert'in öldürülmesinden sonra derinleştirilerek sürdürülmüş müdür?

Bu öğretim üyelerini en iyi tanıyan, onlar hakkında bilgiler veren, hiç şüphesiz, bu üniversitelerdeki eylemci öğrencilerdir. Bu olaylarda bilgi verenlerle, silahı çekenler ayrı ayrı insanlar olabilir. Yapılması gereken, bu olayları en ince ayrıntısına kadar araştırıp soruşturmak ve en küçük olasılıkları bile soruşturma konuları arasına almaktır.

Bir saldırı oluyor; bu saldırı bir süre sonra unutuluyor. Unutulmasa bile, olaylar arasındaki bağlantılar göz ardı ediliyor.

Hacettepe Üniversitesi'nde Doç. Yalçın Sanalan ve Doç. Bedrettin Cömert'in vurulmaları için kimler emir verebilir?

Her iki olay, birbirleriyle bağlantılı biçimde ele alınmış mıdır? Doç. Server Tanilli ile Tanilli'yi Devlet Güvenlik Mahkemeleri'ne ihbar eden öğrenciler arasında bir ilişki, bir bağlantı kurulmuş mudur?

Cumhuriyet Savcı Yardımcısı Doğan Öz'ün ODTÜ'de çalışan bir işçi tarafından öldürüldüğü ya da cinayetin bu kişi tarafından planlandığı ileri sürülüyor. ODTÜ öğretim üyelerinden Doç. Yakup Kepenek ve bu üniversitenin Öğretim Üyeleri Derneği Başkanı Prof. Tosun Terzioğlu da öldürülmek istenenlerin arasındaydı. Kepenek, Terzioğlu'dan önce aynı derneğin başkanlık görevini yürütmekteydi. Neyse ki gerek Kepenek, gerekse Terzioğlu, saldırıları yarasız beresiz atlattılar. Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde vurularak ağır yaralanan Dr Necdet Bulut da aynı üniversitede görev yapmıştır. Bu olaylar arasında hiç mi ilgi yoktur? İlgi varsa bugüne dek ne gibi araştırmalar yapılmıştır?

Bu olayları soruşturmak için, yeni bir anlayış, yeni bir kadro ve yeni bir bakış açısı gerekiyor...

(Cumhuriyet, 29 Kasım 1978)

KAPALI KAPILAR

Pazar geceleri televizyonda gösterilen "Kapalı Kapılar Ardında Washington" filmini izliyor musunuz bilmem. John Ehrilchman'ın "Şirket" adlı romanından beyaz perdeye aktarılan konu, Amerikan yönetiminin nasıl işlediğini, CIA ile Beyaz Saray arasındaki ilişkileri çarpıcı biçimde ortaya koyuyor.

Ne düşünüyorum, biliyor musunuz? Türkiye'de buna benzer bir roman yazılıp, film çevrilse ne olur acaba? MİT eski Müsteşarlarından Fuat Doğu ile eski Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay arasındaki ilişkiler konu edilse; oradan, 12 Mart muhtırasının nasıl verildiği konusuna geçilse; Demirel'in, Türkeş'in siyasal gelişmeleri incelense; sonra bütün bunlar televizyon ekranına yansısa, ne olur dersiniz?

Ne olacak; Türkiye yerinden oynar. Önergeler, demeçler birbirlerini izler, savcılıklar soruşturmalar açar, bu filmi çekenlerin birer "kızıl komünist" oldukları söylenir...

Filmi televizyon ekranlarına bırakalım da bir başka konuya değinelim.

MİT içinde bazı atama işlemlerine girişildiğini gazetelerden öğreniyoruz. MİT karargahına paraşütle gönderilir gibi, yalnız başına göreve başlatılan emekli Orgeneral Adnan Ersöz, bugüne kadar ne gibi değişiklikler yapabildi? Bu değişiklikler MİT içindeki eski düzeni korumaya mı yöneldi, yoksa bu kuruluşu, özgürlükçü demokrasinin gereklerine göre yeni baştan düzenlemeye mi? Bilemiyoruz!

Bilemiyoruz amma, gazetelere yansıyan haberler, MİT içinde "eski hamam, eski tas" felsefesine bağlı kalındığını ortaya koyuyor.

Gerçekten MİT içinde neler olup bitiyor, bilemiyor, kestiremiyoruz.

MİT İstihbarat Daire Başkan Yardımcısı Sabahattin Savaşman, İngiltere ve Amerika hesabına casusluk yapma suçundan tutuklandı. Emekli Kurmay Albay Savaşman'ın duruşmaları gizli olarak sürdürüldüğünden, biz gazeteciler için olayın niteliğini ve ayrıntılarını öğrenmeye pek olanak bulunamıyor.

Ancak sızan haberlere göre Savaşman, duruşmalar hakkında gizlilik kararı alınmadan yetkililere verdiği dilekçede, kendisine ağır işkenceler yapıldığını ve bu işkenceleri yapanların 12 Mart döneminde de sorgulamaları yönettiğini yazmıştır. MİT'in en üst kesimlerinde görev yapmış olan Savaşman'ın bu dilekçesi, kendisini savunmaya yönelik bir çaba mıdır, yoksa bilinen bazı gerçeklerin bir eski yetkili eliyle açıklanması mıdır? Bunları araştırmak, öncelikle Sayın Adnan Ersöz'ün görevidir...

MC döneminde Hamza Görgüç'ün müsteşarlığında, bazı MİT görevlileri başka başka görevlere atanmışlardı. Bunlardan bazıları Danıştay'a başvurarak iptal kararları aldılar. Hüseyin Uyanık, Hüsnü Hüner, Mustafa Bulak, Necil Ulusoy haklarındaki Danıştay kararları MC döneminde uygulanmadı. Bu kararlar bugün de uygulanmış değildir!

644 sayılı yasaya göre, MİT Başbakanlığa bağlıdır. Bu nedenle MİT aleyhine açılacak davalar, doğrudan doğruya Başbakanlığa yöneltilir. MİT Müsteşarlığı bugüne kadar, niçin bu yargı kararlarını uygulamaz? Haklarındaki kararlar uygulanmayan MİT görevlileri, bu kez Danıştay'da "Tam Yargı Davası" adı verilen

tazminat davaları açmışlardır. Ecevit Hükümeti'nin Başbakanlık Müsteşarı, bu kararların bir an önce uygulanması için neden çaba harcamaz? Yoksa işin içine MİT girince, elimiz ayağımız mı tutuşuyor?

Evet, ne yapalım? "Kapalı Kapılar Ardında Ankara" diye bir kitabın yazılmasını, bir filmin çevrilmesini mi bekleyelim?..

(Cumhuriyet, 30 Kasım 1978)

O ZAMAN MI?

Hükümet bin bir türlü sorunla çepeçevre kuşatılmıştır. Tırmanan terörizm, ekonomik bunalım, Kıbrıs sorunu, motor sanayii, IMF ipotekleri, yasal önlemler, bunların üstüne tüy diken gensorular, CHP grubundaki dalgalanmalar, bütün sıkıntıları çığ gibi büyütmektedir.

Hükümetin görüntüsü böyle. Peki ya ilerici akımlar, örgütler ne durumda? Alın size bir gazete haberi:

- DİSK, dört sendikayı Onur Kurulu'na veriyor...

Neden, derseniz, aralarında "slogan" yüzünden tartışma çıkmış. "Slogan" deyip geçmeyin. Slogan, belli ideolojik yaklaşımları yansıtıyor. Demek ki, DİSK içinde "uzlaşmaz çelişkiler" su yüzüne vurmuş.

Aynı günlerde DİSK, demokratik kuruluşları "faşizme karşı eylem birliğine" çağırıyor. Başbakan Ecevit ise bu konuda verdiği demeçte, bu "demokratik örgütleri" açıkça suçluyor.

DİSK, öteden beri faşizme ve silahlı eylemlere karşı tutarlı tutum takındı. Fakat şimdi ortada göz ardı edilmeyecek bir gerçek var: DİSK bir yandan faşizme karşı eylem birliği çağrıları yaparken, kendi içindeki dayanışmayı sağlayamıyor; bunu sağlayamadığı gibi, tutuyor, içindeki güçlü sendikalarının üyeliklerini askıya alıyor. O zaman sormazlar mı:

- Nasıl eylem birliği o?..

Kendi içindeki dayanışmayı kuramayan DİSK, kendi dışındaki örgütlerle nasıl bir eylem birliği yaratacak?

Soldaki tartışmaları hep birlikte izliyoruz. Sol kesimdeki "fraksiyon" sayısını saptamak bile güçleşti artık. Hangi fraksiyonun hangi sol görüşü benimsediğini saptamak ayrı ayrı incele-

me konularıdır, bilesiniz. Hadi bunu da geçtik; ya birbirlerine yönelttikleri akıl almaz eleştiriler ve ihbar kokan satırlar?..

Bu bölünme, bu parçalanma ve kargaşa içinde hamamda türkü söyler gibi bağıranlarımız da var:

- Faşizme karşı omuz omuza...

Peki, nasıl omuz-omuza olunacak böyle? Önce kimseyi suçlamadan, kimseyi kınamadan, bunun "pratik" çözüm yollarını birlikte araştıralım. Bu "fraksiyon bağnazlığı", bu "slogan sosyalizmi" ve "kavram fetişizmi" solu güçlendirir mi, yoksa her gün yeni yeni parçalara, yeni yeni fraksiyonlara mı ayırır?

Tabii, tabii, anlıyorum! Öyle soyut "sol birleşsin" gibi özlemlerin hiçbir "pratik çözüm" getirmediği belli. Belli amma, önce bu olguyu saptamamız gerekmiyor mu? "Hayır, yalan, sol bölünmemiştir" deniyorsa, neyi, niçin tartışacağız?

Hükümet, bin bir türlü sorunla baş başa, CHP dağınık, CHP dışı sol parça parça, dilim dilim... Peki buna karşı "sağ" ne yapıyor?

Derleniyor, toparlanıyor! Çeşitli sağ partiler ve kuruluşlar, aralarındaki görüş ayrılıklarını unutarak, biraraya gelip "cephe" kuruyorlar; siyasal birlik oluşturuyorlar!

CHP dışı solun, hükümeti gereği gibi denetleyebilmesi için, önce kitle tabanlarına sahip siyasal örgütler olarak derlenip toparlanması gerekmez mi?

Evet, evet, ne yapalım? Bu gidişle faşizm gelirse, o zaman çelişkiler keskinleşir, belki faşizmin balyozu altında derlenip, toparlanmanın gereğine biraz daha inanırız...

Öyleyse, birleşmek için faşizmin gelip başımıza oturmasını bekleyelim!

(Cumhuriyet, 1 Aralık 1978)

MOTOR VE LOKUM

Motor sanayii gümbürtüye gitti!

74 CHP milletvekilinin motor sanayinin kamu tekeline verilmesini içeren önergesi Millet Meclisi'nde oylanıp kabul edildikten sonra, hükümet 77 sayılı yasa uyarınca planda değ-

şiklik yaptı. Değişiklik şu şekilde yapıldı. Önergede yer alan motor sanayiinin "kamu eliyle" yapılması koşulu, hükümet tarafından "kamu öncülüğü" şeklinde değiştirildi.

16 Ekim 1962 gün ve 77 sayılı "Uzun Vadeli Planın Yürürlüğe Konulması Ve Bütünlüğünün Korunması Hakkındaki Kanun"un 2'nci maddesinin c fıkrasında şöyle bir hüküm yer alıyor:

- Hükümet, Millet Meclisi'nde kabul edilen gerekçeleri de dikkate alarak, planda uygun gördüğü değişiklikleri yapar ve bu hususları bir raporla Millet Meclisi Genel Kurulu'na bildirir...

Yasa böyle! Yasa böyle olunca da önerge "kamu eliyle" diye verilir ve Millet Meclisince benimsenir, hükümet Sanayi ve Teknoloji Bakanı Orhan Alp ve arkadaşlarının doğrultusunda, "kamu öncülüğünde" diyerek, bu önergeyle başlayacak olan "siyasal bunalımı" buzdolabına koyar; olur, biter!..

"Kamu öncülüğü" ne demek? Şu demek: Yurttan sesler saz programında, "bağlamayla yol göstermek" var ya, işte onun gibi bir şey!.. Yani, özel ve güzel sektör motor sanayii kuracak yine.

Söz plandan programdan açılmışken, "TÜBİTAK" kısa adıyla bilinen Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu'nun, 1978 faaliyet raporunun bilimsel inceleme konularına şöyle bir göz atalım.

Raporun 236'ıncı sayfasında "pastırma sanayii" ile ilgili satırlara göz atınca öğreniyoruz ki, pastırma sanayii son zamanlar da bozulmaya yüz tutmuş. Bu konuda araştırmalar sürüyormuş. Acaba, diyoruz, Kayserili Turan Feyzioğlu'nun Ecevit Hükümeti'nden ayrılmasının bir nedeni de komünizm tehlikesiyle birlikte, pastırma sanayiinin hükümetçe gerektiği gibi teşvik edilmemesi midir? Vallahi bilemiyoruz...

Aynı raporun 246'ncı sayfasında, "Türk Lokumu Yapımı Üzerinde Araştırmalar" başlığında okuduğumuz bir gerçek, tüylerimizi diken diken(!) etmeye yetmiştir. Üzülerek ifade edelim ki, lokum yapımında, "lokumun tavaya yapışmasını önleyecek teknik düzeye" henüz kavuşamamışız!.. Bunun nedeni "tava ile temas eden yüzeyin niteliğine çözüm getirecek teknik ve lokum pişirme süresinin kısaltılması ve izlenecek pişirme süresinin belirlenmesi" çalışmalarının yarıda kalmasıymış. Başbakanlığa bağlı Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu, yarıda

kalan lokum sanayiinin tamamlanması için bu konudaki projenin altı ay daha uzatılmasına karar vermiş.

Tatlı yiyip, tatlı konuşalım. Lokum sanayiinin gelişmesi, Türkiye'de "sanayi devrimi" niteliğinde büyük bir atılımdı. Erbakan Hoca'nın "ağır sanayi" diye sözünü ettiği sanayi dallarından biri hiç şüphesiz, "ağır lokum sanayii" çalışmalarıdır. Ancak, lokum üretiminde lokumun tavaya yapışmaması için gerekli önlemlerin alınmaması son derece üzücüdür!..

Acaba, Onbirler bu konuda ne düşünmektedir? Lokum kamu eliyle mi yapılmalıdır, yoksa kamunun öncülüğünde mi? Sanayi ve Teknoloji Bakanı Orhan Alp'ın bu konuya da gerekli önemi vereceğinden hiç şüphemiz yoktur! Lokumun tavaya yapışmaması için, Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu'nun yürüttüğü çalışmalar, CHP Ortak Grupları'nda ele alınmalı ve kurulacak bir komisyon, konunun Anayasa'ya aykırı bir yönü olup olmadığını araştırmalıdır!..

Fakat, yine de motor sanayii konusuna ağırlık vermenin gerçeklere daha uygun olduğu kanısındayım. Motor sanayii konusundaki söylentileri havaya, lokumu da tavaya atarsak, motor sanayiinin, lokum sanayiinden daha tatlı olduğunu hemencecik anlarız!

(Cumhuriyet, 2 Aralık 1978)

BİNDE BİRİ...

Üniversiteler Yasası taslağına karşı oluşturulan tepkileri kaba çizgileriyle ikiye ayırmak gerekiyor.

Bu tepkilerden bir bölümü, yasada yer alan, "Tam Gün", "Rotasyon Yöntemi", "Yönetime Katılma", "Bölüm Sistemi" gibi hükümlerle ilgilidir. Bu hükümlerin üniversite içindeki kurulu düzeni sarsar nitelikte olması, bu tepkilerin amacını yeterince ortaya koymaktadır.

Tepki ve eleştirilerin bir başka bölümü, yasa taslağında yer alan bazı hükümleri, özerkliği ve üniversite çalışma düzenini kısıtlayıcı nitelikte görülen hükümleri değiştirmeye yönelmiştir. Bunlar olumlu eleştirilerdir. Bu eleştirilerden yararlanarak yasa

taslağında bazı değişikliklere gitmek son derece yararlı olacaktır.

Bu eleştiriler arasında, yasanın, üniversitelerin yetkili kurullarınca yeterince tartışılmadığı yolundaki yaklnmalara da tanık olunuyor. Bilebildiğimiz kadarıyla, yasa taslağı hazırlanırken, çalışmalara yedi üniversite rektörü ile bir dekan da katılmıştır. Sayın rektörler, üniversite senatolarına, hazırlanan ve kendilerinin de hazırlanmasında katkıda bulundukları taslak hakkında hiç bilgi vermemişler midir acaba?

Sayın rektörlerin bu konuda bilgi verip vermediklerini bilemiyoruz. Vermemiş olabilirler! Yasa taslağının bundan sonra en geniş ve ayrıntılı biçimde tartışılarak olgunlaştırılmasında sayısız yarar vardır.

Bu tartışmalar yoğunlaşırken, sanıyoruz ki bazı noktalar gözden uzak tutuluyor.

Gözden uzak tutulan noktalardan biri, üniversitelerimizin, bütün yüksek öğrenimi sarsan 1968 öğrenci olaylarından bu yana "tam gün" ve "yönetime katılma" başta olmak üzere haklı istemleri çözüme bağlayan bir taslak hazırlayıp, hazırlamadıklarıdır.

Bu noktayla birlikte altının çizilmesi gereken bir önemli gerçek, 12 Mart döneminde, özerkliği balyozla ezip yok eden Anayasa değişikliği karşısında, üniversitelerimizin neden sustuğu ve susmak zorunda kaldığıdır.

Bugün tartıştığımız Üniversiteler Yasası'nda özerkliğe aykırı görülen "Üniversite Denetleme Kurulu"nun kuruluşunu öngören hükümler varsa, bunların kaynağı doğrudan doğruya 12 Mart günlerinde değiştirilen Anayasa'nın 120'nci maddesidir. Bu değişiklikler, üniversitelerin "devletin gözetim ve denetimi altında" olduğunu açıkça belirtmiş ve gerektiğinde Bakanlar Kurulu'nun üniversite yönetimine el koyacağını hükme bağlamıştı.

Susuldu o zaman, susuldu ve birer mezar taşı gibi sessiz kalındı o günlerde! Susulmuştu, çünkü Köroğlu'nun deyişi gibi, "Tüfek icat olmuştu" o günlerde...

Kusura bakılmasın hiç; üniversite özerkliğine layık olabilmek için, önce bu özerkliğe sahip çıkılması ve özerkliğin kutsal kaleler gibi savunulması gerekiyordu o günlerde... Birkaç ilerici dekanı, birkaç öğretim üyesini cezaevi hücrelerinde bırakıp, 12 Mart hükümetleri desteklendi. Unutuldu mu bütün bunlar!?

Bu yasa taslağında savunulması gerekli ilkeler yanında, değiştirilmesi gerekenler de var elbette. Bunlar, tartışılarak, eleştirilerek bulunacak, saptanacak, düzenlenecek...

Üniversite özerkliği için her dönemde savaşmış öğretim üyelerine ve asistanlara yürek dolusu saygılar sunarken, 12 Mart günlerinde üniversite özerkliği yok edilirken susup, bugün özerklik adına bülbül kesilenlere, izin verin de seslenelim:

- Bugün bu yasaya karşı gösterdiğiniz tepkinin binde birini Anayasa'nın 120'nci maddesi değiştirilirken gösterseydiniz, bugün bu konuları hiç tartışmazdık!

Evet, bugünkü tepkinin binde biri gerekliydi o günlerde, binde biri!..

(Cumhuriyet, 3 Aralık 1978)

BÖLÜCÜLÜK

Bölücülük çoğumuzun, üzerinde duyarlılık gösterdiği bir konudur. "Bölücülük" derken ulusal sınırlar içinde soy temeline dayanan devlet kurma girişimlerini anlatmak istiyoruz. Ceza yasamız, ülke topraklarının tümünü ya da bir bölümünü bir başka devletin egemenliğine vermeyi amaçlayan girişimleri ağır yaptırımlara bağlamıştır.

Çoğumuz bölücülük konusunda çok duyarlı olduğumuzu söyleriz. Ancak, bölücülük nedir, ne değildir, bunu yeterince somutlaştırmış değiliz.

Bu konuyu somutlaştırmak bir bakıma kolaydır. Ulusal sınırlar içinde soy temeline dayanan devlet kurma girişimleri "bölücülük" sayılıyorsa, buna Türkiye Cumhuriyeti'ne bağlı her yurtseverin karşı olması gerekir.

Bu noktada tartışılacak bir konu yoktur. Tartışma konuları bu noktanın dışındadır. Yurt topraklarının bir bölümü, her türlü devlet olanağından yoksun bırakılmışsa, o zaman, Doğu ve Güneydoğu yörelerimizi bugünkü koşullara mahkum eden düzene karşı çıkmak da insanlık ve yurtseverlik borcu değil midir?

Bizim, yıllar yılı kör değneği gibi elimizden bırakmadığımız politika açıkça şöyledir. Kürt kökenli yurttaş, ağa ise, geniş toprakları varsa ve dolayısıyla o topraklar üzerinde egemenlik sahibiyse bu ağayı, devletin en üst koltuklarına kadar çıkartıyoruz. Yok eğer, aynı kökenden gelen yurttaş, yoksulsa, "Kürtçüdür" diye damgayı vuruyoruz! Kürt feodaline karşı uyanmayan "milliyetçilik", nedense Kürt solcusuna karşı şaha kalkıyor

Çünkü, Doğu yörelerimizden gelip de sağ partilerde köşeleri tutan ağalar, bu partiler aracılığı ile devlet örgütünde de egemenliklerini kurmuşlardır. Kürt ve Kürtçülük deyince, kimse yoksul köylüleri barındırdıkları köylerle birlikte satan Kürt ağalarını anımsamaz, Kürtçülük ille de solcuda aranır!

Öteki azınlıklar sorunu da öyledir...

Kürtçülük yanında "Ermeni sorunu" da duyarlı olduğumuz konulardandır. Şovenist Ermeniler'in yurt dışında Türkiye aleyhinde giriştikleri olumsuz propaganda, Ermeni sorununun duygusal yanını büsbütün artırmaktadır.

Çoğumuz Ermeni sorununa, Kürt sorununa bakılan açıdan bakıyor. Ermeni, ülke içinde egemen sınıfın bir katmanında oturuyorsa, ona hiç sesimiz çıkmıyor; ama Ermeni kökenli bir solcuya rastladık mı, Ermeni düşmanlığına ayran kabartıyoruz!

Şu Mıgırdıç Şellefyan kimdi? Evet kimdi bu Şellefyan? Ermeni'ydi. Demokrat Parti'den milletvekilliği yapmıştı. Süleyman Demirel'in yakın dostuydu. Bugün de ünlü "mobilya yolsuzluğu" işlerinde "milli yeğen" Yahya Demirel'in iş ortağı değil midir? Mıgırdıç Şellefyan'ın kişiliğinde "tarihte Ermeni düşmanlığı"nı anımsayan oldu mu hiç?

Şimdi elimde bir dosya var: Yoksul "Ermeni Varto Aşireti" yoksulluktan ötürü İstanbul'a göç edip, sırt hamallığı, kapıcılık gibi işlerle geçimini sağlamaya çalışırlarken, çocuklarını da özel Ermeni okullarına göndermek istemiştir. Ama zengin Ermeniler'in mutlu çocuklarına açık olan özel Ermeni okulları, Varto'dan gelen yoksul Ermeniler'in çocuklarına kapatılmıştır!

Hem de bu dönemde!

Yurttaşları, Türk'tür, Kürt'tür, Ermeni'dir, Rum'dur diye ayıran çağdışı düşünce, kaynağını bozuk düzenin sömürü çarklarında buluyor. Kürt, ağaysa önünde eğiliyoruz, yoksulsa tepesine biniyoruz! Ermeni, zengin işadamıysa, onlarla çokuluslu

ortaklıklar kuruyoruz; yoksulsa, ezmeye, öldürmeye çalışıyoruz!

Bölücülük mü? İşte kaynakları burada!..

(Cumhuriyet, 4 Aralık 1978)

TAYFA VE GÖREV...

Siyaset dünyasında kendilerinin büyük işler için yaratıldığına inananlar bulunur. Bu gibi politikacılara hemen hemen her dönemde rastlanır. Bunlar, günlük işlerle, sıradan basit işlerle hiç uğraşmazlar. Ağızlarından çıkan sözler, hep "rejimin kaderi" ile ilgili sözlerdir; aşağısı kurtarmaz!..

Niçin böyledir? Çünkü böylesi politikacılar, kendilerinin "seçkin insanlar" olduklarına inanmışlar, çevrelerini de buna inandırmışlardır. Zaman olur bu politikacılar, devlet ya da parti yönetimine gelirler. O günlerde, bu politikacıların yanlarına yanaşılmaz; çünkü bunlar, o günlerde "devletin manevi şahsiyetini" üzerlerinde taşıyan görkemli yaratıklardır.

Gün olur, gözden düşerler. Liderleri, onları yakın çevresinden uzaklaştırmıştır artık. Parti içinde eski saygınlıkları yoktur; bir ölçüde tükenmişlerdir, eski havalarının yerinde başka rüzgarlar esmektedir, başarı grafikleri düşmeye başlamıştır.

Politika yaşamında ustalaşmışlardır. Genç milletvekillerinin yaşları kadar siyasal girişimleri ve deneyleri vardır. Her dönemde ağırlıklarını duyurmuşlardır. Demokrat Partilidirler, Hürriyet Partilidirler, Halk Partilidirler.

Bu deneylerden süzülen taktikleri vardır. İnce hesapları ve oyunları vardır. Siyaset sahnesinde belki son kozlarını oynamaktadırlar. Bütün hünerleri, bütün zekaları ve ince hesapları, bu kozun arkasına iskambil kağıtları gibi dizilmiştir.

Evet, tanıdınız! Turan Güneş'ten söz ediyorum. Güneş, son günlerde adından sık sık söz ettiriyor yine. Ne de olsa, toplumun bir ayrıcalıklı kesiminden geliyor; şurada "hey gidi Kandıra ağası" desek, bu söz hiç yabana gitmez. Toplumun hep seçkinler kesiminden bakmış olaylara; doğuşu, yetişmesi,

siyasete atılışı, hep böyle! Sınıfsal kökeni ve siyasal kökeni bunu gerektiriyor çünkü.

Büyük adamlar, büyük işler için yaratılmışlardır; doğru. Bunun yanında başka doğrular da yok mu? Bir partinin milletvekilisiniz, o partinin "ağır toplar"ından birisiniz. Üstelik partinin genel yönetim kurulu üyesisiniz. En azından bu sıfatlarınızdan doğan görevleriniz var.

Nedir bu görevler? Bugünlerde görev, yasal önlemlerle ilgili çalışmalarda katkıda bulunmaktır örneğin. Bu önlemlere karşı çıkılır, önlemler eleştirilir, yenileri önerilir, ne bileyim, şu ya da bu biçimde katkıda bulunulur.

Üstelik Güneş, idare hukuku profesörüdür. CHP Genel Yönetim Kurulu'nda, CHP grupları içinde ve parlamentoda, uzmanlığı nedeniyle bu yasal önlemler konusunda en yetkili biçimde söz söyleyebilecek olan politikacı, Prof. Güneş'tir

Yasal önlemler, Güneş'in üyesi bulunduğu CHP Genel Yönetim Kurulu'na geliyor. Güneş, "büyük işler için yaratılmış bir seçkin insan" olduğu için, bu yasalar hakkında tek söz etmiyor. Oysa bunları tek tek incelese, önlemlere karşı çıksa, yeni öneriler getirse, hukuk kültüründen ne eksilir?..

Önlemler CHP gruplarınca eleştiriliyor. Bu eleştirilerden sonra, yasa tasarılarını inceleyecek bir komisyon kuruluyor. Prof. Güneş'in, uzmanlığı nedeniyle bu gibi komisyonlarda görev alması gerekmez mi? İşte, bir başka hukuk profesörü Muammer Aksoy, hiç duraksamadan bu komisyonda görev alıyor.

Hiç unutmam; Prof. Güneş, geçmiş kurultayların birinde, "ben Ecevit'in tayfasıyım" diye konuşmuştu. Sen kendini "tayfa" diye ilan edersen, günü gelir sana "tayfa" gözüyle bakılır. Kızmaya ne gerek var?..

Prof. Güneş, "tayfa" değil, usta bir politikacıdır. Gün görmüş devlet adamı, eski bir hukukçu ve seçkin bir idare hukuku profesörüdür. Tayfalığı bıraktı mı, bırakmadı mı, bilmiyorum. Fakat hiç olmazsa idare hukuku bilgisini bir yerlerde unutmasın. Çünkü bu gibi günlerde görevden kaçmanın özrünü bulmak pek kolay değildir...

(Cumhuriyet, 5 Aralık 1978)

TÜRKEŞ VE İHBARCILIK

MHP Başbuğu Alpaslan Türkeş, 21 Mayıs 1963 tarihinde Kurmay Albay Talat Aydemir liderliğinde girişilen ve başarısızlıkla sonuçlanan ihtilalden sonra kurulan Sıkıyönetim Mahkemesi'nde yargılanmış ve beraat etmiştir.

Türkeş eski arkadaşı Talat Aydemir'i ihbar etmiş ve Türkeş'in ihbarcılığı mahkeme kararına yansımıştır. Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin 5 Eylül 1963 gün ve 963/11 esas ve 963/1 karar sayılı gerekçeli hükmünün 28'inci sayfasında bu ihbarcılık şöylece anlatılmaktadır:

Alpaslan Türkeş, ahiren bir ihtilal olacağını ve gerekli tedbirin alınmasını teminen hükümetin ve ilgililerin dikkatinin çekilmesi için C.K.M.P. organlarına durumu bildirmek yoluna tevessül etmişse de, bu malumatı bir şahıstan aldığını ifade etmiş ve fakat bu şahsın kim olduğunu hiç bir zaman açıklamamıştır...

Aynı konu, Talat Aydemir'in anılarında şöyle anlatılıyor:

Mahkeme safhasında sıra Alpaslan Türkeş'e gelince işin içyüzü anlaşıldı. Meğer ihbarı yapan Türkeş'miş. Saat 20'de CKMP'den Fuat Uluç'a telefon ederek, "gene o namussuz Aydemir bu gece ihtilal yapıyor" demiş ve durumu CKMP Milletvekili Yılanlıoğlu'na bildirmiş, o da hemen CKMP lideri ve Başbakan Yardımcısı Hasan Dinçer'e bildirmiş. O da Başbakan İnönü'ye bildirmiş. Yani hükümet bu surette haberdar edilmiş...

Türkeş, 21 Mayıs olayları ile ilgili davadan beraat etmiştir. Beraat hükmü, Türkeş'in 21 Mayıs İhtilal girişimine katılmadığı gerekçesine dayanmaktadır ki, bunun doğru olduğu, 21 Mayıs sanıklarınca da ifade edilmiştir.

Gerekçeli kararın 170'inci sayfasında, Türkeş'in, Talat Aydemir'in liderliğindeki ihtilal girişimine katılmadığı, ancak Türkeş'in kendi liderliğinde bir "ihtilal çekirdeği" kurduğu şu şekilde anlatılmaktadır:

- Bu sanıkların gerek kendi aralarında ve gerekse diğer ihtilalci grupla temas temin ederek muhtelif faaliyette bulundukları bir gerçek ise de...

Mahkeme bu gerçeği kabul ettikten sonra, bu konuda yeterli kanıt elde edilemeyeceği gerekçesiyle Türkeş'in beraatına karar vermiştir.

Bu mahkeme kararını anımsamamızın nedeni, Türkeş'in gerektiğinde en yakın arkadaşlarını ihbar etmekten çekinmeyen bir yapıda olduğunu sergilemek ve ayrıca bu karar nedeniyle bir başka noktaya daha değinmektir.

Ceza Yasamızın birçok maddesinde, suç ihbarında bulunan kimselerin ceza indiriminden yararlanacaklarını belirten hükümler bulunmaktadır. Yine bazı maddelerde, kurulu düzeni ihtilal yoluyla değiştirmek isteyip de, eylem aşamasına gelmeden bu örgütlerden çekilenlere ceza verilmeyeceği hükme bağlanmıştır.

MHP Başbuğu Türkeş, hükümetçe getirilen ve suçlarını ihbar ve itiraf eden sanıkların ceza indirimlerinden yararlanacaklarını öngören hükümleri, "adliyeye suikast" olarak nitelemiştir.

Buraya bir nokta koyarak düşünelim. Türkeş bir zamanlar en yakın arkadaşı olan Kurmay Albay Talat Aydemir'in ihtilal girişimini neden hükümete haber vermek, yani ihbar etmek zorunluluğunu duymuştur acaba? "Adliyeye suikast" yapmak için mi?..

Bunun yanıtını, iri iri sözlerde aramayın! Ceza Yasası'nın 151'inci maddesi, ihtilal girişimlerini bilip de haber vermeyen kişileri de cezalandırıyor. Türkeş'in, Aydemir'i ihbar etmesinin nedeni, cezadan kurtulma içgüdüsüdür.

Büyüklü, küçüklü ülkücüler, bu yazıyı okuyup, hiç öfkeye kapılmasınlar! İşte karar,,size tarih ve sayısını bildiriyoruz. Bu karar, Türkeş'in güç günlerde en yakın arkadaşlarını ihbar etmekten çekinmeyecek bir kişilik yapısına sahip olduğunu gösteriyor.

Bu olaydan ne gibi dersler çıkarılması gerektiğinin yorumunu da ülkücülere bırakıyoruz...

(Cumhuriyet, 6 Aralık 1978)

ÇIKMAZ SOKAKLAR...

Silahlı eylemlerin sonu neye varır? Neye varacağını yaşanan siyasal deneyler yeterince kanıtlamıştır.

Önce, bu tür eylemler, kitleleri devrimci teorilerden soğutur. Sonra, bu gibi eylemler, ülke içindeki en güçlü silahlı örgüt

olan, Silahlı Kuvvetler'i "provoke" eder; böylece askeri yönetimlerin yolu açılır.

İçinde yaşadığımız yüzyılın son çeyreğinde bu oluşumun canlı görüntüleriyle başbaşayız. Güney Amerika'nın kent gerillacılığı, bu ülkelerden bir tekine bile "halk iktidarı" ya da sosyalist devrim kazandıramadı. Tersine; bütün bu ülkelerde, gerilla eylemleri, ülkelerin silahlı kuvvetleri tarafından "devlet terörü" ile bastırıldı. Sonuç? Sonuç faşizm!..

Gerillacılığın ana yurdunda başarıya ulaşmayan eylem türlerini Türkiye'de sahneye koymanın ne gibi sonuçlar getireceğini açık açık tartışmak gerekir. Çünkü sorun, başta işçi sınıfı olmak üzere, bütün emekçi sınıf ve tabakaların yaşam kavgalarıyla doğrudan doğruya ilgilidir.

Hiçbir saplantıya kapılmadan, hiçbir açmaza düşmeden ve çekinmeden bu konunun gündeme getirilmesi ve açık seçik tartışılmasında yarar vardır. Silahlı eylemler, ne getiriyor, ne götürüyor? Bu soruların ideolojik hesaplamasını, siyasal özeleştirisini yapmadan sağlıklı sonuçlara ulaşmanın olanağı yoktur.

Güney Amerika'da başarıya ulaşamayan eylem türleri, Türkiye'de de başarıya ulaşamamıştır. 12 Mart öncesi ve sonrası başvurulan silahlı eylemlerin, hangi kilometre taşlarında noktalandığını, hep birlikte gördük. Aradan yedi sekiz yıl geçmeden, dün bu eylemlere başvuranların, bugün nasıl ayrı ayrı ideolojik kavşaklara saplandıkları bir bir ortaya çıkmadı mı?

"Bu bir yenilgiydi" denilebilir. Dağılmanın, çözülmenin, bu yenilginin kaçınılmaz sonuçları olduğu da ileri sürülebilir. Fakat bu noktada, hiç olmazsa, bu gibi yenilgilerin, bazı yanılgılardan da doğabileceğini düşünmek ve tartışmak, büsbütün gereksiz çaba sayılabilir mi?

Silahlı eylemler, devrimci örgütler ile emekçi kitleler arasında kurulması gerekli "devrimci diyalog"u büsbütün koparıyor; ve bu gibi eylemler, devrimci amaçları gölgeliyor, yozlaştırıyor.

Sosyalizm, işçi sınıfı öğretisidir. Ve bu nedenledir ki, sosyalizm, ancak işçi sınıfının siyasal örgütleriyle başarıya ulaşabilir. Bugün, sosyalist ideolojiyi benimseyen bütün siyasal partiler, silahlı eylem yoluna karşı çıkıyor. Bütün dünyada ve Türkiye'de, sosyalist partiler ve Marksist düşünürler, silahlı eylemleri, burjuva ideologlarından daha sert ve keskin eleştirilerle mahkum ediyorlar.

Solculuk adına başvurulan silahlı eylemler, işçi sınıfına ve emekçi sınıf ve tabakalara hizmet etmiyor; görülüyor ki, bunların her biri, küçük burjuva ideolojilerinin çıkmaz sokaklarına saplanıp kalıyor...

(Cumhuriyet, 7 Aralık 1978)

DİRENME HAKKI

"Direnme hakkı", üzerinde yüzyıllardır tartışılan bir kavramdır. Bu hak, özetle, yönetilenlerin yöneticilere karşı baş kaldırmaları demektir. Direnme hakkı, Ortaçağ'da kilisenin krallarla olan çekişmeleri nedeniyle ortaya atılmış bir kavramdır. Fransa'da binlerce protestanın bir gecede öldürüldüğü korkunç "Saint-Barthelemy" katliamından sonra, protestan düşünürler, zulme karşı direnme"nin "meşruluğu" üzerinde kitaplar yazmaya başlamışlardır.

Bu hak, on yedinci yüzyılda, dinsel görüntülerden kurtulmuş; sorun, siyasal özgürlük sorunu olarak ele alınmaya başlanmıştır. Bu yüzyılda savunulan "direnme hakkı" kaba çizgileriyle şu gerekçelere dayanır: Siyasal iktidar, toplumu belli kurallara uyarak yönetir. Kral ya da yasa koyucular, bu kuralları çiğnerlerse, yönetilenlerin siyasal iktidarlara karşı koyma hakları vardır.

"Zulme karşı direnme hakkı", yirminci yüzyılın hukukçuları ve siyasal bilimcileri tarafından da ele alınmıştır. Devletin üstünde hukuk kurallarının varlığına inanan bir kısım burjuva hukukçuları, bu kurallara uymayan siyasal iktidarların, şiddet yoluyla devrilmelerinin bir hak olduğu görüşünü savunmuşlardır.

Marksist açıdan direnme, işçi sınıfının burjuvaziyi devirip, bu sınıfın siyasal egemenliğine son veren "devrim süreci"nin başlangıcı olarak görülür.

Direnme hakkı, 4 Temmuz 1776 tarihli "Amerikan İstiklal Beyannamesi" ile 1789 tarihli Fransız Devrimi tarafından benimsenmiş, bu tarihten sonra bazı çağdaş anayasalara da yansımıştır. 1961 Anayasamız, başlangıç bölümünde "direnme hakkı"na yer vermiş ve 27 Mayıs Devrimi'nin bu hakka dayanarak gerçekleştirildiğini açıkça ilan etmiştir.

Direnme hakkından söz eden hukukçuların, bu hakkın nasıl kullanılacağını ve daha da önemlisi, nasıl öngörüleceğini ve hukuksal kalıplar içinde nasıl düzenleneceğini göstermemiş olmaları bir rastlantı değildir. Çünkü, ihtilal hakkı demek olan direnmenin hukuksal yollarla saptanması ve öngörülmesi olanaksızdır.

Burjuva hukukunda direnme "aktif ve pasif direnme" olarak ikiye ayrılır. "Pasif direnme", Hindistan'da Mahatma Gandhi tarafından gerçekleştirilen ve barışçı yöntemlerle oluşan bir direnme biçimidir. Açlık grevleri, uzun yürüyüşler, İtalyan grevi denilen iş yavaşlatmalar, "pasif direniş" olarak adlandırılabilir.

"Aktif direniş", bir ihtilal yaparak iktidarı devirmek demektir. Direniş biçimleri, aşama aşama gerçekleştirilir. Önce terörist eylemlerle iktidar boşluğu yaratılır, sonra da bir ihtilal ile siyasal iktidar alaşağı edilir.

27 Mayıs 1960 Devrimi, ihtilal yoluyla gerçekleştirilmiştir Bunun içindir ki Kurucu Meclis 1961 Anayasası'nı kabul ederken, ihtilale hukuksal geçerlik kazandırmak için Anayasa'nın başlangıç bölümünde şu sözlere yer vermiştir:

"Anayasa ve hukuk dışı tutum ve davranışlarıyla meşruluğunu kaybetmiş bir iktidara karşı direnme hakları kullanarak 27 Mayıs 1960 Devrimi'ni yapan Türk milleti..."

Direnme hakkının nasıl öngörüleceğini Anayasa kuralları saptayamaz. Bu bir "kuvvet sorunu"dur. Direnme hakkını kullanarak ihtilali gerçekleştiren bir siyasal örgüt, başarıya ulaştıktan sonra, "biz direnme hakkını kullandık" diyebilir. Fakat, siyasal iktidarı devirmek için "direnme hakkını kullanıyoruz" diyen bir siyasal parti, açıkça suç işlemiş olur.

"Anayasa'da yer alan direnme hakkını kullanın" demek, "27 Mayıs ihtilali gibi bir ihtilal yapın" demektir. Çünkü Anayasa'nın öngördüğü aktif direnme hakkı, doğrudan doğruya, 27 Mayıs İhtilali'ne dayanmaktadır.

MHP önce, "bütün sorumluluk ve yetki orduya devredilmelidir" diyor, sonra da Anayasa'da yer alan "direnme hakkı"ndan söz ediyor. Direnme hakkından söz ederek, kitleleri "aktif direnişe" çağıran bildiri ve demeçler, Türk Ceza Yasası'nın 153 ve 311. maddelerine giren suç türlerindendir.

Sayın Başsavcı'ya saygıyla duyururuz...

(Cumhuriyet, 8 Aralık 1978)

DÜŞÜNCE VE SİLAH

Ceza Yasamız, düşünce suçları ile ilgili ağır yaptırımları içeriyor. "Ateşli Silahlar ve Bıçaklar Hakkındaki Kanun" ise silah bulundurmayı, taşımayı, satmayı, almayı ve silah kaçakçılığını yasaklıyor. Şimdi bir karşılaştırma yapalım.

Türk Ceza Yasası'nın 142. maddesinde, kurulu düzenin değiştirilmesine yönelik söz ve düşüncelerin beş yıldan on yıla kadar uzanan yaptırımlara bağlandığını görüyoruz. Kurulu düzenin dinsel amaçlarla değiştirilmesini içeren söz ve düşüncelerin cezası ise, bir yıldan beş yıla kadar uzanan hapis cezasıdır.

142. maddeye giren suç, basın yoluyla işlenirse, verilecek ceza yarı oranında artırılarak verilir. 163. maddedeki suç, basın yoluyla işlenirse suçun cezası üçte birden yarıya kadar artırılır

Bu adaletsizliğin aritmetik sonucu şöyle:

Solcuysanız, cezanız beş yıldan başlıyor; sağcıysanız, size verilecek en ağır ceza, solcuya verilecek en hafif cezaya eşittir!

Gelmiş geçmiş iktidarların, bozuk plaklar gibi tepe tepe kullandıkları "aşırı sağa ve aşırı sola karşıyız" gerekçesi, "aşırı sola beş yıl, aşırı sağa bir yıl karşıyız" biçiminde somutlaşmaktadır.

Buradan bir başka noktaya geçelim:

6156 sayılı "Ateşli Silahlar ve Bıçaklar Hakkındaki Kanun"un öngördüğü yaptırımlar ile Ceza Yasası'nda düşünce suçları ile ilgili cezaları karşılaştırmak, hukuk düzenimiz için yeterince bilgi verecektir. Bakınız şöyle:

Bu yasanın 12. maddesine göre silah kaçakçılığının cezası iki yıldan dört yıla kadar hapis, bin liradan onbin liraya kadar para cezasıdır. Kaçak silah satmanın cezası bir yıl ile iki yıl arasında değişmektedir. Silah satmak, almak, taşımak bulundurmak gibi suçların cezaları, bir yıldan iki yıla kadar hapis, beşyüz liradan ikibin liraya kadar para cezasıdır.

Şimdi silah ile düşünceyi karşılaştıralım: Ağzınızdan çıkan bir sözün cezası, sözgelişi sekiz yıl hapis; üstünüzde yakalanan bir otomatik silahın cezası bir yıl! Yazdığınız bir sayfa yazının cezası, beş yıl, altı yıl; silah kaçakçılığının cezası iki yıl, üç yıl!

Burada, sağcı olalım, solcu olalım, yüreklerimizi sızlatıcı bir adaletsizlik görmez miyiz?..

Hükümetin, yasal önlemler getirirken, bir yandan düşünce ve örgütlenme özgürlüklerini genişletmek için Ceza Yasası'nın 141-142 ve 163, maddeleri kaldırması, bunu yaparken de silahla ilgili yaptırımları artırması gerekmez mi?

Düşünceye on yıl, silaha iki yıl!

Çok partili düzenimizin adalet anlayışı budur işte...

(Cumhuriyet, 9 Aralık 1978)

NECDET BULUT

Bir kanlı tabut daha... Dr. Necdet Bulut! Yürekli, namuslu, yiğit bir aydın, sosyalizme inanmış bir bilim adamı... O da gitti. Faşist kurşunlarla yaptığı yaşam kavgasında yenik düşüp, kırk yaşında bir kanlı tabuta girerek ayrıldı aramızdan.

Bilgisayar uzmanıydı. İsteseydi, çokuluslu şirketlerde her ay yüzbinler kazanacak bordrolara imzasını atabilirdi. Bunları, bu gibi kazanç kapılarını eliyle kilitleyerek, demokrasi ve sosyalizm kavgasına verdi kendisini...

On yıl önce, Londra'da tanımıştım Bulut'u. Telefonla aramıştı. Ankara'dan, dostlardan sıcacık merhabalar getirmişti. Hangi parktı, şimdi adını unuttum; bir parkta uzun uzun konuşmuştuk. O günlerde bütün dünyayı sarsan öğrenci olaylarından söz etmişti. Sonra da, bu gibi haklı eylemlerin ancak bir sosyalist parti eliyle yaşama geçirileceğine inandığını söylemişti.

Dostluğumuz, Türkiye'de de sürmüştü. Bir ara, evlerimiz karşı karşıyaydı. Evine giderdim, konuşurduk. Öğretim üyelerinin örgütlenmesi için çalışmalar yapar; ara sıra gazeteye gelir, dertleşirdi. Hoşgörülüydü. Hani, "karınca ezmez" derler ya, öyle bir adamdı Necdet Bulut. Ağzından sert eleştiriler çıkarsa, hemen gülümser, ardından konuyu yumuşatan espriler yapardı.

İnsan isyan ediyor! Böylesi beyinler, böylesi yürekler, faşist kurşunlarla delik deşik ediliyor ve arkalarından bir TRT haberi:

- Kimlikleri bilinmeyen kişiler tarafından...

"Tüfeğin icadından sonra mertliğin bozulması" bu işte!.. Doğan Öz gibi, Server Tanilli gibi, Yalçın Sanalan gibi,

Bedrettin Cömert, Bedri Karafakioğlu gibi, Necdet Bulut gibi yürekli, namuslu, erdemli insanlar, koşullandırılmış çeteler tarafından, kahpe kurşunlarla delik deşik edilebiliyor.

Böyle adamlar kolay mı yetişiyor? Bir Server Tanilli, bir Bedrettin Cömert, bir Bedri Karafakioğlu, bir Necdet Bulut kolay mı yetişiyor?

Sayın Başbakan, Sayın bakanlar, milletvekilleri, senatörler ve ey, incir çekirdeğini doldurmayan konularda bakan düşürmek için önergeler veren kızgın CHP'liler; işinizi, gücünüzü bırakıp, bu kan selini durdurmaya çalışın!.. Bırakın, Dernekler Yasası'ymış, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası'ymış, şuymuş buymuş, bırakın bütün bunları!

Haberalma örgütleriyle birlikte önce devleti çalıştırın! Bu cinayet odaklarının üstüne gidin, siz ki devletsiniz; siz ki, bütün yetkilere ve bütün olanaklara sahipsiniz. Ne bekliyorsunuz daha?!..

Her birimiz birer otomatik tüfek alıp, siperlere mi yatalım?!

Vay benim Necdet Bulut kardeşim, vay benim devrimci, sosyalist arkadaşım, vay benim yiğit, erdemli, güler yüzlü dostum!..

Rahat uyu Necdet! Bir gün gelecek, faşist katillerin ağababaları, akan ve akıtılan bu kanlarda boğulacaklardır.

Er ya da geç, ama bir gün mutlaka...

(Cumhuriyet, 10 Aralık 1978)

SANAYİDE DEVLET

MSP, öteden beri ülkemizde "Ağır Sanayi Hamlesi" başlattıklarını, bu atılımın iç ve dış güçler tarafından engellendiğini söyleyerek çalım atar. Erbakan'a bakarsanız, motor sanayiinin devlet eliyle kurulması MSP'nin baş uğraşlarından biridir.

Bu düşüncede olan bir partinin, otomotiv sanayii ve traktör üretiminde özel sektöre göz açtırmaması gerekmez mi? Hiç şüphesiz böyle olması gerekir.

MSP, 1974 yılından 1978 yılına kadar, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nı elinde tutmuştur. Arada kısa Irmak hükümetiyle,

bir aylık Ecevit hükümetini hesaba katmazsak, tam dört yıl bu bakanlığın MSP'li bakanların elinde olduğu anlaşılır.

Şimdi bu dönemlerde, otomotiv sanayii ve traktör üretiminde özel sektöre verilen "teşvik belgelerini" tek tek açıklayalım:

Firma: Döktaş, toplam yatırım 310 milyon, teşvik belge no: 680, tarih 16.5.1975. Firma: Ege Mosan, toplam yatırım 310 milyon 500 bin, teşvik belge no: 2652, tarih: 13.7.1976. Firma: Motosan, toplam yatırım: 14 milyon 450 bin, teşvik belge no: 2807, tarih: 10.9.1976. Firma: Türk Traktör, toplam yatırım: 74 milyon 389 bin, teşvik belge no: 1623, tarih: 28.1.1975. Firma: T.O.E., teşvik belge no: 1862, tarih: 23.6.1975. Firma: Ege Otomotiv, toplam yatırım: 136 milyon 500 bin, teşvik belge no: 1873, tarih: 30.6.1975. Firma: Burtrak, toplam, yatırım: 901 milyon, teşvik belge no: 1881, tarih: 3.7.1975. Firma: Hema, toplam yatırım: 1 milyar 514 milyon 398 bin, teşvik belge no: 2202, tarih 31 12.1975. Firma: Ahmet V. M. Holding, toplam yatırım, 834 milyon 500 bin, teşvik belge no: 2744, tarih: 12.8.1976. Firma: Elmet Metal A.Ş. toplam yatırım: 733 milyon, 500 bin, teşvik belge no: 2810, tarih: 10.9.1976. Firma: Mermerler A.Ş., toplam yatırım: 728 milyon, teşvik belge no: 3454, tarih: 27.4.1977 Firma: Otosan A.Ş., toplam yatırım: 1 milyar 643 milyon, teşvik belge no: 3715, tarih: 3.6.1977. Firma Anadolu End. Holding, toplam yatırım: 2 milyar 450 milyon, teşvik belge no: 3716, tarih: 3.6.1977 Firma: Ege Otomotiv, toplam yatırım: 831 milyon, teşvik belge no: 3743, tarih: 14.6.1977 Firma: Ercanlar A.Ş., toplam yatırım: 1 milyar 20 milyon, teşvik belge no: 3878, tarih: 27.9.1977 Firma: İltor A.Ş., toplam yatırım: 118 milyon, teşvik belge no: 3923, tarih: 22.4.1977 Firma: Çimsetaş, toplam yatırım: 1 milyar 260 milyon, teşvik belge no: 4245, tarih: 3.1.1978.

Yukarıda okuduğunuz, gün, tarih, sayı ve toplam yatırım tutarları verilen belgeler, şu "ağır sanayi şampiyonu" MSP'nin, özel sektöre motor sanayii konusunda tanıdığı kolaylıkları göstermektedir.

Hani siz "ağır sanayi hamlesi" yapıyordunuz? Hani, montajcılara karşıydınız? Hani, motor sanayiinin devlet eliyle yürütülmesini istiyordunuz?.. Öyleyse nedir bu teşvik belgeleri?

Bir devlet kuruluşu olan Zirai Donatım Kurumu'nun elinden traktör yapım ve ithal izinlerini alıp özel sektöre vereceksiniz, ondan sonra da "Sanayide Devlet..." diye caka satacaksınız...

"Faize karşıyız" diye zavallı dini bütün yurttaşlarımızı kandıracaksınız, ondan sonra da bankaların devletleştirilmesi için bir adım atmayacak ve attıramayacaksınız.

Sayılarını, tarihlerini ve toplam yatırım tutarlarını verdiğimiz şu teşvik belgeleriyle güçlendirilen özel sektörün motorları, yoksa gül suyuyla mı çalışıyordu, ey Erbakan hazretleri?..

(Cumhuriyet, 11 Aralık 1978)

TÖREN

Dr. Necdet Bulut'un ölüm haberi geldiğinde, Üniversitelerarası Kurul "özerklik" üzerine başlatılan tartışmaları sürdürüyormuş; haber duyulunca kısa bir saygı duruşunda bulunulmuş. İşte o kadar!

Maltepe Camii'nde gözlerim Üniversitelerarası Kurul üyelerini aradı. Ankara Üniversitesi Rektörü'nü, İstanbul Üniversitesi Rektörü'nü, İzmir Üniversitesi'nin, Hacettepe'nin rektörlerini aradı gözlerim; yoktular; gelmemişlerdi!..

Bakanlar Kurulu'ndan yalnızca iki bakan katıldı törenlere, birkaç da CHP milletvekili. Öteki bakanlar yoktular. Siyasal yaşama, üniversite kürsülerini bırakarak katılan bakanları aradım boş yere. Doç. Dr. Deniz Baykal'ı aradım, yoktu. Doç. Dr. Ahmet Taner Kışlalı'yı aradım, gelmemişti.

Baykal da, Kışlalı da şimdi Bakanlar Kurulu üyeleridir artık. Belki bu yüzden, alçakça katledilen bir bilim adamının, bir sosyalist aydının cenaze törenine gelecek zamanları yoktur, onun için gelmemişlerdir.

Prof. Muammer Aksoy vardı törende. İşletmeler Bakanı Prof. Bulutoğlu, Adalet Bakanı Can vardı. Prof. Turhan Güneş yoktu, Prof. Uğur Alacakaptan yoktu. Prof. Haluk Ulman yoktu, Prof. Ziya Gökalp Mülayim de yoktu.

Gönül isterdi ki, bu gibi törenlerde, en azından öğretim üyeliklerden gelen parlamenterler yer almalıydı, ama gelmiyor

lar, zamanları yok, olanak bulamıyorlar!.. Kalabalıkta gözlerim, Süleyman Genç'i aradı, Kemal Anadol'u aradı, Metin Tüzün'ü, Sevil Korum'u, Erol Çevikçe'yi aradı.

Yoktular, gelmemişlerdi. Bu CHP milletvekillerinin, bir sosyalist aydının cenaze törenine katılıp, son saygı görevini yerine getirmelerine zamanları elvermiyordu belki de.

ODTÜ öğretim üyeleri, kırmızılı-siyahlı cübbeleriyle oradaydılar. Hacettepe Üniversitesi'nden bazı öğretim üyeleri de törendeydiler. Ama rektörler yoktu; ama özerklik üzerine son günlerde inciler döktüren bilgiç genç doçentler de yoktu. Pazar günlerini sıcacık evlerinde geçiriyorlardı. Çocukları çoluk-ları vardı onların.

Dr. Necdet Bulut'un yakınları tabuta sarılıp ağlıyorlardı: "Yakışmıyor, sana ölüm yakışmıyor..." Rektörler, rahat koltuklarında tartışıyorlardı:

- Özerklik, tam gün, tam gün özerklik...

Özerklik tutkuları, bir sosyalist bilim adamının cenaze törenine kadar erişmiyordu nedense.

Hamamda türkü söyler gibi, parlamento kulislerinde ve kapalı kapılar ardında devrimcilik yarışı yapan CHP'li parlamenterler, genç bir bilim adamının ölüsüne, sosyalist bir aydının cenaze törenine yarım saatlik bir zaman bile ayıramıyorlar. İktidar parlamenterleri olarak dirilerine sahip çıkamadıkları insanların, ölülerine saygı göstermek için zaman ayırmayı bile çok görüyorlar.

Muhalefet yıllarında üzerlerine serpilmiş ölü topraklarını hala silkeleyip atamayanlar, belki, kanlı tabutu içinde yatan bir sosyalist aydının huzuruna çıkmaktan utanıyorlardır!

(Cumhuriyet, 12 Aralık 1978)

İNSAN GÖZÜYLE...

18 Kasım akşamı televizyon ekranlarında Oktay Arayıcı'nın yazdığı "At Gözlüğü" adlı oyunu izlemiştik. Oyun, tüketimi kamçılayan reklam şirketlerini konu almaktaydı. Arayıcı'nın oyunu, televizyonda çoktandır özlemini çektiğimiz yerli oyunların başarılı örneklerinden biriydi.

Bu oyundan bir süre sonra, televizyonda reklamların çocuk psikolojisi üzerindeki etkilerini konu alan bir program daha yayınlanacaktı. Ayla Erdemli'nin hazırladığı "Reklamlar ve Çocuklar" adlı programa, Hacettepe Üniversitesi'nden Doç. Dr. Emre Kongar, Dr. Cevdet Erdost ve "Reklamcılığı Geliştirme Derneği Başkanı" Rıdvan Menteş de konuşmacı olarak katılmaktaydılar. Ancak bu program, Genel Müdür Dr. Cengiz Taşer'in özel emriyle yayından kaldırıldı!

Bu programın yayından kaldırılmasının nedeni, "At Gözlüğü" oyununa "Reklamcılığı Geliştirme Derneği"nin tepki göstermiş olmasıydı. Dernek yöneticileri "At Gözlüğü" oyununun kendilerini küçük düşürdüğünü ileri sürüyorlar, ayrıca mahkemeye başvurarak "cevap hakkı" istiyorlardı.

Reklamcılığı Geliştirme Derneği'nin kendi hak ve çıkarlarını kollamak için yasaların öngördüğü bütün yollara başvurmaları elbette ki haklarıdır. Buna kimse karşı çıkmaz.

Fakat bu konu, bir gerçeği kanıtlamaktadır. Reklam şirketleri, TRT'de diledikleri programları yayından kaldırmak etki ve gücüne sahiptirler. Bu bir toplumsal olgudur. Bu olgu, toplum içindeki egemen çevrelerin TRT programlarına nasıl yansıdığını elle tutulur, gözle görülür biçimde kanıtlamaktadır.

TRT'nin tarafsızlığı yalnızca belli partilerin söz ve demeçleri üzerinde kurulacak duyarlı dengeler anlamına gelmez. Bu yansızlık, daha geniş boyutları kapsamalıdır. TRT yasası bunun içindir ki, genel müdürün siyasal iktidarlarca kolay kolay yerinden sökülüp atılmaması için güvenceler getirmiştir. Sınıflar arasında yansızlık, siyasal tavırlar arasında yansızlık, çeşitli ideolojiler arasında yansızlık gerekir TRT yayınlarında.

Şimdi reklam şirketleri çıkacak "kaldırın şu yayını" diyecekler. Genel müdür de "olur" diyerek yayını kaldıracak... Olan budur!.

TRT Yönetim Kurulu'nda, emekçi sınıf ve tabakaları temsil edecek üyeliklere yer verilmemiştir. Hükümet üç temsilcisinden ancak ikisini seçmiş, üçüncüsünü seçecek zamanı nedendir bilinmez, bir türlü bulamamıştır. TRT emekçilerinin, yönetim kurulunda sesleri duyulmamaktadır. İşte bu konumdaki bir yönetim kurulu da, reklam şirketlerinin isteklerine "hayır" demek gücünü kendinde görememiştir.

Hükümet, "savurganlığı önleyeceğiz" diye demeç üzerine demeç veriyor ve böyle bir siyasal dönemde tüketimi kamçılayan reklamları eleştiren bir yerli oyun ekrana gelince, reklam şirketleri eyleme geçiyor; bütün bunlara karşı, savurganlığı önleyeceğini ilan eden hükümetin TRT içindeki temsilcileri suspus olup oturuyorlar.

Başından bu yana, olaylara at gözlüğü ile, kurt gözlüğü ile, koç gözlüğü ile baktırdılar; biraz da bu olaylara "insan gözüyle" bakmasını öğrensek, TRT tarafsızlığının neyi eksilir acaba?..

(Cumhuriyet, 13 Aralık 1978)

İT VE BİT

Önceki gün "Yüce Senato" tarihsel günlerinden birini daha yaşıyordu. AP Senato Grup Başkanı Ömer Ucuzal, geçen birleşimde ülkede yakıt sıkıntısı çekildiği, bu nedenle vatandaşların çamaşır kaynatacak sıcak suya sahip olmadıklarını, dolayısıyla çamaşırların bitlendiğini ileri sürerek:

Bu iktidar bitli iktidardır... demiş.

CHP Grup Başkanvekillerinden Fikret Gündoğan, aynı birleşimde Ucuzal'ın sözlerini yanıtlamak istemiş, ancak oturumu yöneten Başkanvekili söz vermediği için o oturumda konuşamamış.

Önceki günkü oturumda Gündoğan'a söz verildi ve böylece "bitli iktidar" kavramı "Yüce Senato"nun tartışma konuları arasına girmiş oldu.

Gündoğan, "bitli iktidar" kavramının, MC dönemini anımsattığını, çünkü, iktidar ortaklarından bir bakanın, iktidarlarını "bitli yorgana" benzettiğini anlatarak:

- Biz bu bitli yorganı devraldık. Belki yorgan içinde bir kaç bit kalmıştır dedi, sonra ekledi:

Bizim iktidar bitli iktidar da değildir, itli iktidar da değildir...

Bunun üzerine, AP Grup Başkanı Ucuzal, kendisine sataşma olduğunu ileri sürerek kürsüye gelmek istedi. Oturumu yöneten Başkanvekili söz vermeyince, bu konuda oylama yapıldı ve Ucuzal "bit" ve "it" konularında partisinin görüşlerini açıkladı.

Yüce Senatoda'ki bu tarihsel oturum, "it" ve "bit" konularına gerekli açıklığı getirememiştir. Ne yazık ki, böyle olmuştur. Oysa tehlike sadece bitten gelmez. Bit, pire, kene, güve, tahtakurusu, hamam böceği... Bu gibi "haşarat" Yüce Senato'da görüşülmeli, gerektiğinde demokrasiyi kurtaracak olan iki büyük partimiz bu konuda "asgari müştereklerde" birleşmelidir.

Kontenjan Grubu da bu konuda görüşlerini açıklamalıdır Çünkü haşarata karşı, "milli birlik ve beraberlik hükümeti" kurulmazsa, aşırı uçlardan bit, pire, kene, güve, tahtakurusu, hamam böceği sızar. CHP ve AP grupları arasında tarihi "it" ve "bit" tartışmasına, Kontenjan Grubu neden katılmamıştır acaba?..

Ah, nerede o eski başkanlar! Kontenjan Grubunun eski başkanı Prof. Nihat Erim olsa, çıkar kürsüye:

Haşaratı balyozla ezer, üstüne şal örteriz... derdi, olur biterdi.

Haşaratı güldürmeyin Allah aşkına! Hem tehlikeli olan sadece bitler mi? Ya itler?.. Onlar hakkında hiç önlem alınmayacak mı?..

Bilindiği gibi, "it", köpek anlamında kullanıldığı gibi, "terbiyesiz, aşağılık adam" anlamına da gelir. Bana kalırsa it, köpeğin soyadıdır. Köpeğin de çeşitleri vardır: Çoban köpeği, av köpeği, süs köpeği, kurt köpeği gibi.

"Yüce Senato"da CHP Grup Başkanvekili Gündoğan, "bizim iktidarımızda it de yoktur bit de yoktur" derken "bizim iktidarda, av köpeklerine, süs köpeklerine, kurt köpeklerine yer yoktur" demek istiyor herhalde.

Ama ne demiş atalarımız; "it ürür, kervan yürür!" Sonra ne demiş atalarımız; "itin kapmazı, atın tepmezi olmaz!"

"Yüce Senato"muzun çatısı altında, iki büyük partimizin bu 45 dakika süren "tarihsel diyalog"unu sizlere yansıtmadan edemedim. Çoğulcu demokrasimiz, "it" ve "bit" tartışmalarıyla yeni bir aşama kaydetmiştir:

Bit, pire, kene, güve, tahtakurusu, hamamböceği, it, köpek, av köpeği, süs köpeği, kurt köpeği...

Çoğulcu demokrasimiz gelişiyor, müjdeler olsun!

(Cumhuriyet, 14 Aralık 1978)

ESNAF DİRENİŞİ

"Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu", bu konfederasyona bağlı "Başkanlar İstişare Meclisi"ni toplantıya çağırarak, bu toplantıda hükümete karşı "direniş" kararı almıştır. Bu toplantıya, Cumhuriyet Senatosu Kontenjan Grubu'ndan iki üye ve bazı "ülküce öğretim üyeleri" de katılmışlardır.

Konfederasyon Yönetim Kurulu üyeleri, il örgütleri temsilcileri, birlik ve federasyon başkanları ve danışma kurulu üyelerinin ortak toplantısında "milli direnme hakkı ortaya çıkmıştır" gerekçesiyle eyleme geçme kararı alınmıştır. Bu karar, "Uyarı" başlıklı bildiriyle açıklanmış ve konfederasyon üyelerine gönderilmiştir.

Elimize geçen "Uyarı" başlıklı bildiride esnafın direnişe geçeceği şu şekilde açıklanmaktadır:

- Bu hitabımıza en kısa zamanda cevap verilmez ve taleplerimiz yerine getirilmezse, bundan sonra memleket hayatında kati tesirleri görülecek olan, ulaşımı durdurma, iş bırakma, dükkanları açmama gibi meşru müdafaa tedbirlerine başvurarak bütün vatan sathında harekete geçeceğimizi aziz milletimizin huzurunda en kararlı şekilde ilan ediyoruz...

Konfederasyon, anarşi ve terörden yakınıyor; sonra hükümetin, "esnafı iktisadi hayattan silmek istikametinde zorlamalar yaptığını" ileri sürerek, kooperatifçiliğe karşı çıkıyor ve hükümetin kooperatifleri desteklemesini "silahsız komünist gidiş" olarak niteliyor.

Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu, "millete, vatana, bayrağa ve Allah'a inananların" birleşmeleri gerektiğini vurgulayıp "hür teşebbüsün asıl sahibi" olarak adlandırdığı esnafin eyleme geçmeye kararlı olduğunu açıkça ilan ediyor.

- Bu durumda, bu vatanda yaşayan herkese kendiliğinden meşru müdafaa hakkı doğmakta; vatan ve milleti, canları ve malları teslim etmemek için bir milli direnme hakkı ortaya çıkmaktadır...

Konfederasyon görüşü böyle!

Şimdi "kim bunlar" diyeceksiniz. Sadece konfederasyon Başkanı'nın adını verelim: AP İstanbul milletvekili Hüsamettin Tiyanşan!.. Anlaşıldı değil mi?

Esnafı direnişe çağıran bu toplantılar, MHP Başbuğu Türkeş'in "direnme hakkı"ndan söz eden konuşmalarının yayınlandığı günlere rastlıyor. Ve aynı günlerde, Millet Meclisi oturumlarından kaçan AP milletvekilleri, tiyatro oynar gibi, kendi gruplarında basına açık toplantılar yapıp, direniş çağrılarında bulunuyorlar.

Belli ki bir hazırlık var! Bu hazırlık, örneğini Şili'de gördüğümüz direnişlerdir. Bu direnişler, şimdi Türkiye'de Ecevit Hükümeti'ne karşı başlatılmak ve sürdürülmek isteniyor.

Ama yağma yok öyle!

DİSK'in, 20 Mart günü can güvenliğinin sağlanması amacıyla giriştiği eylemlere "kızıl ihtilal provası" adını takan AP sözcüleri ve sağ basının düzen yanlısı yazarları, şimdi esnaf direnişine ne buyuruyorlar acaba? Bu da, "kara faşist ihtilal provası" olmasın sakın?..

Ve siz, direniş toplantılarına katılan "kontenjan senatörleri"; o hiç dilinizden düşmeyen "geniş tabanlı hükümet"i bu direnişlerden sonra mı kurmayı düşünür ya da düşlersiniz acaba?

İşte meydan! Gücü olan dener. Dener ve boyunun ölçüsünü alır!

(Cumhuriyet, 15 Aralık 1978)

DEVAMSIZLIK

CHP Millet Meclisi Grup Başkanvekilleri Altan Öymen ve Hayrettin Uysal, Millet Meclisi Başkanı Karakaş'a başvurup, özürsüz olarak bir aydır Millet Meclisi'ne gelmeyen üç AP milletvekilinin üyeliklerinin düşmesi gerektiğini ileri sürmüşler ve gereken işlemlerin yapılmasını istemişlerdir.

Öymen ve Uysal, yerden göğe kadar haklıdırlar. Çünkü, gerek Anayasa'mızın 80. maddesi, gerekse Millet Meclisi İçtüzüğünün 114. maddesi, "izinsiz, özürsüz ve aralıksız olarak" bir ay Millet Meclisi oturumlarına katılmayan milletvekillerinin üyeliklerinin düşeceğini öngörmektedir.

Anayasamızın konuyla ilgili 80. maddesi aynen şöyledir:

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği, bir üyenin üye seçilmeye engel bir suçtan dolayı kesin olarak hüküm giymesi.

çekilmesi, kısıtlanması, üyelikle bağdaşmayan bir hizmet kabul etmesi veya Meclis çalışmalarına izinsiz veya özürsüz ve aralıksız bir ay katılmaması yüzünden üyeliğinin düştüğünün kendi meclislerince karara bağlanması hallerinde sona erer...

Devamsızlık nedeniyle üyeliğin hangi işlemler sonunda düşeceği, Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 114. maddesinde düzenlenmiştir. Maddeyi aynen aktarıyorum:

- Bir milletvekili Meclis çalışmalarına izinsiz veya özürsüz ve aralıksız olarak bir ay süre ile katılmazsa, devamsızlığı Başkanlık Divanı'nca tespit edilir ve Anayasa ve Adalet Komisyonları'ndan kurulu karma komisyona gönderilir. Karma Komisyon, yasama dokunulmazlığının kaldırılmasındaki hükümlere göre durumu inceler ve raporunu hazırlar.

Bu raporu görüşen Genel Kurul, devamsızlık nedeniyle milletvekilliğinin düşmesi gerektiğini açık oyla karar verirse, üyelik sıfatı düşer

Açık oylama, Karma Komisyon raporu üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasından itibaren yirmi dört saat geçmeden yapılamaz...

Görüldüğü gibi, Millet Meclisi Başkanı'nın bu konuda "takdir yetkisi" yoktur. Millet Meclisi Başkanlık Divanı'na düşen görev, devamsızlığı saptamakla sınırlıdır. Divan, devamsızlığı görmezlikten gelme gibi bir davranış içine girerse, o zaman Anayasa ve İçtüzük hükümlerini de çiğnemiş olur Çünkü Anayasa ve İçtüzük, bu konuda karar verme yetkisini, Millet Meclisi Genel Kurulu'na vermiştir. Millet Meclisi Başkanlık Divanı, devamsızlığı saptayıp dosyayı İçtüzük'te belirtilen karma komisyona göndermezse, Millet Meclisi Genel Kurulu'na verilen bir yetkiyi kullanıyor demektir.

Bu, öncelikle hukuksal bir konudur. Elbetteki bu hukuksal konunun siyasal yansımaları da olacaktır.

Millet Meclisi Başkanlık Divanı, devamsızlığı saptayıp karma komisyona gönderdi ve Millet Meclisi Genel Kurulu üç üyenin üyeliklerinin düşmesine karar verdi... Bu, hem hukuksal hem de siyasal bir sonuçtur.

Tersini düşünelim. Devamsızlığa rağmen, Başkanlık Divanı konuyu görmezlikten gelerek herhangi bir işleme başvurmadı. Bunun da siyasal sonuçları vardır. Fakat bu ikinci yolun, hukuk-

sal sonuçları çok daha önemlidir. Millet Meclisi "iradesi", Başkanlık Divanı'nca kullanılırsa, ortaya, hukukta "görev gaspı" adı verilen Anayasa ve hukuk dışı bir sonuç çıkar.

Önemli olan konu şudur. Anayasa ve İçtüzük hükümleri yürürlükte midir, değil midir? Önce buna karar verelim.

(Cumhuriyet, 16 Aralık 1978)

KARAKAŞ VE DEVAMSIZLIK

Kimin ne işle görevli olduğunu yasalar bilirler. Kimin görevi nerede başlıyor nerede bitiyor, kim hangi yetkiyi kullanır hangisini kullanamaz, bütün bunlar hukuk kurallarıyla saptanır.

Cumhurbaşkanı, ülke içindeki en yüce görev koltuğunda oturmaktadır. Bu yüce koltukta oturan Sayın Cumhurbaşkanı'nın görev ve yetkileri Anayasa ile belirlenmiştir. Cumhurbaşkanı, bu alan içinde yetki kullanır, görev yapar.

Aynı kurallar Cumhuriyet Senatosu Başkanı, Millet Meclisi Başkanı, başbakan ve bakanlar için de geçerlidir. Cumhurbaşkanı başbakanın, başbakan cumhurbaşkanının ya da bakanlar birbirlerinin yetkilerini kullanamazlar.

Millet Meclisi'nin nasıl yönetileceği, Millet Meclisi İçtüzüğü'nde belirtilmiştir. Millet Meclisi Başkanı yetkilerini kullanırken, bu tüzükçe öngörülen kurallara uymak zorundadır.

Bir tarihsel yapıdan, Millet Meclisi'ne ayna taşıtılması İçtüzük tarafından düzenlenmemiştir. Bu nedenle, Millet Meclisi'ne getirilirken yolda kırılan ayna için İçtüzük hükümlerinde bir yaptırım aramak olası değildir. Millet Meclisi Başkanı makam şoförünü, sağcı bir partinin milletvekili adayları arasından da seçebilir. Buna engel olacak bir İçtüzük kuralı da yoktur. Millet Meclisi Başkanı, hakkında bomba atmak suçundan dava açılmış bulunan bir memurunu, Millet Meclisi Kitaplık Müdürlüğü'nde ısrarla tutabilir. Bunu yasaklayıcı bir İçtüzük hükmünü de anımsamıyoruz.

Ama Millet Meclisi İçtüzüğü, Meclis çalışmalarına izinsiz, özürsüz ve aralıksız olarak bir ay süreyle katılmamış bulunan milletvekili hakkında ne gibi işlemler yapılacağını öngörmektedir. Bu işlemler, İçtüzüğün 114. maddesinde sıralanmaktadır.

Milletvekili, Millet Meclisi çalışmalarına katılıyor mu, katılmıyor mu? Bunu kanıtlayacak belge, yoklama kağıtlarıdır. Bu yoklama kağıtlarında, üç AP milletvekilinin, oturumlara bir ay süreyle katılmadıkları saptanmıştır.

İçtüzük, "Millet Meclisi Başkanı, bu durumda derinlemesine inceleme yapar, bu milletvekillerini dinler, sonra gerekli görürse, konuyu Başkanlık Divanı'na götürür" demiyor. Ya ne diyor? "Devamsızlığı Başkanlık Divanında tespit edilir ve Anayasa ve Adalet Komisyonları'ndan kurulu karma komisyona gönderilir" diyor.

Millet Meclisi Başkanı, "otomatik araçla" yoklama yaparken, nasıl "takdir yetkisi" kullanamazsa, burada da herhangi bir yetki kullanamaz. Devamsızlığı saptama yetkisi, doğrudan doğruya "Başkanlık Divanı'na" bırakılmıştır.

Bu milletvekili "bir özürüm vardı, katılamadım" mı diyor, bunu karma komisyon inceleyecektir. "Ben, komisyonlarda görevliydim, bu nedenle oturumlara katılmadım" mı diyecektir? Onu da karma komisyon inceleyecektir.

Millet Meclisi Başkanı, yoklama kağıtlarına göre bir ay izinsiz, özürsüz ve aralıksız olarak oturuma katılmadıkları anlaşılan üç AP milletvekili için, "devamsızlıkları yoktur" derken, Başkanlık Divanı'nın, karma komisyonun ve Millet Meclisi Genel Kurulu'nun yerine karar almaktadır. Buna hakkı yoktur, yetkisi yoktur!

Kaldı ki, CHP Millet Meclisi Grup Başkanvekilleri Altan Öymen ve Hayrettin Uysal, yaptıkları açıklamada bu üç milletvekilinin, görevli bulundukları komisyon çalışmalarına da katılmadıklarını kesin kanıtlarla ortaya koymuşlardır.

Millet Meclisi Başkanı Cahit Karakaş, üç AP milletvekilini savunayım derken, önce kendi grubuyla çatışmış, sonra da devamsızlığı alışkanlık haline getiren AP milletvekillerine ve grubuna yeşil ışık yakmıştır.

(Cumhuriyet, 17 Aralık 1978)

GELİYOR MU?

AP Genel Sekreteri Nuri Bayar, "Hükümetin, bir milleti ele geçirmenin komünistler tarafından tavsiye edilen geniş

cephe taktiğini uyguladığını anlamak için geçirdiğimiz tecrübe yeterlidir" diyor. Adaşı, eski cumhurbaşkanlarından Celal Bayar da bu görüştedir. Anımsayacaksınız, Celal Bayar geçenlerde:

Bu kış Türkiye'ye komünizm gelecek, demişti. Demek oluyor ki, küçüklü büyüklü Bayar'lar, "komünizm ha geldi, ha geliyor", diye telaş ve korkuya kapılmışlardır.

Kış geldi amma, henüz komünizm pek ortalıkta görülmüyor. Biz mi yanılıyoruz bilemiyorum. Belki, kış henüz gelmiş sayılmaz, onun için komünizm, mevsimlerin birinin bekleme salonunda gününü bekliyordur, ne bilelim!

Nuri Bayar, "geniş cephe"nin kurulduğu kanısında. Demek, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Orhan Alp, Devlet Bakanları Mustafa Kılıç, Ali Rıza Septikaoğlu, Lütfi Doğan, Dr. Faruk Sükan, gibi "Yoldaşlar", komünist örgütlerde köşebaşlarını tutmuşlar!

Hani ne derler, "ya sayı saymasını bilmiyorsun, ya hiç dayak yemedin..." Nuri Bayar'ınki öyle işte. Komünizmin ne olup ne olmadığını anlatan el kitapları vardır. Bunlardan bir tanesini olsun okumamış mıdır nedir!..

Cephenin genişini, darını bilemeyiz amma, bilebildiğimiz "cephe" sözcüğünün Türk siyasal hayatına, Bayarlı, Menderesli Demokrat Parti dönemiyle, Demirelli, Türkeşli, Erbakanlı MC iktidarları eliyle sokulmuş olduğudur. Bu cephenin, bir yandan "mobilya prensi" Yahya Demirel'e, öte yandan İsviçre'deki Mığırdıç Şellafyan'a kadar uzandığı, mahkeme kararlarıyla ortaya çıkmıştır.

Cephenin en genişi de buydu galiba. Bir yanda Celal Bayar, öte yanda Celal Bayar'ı alaşağı eden ihtilalin albayı Türkeş; bir yanda Hacı Ali, Şevket ve Süleyman Demirel kardeşler, öte yanda, Akgün ve Necmettin Erbakan'lar. Bir yanda Adnan Menderes'i tutuklayan general Necati Gültekinler, İhsan Kabadayılar, öte yanda Nilüfer Bayarlar, Aydın Menderesler. Bir yanda Sıtkı Yırcalılar, Sebati Atamanlar, Zeyyat Mandalinciler, öte yanda Turan Feyzioğlular, Ferit Melenler, Fethi Çelikbaşlar. Bir yanda "milliyetçi-ülkücüler", öte yanda devleti dolandırıp yurt dışına kapağı atan Mığırdıç Şellafyanlar ve onların ortakları Yahya Demireller ve bunların baş savunucuları Maliye Bakanı Yılmaz Ergenekonlar...

Bir askerlik kuralıdır. Cephede sıksık birlikler değişir. MC için de böyle olmuştur. Önce cepheyi oluşturan birlikler ara-

sında uyuşmazlık çıkmış, bu birliklerden kopan bir mangalık AP milletvekili, karşı güçlere katılıvermiştir! AP, bütün gücüyle MHP'nin emir ve komutasına girmiş; 1960 yılının 27 Mayıs gecesi Bayar'lı, Menderes'li DP'yi silah yoluyla deviren ihtilalin albayı, son yıllarda, DP'nin devamı olan AP'yi değişik yöntemlerle ele geçirmiştir.

AP Genel Sekreteri, eğer "cepheleşme" konusunda derin araştırmalar yapmak istiyorsa, işe önce bazı yakınlarının da sorumluluk halkalarını taşıdığı, 1950-60 döneminin "Vatan Cephelerini" incelemekle başlamalıdır. Bu çalışmalardan yararlı sonuç çıkarırsa, o zaman, Demirel'li, Türkeş'li, Erbakan'lı "cepheleşme" olayını iyice incelemelidir.

Diyeceksiniz ki, "vakti yok, bu kış komünizm gelecek." Eh o zaman bir diyeceğimiz yok; bekleyelim, görelim.

Demek, komünizm geliyor! Herhalde özel sektörlü motor sanayii, değiştirilmek istenen Dernekler Yasası ve hükümetin içinde yer alan on eski AP milletvekili ile geliyor. Eskilerinizi atın atın; komünizm geliyor! Kış bastırdı, hişt hişt, komünizm geliyor!

İlk bahar, yaz mevsim, mevsim... birkaç mektup, birkaç resim...

Komünistlerin istediği "geniş cephe" kurulmuş! Aşkolsun Nuri Bey! Hiç "sol fraksiyon" dergisi de mi okumadınız? Merak etmeyin, korkmayın, endişeye kapılmayın. Gelmez, gelmez!.

(Cumhuriyet, 18 Aralık 1978)

KUŞKULAR...

Önce sıkıyönetim istediler. Sonra, "yetki ve sorumluluğun orduya devredilmesi" için çağrılar yaptılar. Bunun ardından "direnme hakkı"ndan söz eden demeçler yayınladılar. Bunlar MHP'nin hünerleri...

Aynı günlerde "Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu", esnafı sokağa dökmek amacıyla toplantılar düzenledi ve "direniş" kararı aldı. Konfederasyon, "milli direnme hakkı ortaya çıkmıştır" derken, bu toplantıya Cumhurbaşkanlığı Kontenjan Grubu'ndan iki üye katılmaktaydı!

Yine aynı günlerde AP, Millet Meclisi oturumlarına grev ilan ederek, Meclis içinde bir başka meclis açtı ve bu toplantıda "ordu neden Ecevit'e muhtıra vermedi" yollu konuşmalar yapılabildi.

AP bununla da yetinmedi. MHP tarafından ortaya atılan ve Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu'nca sürdürülen "direnme hakkı çağrıları"na katılarak, hükümetin "meşruiyetini" yitirdiğini ve "direnme hakkı"nın doğduğunu anlatan bildiriler çıkarabildi.

Aynı günlerde Cumhurbaşkanlığı Kontenjan Gurubu'nun ilginç bir toplantısına tanık olundu. Sosyalist Kültür Derneği kuruculuğundan yola çıkıp, holding danışmanlığında karar kılan çiçeği burnunda bir kontenjan senatörü, Fransa'daki başkanlık sistemini özlediğini belirten konuşmalar yaptı.

Böylesi oluşumların sürdürüldüğü günlerde, CHP gruplarında Kocaeli Milletvekili Prof. Turan Güneş'in açtığı muhalefet bayrağı dalgalandırılmaya çalışıyordu. Güneş'in girişimleri şimdilik sonuçsuz kaldı. Olaylar bundan sonra ne getirir, bunu bugünden kestirmek pek kolay değil.

Sayın Cumhurbaşkanı'nın, Kocaeli Milletvekili Turan Güneş'i Çankaya Köşkü'ne çağırıp, kendisiyle bir saati aşkın süreyle görüşmesi, yerli yersiz yorumlara yol açtı. Yapılan resmi nitelikli açıklamaya göre, Sayın Korutürk, Kocaeli Milletvekili Turan Güneş'ten Avrupa Konseyi tartışmalarıyla ilgili bilgiler almıştı.

Güneş, Avrupa Konseyi Türk Gurubu'nun on iki üyesinden birisidir. Konseydeki Türk Gurubu Başkanı ise İstanbul Senatörü Prof. Besim Üstünel'dir. Protokol kurallarına sımsıkı bağlı olduğunu bildiğimiz Sayın Cumhurbaşkanı'mızın, bu kuralları görmezlikten gelerek grubun başkanı yerine, son günlerde partiiçinde muhalefet bayrağı açmış bulunan Kocaeli Milletvekili Güneş'i çağırıp bilgi alması, ister istemez kuşkulara yolaçmıştır.

Kocaeli Milletvekili Güneş, gazetecilerin "Sayın Cumhurbaşkanı'yla ne görüştünüz" gibisinden sorularını "açıklama yapmak Sayın Cumhurbaşkanı'na saygısızlık olur" diyerek yanıtlamış ve böylece görüşme konuları hakkındaki kuşku bulutlarını büsbütün artırmıştır.

Güneş'in çok eski ve yakın dostu, adaşı ve meslektaşı CGP lideri Feyzioğlu'nun aynı günlerde Cumhurbaşkanı'nı göreve

çağırması belki bir rastlantıdır. Fakat bütün bu gelişmeler arka arkaya sıralanınca, varsayımların, en azından olasılıklara dönüşeceği izlenimi ediniliyor.

Bütün bu gelişmelere rağmen şunu söyleyebiliriz. Kocaeli Milletvekili Prof. Turan Güneş, halazadesi Kocaeli eski milletvekili Prof. Nihat Erim'in yanılgılarına düşmeyecek kadar zeki ve akıllı bir politikacıdır!

Tabii, hırsının boyutları, aklının ölçülerini aşmazsa...

(Cumhuriyet, 19 Aralık 1978)

AKIN ÖZDEMİR

Yük. Ziraat Mühendisi Akın Özdemir de faşist kurşunlar altında can verdi. Akın Özdemir'i öğrencilik yıllarından tanırım. Bütün yaşamını emekçi sınıfların kavgasına vermiş yiğit bir arkadaşımızdı. Anısı hepimize örnek olsun.

Sanırım 1968 yılıydı. Akın Özdemir, Ankara Ziraat Fakültesi Öğrenci Derneği Başkanı'ydı. Yayınladığı bir bildiri nedeniyle tutuklanmıştı. Arkadaşları geldiler, olayı anlattılar. Ve benden, Akın Özdemir için bir dilekçe yazmamı istediler.

Dilekçeyi hazırlayıp, mahkemeye vermiştim. Bir süre sonra da Akın Özdemir tahliye olmuştu. Ölüm haberini alınca bu olayı anımsadım. Fakültedeki odama gelip, "Ben Akın Özdemir, teşekkür etmeye geldim" demişti. Güleç yüzlü, gencecik bir çocuktu. Yanında nişanlısı vardı. Böyle tanışmıştık, kendisiyle.

Sonra, 12 Mart döneminde Mamak Tutukevi'nde karşılaştık. Ziraat Fakültesi'nde ne kadar devrimci öğrenci varsa, hemen hemen hepsi tutuklanmıştı. Akın Özdemir de aralarındaydı. Tutuklandığımda, hepsi cezaevindeydiler. Koğuşa girer girmez sarılıp öpüşmüştük.

İnsan, böylesine tanıdıklarının ölüm haberini alınca başka türlü etkileniyor. Savcı Doğan Öz, arkadaşımızdı, yakın dostumuzdu. Doç. Bedrettin Cömert öyle. Her ikisi de öldürülmelerinden birkaç gün önce gazeteye gelmişlerdi, konuşmuştuk.

Server Tanilli, Necdet Bulut, Yalçın Sanalan... Hepsiyle dostluğumuz, arkadaşlığımız, hiç olmazsa bir merhabamız vardı.

Hep böylelerini seçiyorlar, görüyorsunuz. Nerede yiğit, namuslu erdemli insanlar varsa, onları vuruyorlar bir bir.

Doğan Öz'ün ölüm haberini alınca, hemen evine koşmuştum. Yerde kar üzerinde kan lekeleri vardı. Doğan Öz'ün kanı, kaldırımdaki karların üzerine serpilmiş, gittiğimde öyle duruyordu.

Yöntemleri hep aynı. Bir örgüt, bir kanlı çete, her yerde cinayet işliyor. Doçent Orhan Yavuz'u Erzurum'da, Doç. Yalçın Sanalan'ı, Bedrettin Cömert'i, Doğan Öz'ü Ankara'da, Doç. Server Tanilli'yi, Prof. Bedri Karafakioğlu'nu İstanbul'da, Necdet Bulut'u Trabzon'da vurup vurup kaçıyorlar.

Buna karşılık, il emniyet örgütleri kendi il sınırlarındaki olaylara yoğunlaşıp, terörün ülke çapındaki boyutlarını ikinci plana itiyor. Oysa terörün kaynağı, ikinci plana itilen bu oluşumlardadır.

Bu örgütleri ülke çapında izleyip İçişleri Bakanlığı'na bildirecek sorumlu örgüt MİT'dir. Bu cinayet örgütlerini kimler yönetiyor? Bu silahlar, bu paralar, nerelerden, kimlerden geliyor? Kim veriyor bu emirleri?

Akın Özdemir sağ olsaydı, hiç şüphesiz "vaktimiz yok, onların matemini tutmaya" der ve bu gibi soruların sorulmasını, biran önce ve hiç zaman yitirmeden faşist odakların üstüne gidilmesini isterdi.

Onların kanlı tabutları ve suskun mezar taşları adına hükümete sesleniyorum:

Devlet gücü sizin ellerinizdedir. Bu cinayet şebekelerinin bu faşist odakların üzerine gidin! Bırakın Dernekler Yasası'nı, bırakın Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası'nı, bütün gücünüzle cinayet merkezlerinin üzerine yürüyün.

Yoksa, bu kan gölünde, önce bu yiğit insanlar, sonra da, evet, sonra da sizler boğulacaksınız.

Uyanın, uyanın, uyanın, artık!

(Cumhuriyet, 20 Aralık 1978)

HEDEFİ SEÇMEK

Dernek kurma özgürlüğü, bütün yurttaşlara tanınmış anayasal haklardandır. Çoğulcu demokrasi, çeşitli siyasal partilere, sendikalara ve derneklere dayanır. Bu partilerin, derneklerin, sendikaların bir kısmını kabul edip, bir başka bölümünü suçlamak, demokratik anlayışla bağdaşmaz.

Derneklerin bir kısmı, toplumun ayrıcalıklı kesimlerince kurulmaktadır. Bunlar, işadamları ve sanayiciler dernekleridir, esnaf ve sanatkarlar konfederasyonlarıdır. İlerici dernekler için "bunlar siyasetle uğraşıyorlar kapatılmaları gerekir" diye basbas bağıranların, bu gibi dernekler hakkında bir tek söz söylediklerini gören ve duyan var mıdır acaba?

Sendikalar için de böyledir. Bütün dikkatler DİSK üzerinde toplanmıştır. "Sendikaların siyasetle uğraşmamaları" DİSK için akla gelir de, TÜRK-İŞ ve MİSK için hiç ama hiç anımsanmaz.

Terörist eylemler karşısında derneklerin güçlüklerle kurulup, kolaylıkla kapatılabilmesi, bazılarımız için geçerli bir yol sayılır. Sanılır ki üç-beş dernek kapatılıp, yöneticileri, söz gelişi bir yıldan iki yıla kadar uzayan cezalara çarptırılırsa, olur biter; terör de anarşi de önlenir...

Oysa, eldeki olguları değerlendirsek, gerek dernek kurma özgürlüğüne, gerekse terörizme bir başka açıdan bakmak gerektiği sonucuna ulaşırız.

Diyelim ki bir derneğin yöneticileri silahlı eylemlere karıştıkları için, o dernek hakkında kovuşturma açıldı ve sonunda mahkeme kararıyla dernek tüzel kişiliği son buldu.

Ne oluyor? Kapatma kararından hemen sonra aynı amacı paylaşan bir başka dernek daha kuruluveriyor. Ya da, derneğin kapatılacağını anlayanlar, hemen bir başka dernek kurup, çalışmalarını bu dernek çatısı altında yürütüyorlar.

Yasalar, doğaları gereği, herkese eşitçe uygulanacak nesnel kuralları içerirler. "Bu yasalar sağcılar içindir, solculara uygulanamaz" ya da "bu yasanın amacı ülkücüleri cezalandırmaktır" denemez. Sağcı derneklerle uğraşayım derken, getirilen yasal önlemler, bütün ilerici kuruluşları ve sendikaları hükümetin karşısına dikmişse, o zaman, "acaba bir yanlışlık mı yaptık" diye düşünüp, önlemleri yeni baştan gözden geçirmek gerekir.

Terörizm, dernek tüzel kişilikleriyle değil, otomatik tüfeklerle yürütülüyor! O zaman, bütün önlemleri, ateşli silahlara, silah kaçakçılığına yöneltmek, hem yerinde atılmış hukuksal birer adım, hem de akıllıca saptanmış bir siyasal tavır olmaz mı?

Hükümet, içinde bulunduğu binbir türlü güçlükten kurtulabilmek için halktan, işçi sınıfından ve toplumun bütün ilerici kesimlerinden güç ve destek almak zorundadır. Bu güç ve desteğin önemi, yarın, bugünkünden daha açık şekilde anlaşılacaktır. Öyleyse, Dernekler Yasası'nı getirip, bunca ilerici kuruluşu karşıya almanın anlamı ne?

Bir ordu, ne kadar güçlü olursa olsun, birçok cephede birden savaşamaz. Savaşsa bile, cephelerden birinde yenik düşer. Çok cephede savaşmak yerine, güçleri toparlayıp asıl hedefe, faşist odaklara karşı saldırıya geçirmek, en az yanılgı payı taşıyan bir "durum muhakemesi", sayılmaz mı?

İzlenmesi gereken yol bellidir. Silahlı eylemlere katılan dernek yöneticileri hakkında, Türk Ceza Yasası'nın 168, 169 ve 313'üncü maddelerinden davalar açma olanağı varken, ille de dernek tüzel kişilikleriyle uğraşmak; bu yüzden de bütün dernekleri ve sendikaları karşıya almak, en çok yanılgı payı taşıyan bir "strateji" ya da "taktik" değil de, nedir?..

(Cumhuriyet, 21 Aralık 1978)

NE MUTLU OLAY!..

"Malatya'da şiddet tırmandı", "Kars-Erzurum gerginliği için Kars'tan bir heyet gönderilecek..." Bunlar dünkü Cumhuriyet'teki haber başlıkları.

ABD ile Çin Halk Cumhuriyeti arasında diplomatik ilişki kuruluyor. Sovyetler Birliği ABD-Çin Halk Cumhuriyeti yakınlaşmasını olumlu bir girişim saydığını bildiriyor.

İtalya'da, Hristiyan Demokratlarla Komünistler, canciğer kuzu sarması. Bizde, Kars ile Erzurum arasında gerginliği azaltmak için Kars İl Genel Meclisi'nde görüşmeler yapılıyor, kararlar alınıyor.

Adana'da üstüste cinayetler işleniyor. Adana'nın yolları "taştan" değil artık, "kandan!.." Valiler, emniyet müdürleri, ve

"mülki ve askeri erkan", bu kanlı yollardan geçerek görevlerine gidiyorlar.

Brejnev Carter'a, "Çin Halk Cumhuriyeti ile yakınlaşmanız iyi oldu" diyebiliyor. Dese ne olur, demese ne olur! Her ikisinin de ellerinin altında kırmızı telefonlar var. Dilediklerı anda, istedikleri konuları görüşebiliyorlar.

Erzurum-Kars görüşmesi ne zaman sonuçlanır acaba? "Stratejik Silahların Sınırlandırılması" görüşmelerinin bitiminde, Kars-Erzurum görüşmeleri de bir sonuca bağlanabilir mi? Yoksa, bunun için de Kıbrıs Türk Federe Devleti'nin bağımsızlığını ilan etmesini mi bekleyelim?

"Anca beraber, kanca beraber..." Sakın öyle olmasın mı?!

"Taze para" da gelmiyor. IMF "Nuh" diyor, "peygamber" demiyor; ne yapacağız Allah aşkına? Taze para gelmiyor ama, Adana'da Malatya'da, Ankara'da, İstanbul'da taze kanlar akıtılıyor her gün!

İşverenler ile işçiler, "toplu sözleşme" masalarına oturup, görüşüyorlar. Ama okullarda ülkücü ile devrimci yan yana gelemiyor. Siyasal kan davaları girmiş aralarına.

Ortadoğuda "adil ve sürekli barış" ne zaman sağlanacak? Sedat ile Begin, bundan sonra nerede ne konuşup, hangi ödülü ortasından kesip alacaklar?

Erzurum-Kars görüşmeleri, Arap-İsrail savaşından, Sovyet-ABD çekişmesinden önce biterse, "Türk'ün aklı sonradan gelir" atasözü yargıç kararı olmadan bir güzel "tekzip" edilmiş olur; bizler de seviniriz, göğsümüz kabarır.

Bütün bunlar olup giderken, TRT kameramanlarının yaptıklarına ne dersiniz? Komisyon görüşmelerinde iktidar milletvekillerini muhalefet milletvekillerinden daha çok göstermişler; bu yüzden "muhalefete mensup parlamenterler" eşe dosta, hısıma, akrabaya ve de önseçmene görünememişler. Allah Allah, Allah Allah!..

Kızmışlar TRT kameramanlarına; "bizi çekmeyin" demişler. Doğru doğru, çekmesinler; çünkü gerçekten çekilmez oldular.

Erzurum-Kars görüşmeleri yakında başlıyor. Birleşmiş Milletler'e mi haber versek, Lahey Adalet Divanına mı? NATO'ya mı, CENTO'ya mı? Nereye?

Çok partili hayata dayalı, hür teşebbüsü bağrında büyüten, devleti ve milleti ile bölünmezlik ilkesine bağlı, demokratik hukuk devleti, gürbüz çocuklar gibi serpilip büyüyor. Ne mutlu bizlere!..

Şanlı gelmişimiz ve kanlı geleceğimizle, çağdaş uygarlık düzeyine ulaşmak için kan denizinde kulaç atıyoruz.

(Cumhuriyet, 22 Aralık 1978)

GÜNEŞ'İN MEKTUBU

Geçen hafta salı günü bu köşede yayımlanan "Kuşkular" başlıklı yazıda, MHP ve AP'nin hükümete karşı direnme hakkından söz eden demeçler yayınladıklarını, Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu'nun "direniş kararı" aldığını, bazı kontenjan senatörlerinin geniş tabanlı hükümet oluşturmak için çalışmalar yaptıklarını anlattıktan sonra, Prof. Turan Güneş'in Cumhurbaşkanı'nca kabul edilmesi de eleştirilmekteydi.

Turan Güneş, bir mektup göndererek yazının kendisiyle ilgili bölümlerini yanıtladı. Önce Güneş'in mektubunu okuyalım:

Sevgili Mumcu,

19 Aralık tarihli Cumhuriyet'te çıkan "Gözlem" yazısına, izin verirsen değinmek istiyorum. Bence bazı gözlemler yanlış.

Önce bir eleştiri. Partinin Meclis Gruplarında bir milletvekilinin herhangi bir şeye itiraz etmesi "muhalefet bayrağını dalgalandırmak" sayılacak ise, parlamenterlere düşen görev susmak olacaktır. Herhalde sen böyle düşünemezsin. Düşünmemen gerekir. Öyleyse "muhalefet bayrağı" deyimini daha ciddi durumlarda kullanmak uygun olmaz mı? Bazen bana "Sen önemli adamsın, dikkatli olman, susman gerekir" derler. Önemli adamlık iddiasında değilim, ama siyasal yaşamda önem arttıkça, suskunluk artmalı kuramı da bana tuhaf geliyor.

Sayın Cumhurbaşkanı ile görüşmemizin bu kadar yoruma yol açması, galiba gereksiz yere önemli sayılmamdan geliyor.

Bir iki noktayı düzelteyim de, sonra "Gözlem" konusunda düşüncelerimi belirteyim. Ben Avrupa Konseyi'ndeki 12 üyeden biri-

yim ama, aynı konsey asamblesinin de başkan yardımcısıyım. Sanırım bu sıfatla konseydeki diğer arkadaşların hepsinden fazla bilgi sahibi olmam görevimdir.

İkincisi de "açıklama yapmak saygısızlık olur" demedim. Cumhurbaşkanlığı'nca yapılan "dış politika ve Avrupa Konseyi çalışmaları görüşüldü" içeriğindeki açıklamaya bir şey eklemek saygısızlık olur dedim. Arada büyük fark var. Protokol gereği, Cumhurbaşkanlığınca yapılan açıklamayı yanlış ya da eksik sayarak birtakım eklemeler yapmayı yüce makama karşı gerçek bir saygısızlık sayar.

Gelelim "Gözlem"e. Senin ve benim hukukçuluk zamanımızdan anımsayacağımız "nedensellik ilişkisi" teorisine sığınacağım. Birbiri ile siyasal ilişkisi bulunmayan kişilerin eylemlerini, sözlerini, birbirine ekleyerek sonuç çıkarmak ya da kuşku duymak "uygun illiyet" kuramına pek denk gelmiyor.

Feyzioğlu eski arkadaşım, doğru. Sayın Erim, halazadem değil ama ağabeyimin kayınbiraderidir. Bunların, aşiret tipi particilik anlayışı dışında ne gibi siyasal anlamı olabilir, aklım ermedi. Kandıra AP İlçe Başkanı da amcamın oğludur. Ne çıkar bunlardan? Acaba, bunlarla aile ya da kişisel ilişkiniz vardır diye, şimdi ben şöyle yaparsam, ilkel bir düşünce benimle onlar arasında siyasal bağlantı kurar, diye kendi işimden vaz mı geçeyim? Böyle düşünmeyi, beni bağışla, sana yakıştıramıyorum.

Sayın Erim'le benim aramda nasıl bir benzerlik kurduğunu anlamadım. Yani ben CHP'den ayrılıyorum, hükümeti deviriyorum, Başbakan oluyorum... Vallahi Mumcu, galiba bu kadarı biraz ayıp oluyor...

Yapmayın sevgili Uğur. CHP Grubu içinde bir gensoru verdim, birkaç söz söyledim diye bu derece hücuma uğrarsam, benim gibi 20 yıllık partilileri bir yana bırak, genç arkadaşların gözü yılmaz mı?! Böyle özgürlük, demokrasi, parlamenter rejim olur mu?!

Erim'in yanılgısına düşmeyecek kadar zeki ve akıllı sayıyorsun beni; teşekkür ederim. Ama Erim tecrübesinde yanılanlara, akılsız ve zekadan yoksun demek istiyorsan, nice devrimci dostlarınızı ve yayın organlarını darıltırsın. Sevgiler."

Evet, Güneş'in yanıtları böyle.

Ne diyor Güneş; "Ben o kadar önemli adam değilim." Yok canım olur mu hiç? Demokrat Parti milletvekilliği, oradan Hürriyet Partisi, sonra CHP, daha sonra bol ücretli banka yö-

netim kurulu üyeliği, milletvekilliği, genel sekreter adaylığı, Dışişleri Bakanlığı, Avrupa Konseyi Başkan Yardımcılığı, profesörlük, avukatlık...

Güneş kendisini "önemli adam" saymıyorsa, bunu bir "itiraf" kabul edip, durumu Kandıra seçmenlerine ve tüm CHP'lilere saygıyla bildiririm!

Kimse Güneş'e "sus" demiyor. "Konuş, amma adam gibi muhalefet yap" diyor Yani çık, Ecevit'in, "NATO'nun boşluğunu biz doldururuz" sözünü eleştir. Eleştiremezsin, çünkü o tarihte Dışişleri Bakanı'ydın. Çık, 141 ve 142. maddelerin kaldırılmasını iste; çık, önseçimlerdeki naylon delege yolsuzluklarından söz et, NATO'ya karşı çık, IMF ipoteklerini eleştir. Eleştir ki, muhalefetin, siyasal tutarlılığı olmayan ve kişisel nitelikteki "lumpen muhalefet" anlayışından kurtulsun.

Söylenen bu!

Erim ile akrabalığından, Feyzioğlu ile arkadaşlığından sonuç çıkaran yok. Alınmaya ne gerek var! Bunlar Güneş'in yakınındaki örnekler. "Güneş, Erim'in düştüğü yanılgılara düşmeyecek kadar zeki ve akıllıdır" demişsem, akrabalık ilişkilerinden siyasal sonuç çıkarıp, yorum yapmanın anlamı ne?

Birbirleriyle ilgisi olmayan olaylar ve eylemler bazen, aynı siyasal sonucu doğurabilirler. Bunun için, hukuktaki "nedensellik" ilişkisine sığınmaya hiç gerek yok. Sayın hocam hepimizden iyi bilir ki, siyasal oluşumlar, biçimsel hukuk kuralları ve hukuk öğretileriyle açıklanamaz.

Bu, elmalarla armutların altalta konularak toplanması demektir. Güneş, kendi davranışlarına ille de hukuk alanından bir örnek bulmak istiyorsa, davranışlarını suç saymıyorum ama, yine de "kastı aşan suçlar" konusunu incelemeye değer bulurum.

Güneş, 12 Mart öncesinde Demirel Hükümeti'ne karşı savaşanlarla, Erim'in Başbakanlığını destekleyenleri birbirine karıştırıyor. Bu konuda bir eleştiri başlatılacaksa, bu eleştiriyi, önce Erim Hükümeti'ne bakan verip güvenoyu sağlayan siyasal partilerden başlatsak daha iyi olmaz mı?

Güneş'in tutum ve davranışlarını ciddiye almak, bir gazeteci için "ciddiyetsizlik" sayılıyorsa buna bir diyeceğim yok...

(Cumhuriyet, 23 Aralık 1978)

BİZDEN ALKIŞ

Başbakan Yardımcısı Dr. Faruk Sükan'ın bankacılık ve kredi düzeni ile ilgili açıklamaları gerçekten kutlanmaya değer. Dr. Sükan'ın basın toplantısı oldu mu, işini gücümü bırakıp gidiyorum. Çünkü biliyorum ki, bozuk-düzeni sergileyen yeni bir yolsuzluk gözler önüne seriliyor.

Dr. Sükan, bankacılık sistemi ve kredi düzeni ile ilgili olarak sürdürdüğü çalışmaları yirmi sayfalık bir rapora bağlamış. Basın toplantısında Dr. Sükan tarafından açıklanan gerçekleri bizlerden biri açıklasaydı, "komünistlik" suçlaması hemen hazırdı. Kimse Dr. Sükan'a komünist diyemeyeceğine göre, ortaya konulan bu gerçekleri, her türlü demagoji ipoteğini bir yana atıp incelemek gerekir.

Sükan, bankacılık ve kredi düzenini şu sözlerle tanımlıyor:

- Ülkemizde kredilerin kişiler arasındaki dağılımında büyük dengesizlikler bulunduğu, toplumun azınlık diye niteleyebileceğimiz bir kesimin kredilerden "aslan payı" alırken...

Dr. Sükan bu konudaki görüşlerini genel sözlerle geçiştirmiyor. Bankaları tek tek inceliyor Bunlardan, "aile bankaları" olarak nitelenen bankaların, halktan topladıkları paraları, nasıl kendi aile şirketlerine kredi olarak dağıttığını ad ad, rakam rakam açıklıyor.

Özel bankaları böyle eleştiren Dr. Sükan, devlet bankalarının da, kuruluş amaçlarından saptırılıp, yasalara aykırı yollarla bazı egemen ailelere kredi açan özel kurumlar haline getirildiğini söylüyor.

Başbakan Yardımcısı, işçilerin sigorta primlerinden oluşan "Sosyal Güvenlik Fonları"nın, yıllardır özel şirketlere kredi kaynağı olarak kullanıldığını anlattıktan sonra şunları söylüyor:

Sosyal güvenlik fonlarının istismarına vesile olan ve bu yoldan şahsi çıkar sağlayan yöneticiler ile, iç ve dış ticaret aleminin mensuplarının yakalarına yapışmak, bunlardan yaptıklarının hesabını sormak lazımdır...

Dr. Sükan, kredi adaletsizliğini sergilerken, bölgeler arası eşitsizliğe de değiniyor ve banka kredilerinin doğu ve güneydoğu yörelerinden esirgendiğini, karşılaştırmalı rakamlarla ortaya koyuyor.

"Bölücülük" konusu incelenirken, bölücülüğün bir de bu yanı üzerinde durmak ve devletin her türlü olanaklarından yoksun bırakılan doğu ve güneydoğu halkının, banka kredilerinden de nasıl yoksun bırakıldığını görmek ve anlamak gerekir.

Dr. Sükan, kredilerin sektörler arasında da eşitsizliğe yol açacak şekilde dağıtıldığını rakamlarla açıklarken şu sonuca varıyor:

Türkiye'de bankacılık sistemi öyle işletilmektedir ki, çok işgücüne az kredi, az işgücüne çok kredi verilmektedir...

Dr. Sükan, Ziraat Bankasının tarımsal kredi yerine ticari krediler verdiğini, böylece amacından saptığını anlatırken, yerinde duramıyordu. DÇM (Dövize Çevrilebilir Mevduat) kredilerinin ve adlarına "ihtisas bankaları" adı verilen bankaların nasıl çalıştıklarını anlattıktan sonra ekliyordu:

- Devlet bankalarını devletleştirmek gerekiyor...

Dr. Sükan'ın basın toplantısını izlerken, Mıgırdıç Şellefyanların; İNTO'lu, Terakki Kollektif Şirketli Hacı Aliler, Şevket ve Yahya Demirel'lerin ve de HEMA'ların nasıl zenginleştiklerini ve bunların arkasındaki siyasal güçleri düşünüyordum.

Şimdi görün, sağ basındaki kapkaç düzeni sözcülerini; bakın nasıl saldıracaklar Sükan'a...

Dr. Sükan, bu açıklamaları yaparken, devlete ve şu yoksul halka karşı namus borcunu yerine getirmiştir. Dr. Sükan'ın bu davranışının, seçimlerde "düzen değiştireceğiz" diye oy alan "demokratik solcu" CHP'li bakanlara örnek olmasını dilerim.

(Cumhuriyet, 24 Aralık 1978)

KATLİAM...

En acımasız savaşlarda bile silahsız insanlara kurşun sıkılmaz. Kahramanmaraş'a önceki gün bir düşman alayı saldırsaydı, kent baştan başa düşman askerleriyle işgal edilseydi, bu kadar hunharca, bu kadar namussuzca ve alçakça cinayetler işlenmezdi!

Bunun adı "iç savaş" değildir. Çünkü iç savaşın silahlı iki tarafı olur. Kahramanmaraş'ta ise iç savaş değil, bir "katliam" ya-

ratılmıştır. Tıpkı, 1572 yılı 23 Ağustosu'nda Fransa'da binlerce protestanın boğazlandığı o ünlü "Saint-Barthelemy" katliamı gibi, tıpkı Endonezya'da solcuların bir gecede birer birer vuruldukları faşist ayaklanmada olduğu gibi...

23 Aralık günü, Menemen'de kanlı gericiler tarafından boğazlanarak şehit edilen Teğmen Kubilay'ın kırk sekizinci ölüm yıldönümünü yaşıyorduk. Kubilay'ın başını kesen Derviş Mehmet, inanın Kahramanmaraş katillerinin yanında zemzemle yıkanmış kadar temiz kalır. Olay öylesine korkunç, öylesine alçakça ve öylesine namussuzca planlanmış ve sahneye konmuştur...

Bunun adına "anarşi" de denmez, "sağ-sol çatışması" da... Bu "Alevi-Sunni" düşmanlığı ile de açıklanmaz. Bu, planlı ve örgütlü bir saldırıdır. Çevre illerden Kahramanmaraş'a getirtilen katil çetelerine belli adresler gösterilmiş, noktası ve virgülüne kadar hesaplanan bir plan yürürlüğe konmuştur.

Kin tohumları ekip, kan çiçekleri büyütenlerin yarattıkları olaydır Kahramanmaraş katliamı. Direnme hakkından söz edip, "milli direnme hakkı doğmuştur" diye bildiriler yayınlayanların eseridir Kahramanmaraş'ta akıtılan kanlar.

Güneydoğu illerimizde bir ayaklanma hazırlığı içinde oldukları çoktandır görülüyor ve seziliyordu. Elazığ, Malatya, Gaziantep, Kahramanmaraş gibi illerde zaman zaman "provalar" yaptılar. İşe, önce bireysel terör ile başladılar. Sonra da işte böyle adım adım ilerleyerek, kitle kıyımlarına kadar uzanabildiler.

Belliydi; böyle olayların çıkacağı anlaşılıyordu. Devrimci iki öğretmen öldürülmüş, bu öğretmenlerin cenaze namazlarının kılınmasına sağcı teröristler izin vermemişlerdi. Ve bu olayın hemen ardında yeni cinayetler işlendi ve cumartesi günü de çevre illerden gelen teröristlerce katliam başlatıldı.

O zaman soracağız; MİT Bölge Başkanları nerede? İl Jandarma Komutanı ne yapmış, Vali ve Emniyet Müdürü ne gibi önlemler almıştır?

Sayın Ecevit, sizden bu olayların üstüne gitmenizi istiyoruz. Unutulmasın; bu olay da tıpkı öteki cinayetler gibi, örneğin 9 Mayıs olayı gibi unutulmasın. Üstüne gidin bu olayların; bu katliamın altında hangi siyasal güçler, hangi faşist odaklar ve hangi

milletvekilleri var; genişletin soruşturmaları. Siz ki, Kıbrıs'ta soydaşlarımız faşist saldırılara uğrayınca savaş ilan etmiş bir Başbakansınız.

Kahramanmaraş'taki katiller, Kıbrıslı Türk'leri boğazlayan katil Sampson çetelerinden daha da alçak, daha da hunhar ve namussuzdurlar.

Sayın Ecevit, faşist odakların üzerine "barış" değil, "savaş hareketi" ile gidin. Böyle yapmazsanız, gün gelecek bu kan seli sizi de, evet sizi de sürükleyip götürecektir. Geç kalmayın ve zaman yitirmeyin artık!

(Cumhuriyet, 25 Aralık 1978)

İNSANLIK KALMADI!..

Televizyon ekranlarından izliyoruz. Bir yaşındaki çocuklara bile saldırmışlar, parmak kadar çocukları bile vurmuşlar! İnsan isyan ediyor. Kadın demiyorlar, çoluk çocuk demiyorlar, vuruyorlar. "Müslüman Türkiye" diye, "milliyetçi Türkiye" diye vuruyorlar. Genç demiyorlar, yaşlı demiyorlar, kadın demiyorlar, çocuk demiyorlar, ellerindeki otomatik tüfeklerle vuruyorlar Ve Demirel, evlerinde çoluklarıyla çocuklarıyla boğazlanan Kahramanmaraş halkının kanlı cesetlerine bakarak konuşuyor:

Bana sağcılar ve milliyetçiler cinayet işliyor dedirtemezsiniz.

Demirel'in insanlığını anlamak için bu sözler yeter. Böylesi bir politikacıya, bugüne dek ne dünya tarihinde rastlanmıştır, ne de Türkiye'de!! Demek, iktidar hırsı insanların gözlerini ve vicdanlarını böyle karartabiliyor...

Sevgili okurlar, bağışlayın beni, bu gibi davranışlarını nitelemek için sözcük bulamıyorum.

1 Mayıs 1977 katliamının kanlı tabutlarını vicdanının gasilhanelerinde saklayan bay Demirel, bugün de bunları söyleyebiliyor. Senin iktidarında başlatılmadı mı bunlar? Sen seyirci kalmadın mı dökülen bunca kana?!.. Nasıl konuşabiliyorsun ve seni nasıl konuşturuyor şu AP grupları?

Ey Kahramanmaraşlı AP milletvekilleri, gittiniz, gördünüz, kimlerin kan döktüğüne tanıksınız artık. Gelin şu adama anlatın

bunları. Öldürülen çocuklardan, boğazlanan kadınlardan, gencecik insanlardan ve yerlerde sürükienen yaşlı ninelerden, dedelerden utanın! Gelin, olayları saptırmadan anlatın olup bitenleri. Vicdanınızla başbaşa kalarak anlatın.

- Bana sağcılar ve milliyetçiler cinayet işliyor dedirtemezsiniz...

Sana, "Yahya Demirel devleti dolandırmıştır" da dedirtmek mümkün değildir, biliriz! Tabii, şu kanlı katilleri, şu alçak sürüsünü, şu namussuz alayını suçlamak için ağzından bir tek söz çıkmayacak...

Ve bütün yurttaşlar izledi. Demirel'in "bana sağcılar ve milliyetçiler cinayet işliyor dedirtemezsiniz" sözünü aktaran TRT, birkaç dakika önce de baygın yatan anasının yanında, çığlık çığlıda ağlayan bir yaşındaki yaralı yavruyu gösterdi. Bu söze ve bu görüntüye bütün ulus tanık oldu.

Demirel böyle. Ya başbuğ Türkeş?.. O da Konya'dan sesleniyor ve "barış çağrıları"ndan söz ediyor.

Barış istermiş başbuğ!.. Direnme hakkından söz eden sen değil misin? Seninki nasıl bir barış ki, direnme hakkıyla eş anlamlıdır?.. Kimi aldatıyorsun? Kimi kandırıyorsun? Kimi?.. Hem "barış" hem "direniş"

Sen "direnme" çağrıları yaparsan, katil çetesi de "milliyetçi Türkiye" diye, ellerinde silahlar, satırlar ve bıçaklarla insan avına çıkar. Sen, direnme çağrılarından sonra bir de, "iktidar düşecektir, belki yarın, belki yarından da yakın" dersen, işte böyle kanlı ayaklanmalar olur. Sonra da barış çağrıları öyle mi?..

Ve ey hükümet, ey "karıncaezmez nezaketli hükümet", silkin, uyan, ayağa kalk, sor bunların hesabını; yoksa bu olayların her biri, birer siyasal kan davasına dönüşecek..

Ve ey Cumhuriyet Başsavcısı Kazım Akdoğan, "komando kampları" için açılan soruşturma dosyasının tozlu kapağını, lütfen, şöyle bir aralayın artık!

Ve ey Milli İstihbarat Teşkilatı'nın Müsteşarı, daire ve bölge başkanları, bu olayları görmüyor musunuz? Gezmiyor musunuz? Anlamıyor musunuz? Siz, kim için ve ne için istihbarat yaparsınız?!

Ve ey Başbakan Ecevit, sen ki Kıbrıs'ta soydaşların kanlı Rum çetelerince boğazlandığında savaş kararı alan hükümetin

Başbakanısın. İçimizdeki bu kanlı çetelerinin yakalarına yapış. İşte parti grupları, işte Silahlı Kuvvetler, işte namuslu Türk yargıçları ve içinde insan yüreği taşıyan milyonlar senin arkanda...

Akan yurttaş kanını yerde bırakma!..

(Cumhuriyet, 26 Aralık 1978)

"DİRENME HAKKI" VE TÜRKEŞ

Kahramanmaraş olayı "eylemli kalkışma" niteliğinde bir ayaklanma girişimidir. On üç ilimizde birden ilan edilen sıkıyönetimin gerekçesi de bu eylemli kalkışmadır.

Eylemli kalkışma bir günün eseri değildir. Bu ayaklanmanın ardında, açık ya da kapalı kışkırtmalar vardır. Kurulacak sıkıyönetim mahkemelerinin, Kahramanmaraş'taki kanlı eyleme karışanlarla birlikte bu eylemi perde arkasından yönetenleri, yani hukuk diliyle, "suça azmettirenleri" ortaya çıkarması gerekir.

Bu açık kışkırtmaların en açık örneği MHP Genel Başkanı Türkeş tarafından ortaya atılan "direnme hakkı" çağrılarıdır. MHP yetkilileri tarafından işlenen "direnme hakkı", bir süre sonra düşünce alanından çıkıp eylem aşamasına varmış ve Kahramanmaraş'taki katil sürüsü, başkaldırma girişiminde bulunmuştur. Kahramanmaraş'taki kanlı ayaklanma, Türk Ceza Yasası'nın ünlü 146'ncı maddesinde tanım, öğe ve yaptırımlarını bulan "Anayasa'yı ihlal suçu"dur. 146'ncı maddeyi aktarıyorum:

"Türkiye Cumhuriyeti Teşkilatı Esasiye Kanunu'nun tamamını veya bir kısmını tağyir ve tebdil veya ilgaya ve bu kanun ile teşekkül etmiş olan Büyük Millet Meclisi'ni ıskata veya vazifesini yapmaktan men'e cebren teşebbüs edenler idam cezasına mahkum olurlar.

65'inci maddede gösterilen şekil ve suretlerle, gerek yalnızca gerek birkaç kişiyle birlikte, kanlı veya tahriri veya fiili fesat çıkartarak veya meydan veya sokaklarda veya nasın toplandığı mahallelerde nutuk irat veya yafta talik ve neşriyat icra ederek bu cürümleri işlemeye teşvik edenler hakkında, yapılan fesat teşebbüs derecesinde kalsa dahi idam cezası hükmolunur."

Kahramanmaraş'taki olay, 146'ncı maddede yazılı "fesat çıkartma" eylemine tıpatıp uygun bir ayaklanmadır. Ve bu ayaklanmanın gerisinde "direnme hakkı" çağrıları yatmaktadır. Bu direnme hakkı da gerek Türkeş, gerekse öteki MHP yetkililerince ortaya atılmıştır.

Direnme çağrılarıyla, Kahramanmaraş olayları arasında kimsenin yadsıyamayacağı bir "nedensellik bağı" bulunmaktadır. Bu yüzdendir ki, Kahramanmaraş olayından sonra ilan edilen sıkıyönetimin, Türkeş'in "direnme çağrıları" üzerinde titizlikle durmasında yasal zorunluluk vardır. Hiçbir görevli, hiçbir yetkili, Kahramanmaraş olayından sonra, Türkeş'in "direnme çağrılarını" gözardı edemez ve etmemelidir.

12 Mart Sıkıyönetim Mahkemeleri, bir banka soygunu ile iki Amerikalı'nın kaçırılmasını, "Anayasa'yı ihlal" suçu olarak kabul etmiş ve bu kararlardan biri, bugün AP sıralarında milletvekili olarak oturan Ali Elverdi'nin imzasıyla mühürlenmiştir Bu tür kararlar, askeri Yargıtay'ca da onanmış ve kesinleşmiş kararlar, "Anayasa'yı ihlal" suçunu belli koşullara bağlamıştır.

Konuya bu açıdan bakarsanız, Kahramanmaraş olaylarında Türk Ceza Yasası'nın 146/2 maddesi, bütün koşullarıyla çiğnenmiş bulunmaktadır.

Anayasal düzenin yürürlükte olduğu ve parlamentonun çalıştığı rejimlerde hükümetlerin "meşruiyetini" parlamento içinde oluşan "güvenoyları" belirler. Güvenoyu almış bir hükümeti "gayrimeşru" ilan ederek yurttaşları "direnme hakkı"nı kullanmaya çağırmak, Türk Ceza Yasası'nın 311'inci maddesinden başlayıp 146'ncı maddeye kadar uzanan suç çeşitlerindendir.

Kaldı ki, Türkeş'in "direnme çağrı"larından sonra Kahramanmaraş'ta eylemli kalkışma girişiminde bulunulmuştur.

MHP'nin öncelikle, Siyasal Partiler Yasası'nın 87'nci maddesini çiğneme suçundan Anayasa Mahkemesi'nce kapatılması ve sorumlularının Ceza Yasası'nın 311 ve 146'ncı maddeleriyle yargılanmaları gerekir.

Sıkıyönetim adaletinin güvenilirliği, "direnme hakkı"nı nasıl yorumlayacağına bağlıdır! Direnme hakkı suç mu değil mi? Çözülmesi gereken ilk sorun budur.

(Cumhuriyet, 27 Aralık 1978)

TERSİNİ DÜŞÜNELİM

Yurttaşları, meşru bir hükümete karşı direnmeye çağırmak ve ortaya çıkıp, "direnme hakkı doğmuştur" demek, suçtur. Bu suç, eylemin özelliklerine göre, Türk Ceza Yasası'nın 146, 153 ve 311'inci maddelerine girer.

MHP, AP ve başında bir AP milletvekilinin bulunduğu Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu'nun direnme çağrıları, ağır yaptırımları gerektiren suç niteliğindeki tutum ve davranışlardır.

Buraya bir nokta koyup, konuyu bir başka açıdan değerlendirelim.

Sosyalist partilerimizden biri, "MC hükümetlerine karşı direnme hakkı doğmuştur" diye kararlar alıp demeçler verse, bunun arkasından da, bir kısım yurttaşlar ayaklanarak, sağcı olarak tanınan kimseleri öldürselerdi, ne düşünülürdü acaba?

Hiç şüphesiz, savcılar hemen harekete geçer, direnme kararı alıp, "direnme hakkı doğmuştur" diyen parti hakkında soruşturma açılır ve parti sorumluları birer birer tutuklanırdı. Tabii, Cumhuriyet Başsavcısı da hiç duraksamadan bu parti hakkında, kapatılma istemiyle Anayasa Mahkemesi'ne dava açardı.

Devam edelim. Sosyalist partilerimizden birinin "direnme çağrısı" üzerine, yüzlerce yurttaşımızın, "bağımsız Türkiye" "sosyalist Türkiye" diye bağıran kimseler tarafından öldürüldükten sonra, bir solcu yazarın şöyle bir yazı yazdığını düşünelim:

- Sebep, asil bir kısrağın binicisinden memnun olmamasıdır. Kısrağın sırtı fena acıtılmış, kısrağa dayak atılmış, kısrak horlanmış. Acemi ve küstah binici, bu kısrağın suyunu, huyunu, kahramanlığını, vefasını düşünmeden, habire dizgin, kamçı, sille sopa, yürümüştür. Kısrağın sabrı taşmıştır...

N'olurdu? Bu solcu yazar hakkında hemen, en azından "suç olan fiili övme" suçundan dava açılırdı.

Geriye dönüp, yine düşünelim.

DEV-GENÇ Başkanı ile sonradan bir sosyalist partinin gençlik kolları başkanlığına getirilen bir devrimcinin, bir yedeksubay doktoru öldürdükleri, cinayette kullanılan silahların da, Silahlı Kuvvetler'de görevli iki subayın adlarına kayıtlı

oldukları anlaşılsaydı ne olurdu? Bu subaylar hakkında hemen soruşturma açılır, bu soruşturma sürerken, "Subay Sicil Yönetmeliği" uygulanarak, hemen Silahlı Kuvvetler'den atılırlardı.

Bir örnek daha verelim:

Bir CHP milletvekili kürsüye çıkıp, devrimci öğrenciler hakkında dava açan bir Cumhuriyet Savcısı'nı suçlasa, üç gün geçmeden bu Cumhuriyet Savcısı, Dev-Ggençliler tarafından öldürülse, ne olurdu? Evet, ne olurdu?

Yukarıdan beri sıraladığımız olaylar, hepimizin gözleri önünde oluşup gelişiyor. Direnme hakkından söz eden MHP'dir, AP'dir, Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu'dur. Sosyalist partiler değil!

Bu direnme çağrılarını izleyen günlerde hunharca öldürülenler, sağcı yurttaşlar değil, çevrelerinde CHP'li ve solcu olarak tanınan, çoğu Alevi kökenli yurttaşlardır. Bu olaydan sonra, "kısrağın sabrı taşmıştı" diye yazılar yazan, solcu değil, sağcı bir köşe yazarıdır.

Bir yedeksubay doktor, Ülkü Ocakları Genel Başkanı ile sonradan MHP Gençlik Kolları Genel Başkanlığına getirilen bir ülkücü tarafından, Silahlı Kuvvetler'de görevli iki subayın silahlarıyla öldürülmüştür.

Savcı Doğan Öz, ölümünden bir kaç gün önce, MHP Konya Milletvekili İhsan Kabadayı tarafından Millet Meclisi kürsüsünde suçlanmış, bir süre sonra da azılı ülkücülerin planladığı bir cinayete kurban gitmiştir.

Yedi yıl önce, TİP ve MNP, biri solcu biri sağcı iki parti, Anayasa Mahkemesi'nce kapatıldıklarında, arkalarında böyle "direnme çağrıları" ve böylesine kan seli bırakmamışlardı. Yedi yıl önce bu partileri kapatan hukuk ve adalet anlayışı, bugünlerin kanlı olaylarına tek bir söz bile etmeyecek midir?!

Unutulmasın ki, hepimiz, hangi görevde olursak olalım, hangi siyasal düşünceyi savunursak savunalım, tarih denilen büyük yargıcın karşısında tek tek sorumluyuz. Birtakım insanların, birtakım partilerin suç işleme ayrıcalıkları var mıdır, yok mudur?

"Hayır hiç kimsenin böyle bir ayrıcalığı yoktur, ama görüyorsunuz dava açan savcıyı öldürüyorlar" diye korkuyorsak, ürküyorsak, o zaman "devlet" sözcüğünü kaldırıp atalım ve

"biz bir aşiret devletiyiz ve bizim ülkemizde orman kanunları yürürlüktedir, biz ancak güçsüz bulduğumuzun üstüne yürüyoruz" diyelim, olsun bitsin!..

(Cumhuriyet, 28 Aralık 1978)

OYUNA GELMEYİN!

On üç ilde sıkıyönetim ilanından sonra, ilk kanlı olaylara, sıkıyönetim kapsamı dışında bulunan illerde rastlandı. Diyarbakır, Trabzon ve Antakya...

Terörist eylemlerin belli bir plan içinde yürütüldüğü görülüyor. Bu eylemleri "profesyonel" çeteler yönetiyor. Silah kaçakçılığından kanlı ayaklanmalara kadar, halka halka gelişen eylemlerin arkasında bu gibi işlerde hüner kazanmış çetelerin bulunduğunu anlamamak, görmemek için gerçekten kör ve sağır olmak gerekir!

Bu çete ya da çetelerin, belli "taktik" ve "stratejileri" bulunuyor. Bu "taktik" ve "stratejiler"in neler olduğu anlaşılmazsa, hem sıkıyönetim başarısızlığa uğrar, hem de ülkede özgürlük ve barış isteyen siyasal çevreler, kısır döngülere itilir.

Bu çetelerin güncel amaçlarından biri, kanlı çatışmaları sıkıyönetim bölgeleri dışına çıkartarak, bu bölgelerde de sıkıyönetim ilanına zorlamaktır. Bu amaç, çok açık ve seçik biçimde ortadadır. Her olayda acı acı sırıtmaktadır.

Teröristlerin seçecekleri bir başka yöntem, sıkıyönetim ilan edilen yerlerde hiçbir eylemde bulunmayıp, sipere yatmak, bundan sonra da, silahlı silahsız sol eylemcileri çeşitli kışkırtmalarla sokaklara sürmektir. Sağda eylemsizlik, solda ise, çeşitli "fraksiyon"lar arasında başlatılacak "eylem yarışı", sıkıyönetimi, doğrudan doğruya sol üzerine çekmeye yarayacaktır.

Son yıllarda solculuk adına başvurulan silahlı eylemler, hemen hemen bütün ülkelerde, "proletarya iktidarları" değil, tersine "faşist yönetimler" getirmiştir. Faşist yönetimlerde, gerçi "çelişki" olmuştur amma, örneğin İspanya'da bu çelişki tam kırk yıl sürmüştür! Aynı "uzlaşmaz çelişki" Güney Amerikada Pinochetler'i, Vidalalar'ı getirmiştir.

Çelişkinin artması bir toplumsal kuraldır. Öyledir amma, önemli olan bu çelişkinin kimin sırtından açık artırmaya çıkarıldığıdır. Eğer bu çelişki, faturasını işçi sınıfına, köylülere, ilerici küçük burjuvalara ve toplumun tüm ilerici kesimlerine ödetiyorsa, o zaman bu çelişki yumağının bir başka yanına el atmak, olaylara bir başka gözle bakmak gerekiyor.

Türkiye'de adlarına "milliyetçi-ülkücü" denilen teröristler, "örgütlü" ve "disiplinli" eylemler içinde deney kazanmışlardır. Sağ eylemciler arasındaki bu birlik, bunların daha iyi yönetilmelerine yol açmaktadır. Perde arkasından bunlara verilecek buyruklar, denenmek istenen "taktik" ve "stratejileri", harfi harfine uygulamaya yetmektedir.

Soldaki eylemciler ise binbir türlü "fraksiyon"a ayrılmışlardır. Bunları toparlayacak herhangi bir demek, demokratik kuruluş ya da siyasal parti yoktur. Bu nedenle içlerinde, silahlı eylemleri tek çıkar yol olarak görenleri denetleyecek, onları tuttukları bu yanlış yoldan çevirecek güçlü örgütler bulunmamaktadır.

Sağ, sıkıyönetim bölgeleri dışındaki eylem alanlarına kayar, sıkıyönetim bölgelerinde eylemsizlik aşamasına girer; sol ise, "sosyalizmin çocukluk hastalıkları"dan kaynaklanan "maceracı eylemler"e başvurursa, sıkıyönetimin ilan gerekçeleri bir yana bırakılır ve tam anlamıyla "hedef şaşırtması" gerçekleşmiş olur.

Silahlı eylemler, sadece bu yollara başvuran serüvencilere zarar vermiyor; bununla beraber, ülkedeki ilerici ve demokrat gelişmeyi baltalıyor. Bunun örnekleri, hem dünya "devrimci pratiğinde", hem de kendi yakın tarihimizde kanlı ve acı olaylarla görülmüştür.

Sağcı teröristlerin amaçlarını sezmeyen, "taktik" ve "stratejileri"ni anlamayan ve bu çevrelerin oyununa gelen bir "devrimci" ülkeye, işçi sınıfına, ilerici ve demokrat gelişmeye bir faşist kadar zarar vermektedir.

Oyuna gelmeyin!

(Cumhuriyet, 29 Aralık 1978)

TRT BÖYLEYSE...

TRT Kahramanmaraş olaylarını nasıl yansıtmıştır?

Bugünlerde üzerinde durulması gereken konulardan biri de budur.

22 Aralık 1978 günü, televizyonun 20.30 haberlerinde olayların başlangıcı şu şeklide duyurulmaktaydı:

TRT muhabirinin edindiği bilgiye göre, sol görüşlü olduğu kaydedilen öğretmenlerin cenazelerinin devlet hastanesinden alınmasından sonra, bazı gruplar, sağ görüşlü kişilere ait bir kısım işyerini tahrip ettiler. Bunun üzerine sol görüşlü olan bazı kişiler, cenazenin Ulu Camiye getirilmesini engellediler. Daha sonra olaylar genişledi...

Haber öyle. Olay ise şöyle: Cenazeyi engelleyenler, "sol görüşlü" olanlar değil, "sağ görüşlü" olanlar. TRT Kahramanmaraş muhabiri, olayı tersyüz ederek, sol görüşlüler tarafından engellendiğini bildirmiş ve haber böylece TRT ekranlarına getirilmiştir.

TRT, İçişleri Bakanı İrfan Özaydınlı'nın Millet Meclisi'ndeki konuşmasını da çarpıtarak vermiştir. Özaydınlı'nın Millet Meclisi'ndeki konuşmasını tutanaktan aktardıktan sonra, aynı konuşmanın TRT haberlerinde nasıl yansıtıldığını anlatalım:

Özaydınlı olayı şöyle anlatmıştı:

21 Aralık 1978 günü, Endüstri Meslek Lisesi öğretmenlerinden iki öğretmen evlerine giderken vurularak öldürülüyor. Ertesi gün, yani 22 Aralık Cuma günü, cenaze merasimi için aşırı sol fraksiyonların tahriki ile topluluk devlet hastanesinde toplanıyor ve camiye doğru yürüyüşe geçiriliyor. Burada Kahramanmaraş için gerçekten üzüntü verici aşırı sol fraksiyonların sloganları atılıyor. Camiye yaklaşıldığında sünni vatandaşlar camide namaz kılınmasını, cenazenin camiye sokulmasını önlemek için büyük bir topluluk oluşturuyor. Çatışmayı önlemek için cenaze tekrar devlet hastanesine nakledildiliyor. Fakat camii önünde oluşan topluluk şehir merkezine doğru yürüyerek alevi yurttaşların işyerlerinin camlarını ve işyerlerindeki eşyalarını dışarıya çıkararak tahrip ediyorlar. Bu olaylı günün gecesinde hemen tümüyle bir tarafın yerleştiği iki mahallenin, ki bunlar Yörükselim mahallesi ve Mağralı mahallesinin bitişinde bulunan bir yerde, yörece iyi tanınmayan ve evvelce katil zan-

lısı olarak yatmış ve çıkmış bir kişi tarafından üç Sünni vatandaşımız vurularak öldürülüyor. İşte olaylar bundan sonra büyük boyutlara ulaşarak devam ediyor. 23 Aralık sabahı ise Sünni vatandaşın cenazesini almak ve yakınları tarafından orada yaralıları görmek üzere gelen topluluk birdenbire çoğalıyor. Yurttaşlar orada toplu olarak bulunurken, ufak bir tahrikle galeyana geliyorlar ve karşı tarafa, Yörükselim mahallesine doğru harekete geçmek üzere iken, karşı taraftan maalesef ateş ediyorlar...

Buraya bir noktalı virgül koyarak, bu konuşmanın TRT tarafından nasıl yansıtıldığını aktaralım:

- Özaydınlı, Kahramanmaraş'ta 19 Aralık günü bir sinemaya bomba atıldığını, ertesi gün iki öğretmenin öldürüldüğünü, bu öğretmenler için düzenlenen cenaze töreninde aşırı sol fraksiyonların halkı tahrik ettiklerini söyledi. Daha sonra, cenazenin bir grup halk tarafından camiye alınmadığını, bu grubun şehirdeki bazı iş yerlerini tahrip ettiğini anlatan Özaydınlı, 22 Aralık günü üç kişinin daha öldürüldüğünü söyledi. Bu üç kişinin cenazesini almaya gidenlere Yörükselim mahallesinden ateş açıldığını bildiren Özaydınlı, bunun üzerine olayların genişlediğini ve bazı semtlerde küçük çocukların, hamile kadınların bile öldürülmesine yol açacak bir faciaya dönüştüğünü belirtti...

Şimdi özetleyelim:

Bir: TRT, 22 Aralık 1978 günü 20.30 haberlerinde, sol görüşlü kişilerin cenazeyi engelliklerini söylüyor. Oysa ki, cenazeyi engelleyenler "sağ görüşlü" olanlar!

İki: Aynı haberde, sağ görüşlü kimselere ait işyerlerinin sol görüşlüler tarafından tahrip edildiğini bildiriyor. Gerçek, bunun tam tersidir. Cenazeyi engelleyenler sağ görüşlü grup, özellikle Alevi yurttaşlarımızın işyerlerini tahrip etmiştir.

Üç: İçişleri Bakanı Özaydınlı, öğretmenlerin cenaze törenleri için "aşırı sol fraksiyonların tahriki ile" kalabalık oluşturulduğunu, bu grupların sloganlar attığını söylüyor. TRT bu konuşmayı, "Aşırı sol fraksiyonların halkı tahrik ettiklerini söyledi" biçimde yorumluyor.

Dört: Özaydınlı, aynı konuşmasında, "Sünni vatandaşlar"dan oluşan kalabalığın cenazeyi engelliklerini anlatıyor.

TRT "bir grup halk tarafından camiye alınmadı" diyerek, buradaki "Sünni vatandaşlar" sözcüklerini çıkartıp, atıyor.

Beş: Özaydınlı, "Sünni vatandaşlar"ın, cenazeleri, hastaneye geri gönderildikten sonra, kent merkezine doğru yürüyüp, "Alevi yurttaşların" işyerlerini tahrip ettiklerini söylüyor. TRT konuşmanın bu bölümünü "Bu grubun şehirdeki bazı işyerlerini tahrip ettiklerini anlatan..." şeklinde veriyor.

Altı: Özaydınlı, bu olayın gecesinde, üç "Sünni yurttaşın" bir "katil zanlısı" tarafından öldürüldüklerini söyledikten sonra, ertesi sabah bu cenazeleri almaya gelen kalabalığın "ufak bir tahrikle galeyana" geldiklerini anlatıyor ve bu grubun Alevi kökenli yurttaşlarımızın barındıkları Yörükselim mahallesine doğru "harekete geçmek üzere iken" kendilerine ateş edildiğini söylüyor. TRT cenazeyi almaya gelen kalabalığın, Yörükselim mahallesine doğru yürüyüşe geçtiklerini hiç anlatmadan, birdenbire Yörükselim mahallesinden ateş açıldığını söylüyor.

Bir konuşma özetlenirken, konuşmanın önemli bölümleri çıkartılıp, bu konuşma yoruma kaçan sözcüklerle verilirse, işte böyle olur ve konuşma çarpıtılarak sunulur.

Okuyan okusun:

Sunday-Times bazı subayların, MHP üyelerinin, cinayet sanıklarının Kuzey Kıbrıs'ta üslendiklerini yazmış, ben de bunun bir "ihbar" sayılmasını istemiştim. Okuyan köşemize oturmuş, sözde bu yazıyı tekzip ediyor.

1- Okuyan, MHP ile ilgili yayınlara yanıt gönderebilir. Yalanlamaya konu olan yazıda, "cinayet sanıkları" ile "bazı subaylar"ın da buralarda örgütlendikleri yazılmıştı. Okuyan bu subayların ve cinayet sanıklarının tekzip halkalarını da mı kullanmaktadır? Kullanabilir; yadırgamıyoruz!

2- Okuyan, "MHP demokrasi aşığıdır" diyor. Bilindiği gibi en kanlı cinayetler, bazen aşk uğruna işleniyor. MHP'nin demokrasi aşkı, parti lokallerinde birbirlerini kurşunlayan üyelerinin eylemleriyle yeterince kanıtlanıyor.

3- Önümüzdeki günlerde, bu aşkın hangi tutkulara yol açtığını birlikte göreceğiz. Okuyan'a şimdilik bu kadar yeter!

(Cumhuriyet, 31 Aralık 1978)

Unutulmasın ki hepimiz, hangi görevde olursak olalım, hangi siyasal düşünceyi savunursak savunalım, tarih denilen büyük yargıcın karşısında tek tek sorumluyuz.

Birtakım insanların, birtakım partilerin suç işleme ayrıcalıkları var mıdır yok mudur?!

"Hayır, hiç kimsenin böyle bir ayrıcalığı yoktur; ama görüyorsunuz, dava açan savcıyı öldürüyorlar" diye korkuyorsak, o zaman "devlet" sözcüğünü kaldırıp atalım ve "biz bir aşiret devletiyiz; bizim ülkemizde orman kununları yürürlüktedir; biz ancak güçsüz bulduğumuzun üstüne yürürüz" diyelim; olsun bitsin!.. (Cumhuriyet, 28 Aralık 1978, Tersini Düşünelim...)

Uğur MUMCU



ISBN 975-8084-41-0
9 789758 084418